NICOLAE C. DINU
DESTIN NEMERITAT

VOLUMUL I

CUVÂNT ÎNAINTE

Am început să scriu această carte încă din anul 1985, însă am rămas cu ea la stadiul de notiţe şi însemnări din prudenţă, teamă şi oarecare bâlbâială în a-mi exprima opiniile, datorită stării generale existente în ţară în acea perioadă. Până atunci cele scrise nu reprezentau un pericol pentru mine, dar după aceea, aspectele inserate au început să-mi producă temeri, în sensul că aş putea ajunge să dau socoteală „cuiva”, chiar dacă ele nu erau decât date şi fapte care exprimau o situaţie reală.

Prin anul 1991, văzând evoluţia favorabilă a democraţiei ce se înfiripa şi că drepturile individuale încep să capete substanţă, m-am hotărât s-o definitivez.

Am socotit că literatura poate porni din orice punct al existenţei pentru a da la iveală fapte şi aspecte ale experienţei umane, care pot suscita controverse, dar, în acelaşi timp, pot pune pe gânduri pe cei chemaţi să le judece. M-am dedicat scrisului cu cea mai mare seriozitate şi i-am închinat toate cunoştinţele profesionale, din domeniul culturii şi din experienţa de viaţă trăită, precum şi toate resursele sufletului meu. Am simţit că am ceva de spus semenilor mei, chiar dacă nu-i voi putea mulţumi pe toţi, unii având predilecţia să strâmbe din nas din obişnuinţă la tot ce vine de la alţii.

La început am scris numai pentru mine, ca să-mi dovedesc că pot face acest lucru, dar apoi m-am gândit că ceea ce ştiu eu poate folosi şi altora, chiar dacă numai în

parte şi mi-am propus să public ceea ce am scris.

M-am lovit de sărăcia generalizată care bântuia peste tot, iar ca să editezi o carte ai nevoie de mulţi bani.

Dacă totuşi faci rost de bani şi o editezi, te întrebi cine o mai cumpără? Să cumperi o carte a devenit un lux care şi-l pot permite numai „câţiva aleşi de soartă”, dar care au interes scăzut pentru cultură, având scopuri mult mai nobile de atins, anume de a se îmbogăţi cât mai repede pe orice cale; cartea mai poate aştepta.

Mai scrisesem o carte în 1990 care a avut aceeaşi finalitate.

În ele spusesem ce mă durea mai mult şi nu eram mulţumit, dar le ţineam în casă pentru satisfacţia personală.

În cuprinsul cărţii m-am ocupat în special de situaţia mea şi nu de a instituţiei în sine, socotind că ea îi reprezintă pe toţi foştii mei colegi, motiv pentru care nu am dorit să mă angajez în numele lor, conştient de faptul că atunci când un singur om spune „noi” comite un abuz deoarece nimeni nu l-a autorizat să facă acest lucru, el având dreptul să vorbească numai în nume propriu, rezumându-se să-i numească pe cei cu care vine în contact în diferite împrejurări. Mai mult, eu pot fi sigur numai de realitatea mea, nu şi de a celorlalţi, iar dacă greşesc referitor la mine, voi suporta numai eu consecinţele, fără a-i angaja pe alţii.

Aş fi bucuros dacă unele probleme menţionate în cuprins i-ar orienta pe tinerii care doresc să intre în poliţie, prilej de a-i sfătui să chibzuiască temeinic. În poliţie când intri eşti ca într-o căsătorie, ori te duci de bunăvoie şi din dragoste adevărată şi atunci îţi asumi totul, ori te duci cu silă din interes, putând ajunge o „târfă”.

În poliţie trebuie să te angajezi numai atunci când eşti sigur că îţi place, că accepţi toate rigorile, riscurile, frustrările şi sacrificiile care se cer în această muncă şi

când te socoteşti suficient de stăpân pe conştiinţa ta, ca să poţi acţiona în cinste şi dreptate. Altfel ori devii un robot dirijat de alţii, ori un ratat care, mai devreme sau mai târziu, ajungi să nu mai foloseşti nimănui.

Desigur, unii mă pot contrazice, menţionându-i pe cei care intră în poliţie pentru salarii sigure, case, autoritate şi o „haină" care să-i protejeze când săvârşesc fapte rele, dar aceia sfârşesc rău în toate cazurile.

*

Titlul prezentei lucrări poate mira pe cititori, dar am vrut să semnalez nemulţumirea mea faţă de tratamentul suportat în serviciu în perioada ultimilor ani, înaintea obţinerii pensionării mele.

Mai târziu, însă, citind o lucrare în care psihiatrul David Hawkins îşi expunea viziunea sa progresistă asupra destinului omului, el însuşi trăind o iluminare în urma căreia a beneficiat de o vindecare spectaculoasă de o boală incurabilă – mi-am schimbat părerea şi înclin să cred că are dreptate.

Dr. Hawkins a înfiinţat un institut de cercetări şi a testat mii de oameni, prilej cu care a constatat că fiecare om vine pe lume însoţit de un câmp energetic care nu-l va părăsi toată viaţa, iar acesta îi va influenţa toată existenţa, în raport de cantitatea şi forţa energiei acestui câmp. Aşa a ajuns el la concluzia că destinul omului este o stare de energie şi de conştiinţă, care dă acestui om puterea, forţa şi energia necesare pentru a-şi îndeplini visele în acel cadru limitat de energie şi conştiinţă.

Mi-am adus aminte de cuvintele marelui dramaturg William Shakespeare, referitoare la om: „Ce admirabilă operă este omul! Cât de nobilă îi este raţiunea şi cât de nemărginite sunt facultăţile sale!" – scria acesta.

De aceea cred cu putere că în interiorul omului există acel „liber arbitru" care nu suportă ca şinele lui să fie constrâns, să i se impună, să i se dicteze. Dar pentru asta

omul trebuie să caute căile şi mijloacele corecte prin care să-şi realizeze dorinţele; să nu aştepte ca alţii să facă ceea ce el are nevoie; uneori este nevoie să te schimbi tu, nu lumea care te înconjoară.

Omul cult caută mereu soluţii, îşi pune întrebări încercând să-şi facă viaţa mai uşoară dacă el găseşte răspunsurile la timp.

Numai proştii se bazează pe certitudini efemere pe care le au de la început, fără să mai verifice rezultatele şi consecinţele lor. De aceea, din neştiinţă acceptă orice idee pe care se pliază întocmai ca lichidele care iau forma vaselor în care sunt turnate şi astfel le determină volumul.

*

Eu cred că nu meritam tratamentul la care am fost supus, dar am rezistat cu răbdare până la sfârşit.

Nu m-am considerat niciodată un spirit ales, dar ştiam că stăpâneam temeinic specialitatea în care dovedisem de atâtea ori rigoare, obţinând rezultate bune şi foarte bune, motiv pentru care am fost mirat când şefii mei mi-au refuzat capacitatea de acţiune, care nu poate fi accesibilă tuturor, o specialitate fiind dirijată doar din interior, păstrând simţul valorii relative în ordinea firească a lucrurilor.

Întotdeauna am respectat legile în vigoare şi nu am neglijat adevărul, dar m-am ţinut departe de acel adevăr banal, care foloseşte jumătăţi de măsură având mereu în minte că un destin cunoaşte doar adevărul întreg, iar o viaţă curată numai drumul drept, fără ocol, fără abateri şi ascunzători.

Atunci când adevărul este luat în seamă, se poate face lumină în orice problemă, de aceea nu trebuie hulit, dimpotrivă, trebuie folosit pentru a rezolva problemele de muncă şi de viaţă.

Între toate virtuţile omeneşti, dreptatea şi adevărul

sunt valorile cele mai vrednice de respect; ele m-au ajutat în multe împrejurări să lupt împotriva despotismului şi tiraniei, cu riscurile inerente pe care mi le-am asumat de fiecare dată.

Există şi oameni care se plâng că le strici imaginea, îi defăimezi, dacă arăţi adevărul despre ei. De aceea, de când m-am pensionat, mă simt uşurat că nu mai aud acele voci arţăgoase, ţipate şi pline de ură.

În ceea ce mă priveşte, deşi la început nu mi-a plăcut deloc profesia de poliţist, am rămas în instituţie de nevoie, îndeplinindu-mi conştiincios sarcinile care-mi reveneau, pe măsură ce căpătăm tot mai multe cunoştinţe specifice muncii. Pot spune – după trecerea atâtor ani – că am aplicat principiul legat de acea „Corectitudine mândră", deşi continuam să mă întreb: „Ce caut eu aici?"

Abia după ce am devenit ofiţer de circulaţie şi am început să stăpânesc toate problemele teoretice şi practice specifice acestui domeniu vast, dar la fel de sensibil ca însăşi viaţa, profesia m-a acaparat şi m-am străduit să lucrez la un nivel înalt, dar aplicând în permanenţă legea şi dreptatea fără de care se poate ajunge la erori şi la consecinţe grave. Aşa am reuşit să obţin rezultate de excepţie în practică, de care şefii mei vremelnici de la Inspectoratul Judeţean din Constanţa n-au mai vrut să beneficieze în ultimii zece ani pe care i-am derulat până în ziua în care m-am pensionat.

Ei au vrut să-mi demonstreze că nu există caracter care să nu fie îngenuncheat, ridiculizat, umilit şi chiar distrus, indiferent de calităţile lui profesionale şi de cultură, dacă li te opui lor.

Menţionez că în anii mei tineri în care am trecut prin şcoli, apoi în serviciul pe nave, chiar şi pe perioada stagiului militar, am fost un om vesel, sociabil, am cântat, am dansat, am iubit etc., aşa cum am arătat în cartea mea *Ora de marinărie*.

Trecând pragul Miliţiei, această instituţie sobră m-a silit să devin şi eu sobru – consider că n-a fost rău – dar când m-am convins că această profesie te obligă să sapi în mizeria societăţii, mi-am pus întrebări: „Ce caut eu aici?” De atunci am suportat greu totul, fiind obligat personal, în unele perioade să mă izolez şi chiar să mă interiorizez treptat.

Dacă în munca practică am acceptat să fiu mutat, ca „ţiganul cu cortul”, în iunie 1979 am revenit la Constanţa unde am avut surpriza să constat că şefii mei vremelnici nu mai au nevoie de capacitatea mea profesională, în final pretextând că sunt greu de strunit.

Am aşteptat prilejul să explic şefilor şi colegilor mei că se înşală în privinţa mea. Adevărul este că nu suport jignirile şi umilinţa, iar în fapt ţin mai mult la demnitate decât la funcţii sau bani, dar vreau respectul cuvenit câtă vreme eu muncesc corect, respect legile şi ordinele în vigoare şi nu jignesc pe nimeni.

Toate aspectele din conţinutul cărţii le supun deschis aprecierii critice, dar obiective a celor care cred, vor şi pot să le judece după ce citesc cu atenţie cartea.

Autorul

PARTEA I
O DECIZIE CARE VA INFLUENŢA VIITORUL

CAP. I – Plonjând în necunoscut

— Bună ziua!

— Bună… să trăiţi! am răspuns eu, observându-l pe ofiţerul de miliţie care se apropia de mijlocul încăperii în care mă aflam.

— Ce faci singur aici? mă întreabă acesta.

— Înscriu pe afişier ofertele de serviciu.

— Am discutat cu şeful dumitale, care este de acord să mă însoţeşti până la sediul miliţiei. Eşti de acord? m-a întrebat el fixându-mă cu privirea-i blajină.

— Nu-mi amintesc să fi săvârşit vreo faptă care cade în competenţa miliţiei, dar dacă trebuie să merg cu dumneavoastră înţeleg că nu prea am de ales, i-am răspuns, cercetându-i faţa pentru a descoperi cauza care a determinat această invitaţie neaşteptată.

— La miliţie vin şi oameni care ne ajută sau se interesează de ceva, nu numai cei care săvârşesc fapte rele. Este miliţia poporului, nu o sperietoare, completează ofiţerul cu un surâs în colţul gurii.

Din pragul biroului său ne privea şeful oficiului, care, după ce a dat din cap afirmativ spre ofiţer, mi-a spus:

— Du-te cu tovarăşul locotenent-major. Pentru restul ne vedem mâine dimineaţă la prima oră!

Pe stradă, în drum spre sediul miliţiei, am discutat despre vreme, despre profesii diverse, dar nimic despre motivul invitaţiei pe care mi-o făcuse el, deşi eu aşteptam această explicaţie cu sufletul la gură.

Când am intrat în curtea miliţiei, ofiţerul s-a oprit în dreptul unei motociclete marca IJ de culoare verde, aproape nouă, suspendată pe suportul său, pe care a

mângâiat-o cu afecţiunea unui îndrăgostit.

— Este a dumneavoastră? l-am întrebat.

— Da.

— Nu este prea greoaie? IJ este de fabricaţie sovietică.

— Este de 500 c.c. Mie îmi plac motoarele puternice. Am şi ataş la ea, dar nu-l folosesc decât atunci când plec cu familia în concediu. Merg cu ea solo pentru că la drum îmi dă senzaţia pe care o simt atunci când călăresc pe un cal puternic, dar cu nerv. Ştii să mergi pe motocicletă? m-a întrebat el.

— Puţin, cu viteză redusă, întâia şi a doua.

— Nu este greu, dar trebuie să ai echilibru şi îndemânare în manevrarea ei.

Discutând acestea ne-am pomenit în biroul ofiţerului, care şi-a scos cascheta de pe cap agăţând-o într-un cuier, după care s-a aşezat pe scaunul din spatele unui birou masiv.

— Te rog să şezi! mi-a spus el, indicându-mi un scaun aflat în faţa biroului său.

M-am aşezat pe scaun cu faţa spre ofiţer în aşteptarea explicaţiei în legătură cu motivul pentru care fusesem invitat. După ce m-a privit cu îngăduinţă şi plăcere, aşa cum am putut aprecia eu atunci, a râs, dezvelind nişte dinţi albi şi frumos orânduiţi, apoi a spus:

— Eu sunt locot.-major Dinu Stelian, şeful formaţiunii pază şi ordine. Mă ocup şi cu circulaţia pe raza raionului. Te-am adus aici ca să discutăm câteva probleme care te-ar putea interesa, dar numai dacă nu ai nimic împotrivă. Ce zici?

— De acord, am răspuns eu privindu-l atent. Am de ales?

— Am aflat că eşti absolvent de liceu şi eşti marinar la origine. Noi avem o şalupă de inspecţie şi control pe

Dunăre şi avem nevoie de un om bun.

— Şi de unde puteţi şti cât de bun pot fi eu pentru ceea ce vă trebuie dumneavoastră?

— Asta vom vedea după ce vom face toate verificările în legătură cu situaţia dumitale. Deocamdată eu îţi propun, dumneata, dacă accepţi, vei face o cerere către comandant, urmând apoi toate cele necesare, după regulile stabilite în acest sens. Ce zici?

— Îmi este greu să vă răspund pe loc. Eu sunt căsătorit, stau la socrii mei şi ar trebui să-i consult, în special trebuie să discut cu soţia acest lucru. În acelaşi timp trebuie să recunosc că propunerea dumneavoastră a venit prea brusc şi m-a surprins. Este drept că eu aş agrea să muncesc în această instituţie, dar încă nu cunosc dacă şi cât se aplică legile corect şi nu produc rău nimănui. Mi-ar fi greu, chiar de neconceput, să mă ştiu părtaş la abuzuri sau alte rele făcute semenilor mei.

— După cum te exprimi dumneata, aş zice că ai o impresie proastă despre miliţie, dar să trecem peste asta. Eşti primul care pune o asemenea problemă şi mă simt obligat să-ţi spun de la început că pentru a putea aplica corect legile trebuie să le cunoşti temeinic; în privinţa aplicării lor mai există şi cazuri când cel care greşeşte în această muncă, poate suporta şi consecinţele negative. Nu înseamnă că dacă eşti pus să aplici legea ai puteri nelimitate. De fapt acum consider că este prematur să discutăm această latură a problemei. Dacă vom lucra împreună, vom avea suficiente ocazii să analizăm diferite aspecte ale muncii, aceasta numai dacă eşti de acord să vii la noi.

— Să discut mai întâi cu ai mei şi vă voi comunica hotărârea pe care am luat-o.

— Peste două zile vine un ofiţer din serviciul cadre al Direcţiei Miliţiei Regiunii Bucureşti. Dacă eşti de acord, te aştept în zilele următoare cu răspunsul şi să te pun în

legătură cu el. E bine aşa? Mai gândeşte-te!

— Da, am răspuns eu stăpânit de gânduri.

M-a condus până la poartă, iar la despărţire mi-a strâns mâna bărbăteşte, însoţind gestul cu expresia „la revedere, colega!”, ceea ce mi-a dat mari speranţe.

Întrucât şeful meu îmi spusese la plecare că ne vedem a doua zi la prima oră, am plecat direct acasă.

— Ce s-a întâmplat de ai venit atât de devreme? m-a întrebat soţia când m-a văzut intrând pe uşă.

— Nimic deosebit, am terminat lucrul mai devreme.

— Vii de pe teren? a mai întrebat ea.

— Da, i-am răspuns. De ce te miri atât?

— Pentru că este prima oară când vii mai devreme de ora şaisprezece. Pari îngândurat, a mai spus ea, privindu-mi faţa.

Mai târziu a venit la masă şi socrul meu şi le-am povestit, cu acest prilej, cele petrecute la miliţie.

— Nu cred că faci bine, a spus soacra mea. De ce să te înjure toţi? Tu eşti un om sensibil, nu cred că vei putea suporta nedreptăţile şi nici nu te văd eu să iei măsuri de amendare a celor care greşesc.

— Miliţia este o instituţie serioasă, dar menirea ei este tocmai să-i pedepsească pe cei care greşesc şi aceştia nu sunt puţini, pentru care îţi vei face numai duşmani. Eu cred că ar trebui să te gândeşti bine, mai ales că este o profesie nouă pentru tine, a intervenit socrul meu, Probabil că urmează să te trimită la vreo şcoală specială de-a lor?

— Deocamdată nu s-a pus problema de şcoală, am fost întrebat numai dacă vreau să lucrez în miliţie, iar peste câteva zile vine un ofiţer de la regiune căruia trebuie să-i dau răspunsul.

— Vei lucra tot în oraş sau te trimite în altă parte? m-a întrebat soţia.

— Ofiţerul cu care am discutat eu mi-a spus că este vorba să lucrez pe o şalupă a miliţiei care se ocupă cu controlul faptelor antisociale pe Dunăre. În port există un post de transporturi navale unde urmează să lucrez, dacă mă angajează, dar mai întâi să văd ce va fi.

— Deci este tot în meseria ta? a întrebat socrul. Atunci situaţia este mai limpede, îţi faci şi meseria pentru care eşti pregătit, îndeplineşti şi sarcini pe care va trebui să le ai ca miliţian. Totul depinde de tine, însă analizează temeinic situaţia fiind şi cap de familie şi tată nu peste multă vreme!

După câteva zile m-am prezentat la miliţie, am fost pus în legătură cu lt. major Voicu de la D.M.R. Bucureşti, care ma chestionat într-o serie de probleme, apoi mi-a dat un model de autobiografie şi un tabel ce urma să-l completez cu toate rudele din partea mea şi a soţiei, pe care le-am restituit completate după alte două zile, când mi s-a spus să mă prezint în Calea Rahovei nr. 31 – 33 din Bucureşti.

Asemenea date cereau pe atunci toate întreprinderile şi instituţiile în momentul angajării. În spatele întrebărilor puse se afla o metodologie şi o experienţă de investigare bine pusă la punct. Unii ascundeau anumite informaţii cu caracter biografic, indiferent dacă o făceau involuntar sau cu bună ştiinţă, din varii motive. Nu toţi îşi făceau copii de pe autobiografia respectivă, iar la o anumită perioadă când erau nevoiţi să dea o nouă autobiografie, unele date nu mai corespundeau cu cele din prima datorită uitării care survine odată cu trecerea timpului. Rolul celor de la serviciul personal era să verifice aceste nepotriviri şi să găsească motivele care au dus la omiterea lor. Despre toate acestea nu se discuta cu persoana verificată, dar datele erau ţinute în evidenţă şi se foloseau când era nevoie; ele influenţau uneori decisiv la promovare, avansare, excludere de la unele misiuni mai deosebite etc.

Cel vizat se întreba de ce el nu poate beneficia la fel ca ceilalţi colegi, dar nu găsea răspunsul.

Mai târziu am aflat că asemenea autobiografii se făceau ori de câte ori ofiţerul era promovat în funcţie, avansat în grad, retrogradat din funcţie ori când i se schimba locul de muncă.

Serviciile de cadre aveau putere destul de mare, încât uneori puteau bloca candidatura unu cadru la o funcţie superioară şi se ţinea cont de avizul lor ca de un fel de „drept de vetto”.

M-am prezentat la Regiune unde am discutat cu lt. major Voicu, care m-a trimis la policlinica M.I. din str. Dianei şi str. Vasile Lupu unde am făcut toate testele medicale stabilite pentru angajare.

Abia peste două săptămâni am fost chemat din nou la Regiune, când se finalizaseră toate verificările de pe teren. Lt. major Voicu m-a primit în biroul lui şi mi-a spus: „Tovarăşe, ai trecut toate probele, iar de astăzi eşti cadru al M.A.I. Să ştii că este o onoare să lucrezi aici, indiferent în ce calitate”.

Nu ştiu de ce, dar la început am avut sentimente dintre cele mai contradictorii. Aş fi vrut să renunţ la angajare, dar eram conştient că în oraş dacă mă întorc tot nu voi avea posibilitatea să obţin un serviciu corespunzător la vreo altă instituţie, care erau şi aşa destul de puţine la acea vreme. Rămăsesem cufundat într-o meditaţie profundă, când i-am auzit din nou glasul: „Să mergem la şeful serviciului Cadre!” M-am ridicat automat de pe scaun şi l-am urmat.

Şeful de cadre, lt. col. Popovici, era preocupat în studierea unui dosar şi şi-a ridicat privirea abia când Voicu a salutat cu voce tare anunţându-ne astfel prezenţa în încăpere.

— Ţi-am studiat dosarul, mi-a spus el, după ce i-a făcut semn lui Voicu să plece. Constat că eşti destul de

ambiţios, după pregătirea şcolară şi militară pe care le ai. Îmi place că eşti isteţ şi cu o personalitate puternică. Judecând după aprecierile pe care ţi le face ofiţerul care a executat verificările pe teren, cred că vei ajunge departe, asta, bineînţeles, numai dacă nu-ţi pui singur beţe în roate.

S-a oprit o clipă, ca pentru a-mi da răgaz să pot analiza şi să pricep exact sensul cuvintelor sale, apoi a continuat pe un ton mai prietenos, făcându-mi discret cu ochiul:

— Mă voi ocupa personal de evoluţia carierei dumitale în colectivul de la Miliţia raională. Aceasta pentru început pentru că, aşa cum ştii, lumea progresează, viaţa se mai schimbă şi poate nu vei rămâne acolo.

Îl urmăream atent, însă nu reuşeam să-mi închipui cum va fi viaţa mea la noul loc de muncă, cât va trebui să învăţ pentru a putea ocupa un post permanent, cum mă vor primi noii colegi şi alte asemenea idei despre care nu ştiam nimic, motiv pentru care mă simţeam străin.

În aceeaşi zi m-am întors cu trenul spre Călăraşi, urmând să mă prezint la Comandantul miliţiei să-i raportez situaţia. Mi-am făcut tot felul de analize pe drum, fiind în compartiment cu un bătrânel care mai mult a dormit până la destinaţie. Mă gândeam că odată cu intrarea în miliţie se spulberă visul meu de a mai naviga pe mare, de unde să văd farul, bătrânul far ieşit la pensie căruia i-a luat locul altul modern, mult mai înalt. Se dusese o felie din viaţa mea fără prea mari realizări. Ce să fac? M-am resemnat treptat, deşi marea era pentru mine precum era stepa pentru ruşi şi preeria pentru americani, toate întinse, pline de dor şi cântate de poeţi.

M-am prezentat a doua zi la Secretarul de partid al Miliţiei raionale, cpt. Nicolae Gheorghe, care m-a întrebat diferite probleme printre care şi dacă am unde să locuiesc.

— Sunt căsătorit şi locuim la părinţii soţiei, i-am răspuns.

— Foarte bine. Şi aşa nu avem locuinţe pentru cadre. Să mergem la comandant ca să te cunoască şi să vedem ce ordine are de dat.

L-am urmat în cabinetul Cpt. Meleca, comandantul miliţiei, care era prins într-o discuţie cu un şef de întreprindere. Când a terminat convorbirea şi a pus receptorul în furcă, secretarul de partid m-a prezentat:

— Vă rog să vă aşezaţi, a spus comandantul. Am fost încunoştinţaţi de col. Popovici că te-a angajat, mi s-a adresat Meleca pe un ton blajin. Rămâne acum să mergi la postul de transporturi să-ţi cunoşti noii colegi şi locul de muncă.

Şalupa S.O.2 pe care vei lucra, se află tot acolo, legată de pontonul central; este o şalupă destinată controlului pe Dunăre pentru combaterea faptelor antisociale, a mai spus comandantul, apoi a apăsat pe un buton de sub birou.

În uşă şi-a făcut apariţia secretara.

— Cheamă-l, te rog, pe lt. maj. Cialâcu!

— Am înţeles! a răspuns aceasta, dispărând în spatele uşii.

Când a intrat ofiţerul în birou, un bărbat înalt, blond, cu început discret de chelie, Meleca l-a introdus în problemă, apoi i-a spus să meargă cu mine la postul de transporturi.

— Du-te dumneata cu dânsul la post şi prezintă-l că şi aşa eşti şeful lui de acum! Aş merge şi eu dar am un ordin de executat şi plec imediat.

— Am înţeles! a răspuns calm lt. maj. Cialâcu.

Am plecat împreună în port şi înainte de a intra în sediul postului transporturi, mi-a arătat şalupa S.O.2 de pe cheu. Era frumoasă, de culoare gri cu cabine la prova şi pupa, cabină de comandă şi catarg pe care flutura tricolorul. Bătea puţin vântul şi nava se legăna pe nişte

valuri mici care loveau corpul metalic, clipocind uşor.

— Asta este S.O.2. Îţi place? m-a întrebat Cialâcu.

— Este frumoasă, solidă, poate şi rapidă. Îmi place, i-am răspuns eu pe gânduri.

Am intrat în post şi am dat cu ochii de trei subofiţeri care lucrau la un plan de patrulare. La vederea ofiţerului toţi sau ridicat în picioare salutând la unison: să trăiţi!

Cialâcu le-a strâns mâinile numindu-i pe fiecare: Oprişan, Ghimiş şi Costandache. Au dat mâna cu mine pe rând şi m-am prezentat şi eu.

— Dânsul este noul nostru coleg. De astăzi veţi lucra împreună. Vă rog să-i puneţi la dispoziţie legile şi hotărârile care reglementează activitatea de transporturi navale, legea pescuitului, legea silvică şi celelalte, precum şi Codul penal şi Codul de procedură penală. După ce le studiază, să-l ajutaţi să le şi înţeleagă bine! a conchis Cialâcu.

— Tovarăşe lt. major, noi trebuie să plecăm mâine în patrulare pe zona Călăraşi-Hârşova, aşa cum este stabilit programul de lucru, a raportat Oprişan. Amânăm plecarea?

— Nu. Veţi acţiona conform programului şi poate merge şi dânsul cu voi. Numai să aveţi în vedere să se pregătească din punct de vedere teoretic şi să facă legătura cu practica în patrulările pe care le executaţi!

Toţi erau mai în vârstă decât mine cu 10 – 12 ani şi lucrau de mult în probleme de transporturi navale. Peste vreo două ore, când au terminat întocmirea planului de patrulare, Costandache m-a întrebat:

— Vrei să mergi cu mine la şalupă? Trebuie să-ţi cunoşti noul loc de muncă. Vom munci împreună pentru că eu sunt mecanicul şalupei, iar dumneata vei fi conducătorul ei.

— Merg, am răspuns eu bucuros, şi am plecat spre

ponton.

A deschis tambuchiul de la pupa şi mi-a arătat cabina cu două cuşete în borduri, un fel de dulăpior în faţă, între ele, iar la intrare, în partea stângă un aragaz cu butelie şi un frigider cu gheaţă (o ladă mare cu capac, căptuşită cu tablă galvanizată în interior).

De aici a luat cheile de la cabina de comandă şi de la compartimentul motor, vizitându-le pe rând. S.O.2 avea lungimea de 14 metri şi lăţimea de 4 metri la cuplul maestru, prevăzută cu parapete metalice în prova şi pupa şi balustrade metalice pe restul lungimii.

Am intrat în cabina de comandă unde se afla timona fixată în partea din stânga, iar în dreapta cabinei era o scară cu 5 treptat pe care se cobora în cabina din prova mobilată cu două canapele, ale căror spătare se puteau ridica şi se transformau în paturi, fixarea lor de plafon făcându-se cu nişte lanţuri îmbrăcate în piele. Ambele canapele erau tapiţate şi îmbrăcate cu pluş roşu, gros.

— Hai să-ţi arăt motorul! a spus Costandache.

M-am supus. A deschis tambuchiul de la intrarea în compartimentul motorului şi a coborât câteva trepte pe o scară metalică, oprindu-se în faţa tabloului de comandă, lângă care se afla şi telegraful, o copie fidelă a telegrafului pe care-l văzusem în cabina timonei. L-am urmat şi eu cu prea cauţie, întrucât nu ştiam dacă nu cumva panourile metalice ce foloseau drept pardoseală nu sunt alunecoase şi m-am dus lângă el.

— Este un motor marca Mercedes, pe motorină, de 150 c.p. dar foarte rezistent şi deloc pretenţios; a îndeplinit deja norma de ore de funcţionare (ore lucrate) şi urmează să intre în reparaţie capitală, însă aşteptăm aprobarea de la Direcţia înzestrare a M.A.I. pentru intrarea în R.K. şi stabilirea şantierului care urmează s-o execute. Până se va lua decizia respectivă, continuăm să lucrăm, să ne îndeplinim sarcinile ce derivă din planul de

patrulare la care tocmai lucram când ai venit împreună cu şeful nostru direct de la raion, lt. maj. Cialâcu.

— Dânsul este şeful transporturilor navale din Miliţia raională? am întrebat eu.

— Da. Postul de transporturi navale se subordonează formaţiunii de pază şi ordine pe raza căruia îşi desfăşoară activitatea, iar noi am fost repartizaţi la Miliţia Călăraşi, deşi avem sectorul de patrulare, inspecţie şi control pe toată raza Dunării. Din luna aceasta au primit şalupe şi alte posturi de transporturi navale (T.N.): Oltina, Cernavoda, Hârşova, Brăila, Galaţi, Tulcea şi Maliuc, aşa încât sperăm să ni se reducă raza de competenţă.

Am auzit că eşti mecanic de vapor. Vrei să pornesc motorul să-l auzi cum merge? a mai spus Costandache, care mă urmărea cu un surâs discret pe buze, văzându-mă că studiez cu atenţie legăturile răcitorului de ulei şi bateriile de acumulatoare.

— De acord. Dar de unde ştiţi că sunt mecanic?

— Ne-a spus tovarăşul lt. maj. Dinu Stelian, fostul şef de ordine şi pază zilele trecute. Dânsul a fost mutat la Serviciul circulaţie din cadrul D.M.R. Bucureşti, iar la plecare a trecut pe la noi pentru a-şi lua rămas bun.

— Îl cunosc şi eu. Pot spune că dânsul m-a recrutat pentru a intra în miliţiei.

Am tăcut amândoi. Costandache s-a aplecat, a montat borna la baterie, a verificat paharul decantor al motorinei, nivelul acesteia, apoi a apăsat pe butonul de la tabloul de pornire. S-a auzit un zgomot puternic, apoi motorul a pornit cu o turaţie mare. I-a mutat maneta la turaţia de „relanti”, turaţie specifică pentru încălzirea motorului, apoi s-a uitat spre mine întrebător: „Ei, ce zici?”

— Îmi place cum „toarce”, i-am răspuns eu folosind termenul neoficial, dar mult utilizat printre profesioniştii în materie.

— Au vrut să ni-l schimbe, să ne aducă altul mai mare de 300 c.p., însă nu ştiu ce s-a întâmplat că am rămas tot cu el, deoarece merge bine, ne-a scos din orice încurcătură şi se întreţine foarte uşor. Important este să nu-l forţezi, iar eu m-am străduit să fie exploatat raţional.

— Funcţionează telegraful? l-am întrebat.

— Da. Nici nu se poate manevra nava fără telegraf. În primul rând pentru că toate manevrele motorului sunt aici, în compartimentul motor (pornire, cuplare, inversor), precum şi pentru faptul că de aici nu se vede ce poziţie are nava în momentul când se execută manevrele.

După ce am pus-o pe drum şi motorul este fixat la turaţia medie, mai vin şi eu în cabina timonei şi stăm de vorbă; motorul nu ridică probleme în marş.

— La ce turaţie îl fixezi când nava se află în marş de lungă durată, iar prin telegraf primiţi comanda „Toată viteza, înainte”?

— La 1800 ture/minut, iar în unele cazuri 1500 ture/minut, pentru că noi nu facem întreceri cu nimeni, patrulăm pe Dunăre pentru a observa neregulile la legea pescuitului, la regimul silvic, transport de materiale etc, pentru care motiv ne oprim foarte des.

— Ce viteză de marş aţi prins cu ea?

— 12 noduri în amonte şi 18 – 20 noduri în aval.

— Nu este prea rapidă.

— Nici nu ne trebuie, în condiţiile în care munca noastră se rezumă la cele explicate înainte.

Către prânz am revenit în postul T.N. şi Oprişan mi-a dat o lege care purta nr. 80 şi se referea la regimul de pescuit de pe teritoriul României. Până la terminarea programului am terminat de studiat, iar termenii pe care nu i-am înţeles i-am discutat cu Oprişan şi cu Ghimiş care mi-au explicat şi modul în care se procedează în cazul când se constată încălcări, ce măsuri de sancţionare se aplică,

ce se confiscă etc.

Am ajuns acasă în jurul orelor 16.00. Era prima zi de muncă în această instituţie şi pe drum am mers numai cu capul în jos, gândindu-mă la ce făcusem:

Îmi schimbasem profesia. Renunţasem atât de uşor la marină pentru a-i face pe plac Elisabetei, să fiu lângă ea. Dar pentru asta am fost nevoit să accept munca la Oficiul raional al forţelor de Muncă, unde mă ocupam cu tabele, cereri şi treieram noroaiele prin cartierele mărginaşe pentru a-i anunţa pe petenţi, viitorii salariaţi. Mă întrebam: Care este vocaţia mea? Marina? Miliţia? Niciuna nu mă satisfăcea complet la acea dată şi nu vedeam cum le-aş fi putut împreună, deoarece un om nu poate fi desăvârşit decât dacă acţionează într-o singură profesie, uneori nici acolo nu se ştie cât de desăvârşit poate ajunge. Eram cu sufletul neîmpăcat.

Schimbarea profesiei mele de navigator cu cea de poliţist s-a produs ca o trecere printr-o răscruce, renunţând la visul meu din tinereţe pentru care m-am pregătit patru ani de zile, în care am brodat atât de frumos pe canavaua vieţii. În spatele „zidului” care avea să despartă pentru totdeauna cele două profesii, s-a produs şi schimbarea mea, în parte, iar viaţa aproape în totalitate. Mai târziu am avut parte şi de „Infernul” lui Dante, după cum vom vedea.

Destinul mi-a oferit o nouă cale de urmat în cele ce voi deveni mai târziu. Am acceptat greu să intru în noua profesie deoarece abia terminasem stagiul militar şi voiam să fiu liber, fără ordine date de alţii. Dar în portul Constanţa nu erau nave suficiente pentru toţi absolvenţii din şcoala navală şi trebuia să mă întorc la cele de pe Dunăre. Fiind şi căsătorit, soţia însărcinată se opunea plecării mele în navigaţie şi aşa, emoţionat de plânsul ei, am lucrat doi ani de zile pe şalupa S.O.2 de la Miliţia Transporturi Călăraşi, prilej cu care am luat contact direct

cu viaţa socială, precum şi cu mizeria ei subterană, populată de hoţi, tâlhari, escroci, vagabonzi şi criminali, semănând cu „Azilul de Noapte” al lui Gorki.

„Ce caut eu aici?” m-am întrebat multă vreme. Semnasem un angajament, iar proverbul românesc spune că „Boul se leagă de coame cu lanţul, iar omul de semnătură”.

Am avut, însă, noroc cu facultatea, de care stătusem departe cinci ani de zile şi anume: în martie 1961, Consiliul de Miniştri a emis o Hotărâre prin care elevii din şcolile Ministerului de Interne vor urma, în mod obligatoriu, facultatea de Drept, paralel cu Şcoala de ofiţeri. M-am bucurat, ca şi ceilalţi, dar a fost foarte obositor. Această facultate mi-a mai atenuat din nemulţumirea mea faţă de profesia în care intrasem, călcând în picioare toate visurile mele din adolescenţă şi tinereţe, dar treptat m-am ataşat instituţiei, muncind conştiincios, fără a avea nevoie de supravegherea şefilor.

În miliţie a fost o viaţă cazonă la început, abia mai târziu s-a mai aprobat un pic de relaxare.

Colegul meu, plut. major Florea Ghimiş ne povestea în pauze cum s-a înfiinţat noua Miliţie în 1949, cu jandarmii ieşiţi din şcoala de la Alexandria: „La început nu aveau studii nici ofiţerii noi, nici subofiţerii, fiind fii de ţărani şi de muncitori; cei cu studii au fost daţi afară, că aplicau vechiul regim”.

Râde. Îl întreb de ce râde. „Cât de slabi pregătiţi erau unii colegi! Aveam un ofiţer, şef de cadre, care a venit odată în sala de şedinţe, l-a ridicat în picioare pe un tânăr subofiţer de jandarmi şi i-a spus: „Îl vedeţi? Câinii burgheziei!” îl întreb: „Ce făcuse?” „Trăia cu secretara, o fată simplă, muncitoare. L-a obligat să se însoare cu ea”.

Când am intrat în miliţie eram un suflet blând, aproape timid şi aveam o oarecare distincţie sufletească de care mulţi dintre cei care lucrează în această instituţie se

privează pe parcurs – aşa cum mi-a fost dat să aflu mai târziu. Poate este de vină asprimea profesiei, greutăţile prin care trec, rigorile regulamentelor etc.

Eu m-am luptat, în toţi anii când am lucrat, să-mi menţin nealterat sufletul şi caracterul. Nu ştiu cât am reuşit.

Viaţa m-a luat de mână şi m-a învăţat tot ce ştiu astăzi, iar cele pe care le-am scris aici şi în altă carte pot constitui tot atâtea dovezi.

— Cum a fost la miliţie? m-a întrebat soţia în timp ce-mi punea pe masă mâncarea.

— Bine. Mi-am cunoscut colegii cu care voi lucra, am vizitat şalupa, am studiat nişte documente în legătură cu viitoarea muncă şi cam atât.

— Chiar vei lucra pe şalupă? a întrebat ea, continuând să trebăluiască, dar neluându-şi ochii de la mine.

— Da. Mâine plecăm pentru o săptămână pe Borcea, până la Hârşova şi ne întoarcem pe Dunăre pe la Ostrov-Silistra.

— De ce trebuie să staţi o săptămână?

— Pentru că asta este munca noastră, facem patrulare cu şalupa pe toată această zonă cu anumite puncte de oprire.

— Şi unde veţi dormi?

— În şalupă, care este destul de mare. Pot dormi în ea şase persoane, are aragaz, un frigider – ladă căptuşită în care se pune gheaţă. Este foarte confortabilă.

Am mai dat „un interviu” cu ocazia mesei de seară, când a venit şi socrul meu de la serviciu şi ne-am adunat toţi ai casei, după care lucrurile au decurs normal aproape doi ani cât a trebuit să lucrez la Călăraşi.

După masa de seară am trecut în dormitor, tot cu gândurile mele. Pe masă se aflau mai multe fotografii

printre care şi una în care eram eu în uniforma de marină împreună cu Elisabeta. „Ce va fi viaţa pe care o începem împreună? Ce bucurii, fericiri sau dezamăgiri vom avea de întâmpinat în această lungă căsnicie? mă gândeam în timp ce priveam fotografia. Ce bine ar fi fost dacă pe 3 august 1957 – acea zi blestemată – nu aş fi atins acea pudoare delicată din infinitele gingăşii ale unui suflet feciorelnic hrănit de visuri!”

Abia după faptă mi-am dat seama că am greşit şi m-am prins singur în pânza de păianjen a propriei mele greşeli nebuneşti, iar căsătoria nu-mi mai îngăduia să sper la nimic în viitor.

Dar poate aşa este croită viaţa, întotdeauna e nevoie de o întâmplare neplăcută pentru ca sufletul chinuit şi tulburat să-şi dea seama de adevăr şi apoi să ai decepţii. Decepţiile nu sunt binevenite niciodată, indiferent dacă ţi le pricinuieşti singur sau ţi le provoacă altcineva. Eu eram din prima situaţie: mi le pricinuisem, dorisem s-o salvez pe Elisabeta şi reuşisem să mă pierd pe mine, încât ajunsesem să mă simt ca într-o închisoare. Da, ca într-o închisoare. Mă simţeam singurul vinovat de toate, tăindu-mi astfel aripile.

Dar atunci nu ştiam că două făpturi nu se pătrund niciodată până-n suflet, până în adâncul gândurilor, deşi merg amândoi alături, niciodată contopite, iar fiinţa morală a fiecăreia dintre ele rămâne veşnic singură în viaţă. Mi-am amintit de bunica Maria – mama mamei mele – care spunea: „Maică, să iubeşti oamenii şi să-i faci fericiţi!”

Eu voiam s-o fac fericită şi mă străduiam cu orice prilej, dar de iubit îmi venea foarte greu pentru că oamenii nu sunt ca animalele sau ca florile, ca păsările, pe care le poţi iubi în modul cel mai firesc, fără efort.

Dar care este sensul existenţei? Un răspuns complet l-au dat Hegel, Kant şi Schopenhauer în scrierile lor filosofice.

E drept că puterea sufletească a oamenilor depinde de acea forţă morală menită să ocrotească de ispitele ivite la tot pasul.

Principiile mele de viaţă m-au călăuzit întotdeauna şi mi-au constituit echilibrul moral, de aceea am acţionat şi m-am ghidat mereu după ele, fără să abdic vreodată, deşi am pierdut de multe ori. Este şi apanajul oamenilor de onoare pentru care unii şi-au pus chiar viaţa în pericol, apărându-le. „Cinstea e ca viaţa: o pierzi o singură dată” – spunea Goethe. Când te părăseşte raţiunea şi cinstea, lasă în urma lor un monstru care este deosebit de periculos.

S-ar putea ca unii dintre cititorii mei (dacă şi câţi vor fi ei) să mă socotească un om veşnic nemulţumit. Să nu uităm că neastâmpărul şi dorinţa de cunoaştere există în fiecare om, deci şi în firea mea. Această dorinţă m-a frământat adesea, fără încetare, plăsmuind tot felul de istorii, mai luminoase sau mai şterse.

Poate tocmai aceste frământări m-au determinat să rămân o vreme în singurătate cu cărţile şi cu eroii mei, de compania cărora nu mă plictisesc.

Astăzi sunt mândru că în viaţa şi în profesia mea dificilă mi-am putut păstra demnitatea şi nu am avut nevoie să-mi vând sufletul pentru a obţine fericirea. Încă mai cred şi acum că în fiinţa mea este ascunsă o comoară cu care Dumnezeu m-a adus pe lume şi aceea este conştiinţa mea, pe care m-am străduit s-o menţin, permanent curată, ascultând numai de poruncile ei.

De ce mai sunt nemulţumit? Din cauza conştiinţei mele am pierdut mult în faţa răuvoitorilor. Îmi pare rău că o spun, dar memoria se hrăneşte şi cu amintiri triste şi amare, de care nu am dus lipsă.

A doua zi, la ora 7.00 eram prezent la şalupă unde am făcut aprovizionarea cu alimentele necesare pentru misiune şi am pornit imediat la drum. Unul dintre colegi a eliberat parâmele care ţineau nava legată de ponton, apoi

am pus mâna pe maneta telegrafului cerând: „Încet, înainte!” manevrând nava astfel încât să ne depărtăm de ponton; am primit răspunsul de la compartimentul motor – tot prin telegraf – după care duduitul motorului s-a materializat în mişcarea noastră spre înainte. Am sunat cu sirena de trei ori pentru a-i atenţiona pe eventualii oameni care foloseau şenalul că vom face rondou, concomitent cu întoarcerea navei spre aval, după care am cerut „Toată viteza înainte!” şi astfel am pus-o pe drum pe S.O.2

În cabină cu mine se aflau şi Ghimiş şi Oprişan, iar peste 10 minute a apărut şi Costandache.

— E cam răcoare afară, a spus acesta, închizând uşa metalică. S-ar putea chiar să plouă.

— Lasă să plouă! a spus Ghimiş, că toată luna iulie a dogorit aerul parcă ne-am fi aflat într-un cuptor, nu alta.

— Unde ne oprim? a spus Costandache.

— Eu zic să facem un popas în faţa comunei Rosetti, dar pe malul din baltă. În pădure sunt foarte multe animale fără stăpâni, mai ales porci, unii s-au sălbăticit, s-au înmulţit şi de ei beneficiază hoţii; la fel se întâmplă cu vitele, în special vaci cu viţei. Mai sunt şi unele ferme ale CAP-urilor care au nişte colibe unde stau îngrijitorii. Acolo găsim în mod sigur peşte uscat la soare, care este o sursă mare de îmbolnăvire pentru cei care-l consumă, datorită muştelor care vizitează peştele înşirat pe aţă, şi-a motivat Ghimiş propunerea de acostare.

Am tras şalupa la mal, am asigurat-o cu prova în amonte, apoi ei au plecat în baltă şi eu am rămas la şalupă împreună cu Costandache.

— De ce este botezată S.O.2 şalupa noastră? l-am întrebat eu.

— Pentru că este o navă militară de o categorie diferită, nu-i putem spune nici vedetă, nici barcă, iar M.A.I.-ul a stabilit să poarte aceste iniţiale ca un număr de

cod.

Peste o oră şi jumătate s-au întors cei doi colegi şi ne-au confirmat cele ce spusese mai înainte de plecare.

Am mâncat, pe o masă aşezată la pupa, din proviziile aduse cu noi, apoi am continuat marşul în aval, iar când am ajuns în dreptul râului Bala Borcea – o bretea care face legătura între Dunăre şi Borcea – am intrat pe acest râu destul de adânc, unde am găsit două bărci pline cu lemne (buşteni) pe care îi tăiaseră din pădure oamenii din bărci. S-au verificat şi fiind infracţiune silvică, au fost luate măsurile corespunzătoare, totul durând până în jurul orelor 15.00, când am revenit pe Borcea pentru a ne continua patrularea. Ajungând în dreptul comunei Borcea (Socariciu) am observat la mal două bărci de pescari, iar pe mal, în picioare, şeful de post al comunei Borcea.

Am oprit şi noi pentru a lua legătura cu el şi a face schimbul specific de informaţii. Pe mal, pescarii din cele două bărci făcuseră un foc, deasupra căruia, pe nişte pirostrii pescăreşti fierbea un ceaun cu peşte. Acolo am mâncat pentru prima dată un borş adevărat de peşte cu toate ingredientele pe care i le adaugă pescarii şi tot pentru prima dată am mâncat cegă la proţap. Borşul era atât de gustos şi de gras că abia m-am abţinut să nu mănânc mai mult de un castron, de teamă să nu mă îmbolnăvesc.

Când se ducea soarele să se culce, iar cerul se înroşea spre violet, noi colindam prin baltă pe teritoriul I.A.S. Pietroiu unde am verificat o serie de aspecte de sustrageri de produse agricole. Seara am ajuns la Feteşti, ne-am legat de un vas al Ministerului Economiei Forestiere – „Plaurul”, iar după ce am mâncat, ne-am spălat şi ne-am culcat.

În zorii zilei următoare am pornit să verificăm pescarii care pescuiesc fără autorizaţii, cu scule nepermise şi cu bărci neînmatriculate la Căpitănia portului de care

aparţin teritorial şi nu au lipsit cei care au fost găsiţi în afara prevederilor legale.

Către seară am intrat pe râul Raţa până aproape de lacul cu acelaşi nume, mai jos de Hârşova, unde am găcit persoane care pescuiau clandestin, dar şi multe bărci care erau pline de lemne din pădure, unele de esenţă tare pentru construcţii. Am aruncat ancora pe mal şi acolo am rămas peste noapte.

Un lucru curios mi s-a întâmplat a doua zi când am revenit la Feteşti. Costandache îi cunoştea pe căpitan şi pe şeful mecanic de la vasul „Plaurul”, cu care a discutat mai multe minute cât am stat legaţi de ei.

La un moment dat căpitanul a fost atenţionat de un subaltern al său că este gata masa.

— Nu vreţi să mâncaţi cu noi? Este trecut de 12, ar fi cazul să ne aşezăm la masă! a spus căpitanul, adresându-i-se lui Costandache.

— Noi suntem patru. Şi apoi avem destulă mâncare la noi, a răspuns Costandache ca un fel de scuză, oarecum motivată.

— Nu-i nimic, a replicat căpitanul. Avem mâncare pentru toţi, că de dimineaţă am cumpărat un somn de 25 kg. de la nişte pescari, iar bucătarul nostru se pricepe aşa de bine să-i prepare, că îţi lingi degetele, nu alta. Hai, chemaţi-i pe toţi, să mâncăm împreună!

Când ne-a anunţat Costandache, au existat împotriviri, dar până la urmă am mers toţi patru şi ne-am aşezat la masă, în careul ofiţerilor de la „Plaurul”.

Bucătarul a adus nişte castroane mari pe care le-a aşezat din loc în loc, pe masă, iar noi ne-am autoservit.

Când am sorbit câteva linguri, am simţit un miros puternic de parfum, dar am crezut că cineva dintre cei prezenţi la masă a folosit un flacon înainte de a veni acolo.

Am rupt o bucată din carnea de somn pe care o

nimerisem eu şi am constatat că mirosul de parfum este mult mai pronunţat. Mi-a fost jenă să întreb gazda despre proveniența peştelui şi am privit spre ceilalţi. Costandache privea şi el pe sub sprâncene, dar continua să tacă, însă Ghimiş care se afla în faţa mea s-a oprit din mâncat şi l-a întrebat pe căpitan:

— Da’ de unde aţi achiziţionat peştele ăsta?

— De la nişte pescari care veneau dinspre Giurgeni, a răspuns căpitanul.

— Bucătarul dumneavoastră obişnuieşte să pună în borşul de peşte parfum în locul altor mirodenii?

— Nu. De obicei face mâncăruri foarte bune, dar parfumul pe care îl simt şi eu, habar nu am de unde este. Ia cheamă-l pe Radu încoace, Voicule! s-a adresat el unui subaltern.

— Da, şefu’! a spus Radu, intrând în salon.

— Ai pus parfum în borş?

— Nu, dar când am despicat peştii, amândoi miroseau a parfum şi am crezut că mă înşel eu.

— Ştiţi de unde cred că provine parfumul? şi-a dat cu părerea Oprişan. Pescarii se agaţă de vasele nemţeşti, cehoslovace sau iugoslave şi fac schimb de produse: ei dau peşte, iar marinarii dau ţigări, băuturi şi parfum, puţini dau bani. Pentru a nu fi găsiţi la controlul făcut de noi sau alţi miliţieni de pe malul apei, îl introduc în gura peştelui. Poate că flacoanele nu au fost bine închise şi parfumul s-a impregnat în carnea peştelui.

— Îmi cer scuze! a spus căpitanu’. Tocmai când vă invitasem spunând că am mâncare de calitate şi din belşug, constat că m-am făcut de râs. Cred că nu se poate mânca nici cel prăjit şi atunci vom apela şi noi la preparate reci. Sunteţi de acord?

Toţi am fost de acord, deoarece şi peştele prăjit a fost la fel de „parfumat” ca şi borşul. Pentru a nu le face

pagubă celor de la „Plaurul”, Costandache a mers pe S.O.2 şi a adus o pâine mare, o bucată de brânză şi salam.

— Nu trebuia să faceţi asta! a intervenit căpitanul ruşinat.

— E bine aşa, doar toţi plutim pe apă şi nu avem alte surse de hrană. Iar problema cu peştele propun s-o dăm uitării, a pus punct discuţiei Costandache. Oricine poate fi păcălit astfel.

Către seară ne găseam din nou la Giurgeni iar de acolo la Vlădeni, unde se afla un penitenciar. Am înnoptat pe celălalt mal, vis-à-vis de penitenciar.

În dimineaţa următoare am pornit când încă nu se luminase bine şi am dat de o barcă cu doi oameni în ea, care mergea încet pe lângă mal şi scoteau vârşile (nişte coşuri mari din plasă) pline cu peşte mare. Fiind o sculă de pescuit interzisă, iar oamenii care o foloseau nefiind pescari autorizaţi, li s-au întocmit actele legale.

La ora prânzului ne găseam în portul Hârşova unde am luat legătura cu colegii noştri de la T.N., stabilind să facem spre seară o acţiune comună: aveau şi ei în dotarea postului o barcă cu motor „Volla 150” pe care o primiseră în urmă cu o lună de zile.

Totul fiind stabilit cu lux de amănunte, seara am pornit în acţiune pe malul dinspre balta Ialomiţei şi ne-am întors pe lângă malul dobrogean. Neregulile constatate au fost: pescuit ilegal, transport de lemne furate din pădure, sacrificarea unor viţei din turma IAS Hârşova, care avea o fermă în baltă.

— Vedeţi ce înseamnă munca în cooperare? a spus Ghimiş, adresându-i-se lui Vlaciu de la T.N. Hârşova.

— Noi nu am avut şalupă ca dumneavoastră, ne duceam cu barca şi până ajungeam, braconierii plecau. Dar acum, barca cu motor este mult mai rapidă şi sperăm să facem mai multă treabă.

— Principala latură a muncii noastre ar trebui să fie cea preventivă, am spus eu. Când fapta s-a produs, cineva trebuie să sufere, trebuie să răspundă.

— Dumneata eşti tânăr, încă la început, a spus şeful postului T.N. Hârşova, un bărbat înalt, trecut de 40 de ani. Noi ne-am mâncat zilele şi tinereţea tocmai cu cei care greşesc mereu. Crezi că noi nu facem muncă de prevenire cu ei? De fiecare dată când vin la cherhana să plece în treabă sau când trebuie să predea peştele, discutăm cu ei şi le spunem ce prevede legea şi-i mai speriem cu pedepse mari cu închisoarea, iar când dăm peste ei din nou, încep să se roage să-i iertăm că au greşit.

— Poate nu s-au găsit cauzele care-i determină să fure sau să facă ceva interzis? am spus eu.

— Cauzele se cam ştiu: statul are nevoie de peşte, el ocroteşte şi pădurea şi lacurile, iar omul de rând are şi el nevoie să mănânce şi zice că i se cuvine, că „lupul de unde aleargă de acolo trebuie să mănânce”. Pe de altă parte, noi suntem obligaţi să-i prindem şi să luăm măsurile pe care le prevede legea.

A doua zi, după ce am luat legătura cu colegii noştri de la postul T.N. Cernavoda şi am stabilit o acţiune comună cu ei peste două săptămâni, am continuat drumul spre Ostrov. Spre seară am întâlnit trei bărci care traversau Dunărea de la Pârjoala spre râul Bala Borcea. Am privit cu binoclul şi am constatat că sunt goale, însă fiecare avea doi ocupanţi.

— Sunt oameni care merg în pădure să taie lemne, a spus Oprişan care continua să studieze prin binoclu. Cred că nu ar fi rău dacă intrăm şi noi pe râul Bala Borcea ca să-i speriem şi astfel prevenim săvârşirea unui delict silvic.

— De acord, spune Ghimiş. Prevenirea este de preferat decât să-i sancţionăm şi să-i trimitem în judecată. Nu-i aşa, tovarăşe conducător de şalupă? zice el râzând.

— Aşa este, am răspuns eu prompt, însă sesizând în

vocea lui că este o ironie sau o aluzie la cele spuse de mine la postul T.N. Hârşova în legătură cu prevenirea, am adăugat:

Unora le face plăcere să-i sancţioneze pe bieţii oameni, chiar dacă măsurile aplicare sunt legale, dar eu rămân la părerea mea că tot măsurile de prevenire ar trebui să primeze în munca noastră.

— Sper că nu pe mine mă ai în vedere când spui asta? Dar oricum ar fi eu susţin că nu se pot desfăşura măsuri de prevenire atâta vreme cât condiţiile materiale şi de organizare socială nu asigură lichidarea stărilor de fapt, a conchis Ghimiş.

— Eu sunt întru totul de acord cu sporirea metodelor preventive, dar numai acolo unde se poate, a intervenit Oprişan. În cazul în care fapta s-a comis, ea trebuie descoperită şi sancţionată prompt; însăşi sancţiunea contravenţională sau penală este un mijloc de prevenire.

Îi ascultam pe fiecare şi încercam să învăţ din experienţa lor, dar trecând prin filtrul minţii şi al conştiinţei mele.

Tot discutând ne-am apropiat de oamenii cu bărcile şi puteam deja să privim în interiorul bărcilor. Oprişan avusese dreptate, aceşti oameni mergeau în pădure să taie lemne, cel puţi aşa spuneau sculele aşezate pe fundul bărcii: fierăstrău, topoare, lanţuri.

— Ei, acum să-mi spui dumneata cum ai face muncă de prevenire cu asemenea oameni care sunt pe punctul de a comite un delict silvic! mi s-a adresat Ghimiş.

Nu i-am răspuns imediat, dar am apucat maneta telegrafului şi am cerut: „Încet, înainte!” apoi „Stop”, după care am condus şalupa la mal unde am aruncat ancora. M-am întors în cabină şi abia acum am răspuns:

— Eu aş ieşi pe punte, i-aş invita cu bărcile la şalupă, unde le-aş spune direct: „Ştiu ce aveţi de gând să faceţi.

Vă sfătuiesc să renunţaţi şi să plecaţi acasă pentru a vă păzi libertatea!”

— Deci dumneata ne propui să facem o şedinţă cu ei? a râs Ghimiş, puţin sarcastic.

— Dacă este nevoie, le puteţi citi direct din legea cu privire la regimul silvic şi să le arătaţi de ce greşesc şi care sunt consecinţele, am continuat eu să susţin cu încăpăţânare.

S-au uitat unul la altul, apoi Ghimiş a luat port-vocea, a ieşit pe punte şi a strigat:

— Trageţi bărcile la mal, aici lângă noi! Hai, repede!

Oamenii s-au apropiat, unii dintre ei încercând să-şi acopere sculele, dar în zadar. Ne-au salutat sfioşi şi au aşteptat. Ghimiş le-a spus să renunţe la intenţia lor de a tăia lemne, că îi aşteaptă pedepse aspre; că avuţia este a statului, iar pentru a intra în posesia unei cantităţi de lemne trebuie să se prezinte la ocolul silvic din zonă care le va elibera bon de lemne conform legii. Unul dintre ei a încercat să mintă că ei merg să culeagă ciuperci şi iarbă pentru păsări şi animalele de acasă, dar Ghimiş nu s-a lăsat păcălit şi le-a spus că ar putea coborî la ei şi să le confişte sculele, întocmindu-le şi acte penale.

— Am înţeles, domnu’ şef! O să culegem un pic de iarbă şi ne ducem acasă. Să ştiţi că nu facem rău.

— Bine, plecaţi, dar aveţi grijă! i-a atenţionat Ghimiş după care s-a înapoiat în cabină.

— Cred că a avut efect ce le-ai spus, a apreciat Oprişan.

— Nu ştiu cât efect a avut, dar va trebui să rămânem în zonă până se întunecă. À-propos, am un prieten şef de târlă aici, aproape, să-l vizităm!

— Cât de aproape este? a întrebat Oprişan.

— Peste 300 de metri de aici, nu este mai mult.

— Înseamnă să rămână cineva la şalupă, nu putem

merge toţi! a hotărât Oprişan.

— Rămân eu aici cât timp veţi fi plecaţi, am spus eu.

— Mergem toţi! şi-a dat cu părerea Costandache care venise şi el în timonerie. Încuiem toate intrările, ne luăm armamentul cu noi şi mergem. Şi aşa sper că nu vom sta prea mult acolo?!

Până la urmă aşa am făcut. Totul a fost închis şi am plecat spre stână, luând de la şalupă un sac în care Ghimiş a pus două sticle cu ţuică de prună, o sticlă de oţet de mere, o legătură de ardei şi două pâini mari.

— Ce faci cu atâtea? l-a întrebat Costandache.

— El nu primeşte bani de la mine şi nu mă pot duce cu mâna goală, iar ceea ce vezi, lui îi sunt necesare ca aerul în pustietatea asta unde cântă cucul toată ziua.

Când am ajuns la stână, după ce ne-au lătrat câinii, de care ne-am apărat cu greu, cu crengi rupte din pădure, am putut sta de vorbă cu baciul Anghel. Erau la ora de muls oile, însă se apropia de sfârşit.

— Vă dau un lapte fiert? a întrebat baciul Anghel.

— Da, i-a răspuns Ghimiş. Mâncaţi toţi, nu-i aşa? ni s-a adresat el nouă. I-am răspuns afirmativ.

— Am şi nişte caş proaspăt. Sau dacă vreţi vă fac o friptură, că am tăiat o noatină care şi-a rupt piciorul într-o groapă şi nu se mai putea ţine după turmă, mai mult se chinuia. Spuneţi-mi ce să fac?

— Eu propun să faci o mămăligă mare ca să mâncăm cu o bucată de carne friptă, de oaie, iar la urmă să ne dai câte o cană de lapte fiert.

— Aşa voi face. Dar mămăligă făceam noi oricum, pentru că asta este baza la noi, că nu prea avem pâine, a spus Anghel.

— Acum ţi-am adus eu pâine, dar data viitoare când mai vin, îţi aduc şi mălai. Caută în sac şi vezi ce ţi-am adus! l-a îndemnat Ghimiş.

— Aaa… e parfum! a exclamat Anghel când a dat peste sticla cu ţuică.

A aşezat repede ceaunul pe pirostrii, a turnat apă în el şi focul s-a înteţit imediat; mai departe un foc foc din lemne tari ardea cu trosnituri puternice şi dese, iar când a fost aşezată carnea pe jar, toată pădurea mirosea a friptură ca la birt. Mămăliga a fost răsturnată pe un şervet şi a început ospăţul. Baciul Anghel şi cele trei ajutoare ale sale, oameni tineri, au desfundat o sticlă şi au început s-o plimbe de la unul la celălalt, îndemnându-ne şi pe noi să bem.

— Anghele, bea sănătos cu oamenii tăi! i-a spus cu un ton blând Ghimiş. Nu ţi-am pus otravă. Noi nu putem să bem pentru că suntem în misiune.

Am mâncat fiecare mămăligă cu came friptă de oaie tânără (mioară) şi apoi mămăligă cu brânză, iar la sfârşit ne-a servit cu câte o cană de lapte fiert.

— Beţi, că laptele este tare bun, mai ales dacă este fiert în coaja mămăligii! a spus Anghel. Dacă mai doriţi, vă mai pun, că ceaunul a fost plin, a mai spus el.

— Mai dă-mi mie o cană! a ceru Ghimiş.

Ne-am despărţit de oamenii de la stână şi am plecat spre locul unde lăsasem şalupa, traversând pădurea unde răcoarea se instalase în voie, iar ţânţarii roiau, lăsând în urma lor acel ţiuit specific, uşor agresiv.

— Ar fi bine să înnoptăm aici, a propus Oprişan. Abia ţinem trează teama celor care acţionează în zonă. Mai târziu să facem o patrulare pe mal, să vedem ce se mai întâmplă.

— Dacă nu ai nimic împotrivă, hai să mergem amândoi direct în patrulare de aici şi să-i lăsăm pe ei doi să meargă la şalupă, iar dacă este nevoie de ajutor, tragem o rachetă şi vin ei cu şalupa. Nu este mai bine aşa? a spus Ghimiş.

— Hai! Ne întoarcem când terminăm, a închis discuţia Oprişan, pipăindu-şi arma de pe centură.

Eu şi Costandache am continuat drumul spre şalupă, dar fiind întuneric, am ieşit mai jos cu vreo 50 de metri. Am zărit-o lucind sub razele lunii care se ridicase rotundă deasupra pădurii şi nu era umbrită de niciun nor.

— Priveşte ce lună frumoasă este pe cer! a spus Costandache. Seamănă cu o fecioară pregătită pentru măritat.

— Când eram copii, stăteam noaptea şi o priveam ore întregi, descriindu-i imaginile pe care le vedeam sub formă de pete în lună şi fiecăreia îi dădeam o denumire şi o anume semnificaţie; la fel şi cu stelele: carul mare, carul mic, Sirius.

Leul, cloşca cu pui, steaua polară, Luceafărul ş.a., am spus eu privind spre cer.

Am intrat încet pe navă evitând să facem zgomot, verificând cu atenţie totul, de la prova la pupa.

— Totul este în ordine, a spus Costandache venind dinspre pupa. Acum să-i aşteptăm pe ceilalţi să se întoarcă, deşi vom avea cam mult de aşteptat, după cum îi cunosc eu, mai ales dacă găsesc nişte contravenţii.

— Mie nu-mi este somn. Dacă vreţi, puteţi merge să vă culcaţi, îi aştept eu.

— Nu pot să mă culc pentru că, dacă găsesc ceva şi au nevoie de ajutor, trebuie să pornim imediat şi să mergem acolo.

N-a mai fost nevoie să pornim, deoarece Oprişan şi Ghimiş s-au întors peste o oră, anunţându-ne că peste tot este pustiu şi o linişte mormântală.

— Nu se aud decât broaştele ici-colo şi câte un peşte care sare deasupra apei, apoi cade plescăind uşor, a spus Oprişan.

— S-au speriat când au văzut şalupa. Unii o cunosc

după motor, a completat Ghimiş peisajul verbal.

— Hai să ne culcăm că mâine plecăm cum se luminează de ziuă! a luat Oprişan iniţiativa, îndreptându-se spre cabina din prova.

— Eu mai fumez o ţigară şi apoi vin să mă culc, a zis Ghimiş, aprinzându-şi tacticos ţigara în pumn. Pe atunci fumam şi eu şi l-am acompaniat preţ de zece minute, pufăind amândoi la pupa navei.

— Începi să te acomodezi cu munca, îmi spune el. Văd că studiezi de câte ori ai puţin timp liber şi asta este bine, că înveţi mult mai repede, împletind teoria cu practica.

— Pe ce bază lucraţi dv., pentru că eu nu prea ştiu pe unde este traseul pe care trebuie să acţionăm noi? l-am întrebat eu.

— Pe baza planului de patrulare aprobat de şeful miliţiei raionale. Ar fi trebuit să întocmim o hartă cu tot şenalul navigabil aflat în supravegherea noastră, dar nu prea ne pricepem la desen şi la ridicări din teren. Avem o hartă veche, cam primitivă, care nici nu mai corespunde acum pentru că o serie de posturi T.N. au primit deja şalupe şi acţionează fiecare pe teritoriul său de competenţă. Nouă ne-ar mai rămâne porţiunea cuprinsă între Călăraşi şi Calafat, deoarece Giurgiu nu a primit nici acum şalupă de inspecţie şi control.

— Dacă ni se va stabili zona de responsabilitate, mă oblig eu să lucrez harta şenalului navigabil respectiv.

— Dacă te pricepi, e bine, că tot pentru noi lucrăm ca să ne uşurăm munca. Ne văd şi şefii altfel, a mai spus el.

Hai acum la culcare că ne prinde ziua şi avem treabă mâine. Trebuie să mergem şi pe braţul Dunării vechi, care trece pe lângă comuna Ostrov, apoi la Silistra şi ne întoarcem pe la gura Borcei venind spre Călăraşi.

— Cunosc bine Dunărea, m-am arătat eu isteţ.

— Asta e foarte bine. Îţi va fi uşor şi la întocmirea hărţii despre care am vorbit adineauri.

În dimineaţa care a urmat, cerul era acoperit cu nişte nori negri spre apus, iar deasupra noastră era o zăpuşeală care ne-a pus pe gânduri. Nu adia niciun fir de vânt, ca în zilele senine dar atunci dimineaţa era răcoare.

Am ieşit toţi pe punte. Costandache a coborât în sala motorului şi l-a pornit, iar după ce s-a încălzit, am trecut şi eu la timonă şi când nava a fost eliberată de la mal de către Ghimiş, am cerut prin telegraf: „Încet înainte!” Elicea a bătut apa, formând o bolboroseală la pupa, după care S.O.2 s-a depărtat de mai. „Încet înainte!” am cerut eu, apoi comenzile sau succedat până când nava a fost pusă pe drum, cu direcţia spre Dunăre.

Când am ajuns la Dunăre, din aval se vedea un remorcher mare, sub papavilion iugoslav, care tracta şase şlepuri şi înainta încet. Am traversat şenalul Dunării spre malul dobrogean, mergând cât mai aproape de acesta.

La întâlnirea cu braţul Dunării Vechi, în punctul Dervent, am intrat pe acest braţ, trecând pe lângă Mănăstirea Dervent, cunoscută credincioşilor pentru vindecările miraculoase petrecute în acest loc.

— La Ostrov trebuie să ne oprim la postul de miliţie pentru schimbul de informaţii, a spus Nelu Oprişan.

— Avem şi două dosare pe care trebuie să le discutăm cu ei, i-a amintit Florică Ghimiş şi mai trebuie lămurită şi problema cu „Regia”.

Eu ascultam în tăcere, necunoscând despre ce se discuta. Erau probleme profesionale mai vechi ca durată în timp, pe care voi fi şi eu nevoit să le învăţ şi să le rezolv. Toate au fost discutate, lămurite, iar după amiază am pornit spre „Regie”, o fostă regie de tutun, acum era un sediu al unei ferme a IAS Ostrov.

Spre seară, ocolind insula Păcuiul lui Soare, am

intrat pe braţul Borcea şi, când soarele roşu ne făcea cu ochiul dinspre apus, gata să treacă dincolo de orizont, noi făceam rondoul în faţa postului T.M. Călăraşi pentru a acosta la pontonul central.

Am asigurat-o pe S.O.2, ne-am luat bagajele personale şi am urcat pe ponton. La ponton era legat vasul de pasageri „Ungheni”, care făcea zilnic cursa Călăraşi-Ostrov, de două ori. Pe coşul lung ieşea un aer cald, semn că abia se oprise focul la cazanul de aburi.

— De dimineaţă toţi credeam că plouă, iar acum luna luminează cu toată forţa ca şi în seara trecută, am spus eu.

— În vara aceasta nu a plouat decât o dată, a zis Costandache. N-aţi observat că şi Dunărea şi Borcea au apele ceva mai scăzute? Ar fi bine să plouă că face bine culturilor din câmp. De acolo mâncăm toţi.

— Aşa este, a încuviinţat Oprişan, dar nu este după cum vrem noi, alte forţe dirijează ploaia.

La intersecţia străzilor 23 August şi Portului ne-am despărţit, plecând fiecare spre locuinţa lui. Când am ajuns acasă, ai mei m-au întrebat cum a fost, ce am făcut atâtea zile şi altele.

— A fost bine, muncă de miliţie pe teritoriul nostru de competenţă şi atât. Acum am terminat şi m-am întors acasă, iar mâine la 7.00 trebuie să fiu din nou la serviciu.

— Plecaţi din nou? m-a întrebat soţia.

— Nu cred că mai plecăm până săptămâna viitoare, dar avem de lucru în port şi trebuie să dau şi eu o mână de ajutor, chiar dacă sunt mai proaspăt angajat.

Câteva zile am lucrat numai în raza portului şi am fost implicat în toate activităţile, inclusiv în controalele de noapte ale silozului, depozitului de lemne, sistemelor de pază şi alte obiective.

Îmi vine greu să arăt cât de mult reprezenta pentru mine această nouă muncă, această nouă însărcinare într-o

instituţie destul de importantă a statului. Mă angajasem în mine să-mi desăvârşesc pregătirea pentru a fi la nivelul aşteptărilor şefilor mei.

În concepţia mea exista credinţa că un om trebuie să se străduiască să fie cel mai bun în meseria pe care şi-a ales-o, părere pe care o am şi în prezent.

Dintotdeauna am socotit că orice muncă se face cu dăruire, cu abnegaţie şi cinste, cu condiţia să-ţi placă; atunci nu mai ai nevoie de şefi care să te controleze şi care să te împingă de la spate.

Cap. II Misiune în Delta Dunării

După câteva zile de activitate în raza portului, de la raion am fost chemaţi telefonic să ne prezentăm toţi patru la şeful de pază şi ordine.

— Am primit ordin de la D.M.R. Bucureşti ca la data de 1 august, toţi patru să fiţi prezenţi în comuna Mahmudia din raionul Tulcea, ne-a anunţat lt. maj. Cialâcu. Să pregătiţi şalupa S.O.2 cu toate cele necesare pentru că veţi patrula cu ea la o misiune specială! în rest să vă asiguraţi bani şi hrană pentru cinci zile. Ţinuta militară, cu armamentul din dotare. Dacă aveţi întrebări?

— Nu. Ordinul este clar şi sper să-mi daţi o copie de pe el! a cerut Oprişan.

— Ţi-l dau în original, aşa cum este. Întocmiţi-vă ordine de serviciu, la fel şi pentru S.O.2. Consider că este bine să plecaţi poimâine, să aveţi cel puţin o zi la dispoziţie, deoarece prima oprire o veţi face la Miliţia Tulcea de unde urmează să luaţi nişte ofiţeri de la Direcţia Generală a Miliţiei care participă la acţiune. Sper că s-au înţeles toate amănuntele. Liber!

Ne-am pregătit şalupa cu combustibil, ulei şi toate cele necesare, am făcut aprovizionarea cu alimente şi fiecare şi-a adus de acasă schimburi şi tot ce e necesar pentru igiena personală.

Duminică la ora 6.00 ne-am întâlnit la postul T.N. şi am plecat imediat, folosind braţul Borcei până la Giurgeni şi de acolo am intrat pe Dunăre, trecând pe la ora 12.00 pe lângă Brăila, apoi prin dreptul portului Galaţi, intrând pe lângă Cotul Pisicii, în linie dreaptă spre Tulcea, unde am ajuns la orele 17.30. Ne-am oprit în port lângă barca cu motor a postului T.N. Tulcea, dar nu era nimeni, fiind obligaţi să mergem la sediul raionului de miliţie, unde am primit informaţiile necesare de la ofiţerul de serviciu, care ştia că întâlnirea va fi luni la ora 10.00, când vor sosi şi ofiţerii de la D.G.M.

— Hai să ne plimbăm puţin prin oraş! a propus Costandache. Tot am ieşit, cel puţin să cunoaştem şi noi oraşul.

— Eu am mai fost aici în 1957 – 1958, am spus eu.

— Eu propun să mergem la restaurantul din centru să mâncăm ceva, poate bem şi o bere. Ce ziceţi?

Tot nu aveam ceva mai bun de făcut, aşa că am intrat în restaurantul „Egreta”, unde am mâncat câte o friptură şi am băut un litru de vin, deoarece nu avea bere, ospătarul ne anunţase că s-a terminat.

Când ne-am întors la navă, ne-am aprins ţigările, cu excepţia lui Costandache care nu fuma.

— Ia şi tu o ţigară, Dorele! îl îmbia Ghimiş.

— Dar tu ştii că nu fumez. Nu bag eu otrava aia în mine. Voi nici nu vă închipuiţi cât rău face! spunea Costandache.

Şi avea dreptate, dar noi ne obişnuisem cu acest „drog” şi credeam că nu voi scăpa de el niciodată.

— Hai să ne culcăm că mâine cine ştie ce ne aşteaptă! a spus Oprişan, care a şi intrat pe scara care ducea în cabină.

L-am urmat şi noi şi ne-am culcat legănaţi din când în când de valurile făcute de către un vapor care nu reducea

viteza când trecea în aval spre Sulina.

A doua zi de dimineaţă, am mâncat, ne-am bărbierit şi am plecat la sediul Miliţiei Raionului Tulcea, unde i-am întâlnit pe Căpitanul Popişteanu de la MAI şi lt. major Pesteşan de la DGM care ne-au ordonat să ne prezentăm la magazia de armament şi muniţii pentru a lua câte o puşcă mitralieră pentru fiecare şalupă. A rămas de poveste printre colegii de la transporturi expresia folosită de Vlaciu Ion de la postul T.M. Hârşova. Când îl întreba careva cum a făcut el de s-a „învârtit" de o puşcă mitralieră nouă şi frumos brunată, el răspundea astfel: „M-am bunghit, am ginit-o şi i-am suflat gagiului: Fii atent maestre, plasează-mi-o mie pe asta!"

Peste două ore am plecat, în coloană, toate şalupele, spre comuna Sf. Gheorghe, S.O.2 fiind nava comandant în care au călătorit şi cei doi ofiţeri de la forul central.

Aveam sentimentul de mândrie văzând că mi se acordă încrederea să particip la această aplicaţie specifică, deşi venisem în cadrul instituţiei cu numai 15 zile în urmă, iar faptul că ofiţerii erau la bordul lui S.O.2 îmi sporea această mândrie.

Aplicaţia s-a desfăşurat în dreptul comunei Mahmudia, în zona dinspre pădure unde lăţimea Dunării este mai mare, iar traficul naval era aproape inexistent; s-au executat mai multe misiuni vizând pregătirea de specialitate a echipajelor din serviciul de patrulare, iar la sfârşit am executat trageri de pe şalupele în mers asupra ţintelor fixe şi în mişcare (machete de bărci şi şalupe).

În cadrul misiunilor avusesem norocul să fiu repartizat într-o echipă formată numai din oameni cu experienţă, mai în vârstă decât mine, care m-au primit şi m-au înconjurat cu căldură, prietenie şi încredere, ajutându-mă acolo unde experienţa mea era precară. Simţeam cum îmi urcă adrenalina în cap, iar sângele îşi creşte ritmul; inima îmi zvâcnea cu putere şi mintea îmi

era pusă să lucreze la intensitate maximă.

Misiunea s-a terminat cu bine, şi-a atins scopul dar a fost obositoare, lucrând zi lumină pe toată perioada aplicaţiei. Toţi eram ameţiţi de oboseală şi emoţie.

A urmat o pauză de 10 ore (în care s-a inclus şi noaptea) în care fiecare a mers pe malul drept, pe teritoriul comunei Mahmudia pe la prieteni şi colegi, ghizi fiind colegii din zona Tulcea, majoritatea dintre ei lipoveni din deltă.

Locuitorii din zonă cultivau, pe lângă zarzavat, o viţă de vie denumită 1001, dar popular o numeau „1000-şanţ” deoarece vinul băut este de o tărie inexplicabilă şi turmentează pe cel care întrece măsura; n-au lipsit câteva cazuri dintre colegii care au avut curiozitatea să-i încerce tăria. Eu am plecat cu colegii mei de la Călăraşi în pădurea din baltă unde ne-am întâlnit cu neasemuita frumuseţe a naturii. Pădurea era formată din sălcii plângătoare ale căror ramuri se scăldau în apa Dunării, urmau stejarul, frasinul, ulmul şi o vegetaţie bogată, iar mai departe ostroave gen insuliţe; malurile şi luciul apei pe lângă mal erau populate de păsări din toate speciile, pe care le-am speriat de multe ori în timpul aplicaţiei, forţându-le să se ridice în văzduh de câte ori treceam cu şalupa pe lângă ele şi atunci se crea o larmă generală cu ţipete şi fâlfâit de aripi.

A doua zi de dimineaţă eu am fost supus unui test practic de conducere a şalupei în vederea obţinerii atestatului MAI, întrucât carnetul meu de marinar era socotit valabil numai pentru navele civile. Examenul l-am trecut fără probleme, după care, tot în coloană de şalupe, ne-am îndreptat spre oraşul Tulcea unde s-a făcut analiza aplicaţiei şi ultimele ordine care s-au dat pentru uniformizarea muncii noastre pe linie de transporturi navale. Noi am plecat spre Călăraşi în după-amiaza aceleiaşi zile şi am mers până s-a înnoptat fără oprire,

ajungând în portul Brăila, unde ne-am oprit pentru odihnă.

A doua zi am plecat în zori şi am ajuns la Călăraşi pe la orele 15.00, după alte câteva opriri pentru a mânca şi chiar pentru rezolvarea unor probleme profesionale.

Zilele care au urmat am patrulat zona Călăraşi-Giurgiu şi apoi în balta Ialomiţei unde am verificat probleme legate de pescuit şi silvicultură conform planului de patrulare aprobat.

Cap. III Misiune la Tr. Severin. M.2

Pe data de 1 septembrie, de la Direcţia Generală a Miliţiei s-a primit ordinul ca eu şi Costandache să ne prezentăm la Şantierul Naval din Tr. Severin pentru a prelua o navă de capacitate mai mare. Nu ştiam nimic despre stadiul lucrărilor, încât ne-am închipuit că în câteva zile ne şi întoarcem acasă. Am plecat a doua zi cu trenul spre Tr. Severin, unde am ajuns pe înserat. Ne-am cazat la hotelul din centrul oraşului, iar a doua zi ne-am prezentat la conducerea şantierului în cauză, care ne-a condus la nava cu pricina. În şantier erau, de fapt, două nave la care se terminaseră toate sudurile metalice, fuseseră vopsite cu miniu de plumb şi lăsate la apă lângă docuri, dar mai era mult de lucrat la tâmplărie, apoi să li se monteze motoarele, aparatura de bord şi cuşetele (paturile) de dormit. După o săptămână s-au mai prezentat încă doi colegi de la Tulcea, Iorga şi Sănduţu, care aveau aceeaşi misiune ca şi noi. Am aflat pe parcurs că o şalupă o vom prelua noi, adică eu şi Costandache, iar pe cealaltă colegii de la Tulcea.

Construcţia navei a durat până la 28 noiembrie, dar imediat ce au fost instalate cuşetele, ne-am mutat de la hotel, dormind în şalupa noastră căreia îi dădusem numele M.2, cealaltă fiind M. 1.

Ne-am împrietenit cu inginerii şi cu muncitorii din şantier, iar unii ne invitau pe la ei să le vedem gospodăriile, deoarece majoritatea salariaţilor de la uzina

II Mecanică a S.N. Tr. Severin locuiau în Tr. Severin şi comuna Schela Kladovici.

Am onorat puţine invitaţii, dar ne-am convins că sunt oameni gospodari, ospitalieri, cu o inimă caldă şi cu dorinţa să te facă să te simţi bine. Îmi amintesc că am fost invitaţi odată la unul din cei care lucrau la tapiţeria navei şi am rămas la masă la el, iar la plecare ne-a dat o sticlă cu vin. Era seara şi noi am consumat-o la el la poartă, după care eu am aruncat-o în grădină. Gazda s-a schimbat la faţă, ceea ce am înţeles că s-a supărat şi mi-am cerut scuze. Abia atunci mi-am dat seama cât ţine el, poate şi alţii ca el, la un vas. Mi-a venit în minte că citisem mai de mult undeva despre un popor trăitor pe malurile Mării Ohotsk, din nordul îndepărtat al Rusiei care, pe la începutul secolului 20, când se întâlneau îşi făceau daruri câte un ciob de geam sau câte o sticlă, lucruri de preţ în acele locuri unde încă nu ajunsese civilizaţia şi ei ţineau foarte mult la ele.

M-am ruşinat de gestul meu şi am încercat să repar răul pe care-l făcusem, spunând că voi sări gardul să i-o aduc, însă m-a oprit politicos spunând că va trimite în ziua următoare unul din copiii săi s-o ia de acolo.

A fost montat motorul „Wolla” de 300 cai putere pe ambele şalupe şi li s-a aplicat ultima vopsea de culoare gri închis, li s-a înscris indicativul M. 1 şi respectiv M.2 la prova, după care s-au făcut ultimele retuşuri, urmând a se face probele în marş.

Din partea Ministerului de Interne s-a prezentat căpitanul Popişteanu, iar de la DGM – Direcţia pază şi ordine a venit lt. Diaconescu Ion, care s-au interesat cum au decurs lucrările pe toată perioada cât am stat în şantier, ne-au întrebat dacă au fost incidente cu conducerea şantierului, iar la sfârşit ne-au anunţat că M.2 va fi repartizată postului T.N. Giurgiu, iar M. 1 la Tulcea.

— Şi atunci pentru ce am venit noi s-o preluăm? a

întrebat Costandache.

— Pentru că Giurgiu nu are, încă, un echipaj pentru o astfel de navă, este în curs de angajare, i-a răspuns lt. Diaconescu.

— Mâine facem probele de marş, ne-a anunţat căpitanul Popişteanu.

— Noi am făcut proba la motoare şi merg bine, nu au bătăi suspecte, nu pierd ulei, ajung la turaţia stabilită în timpul optim şi se comportă bine, a raportat Costandache.

— Dar la M. 1? l-a întrebat el pe Iorga.

— La fel, totul a decurs normal, a răspuns acesta.

Pe 28 noiembrie s-au desfăşurat probele de marş la fiecare dintre cele două şalupe cu participarea comisiei din Şantierul Naval Tr. Severin, au fost, apoi, semnate actele şi în jurul orelor 15.00 am plecat în marş către Giurgiu, avându-i la bordul lui M.2 pe cei doi ofiţeri. Urma ca atunci când vom ajunge la Giurgiu, echipajul lui M. 1 să-şi continue marşul spre Tulcea fără alt ordin, deci să nu mai intre în Bazin.

Era o vreme de început de iarnă. Cerul se acoperea treptat de nişte nori lânoşi şi ameninţători, mânaţi spre sud de un vânt care la început adia uşor, promiţând să se înteţească.

Şenalul navigabil al Dunării este semnalizat cu geamanduri iluminate cu lămpi cu acetilenă, iar farurile amplasate pe maluri sunt racordate la curent electric, întotdeauna, la început de iarnă, geamandurile sunt scoase pentru a le feri de sloiurile de gheaţă, iar în locul lor sunt montaţi nişte pari de lemn cu un braţ în formă de cruce. Apele scad mult, iar navigaţia se face cu multă precauţiune, folosindu-se numai firul apei. Orientarea se face numai după lumina farurilor, dacă nu ai ghinionul să fie ceaţă, care este o prezenţă destul de deasă în anotimpul rece în special dimineaţa şi seara, în astfel de

condiţii puţini căpitani de nave se încumetau să plece în marş tractând convoaie grele, iar dacă totuşi o făceau, aveau grijă ca odată cu lăsarea întunericului şi a ceţii, să acosteze cât mai aproape de mal şi să pornească din nou la drum numai atunci când condiţiile de vizibilitate deveneau favorabile.

Noi trebuia să plecăm oricum deoarece la Giurgiu ne aştepta a doua zi lt. col. Panainte, şeful Direcţiei de pază şi ordine din DGM.

Pe drum totul s-a desfăşurat normal, noi cu M.2 eram în faţă, iar la circa o sută de metri în urma noastră venea echipajul Tulcei cu M. 1. Când s-a înserat am aprins luminile de poziţie şi am redus din viteză pentru orice eventualitate. Odată cu lăsarea întunericului s-a lăsat şi o ceaţă care plutea în pâlcuri deasupra apei, iar spre maluri nu se mai vedeau decât crestele valurilor înspumate care se loveau de ele.

Ofiţerii au mers în cabina din prova şi s-au culcat, iar eu am rămas în timonă cu privirea pironită în faţă, deasupra provei lui M.2, peste care trecea din când în când, spuma vreunui val spulberat de vânt. Lângă tabloul de comandă stătea pe scaun, alături de mine colegul meu Costandache, care-mi povestea ceva din păţaniile lui S.O.2 petrecute cu ani în urmă.

Furtuna se înteţise, iar proiectorul nu mă mai ajuta să văd malurile, încât am fost nevoit să renunţ la el şi l-am stins. Mergeam pe baza instinctelor, dar făceam apel şi la cunoştinţele mele privind structura şenalului navigabil în condiţii de iarnă, cu apele scăzute şi chiar cu devieri ale şenalului în unele porţiuni. Valurile începuseră să crească, ajungând uneori şi pe punte, iar stropii lor ne udau parbrizul cabinei de comandă.

În ceaţă am observat o dungă albă şi în secunda următoare am simţit că M.2 se poticneşte şi se înclină înspre babord. Costandache a oprit imediat motorul, apoi a

pornit din nou şi a manevrat înapoi circa 10 metri, după care am îndreptat prova în aval şi am reluat marşul. Totul s-a petrecut atât de repede, că cei de pe M. 1 nici n-au observat manevra.

Din cabină a ieşit Cpt. Popişteanu, puţin răvăşit.

— Aţi păţit ceva? l-am întrebat.

— Ne-ai trântit din pat. Ce s-a întâmplat?

— Am atins puţin plaja de nisip a insulei Ostrovul mare.

— Nu este periculos? a mai întrebat el.

— Nu. Pescajul lui M.2 abia trece puţin de un metru. Nu mai mult decât lotca pescărească.

— Ai grijă cum conduci, să nu păţim ceva! Ceilalţi se văd?

— Da, sunt aproape, circa o sută de metri în pupa noastră.

A intrat din nou în cabină şi s-a culcat, iar eu am rămas în continuare numai cu Costandache.

Nava înainta voiniceşte împotriva vântului şi a valurilor pe care le despica, lăsând în urmă două mustăţi înalte şi albe ca ale unui moşneag arţăgos, pus pe rele. Şarturile vibrau împreună cu catargul, iar loviturile date de valuri în corpul navei, făceau ca vibraţiile tablei să se resimtă tocmai în cabina de comandă.

— Are o frumoasă ţinută de drum M.2, şi-a spus părerea Costandache, dar mi se pare că trage apa după ea în loc să se înşurubeze înainte ca o suveică. Probabil pupa nu este construită bine, ca să elibereze apa.

— Sau poate elicea e de vină, mi-am exprimat şi eu opinia. Totuşi este confortabilă, are motor puternic şi se poate lucra altfel cu ea. Când i-a montat motorul şi tabloul de comandă, eu îl mângâiam şi am zis că este o experienţă reuşită, dar va dura până le vom învăţa temeinic pe toate. M-a auzit inginerul Ignat şi a spus: „Este simplu de tot.

Aici este butonul pentru starter, aici ampermetrul, manometrul de presiunea uleiului, termometrul care indică temperatura apei şi… celelalte. În plus, mecanicul nu mai coboară la motor decât când vrea să-l controleze”.

Este un avantaj faţă de S.O.2 a noastră.

— Eu nu aş da-o pe S.O.2 pentru M.2 şi nici Mercedesul nostru pe acest Wolla. Nu ştiu de ce ne-a trimis pe noi s-o aducem, câtă vreme trebuie s-o predăm la Giurgiu. Zice căpitanul că nu are oameni angajaţi. Eu nu cred. Mai repede cred că s-au bazat pe experienţa noastră să asistăm la construcţia lor, altfel ne chemau să le luăm atunci când erau gata de marş, numai să le aducem, a conchis Costandache.

— Oricare ar fi adevărul, eu zic să ne bucurăm că s-a terminat şi putem merge liniştiţi acasă la familiile noastre. Au trecut deja trei luni de zile, am mai spus eu.

— Cred că ai mei sunt îngrijoraţi că nu le-am mai scris de o lună de zile, a spus Costandache. Tot am sperat de pe o zi pe alta că plecăm, dar în fiecare zi s-au ivit alte şi alte probleme cu navele noastre.

— Iată ce timonă lăcuită şi bătută în ţinte! Când eram în şantier o mângâiam şi abia aşteptam să o văd la drum, eliberată de parâmele care o ţineau captivă la cheul din docuri.

— Merge bine, dar când merge cu viteză mare urcă prova prea sus şi-ţi ia toată vizibilitatea în faţă. Trebuia să aibă cabina de comandă mai înaltă.

— Şi eu cred la fel, dar poate nu a permis proiectul.

…Ceaţa s-a mai ridicat şi vântul nu mai sufla atât de tare, încât valurile au scăzut şi ele treptat. Am mărit viteza de înaintare, ţinând numai pe mijlocul şenalului navigabil.

Când am trecut de oraşul Zimnicea, parcă crescuse mai mult vizibilitatea, dar mă prinsese puţin oboseala, încât l-am rugat pe Costandache să mă înlocuiască la

timonă câteva minute până când am mers şi m-am spălat pe faţă cu apă rece.

Cu trei minute înainte de ora şase am ajuns în dreptul Căpităniei portului Giurgiu. Am dat trei semnale, semn că fac rondou pentru a intra spre stânga în bazin, apoi i-am salutat pe colegii de pe M.l, cărora Costandache le-a urat „Drum bun!” cu port-vocea.

Am acostat lângă un mic ponton în partea stângă a bazinului, apoi Costandache a raportat şefilor că am ajuns în Giurgiu, fără evenimente.

— Cât este ceasul? a întrebat Popişteanu.

— Şase.

— Mai avem până la ora 11 când vine Panainte, Ar fi bine să vă culcaţi şi voi să fiţi odihniţi când vine dumnealui. Cine ştie cu ce ordine vine.

Ne-am dus în cabina din pupa navei, ne-am dezbrăcat şi ne-am culcat. Abia pe la 10.30 ne-a trezit căpitanul.

— Hai, băieţi, sus! Bărbieriţi-vă, să mâncăm ceva şi să-l aşteptăm pe punte când vine!

Lt. col. Panainte a venit pe la ora 11.30 şi a intrat direct pe pontonul la care acostasem noi, fiind condus de un subofiţer de la postul T.N. Giurgiu. Am salutat cu toţii, iar Căpitanul Popişteanu a raportat cum a decurs deplasarea.

— Dumneata rămâi aici, la Giurgiu! mi s-a adresat Panainte. Nu avem alt cadru şi şalupa trebuie să funcţioneze. Mecanic am găsit, dar nu şi un conducător.

— Tovarăşe colonel, eu nu rămân la Giurgiu. În Călăraşi am familia, iar când am fost angajat mi s-a spus că nu voi pleca din Călăraşi.

— Lasă că te muţi aici cu familie cu tot. Ţi se va da şi casă şi vei lucra aici. De ce nu-ţi convine? mă întreabă el.

— Pentru că soţia aşteaptă un copil, iar de locuit, locuiesc cu socrii, care o pot ajuta la nevoie.

— Nu vrei, deci!? Să ştii că ai să pierzi.

— Nu am altă alternativă, am răspuns eu.

Nu am rămas la Giurgiu, iar pe la ora 14.00 luam trenul spre Bucureşti împreună cu Costandache.

— Era gata-gata să te încurce Panainte, să rămâi la Giurgiu, mi-a spus Costandache, râzând. Eşti curajos.

— Da, domnule, el o ţinea una şi bună că trebuie să-i funcţioneze şalupa M.2, de S.O.2 nu i-a mai păsat şi nici de familia mea. Dacă tăceam, mă muta la Giurgiu.

Când am ajuns acasă se înnoptase de tot. Ai mei erau în pregătiri pentru culcare şi i-am surprins prin sosirea mea inopinată.

— În scrisoare ne spuneai că vii pe 15 noiembrie, mi-a spus soţia.

— Aşa este, însă nu am prevăzut că va mai dura până când vom ieşi din şantierul Tr. Severin.

— Mai pleci? m-a întrebat ea.

— Nu ştiu. Mâine iau cunoştinţă de mersul evenimentelor şi aflu care va fi programul. Vin direct de la gară şi nu ştiu absolut nimic ce s-a mai întâmplat pe la miliţie.

— M-am săturat tot singură de trei luni de zile. Mai bine stăteai la serviciul pe care l-ai avut mai înainte şi seara dormeai acasă în patul tău.

— Poate ai dreptate, dar acum ce vrei să fac? Tu cum te mai simţi?

— Bine, dar nu pot să mai fac nimic prin casă.

— Stai liniştită până vei naşte, după aceea ai să tot faci şi în casă şi în curte!

La ora 7.00 dimineaţa m-am prezentat împreună cu Costandache la postul T.N. iar la ora 8.00 la Miliţia raională unde am raportat ce am făcut la Tr. Severin şi toate celelalte până la Giurgiu.

— Mergeţi la post şi organizaţi-vă munca astfel ca să

mai executaţi ceva patrulări pe teren până se instalează definitiv iama! a spus Comandantul. Când va îngheţa Dunărea şi Borcea nu vă mai puteţi deplasa cu şalupa.

— Am înţeles! am răspuns amândoi aproape la unison şi am părăsit cabinetul şefului, întorcându-ne la post.

Până la 10 ianuarie am executat patrulări pe raza noastră de competenţă, în maniera celor descrise mai sus, dar un ordin de la D.G.M. ne-a întrerupt din nou monotonia activităţilor obişnuite. Eram convocaţi la Brăila pentru 30 de zile, toţi lucrătorii posturilor de transporturi navale, un fel de reciclare. Când i-am spus soţiei că plec din nou, a început să plângă.

— Tocmai acum pleci, când am mai multă nevoie de tine?

— Dragă, ar trebui să te obişnuieşti că nu mai pot face ce vreau eu şi toate activităţile mele au la bază ordinele şefilor.

Mi-am aranjat valiza şi la ora stabilită am fost prezent la gară unde ne-am întâlnit cu colegii şi am plecat.

Trei săptămâni de zile ne-au „scos untul” ofiţerii care ne conduceau.

Cap. IV Evenimente neprevăzute

Am fost instalaţi în fosta Şcoală Normală din Brăila, care era aproape părăsită, cu încăperile goale şi holuri pe care fluiera sinistru vântul. În dormitoarele în care am fost cazaţi câte 10 în fiecare încăpere, ferestrele înalte nu etanşau bine şi frigul intra peste tot. Ne-am apucat de treabă pentru că aveam de stat o lună în nişte încăperi necorespunzătoare. Mai întâi am chituit toate geamurile şi am astupat toate locurile neetanşe cu hârtie lipită cu cocă, adusă de o administratoră miloasă. Clădirea era prevăzută cu încălzire centrală, însă căldura era furnizată la anumite ore şi în lipsa etanşării încăperii, totul era în zadar.

În ziua următoare, când au sosit toţi cei convocaţi, s-

a deschis oficial cursul de împrospătarea cunoştinţelor, predându-se: Drept penal şi Drept procesual-penal, în părţile ce priveau activitatea de transporturi navale; Legea 80 privind regimul pescuitului, Legea privind regimul silvic, topografie militară, regulamentele militare şi câteva lecţii despre sistemele de pază. Pe parcurs am participat la două acţiuni organizate de Miliţia oraşului Brăila, precum şi câteva şedinţe de tragere cu pistolul din dotare şi cu puşca mitralieră existentă la fiecare post de transporturi navale.

Faţă de colegii mei, eu trebuia să muncesc mai mult deoarece multe din temele predate erau noutăţi pentru mine, motiv pentru care studiam şi conspectam în caietul meu, tot ce socoteam că-mi va folosi.

La terminarea cursului, pe data de 8 februarie 1961, am fost supuşi unui examen la toate obiectele şi am executat o tragere cu pistolul din dotare.

Pot spune că am învăţat foarte multe lucruri noi la această convocare, fiind de felul meu avid de lucruri noi, de cunoştinţe noi, mai ales în ce privea această instituţie.

Unii dintre colegi spuneau că se simt bine, abia se mai odihnesc după atâta alergătură, însă eu eram obligat să studiez pentru a-i ajunge din urmă.

Ne-am întors acasă şi am intrat în iureşul muncii pe raza portului, de unde lipsisem aproape o lună de zile, executând controale de zi şi de noapte la toate obiectivele pe care le aveam date în supraveghere. În luna februarie a avut loc o eclipsă de soare, când s-a făcut noapte în plină zi; toate animalele au început să urle, să mugească etc. Am privit eclipsa printr-un ciob de geam afumat, ca mulţi alţi semeni ai mei din oraş.

Pe data de 16 februarie am dus soţia la maternitate, iar a doua zi la ora 9.00 o voce catifelată a sunat la ofiţerul de serviciu al Miliţiei Călăraşi, aducându-mi la cunoştinţă că sunt tată.

— Alo? Aveţi un cavaler de aproape trei kilograme. Să vă trăiască! Doamna se simte foarte bine şi vă aşteaptă cu flori.

— Mulţumesc, sărut mâna! Voi veni mâine de dimineaţă când voi termina serviciul.

A doua zi la ora 9.00 m-am înfiinţat la maternitate cu un buchet de flori. Soţia mi-a ieşit în întâmpinare bucuroasă, iar discuţia a avut loc în hol.

— Avem un băiat foarte frumos, a spus ea. Să-l declari la Starea Civilă cu numele Petruş! îţi voi spune eu de ce. Dar hai să ţi-l arăt!

— De ce este aşa de negru la faţă? am întrebat-o eu.

— Se albeşte el. Doctorul spune că aşa sunt toţi, roşii la început, dar pe măsură ce se hrănesc şi cresc se schimbă.

După câteva zile i-am luat acasă cu un taxi şi de aici au început problemele. Copilul a avut o hernie inghinală din naştere şi plângea continuu; l-am dus la doctori, dar nu au reuşit să-i descopere cauza decât după câteva luni cât a stat internat în Spitalul „Grigore Alexandrescu” din Bucureşti, dar nu a putut fi operat decât atunci când a împlinit vârsta de trei ani.

În luna aprilie am mers la Cpt. Nicolae Gheorghe, secretarul nostru de partid şi i-am raportat că am nevoie de o locuinţă.

— Să vedem mai întâi dacă consiliul primăriei dispune în prezent de spaţii de locuit, spune el lăsând ţigara fumegândă pe marginea scrumierei. Trage telefonul mai aproape, ridică receptorul şi formează tacticos numărul primarului.

— Alo! tovarăşe Moraru! Am la mine în birou un subordonat care are nevoie de o locuinţă cu două camere, pentru o familie compusă din trei persoane. Este un cadru de nădejde şi v-aş ruga să mă sprijiniţi. Da, este. Unde?

Desigur, dar să fie corespunzătoare. Mulţumesc! îl voi trimite imediat la dumneavoastră. La revedere!

— Cea spus? l-am întrebat eu curios.

— Te duci la el acum, imediat! Este vorba de o casă naţionalizată pe str. I.L. Caragiale. Mai sunt acolo încă două familii de cadre de-ale noastre. Dacă îţi dă repartiţia, aşa cum a spus primarul, vii pe la mine, să mai discutăm şi cealaltă problemă de care mi-ai spus, adică butelia.

M-am dus la primar care a dat de înţeles că mă aştepta, i-am spus cine sunt, iar el m-a întrebat:

— Îţi convine o locuinţă la casă naţionalizată sau mai aştepţi câteva luni când se va elibera alta pe care o avem noi de la ICRAL? Pleacă o familie de acolo, se mută la Tg. Jiu, dar mai durează ceva timp.

— Mă mut în aceea naţionalizată, i-am răspuns, pentru că am neapărată nevoie acum, nu mai pot aştepta.

— Acolo mai trebuie să faceţi nişte remedieri şi s-o puneţi la punct, dar dacă vrei să te muţi, îţi dăm repartiţia.

A apăsat pe o sonerie şi în prag a apărut un bărbat între două vârste, căruia i-a spus:

— Mergi cu dânsul până la biroul Spaţiului locativ să-i facă repartiţie pe un apartament, la adresa pe care am înscris-o eu aici!

Spunând aceasta, i-a înmânat o bucată de hârtie.

Am luat repartiţia şi bucuros nevie mare că am şi eu o casă unde pot locui cu familia mea ca orice gospodar, m-am prezentat la secretarul de partid.

— Poftiţi repartiţia! am spus eu întinzându-i hârtia de la primărie.

A citit-o şi a scos un fluierat prelung.

— Bravo, măi! Două camere, o bucătărie şi o magazie.

— Zice primarul că locuinţa are nevoie de reparaţii.

— Trebuie să le faci, că dacă aştepţi să le facă alţii te

apucă iarna până să te muţi. Dar să vedem ce facem cu aragazul pe care mi l-ai cerut? Fă repede o cerere scrisă, că pe cealaltă cred că am rătăcit-o pe undeva!

În aceste zile se discută cererile pentru butelii la întreprinderea „Ferometal" şi poate obţinem şi noi două aragaze cu butelii, că mai există o cerere.

La terminarea programului de lucru, am plecat acasă să mănânc, urmând să mă întorc la lucru în continuare după amiază, la postul T.N. I-am arătat repartiţia soţiei şi aceasta, pe de o parte se bucura, pe de altă parte se întrista.

— Ce este cu tine? Nu vrei să ne mutăm?

— Aş vrea, dar să mă despart de părinţi, e greu. Aici mă ajută mama, fraţii, dar acolo ce fac eu singură cu copilul?

— Nu vei fi singură, mai sunt în clădire încă două familii tot de la miliţie. Va fi mai aproape de serviciu şi-mi va fi mai uşor şi mie. Trebuie să ne organizăm şi noi viaţa noastră de familie, să fim noi proprii noştri stăpâni, să faci tu mâncare, într-un cuvânt să fim gospodari la noi acasă! Urmează să mergi şi tu s-o vezi şi să hotărâm ce facem acolo şi când ne putem muta.

— Bine, dacă tu aşa ai hotărât, aşa vom face.

— Am depus cerere pentru un aragaz cu butelie şi mi-a promis şeful meu că va merge personal să-l obţină.

— Foarte bine, că nu-l putem lua pe cel al părinţilor. Dar nu am vase, nu am atâtea câte se cer într-o casă.

— Vasele le vom folosi pe cele de la nuntă, iar ce ne mai trebuie, mai cumpărăm din oraş. Acum lasă copilul la mama ta şi hai să-ţi arăt casa în care ne vom muta!

Când i-a spus soacră-mii unde plecăm, aceasta a lăsat toată treaba şi a venit la noi în cameră, aproape plângând.

— De ce vreţi să vă mutaţi? V-am supărat noi cu ceva?

— Lasă şi dumneata motivele! De ce, de ce? Vrem să fim cu familia în casa noastră, să facă soţia mea mâncarea care-i place, să se obişnuiască cu îndatoririle de gospodină şi să facă totul ca pentru ea şi familia ei.

— Nu-ţi place mâncarea pe care o fac eu, mamă? De ce nu ai răbdare să mai crească copilul şi atunci va putea să-ţi facă chiar ea mâncare, că am învăţat-o şi ştie?!

— Nu asta este problema, mamă-soacră, vreau să trăim independenţi, să ne obişnuim cu obligaţiile de oameni căsătoriţi.

Am mers la noua locuinţă cu soţia, i-am arătat-o şi ea m-a privit mirată:

— Cine va face reparaţia acestei camere?

— Voi angaja doi meseriaşi din port care vor repara şi vor zugrăvi toate încăperile, cred că nu durează mai mult de două zile. Cred că pentru moment e suficient ca spaţiu.

— Da. Ne-ar mai trebui o mobilă de bucătărie.

— Deocamdată să ne mulţumim că putem cumpăra aragazul şi poate ceva din vasele necesare la gătit. Nu vreau să cerem bani de la părinţii tăi.

Seara, când a venit şi socrul meu de la serviciu şi a aflat că vrem să plecăm, am fost obligat să dau alte explicaţii.

— Era bine să staţi aici până când vă mai făceaţi şi voi cele necesare, că la o casă trebuie multe, apoi să vă mai cumpăraţi obiecte de îmbrăcăminte pentru voi şi pentru copil. Nu înţeleg de ce te-ai grăbit atât? mi s-a adresat socrul meu.

— Locuinţa asta este în centrul oraşului, aproape de port şi nu mai trebuie să fac atâta drum până aici, în cartier şi ştiţi că autobuzul nu circulă pe această stradă.

— Eşti tânăr, nu cred că drumul până aici te obosea atât de tare. Poate ai alt motiv?

— Nu e nimic de ascuns. Vrem să avem gospodăria

noastră unde să simtă fiecare din noi că trebuie să contribuie cu munca lui.

— În final voi hotărâţi, este viaţa voastră, a pus el punct discuţiei.

Ne-am mutat în noua locuinţă în prima decadă a lunii aprilie. Bucătăria nu avea decât o masă şi vesela grămădită pe ea. Gătea pe o lampă cu gaz şi mâneam în cameră, unde aveam patru scaune. Am mers din nou la secretarul de partid şi am obţinut dreptul să cumpăr aragazul cu butelie. Am cumpărat apoi găleată pentru apă şi câteva oale, cratiţe şi un ceaunel pentru mămăligă. Menţionez că prin anii ’60 – 62, aragazul era foarte rar şi se cumpăra cu aprobare specială; butelia de aragaz a rămas sub regimul „aprobărilor speciale” până la revoluţia din decembrie 1989

La sfârşitul lunii mai, Ministerul de interne ne-a comunicat să ne prezentăm cu S.O.2 în Şantierul Naval Giurgiu pentru reparaţia capitală a motorului şi înlocuirea unei porţiuni de tablă din prova-babord care ruginise şi nu mai prezenta siguranţă pe linia de îmbinare cu nituri speciale.

Am plecat în ziua următoare după primirea ordinului şi am ajuns după amiază în şantierul respectiv, iar a doua zi am luat legătura cu conducerea şantierului. Reparaţia a durat aproape trei luni de zile, deoarece şantierul avea multe lucrări la navele mari de transport şi nu aveau suficienţi oameni care să se ocupe şi de lucrările noastre, pe care le făcea sporadic. Costandache se certa uneori cu ei.

Am profitat de şederea noastră la Giurgiu şi m-am prezentat la examenul de mecanic al doilea (Mec. II) sau cum mai este denumită funcţia de ajutor al mecanicului şef. M-am prezentat la şeful comisiei, cpt. Rusu, care era şi căpitanul portului Giurgiu, mi-a aprobat dosarul şi am intrat în sala unde se ţinea examenul cu candidaţii pentru

mec. II.

Probele au constat într-o lucrare complexă şi o schiţă la scară a unei piese (desen tehnic) în elevaţie, plan, profil şi câteva detalii, toate la scara 1/10. A urmat proba orală, apoi proba practică pe nave.

Dacă la lucrarea scrisă fiecare a scris ce s-a priceput, la executarea lucrării de desen tehnic mulţi erau străini de situaţie. Eu am executat în întregime desenul în mai puţin de o oră, mulţumindu-le în gând profesorilor mei de la marină pentru strădaniile pe care le-au depus cu noi la timpul potrivit ca să învăţăm. N-am putut scăpa de ceilalţi, mulţi la număr, până când nu le-am executat, cu mâna mea, schiţele pe planşele lor, apoi acestea au început să circule în toată sala.

La sfârşit, din treizeci de candidaţi numai doi nu au obţinut certificatul de capacitate de ajutor mecanic. A urmat masa festivă, la care am participat şi eu, se înţelege, împreună cu toţi candidaţii admişi, cu toate că ei făceau parte din NAVROM – Giurgiu, iar eu din miliţie. Mulţi dintre ei mă cunoşteau, iar cu unii fusesem colegi o vreme.

Examenul acesta nu i-a mişcat pe şefii mei din miliţie, pe ei îi interesa să fiu un bun lucrător pe linia muncii în aparat. Am considerat, totuşi, că acest rezultat la examen a fost bun, deşi a fost numai al meu, dar mi-am demonstrat mie însumi că sunt în stare de multe şi mi-a dat curaj. Documentul l-am pus acasă în dosarul personal.

La 15 iulie s-au terminat reparaţiile, au urmat probele în marş cu S.O.2, iar pe 27 iulie am plecat spre Călăraşi.

Abia ne aşteptau cei de la postul T.N. pentru a porni în patrulare pe raza noastră de competenţă, ceea ce am făcut până la 20 decembrie când s-a anunţat că Dunărea va îngheţa, deoarece temperaturile vor coborî până la – 15 grade.

M-am sfătuit cu Costandache cum să facem să

protejăm şalupa S.O.2 de gheaţă şi apoi de sloiurile care încep să curgă pe Dunăre şi pe Borcea când temperaturile încep să crească.

— Dacă Dunărea îngheaţă şi grosimea gheţii depăşeşte 10 cm. este periculos pentru nave, întrucât le presează corpul şi le deformează tabla spre interior, a spus Costandache.

— Anul trecut nu a fost gheaţă groasă pe Borcea, am motivat eu inexistenţa pericolului.

— Da, dar anul trecut nu a fost mai mult de – 6 grade, a sărit Costandache.

— Propun să facem de serviciu la post T.N. câte unul şi din oră în oră să vină la şalupă şi să spargă gheaţa, pe măsură ce aceasta se formează. La început fac eu şi dumneavoastră şi ne dăm seama de situaţie din timp.

Aşa am făcut. Două nopţi la rând am „dormit” la post şi am spart gheaţa de pe lângă şalupă. Alte întreprinderi care aveau şalupe în dotare, le-au tras la mal şi le-au priponit pe nişte sănii sau pe cavaleţi, dar noi aveam ordin să stăm în permanent în alertă pentru o eventuală misiune. Într-una din zile a venit un marinar de pe vasul Ungheni şi a spus că pe Dunăre curg nişte sloiuri mari, dar încă nu a îngheţat.

— Să mergem la Dunăre cu S.O.2 şi să rămânem acolo până când va trece acest val de frig, apoi ne întoarcem la Călăraşi, a propus Costandache.

— Unde vom acosta pe Dunăre? am întrebat eu.

— La pontonul existent în dreptul Pichetului de Grăniceri de la Chiciu, vis-à-vis de oraşul Silistra. Există acolo şi un tanc (un vapor cisternă) de motorină de care ne legăm şi noi, poate ne şi ajutăm cu ei.

— Trebuie să raportăm conducerii miliţiei despre această manevră şi s-o motivăm temeinic, am spus eu.

— Raportăm situaţia şi gata. Trebuie să ne aprobe

deplasarea dacă le explicăm bine, Nu prea ştiu ei mare lucru.

Am raportat, nu s-a aprobat şi am plecat cu S.O.2 la Dunăre, oprind şi acostând în aval de ponton, lângă tancul de motorină. Ambele erau părăsite, aşa că am rămas numai eu şi Costandache în toată pustietatea aceea, că noaptea venea şi se aşternuse o linişte mormântală.

— Acum trebuie să ne gospodărim singuri, a spus Costandache, privindu-mă compătimitor.

— Eu zic să pornim de la asigurarea căldurii. Să pornim caldarina, să amorţim aerul în cabină, apoi să pregătim ceva de mâncare. După aceea să dăm afară apa din instalaţia motorului şi din pompă pentru a nu crăpa blocul etc. În această noapte vom face de veghe pe rând, ca orice cart (4 x4).

— De acord. Eu merg să dau apa afară din motor, iar dumneata aprinzi aragazul şi faci ceva de mâncare.

— Aprindeţi şi focul la caldarină!

Nu luasem provizii de la uscat în afară de două pâini mari de câte 2 kg. bucata, bazându-ne pe alimentele existente în şalupă, unde nu mai erau decât o bucată de brânză, cam un kg. de ceapă, 3 – 4 kg. de cartofi, A kg. de salam, 3 peşti (crap) uscaţi şi o traistă cu fasole. Am mai scormonit prin cămară, dar nu am găsit decât o pungă cu făină, 6 ouă şi o trăistuţă cu mălai, apoi o sticlă de ulei de 1 litru.

Am mers în camera motorului, i-am înşirat ce avem la bord şi l-am întrebat pe Costandache:

— Ce să fac din toate?

— Cartofi prăjiţi, brânză, câteva ouă scrob şi pâine. Mâine dimineaţă, în raport de vreme, poate gătim ceva mai consistent.

Am aşezat masa cu toate „bunătăţile” pe ea şi am început să mâncăm. Tot râzând de una, de alta,

Costandache s-a înecat şi a început să sughiţă.

— Era bună o sticlă de vin acum. Vă trecea înecul.

— Dacă vrei să cauţi în gheţar, avem două sau trei, de la prietenul nostru, Vasile, de pe dealul Pârjoala.

— Glumiţi?

— Nu. Te rog să cauţi acolo! a insistat Costandache.

Deşi nu l-am crezut, am ridicat capacul răcitorului nostru în care aveam gheaţă în mod obişnuit şi am dat peste două sticle cu vin roşu. Ştiam că este bun, băusem şi eu când l-am luat de la Pârjoala, de pe malul dobrogean.

— Stai să scot eu două pahare din dulap şi să-l încercăm, dar cred că e la fel de bun.

— În condiţiile în care ne aflăm, eu îl consider mai bun.

Am băut câte un pahar fiecare, apoi am strâns totul de pe masă şi am ieşit pe punte, unde am verificat toate legăturile navei, modul cum erau întinse parâmele şi patroanele făcute peste ele cu câte o saulă. Costandache a mers şi a verificat caldarina, apoi am ieşit puţin pe mal, care se afla cu 2 – 3 metri mai sus de apă. Zăpada ne scârţâia sub talpa cizmei şi ne oprim să privim pe Dunăre. Vizibilitatea era redusă, celălalt mal nu se vede datorită ceţii care se apropie de suprafaţa apei. Se aude o bufnitură în flotorul de la ponton, dar când ne-am uitat mai bine, am văzut un buştean care curgea la vale pe lângă S.O.2.

— S-ar putea să nu îngheţe decât spre dimineaţă, zice Costandache, privind în lungul malului.

— Da, aveţi dreptate. O confirmă şi ceaţa care nu rezistă dacă temperatura scade, se transformă în chiciură.

— Cum facem carturile?

— Îmi este indiferent, răspund eu. În armată eram învăţat cu „schimbul câinelui”, aşa că puteţi să optaţi.

— Du-te şi culcă-te dumneata acum, apoi vin eu! Ar fi bine să mergi în cabina din prova că este mai cald.

Am adormit imediat şi m-am trezit abia pe la ora 1.00 legănat puternic de nişte valuri. Am deschis uşa cabinei şi am urcat în cabina timonei unde l-am găsit pe Costandache.

— Ce s-a întâmplat?

— A trecut în aval un remorcher mare, fără convoi.

— Cât este ceasul? l-am întrebat eu.

— Unu. Dacă vrei să mai dormi, du-te înapoi, că mie numi este somn şi te mai păsuiesc o oră.

— Nu se poate. Merg imediat să mă îmbrac şi facem schimbul. Mai merge caldarina?

— Am oprit-o, dar o porneşti din nou pe la ora trei, că altfel se răceşte totul. Vezi că i se tot înfundă injectorul.

Am ieşit afară, pe punte şi am privit Dunărea care continua să curgă liniştită la vale, fără gheaţă. După ce am verificat legăturile navei (parâmele), am intrat în compartimentul de la motor şi am scos injectorul caldarinei să văd ce are.

Cauza era simplă: motorina avea scame şi alte impurităţi, iar filtrul prin care aceasta trecea spre injector era la fel de îmbâcsit. L-am scos şi l-am curăţat, apoi am curăţat şi injectorul, iar la ora trei am aprins din nou focul.

De dimineaţă apa de pe lângă şalupă prinsese o pojghiţă groasă de câţiva centimetri. Am luat o ţeavă de metal pe care o aveam pe o cuvertă, lângă parapet şi am început s-o sparg de la pupa spre prova pentru a evita să-mi trezesc colegul din somn cu zgomotul făcut în timpul loviturilor. Sub gheaţă apa curgea aproape normal, ca şi spre mijlocul şenalului care nu îngheţase. S-a trezit şi Costandache şi m-a ajutat s-o curăţ şi la prova, apoi am intrat în cabina de comandă, lângă timonă să aşteptăm ivirea zorilor.

Ziua următoare a decurs normal, numai spre seară a venit o patrulă de grăniceri care ne-a întrebat ce facem

acolo.

Le-am explicat situaţia şi au plecat liniştiţi mai departe.

Costandache a încropit o fiertură de fasole din care a făcut borş de fasole acrit cu oţet de mere şi iahnie de fasole cu salam. Astfel că masa de prânz a fost din nou bogată pentru două zile, dar proviziile se subţiau.

Priveam pe Dunăre şi o tristeţe se ridica din apele ei pe care soarele care cobora spre apus o făcea să strălucească. În luciul ei zbura, spre malul bulgăresc, un cârd de raţe sălbatice, nesocotind graniţa dincolo de care trăieşte alt popor. Cârdul se pierdea în zarea îngheţată şi totul în jur rămânea pustiu.

— Ştii ce propun eu? a zis Costandache venind dinspre pupa. N-ai vrea să te duci dumneata în oraş în seara asta şi să te întorci mâine cu ceva mâncare? Să nu aşteptăm să ni se termine chiar toate proviziile. Mă gândeam că eşti mai tânăr, mai sprinten… Ce zici?

— Mă duc, desigur, am răspuns eu. Hai să întocmim lista cu ce trebuie să aduc!

— Două pâini, o bucată de brânză, 20 de ouă, 1 kg. de salam, 3 kg. de came (din care 1 kg. să fie pentru friptură) şi 2 litri de vin. Este mult, le poţi duce? Iei raniţa din cabina pupa şi o pui pe spate. Sper că nu-ţi este ruşine s-o cari?!

— Bine, o car, altfel nu le-aş putea aduce în mână, dar trebuie să-mi ascund pistolul, am răspuns eu.

Am plecat pe înserat pe drumul care merge aproape paralel cu firul apei Borcea. Era o linişte ca într-o biserică, nu s-a auzit decât o pasăre care trecea pe deasupra coroanelor pomilor, fâlfâind din aripi în căutarea culcuşului pentru noaptea ce se apropia.

Peste o oră am ajuns în apropierea întreprinderii Piscicole Călăraşi de unde venea un miros greu de peşte

putrezit care îmi pătrundea în nări, miros pe care vântul îl purta spre oraş şi pe strada principală. Am trecut prin parc, pe lângă restaurantul Parc, pe care locuitorii îl mai numesc „Doi plămâni şi o şchioapă”, denumire pe care i-au dat-o datorită faptului că se află în vecinătatea spitalului TBC şi o cântăreaţă care avea un defect la mers. Localul era plin de veselie şi voie bună. Am traversat parcul şi am ieşit în strada Republicii, apoi prin piaţa centrală spre casă.

— Cine este?

— Eu, am răspuns. Hai, deschide!

— Bine omule, pe unde umbli de trei zile?

— Suntem cu şalupa tocmai la Silistra şi aşteptăm să se încălzească vremea, ca s-o aducem în port. Ce face cavalerul nostru?

— A mâncat şi doarme. Vorbeşte mai încet să nu-l trezeşti!

În timp ce-mi scoteam hainele de pe mine, ea se tot uita la raniţă şi nu pricepea ce este. M-a întrebat:

— Ce faci cu traista aceea?

— Trebuie să cumpăr mâine nişte alimente pentru şalupă, ca în cazul în care vom rămâne mai multă vreme acolo, să avem cu ce ne hrăni.

— Tata a tăiat porcul şi ne-a trimis şi nouă came. Dacă vrei, când pleci mâine, poţi să iei o bucată la tine. Poate vă întoarceţi până la Anul Nou? Dacă de Crăciun nu vom fi împreună, cel puţin de Anul Nou.

— Nu ştiu cum va fi, totul depinde de cum va evolua vremea.

A doua zi, 24 decembrie, am plecat de acasă dis-de-dimineaţă. Luasem de acasă carne de porc şi nişte ouă, dar am intrat într-o alimentară de pe strada Republicii de unde am luat tot ceea ce prevăzusem pe lista lui Costandache.

Am trecut prin parc, apoi de la pod am apucat-o pe

drumul care trebuia să mă ducă la punctul „Chiciu”. Era frig, pot spune chiar că era ger, faţa îmi amorţise şi am fost nevoit să cobor urechile şi clapa din faţă la căciulă. Raniţa era grea şi prin anumite porţiuni, nămeţii îmi ajungeau până la piept, încât mă afundam în ei şi-mi luau toată forţa fizică; odată am căzut în zăpadă şi raniţa m-a lovit în ceafa cam tare şi cu zgomot. Mă aşteptam ca dintr-o clipă în alta să-mi curgă lichid pe spate de la sticlele pe care le credeam deja sparte, dar nu s-a întâmplat aşa şi m-am bucurat că le pot duce întregi la şalupă. Ningea viscolit şi nu prea vedeam drumul, decât dacă urmăream linia stâlpilor de telefon de pe marginea drumului pe care erau agăţate numai două fire.

Deşi sunt numai unsprezece kilometri de la Călăraşi la Chiciu, pe care un om îi face în maxim două ore în condiţii de vară cu teren uscat, eu i-am parcurs, de această dată în patru ore şi jumătate.

— Cum a fost? m-a întrebat Costandache.

— Bine a fost la ducere că eram fără bagaj şi nu ningea, dar la întoarcere a fost greu de tot.

— Poate nu va mai dura mult gerul şi atunci ne întoarcem la Călăraşi. În noaptea trecută gheaţa de pe lângă şalupă a fost mai subţire ca altă dată şi s-a spart uşor. Dacă stă viscolul începe să se încălzească.

Ştii că avem un aparat de radio care merge la 24 de volţi.

— Da, era defect.

— I-am găsit hiba. Neavând ce face, i-am desfăcut capacul şi am umblat la nişte fire, iar când am atins unul din ele, mi-am dat seama că este dezlipit. Nu am cu ce să-l lipesc, nu ştiu pe unde am pus acidul boric, dar i-am făcut un nod şi l-am prins la locul lui şi acum aparatul merge.

— Bine aţi făcut că şi aşa nu aveam nicio informaţie în pustietatea de aici. Dar hai să scoatem alimentele din

raniţă să mâncăm ceva. Ştiţi că era să sparg sticlele cu vin? Am căzut o dată într-un nămete şi mi-a venit în cap raniţa. Credeam că s-au dus, dar iată-le, sunt nevătămate.

— De unde ai cumpărat carnea de porc?

— N-am cumpărat-o, am luat-o de la mine de acasă. Socrul meu a tăiat porcul şi ne-a trimis şi nouă cam un sfert din el. Ştiţi, el are gospodărie mare, curte, grădină şi creşte porci, păsări, are şi puţină vie, pomi fructiferi.

— Ai mei sunt în Ostrov, mă refer la socri. Tot acolo este şi mama, dar e bătrână. Tatăl meu a murit de câţiva ani.

— Dar Ostrov e aproape, de ce nu mergeţi mai des pe la dânsa?

— Mai am o soră acolo. Aş merge şi eu mai des, dar nu vezi că noi suntem mai mult plecaţi în misiune şi apoi când pleci, trebuie să ceri aprobări de la şefi şi se obţin greu, invocându-se mereu nevoile muncii care au prioritate.

Am aşezat o masă îmbelşugată şi am băut câte un pahar cu vin, după care am mers în cabina timonei.

— Mâine este ziua de Crăciun, am spus eu.

— Ar fi bine să se schimbe vremea şi să mergem acasă, să fac o baie fierbinte şi să mă culc în patul meu.

— Bine ar fi dacă măcar Anul Nou l-am putea face acasă, cu familia.

— Noaptea trecută nu prea am dormit, am moţăit în cabina de comandă, tot atent să nu vină cineva. Pe la ora două din noapte a trecut pe aici patrula grănicerilor şi a urcat pe ponton, s-au uitat spre mine, au aprins lanterna, iar dacă au văzut că m-am ridicat, au plecat. Am curăţat geamul de la cabină de vreo şase ori, pentru că ningea şi nu vedeam afară. Am mai ieşit şi afară, dar era păcătosul de viscol care mă alunga din nou. Caldarina am stins-o pe la ora două şi nu am mai aprins focul decât la ora 8.00.

Am mai stat patru zile la Chiciu şi s-a încălzit aerul, nu a mai nins, iar noaptea nu a mai fost atât de ger, încât ne-am hotărât să plecăm la Călăraşi cu S.O.2.

— Hai, mai întâi să verificăm dacă la intrarea pe braţul Borcea nu este pod de gheaţă în care să ne împotmolim şi să rămânem acolo. Au mai păţit-o şi alţii, şi-a motivat propunerea Costandache.

— Să luăm cu noi şi ţeava ca să încercăm cât este de groasă, am spus eu. În raport de asta hotărâm dacă plecăm sau aşteptăm. Până acolo sunt trei kilometri.

Am pornit pe mal prin zăpadă, prin plantaţie, cărând în spate ţeava de fier lungă de 2, 5 metri. Surpriza ne-a fost mare când am văzut că forţa apei rupsese gheaţa la intrare pe braţul Borcea pe lăţimea de aproximativ patru metri şi continua spre Călăraşi, tot pe lângă mal lăţindu-se mereu.

— Merge! a exclamat Costandache. Depinde cât de îndemânatic eşti ca să nimereşti acest spaţiu redus.

— Nicio grijă! Important este că drumul există.

Ne-am întors la şalupă şi ne-am apucat de treabă. Am pornit motorul, fără apă, pentru a se încălzi mai uşor, apoi, în timp ce se încălzea el, am repus în funcţiune toate celelalte anexe. Când totul a fost gata, am trecut la eliberarea din parâme a lui S.O.2, apoi manevrarea ei cu precauţie înapoi, înainte, intrând în mijlocul Dunării cu viteză redusă. În dreptul intrării pe braţul Borcea am manevrat-o scurt spre stânga cu mărirea vitezei – aşa cum ne înţelesesem la plecare şi astfel am reuşit să intrăm printre gheţuri, pe drumul făcut de apă. Tot drumul l-am parcurs cu jumătate din viteza navei pentru a putea interveni în caz de nevoie.

Când am ajuns în dreptul pontonului central, am executat rondoul (întoarcerea cu faţa în amonte) şi ne-am apropiat de ponton, acostând la capătul din aval al acestuia unde ne-am legat cu parâma de bintă şi apoi am

asigurat-o, oprind motorul şi încuind peste tot, am plecat pe mal şi am intrat în postul T.N. Când ne-a văzut Oprişan şi Dincă Vasile, nu le-a venit să creadă că am sosit.

— Aţi reuşit să veniţi, fraţilor? ne-a strigat Oprişan. Noi credeam că v-au mâncat lupii bulgarilor pe acolo, a mai spus el râzând.

Dincă era un coleg mai nou venit în locul lui Florică Ghimiş care fusese mutat – la cererea sa – la Giurgiu, iar ulterior a lucrat în calitate de conducător pe şalupa M.2 pe care o adusesem eu şi Costandache de la Şantierul Naval din Tr. Severin.

— Noi plecăm acasă că suntem foarte obosiţi, a spus Costandache. Mai uitaţi-vă voi la şalupă să nu se întâmple ceva.

Dacă vin gheţuri sau îngheaţă iar apa, trimiteţi pe cineva să ne anunţe ca să putem interveni!

— Poate nu va fi nevoie, a spus Oprişan. La radio a anunţat că se încălzeşte. Cresc temperaturile şi la munte, iar cei de la ONT Carpaţi anunţă mereu că au pus în vânzare nu ştiu câte bilete pentru petrecerea concediului de odihnă în cabanele montane, precum şi a revelionului.

— Dacă mai vine un val de aer rece ca săptămâna trecută, mă tem că iar trebuie să căutăm un adăpost pentru S.O.2, am spus eu.

De Anul Nou a fost vreme frumoasă cu aspect de iarnă, dar cu ninsori slabe, liniştite. Revelionul l-am petrecut împreună cu socrii mei, întrucât în ziua de Anul Nou am fost de serviciu la postul T.N. aşa cum se făcuse planificarea încă cu două zile înainte.

…În luna martie am fost chemat la DMR Bucureşti şi supus unui test, o lucrare scrisă, complexă, împreună cu alţi 31 de subofiţeri de la raioanele pendinte de Regiunea Bucureşti. La terminarea testului, şeful Comisiei de evaluare, lt. col. Popovici Mihai a spus cu voce aproape

strigată:

— Rămân în sală numai următorii şase şi a numit şase subofiţeri, printre care şi eu. Ceilalţi sunteţi liberi să vă prezentaţi fiecare la locul vostru de muncă!

Când am rămas numai noi, acesta a continuat:

— Voi, cei şase prezenţi aici, aţi îndeplinit condiţiile pentru a merge la examenul de admitere în şcoala de ofiţeri de miliţie. Este cineva care nu vrea să meargă?

M-am ridicat în picioare eu şi un altul din Vlaşca pe nume Popa.

— Ce motive aveţi?

— Sunt căsătorit, am un copil şi nu am posibilităţi să-i las singuri tocmai acum, am răspuns eu.

— Dumneata ce motiv ai? l-a întrebat pe Popa.

— Aceleaşi ca şi cel de mai înainte.

— Măi băieţi. Nu daţi cu piciorul unei ocazii care se iveşte o dată în viaţă. Din acest an Şcoala de ofiţeri de miliţie a primit aprobarea, prin lege, să funcţioneze cu profil de facultate de Drept. Nici nu ştiţi câţi ofiţeri ar dori să urmeze aceste cursuri, dar nu se poate. De asemenea, durata şcolii a crescut de la 2 la 3 ani, tocmai pentru a studia pentru facultate, urmând ca anii 4 şi 5 să-i urmaţi la fără frecvenţă. V-am selecţionat pe voi, considerându-vă mai buni decât ceilalţi, dar consider că vă daţi seama ce vă aşteaptă. Examenul de admitere îl veţi susţine la Facultatea de Drept şi numai cei admişi vor fi primiţi la şcoala de ofiţeri de miliţie. Având în vedere noua formă de învăţământ, numărul candidaţilor este foarte mare în acest an, motiv pentru care vă sfătuiesc să vă pregătiţi temeinic deoarece şcoala nu are decât 300 de locuri.

— Care sunt obiectele de examen? a întrebat unul dintre potenţialii candidaţi.

— Limba română, istoria României în întregime, socialismul ştiinţific şi Constituţia, a răspuns telegrafic

şeful de cadre. Aveţi timp la dispoziţie în jur de patru luni de zile, folosiţi-le eficient! a mai adăugat el.

Întors la Călăraşi, m-am prezentat la secretarul de partid căruia trebuia să-i raportez de ce am fost chemat.

— Lasă că este bine! a spus el. Tu ai o minte organizată şi dacă treci prin toată materia vei reuşi sigur la examenul de admitere. Ai, în plus, avantajul că eşti mai copt la minte decât majoritatea candidaţilor care vin direct din liceu, a spus acesta.

— Este, totuşi, materie prea multă pentru patru luni care au rămas, am spus eu. Eu am terminat liceul în 1957 şi între timp au mai fost introduse alte elemente de noutate de care nu am cunoştinţă.

— Le vei studia şi în mod sigur le vei însuşi, nu te teme!

…Mai greu a fost să lămuresc familia, soţia, socrii, care nu concepeau să stau departe trei ani.

Prin luna iunie am ajuns la DMR Bucureşti pentru îndeplinirea unor misiuni, prilej cu care am trecut pe la Şeful de cadre cu care am discutat problemele ivite în familie şi pericolul care se întrevedea ca să abandonez proiectul.

— Te rog să continui pregătirea pentru examenul de admitere, iar dacă-l vei promova, ne vom îngriji noi să-ţi facem rost măcar de o cameră în Bucureşti, chiar dacă nu va fi una de lux.

Toată perioada care mi-a mai rămas, munceam şi studiam, folosind orice pauză destinată pentru odihnă. În iulie mi-am luat concediul de odihnă pe anul respectiv şi numai de studiu m-am ocupat, fără a pleca de acasă.

Pe la sfârşitul lunii mai, în timp ce executam o misiune de patrulare de noapte, am auzit un huruit pe sub şalupă şi apoi motorul a avut tendinţa de a se opri.

— Este vreun buştean care pluteşte între două ape şi

ne-a lovit elicea. De nu s-ar fi rupt vreo pală, că nu mai putem continua deplasarea, a spus Costandache.

Corpul navei a rămas cu o trepidaţie continuă, care se transmitea până în cabina de comandă.

— Nu cred să fi rupt vreo pală la elice, dar este posibil să fi îndoit vreuna, deoarece nu are pauze mari, doar nişte trepidaţii, mi-am spus eu părerea, deşi nu eram tocmai sigur.

Am continuat misiunea încă două zile, după care ne-am întors în Călăraşi. A doua zi am raportat conducerii miliţiei situaţia, cerând aprobarea s-o ridicăm pe sanie şi s-o examinăm. Deşi frig, apa fiind destul de rece, m-am dezbrăcat şi m-am băgat sub pupa unde am constatat că, într-adevăr o pală la elice era îndoită aproape în unghi drept. Ne-am sfătuit toţi componenţii postului T.N. cum să procedăm.

— Trebuie ridicată pe docuri ca să se poată lucra omeneşte la ea, a spus Costandache, dar docuri nu sunt decât la Giurgiu şi Brăila, poate la Olteniţa. Şi pentru această operaţiune trebuie făcute o serie de formalităţi.

— Pe care le aprobă numai Ministerul, am spus eu.

— Atunci nu este mai bine să raportăm la Minister şi să aşteptăm rezultatul?

— Hai să încercăm s-o ridicăm cu o sanie pe care s-o împrumutăm de la întreprinderea Piscicolă! am zis eu. În acest caz şalupa rămâne în portul Călăraşi şi oricât ar dura confecţionarea unei noi elice, nu mai stăm cu ea prin alte şantiere, departe de casă, ca să nu mai spun de bani şi de alte formalităţi birocratice.

— Şi cu ce o scoatem? a întrebat Costandache.

— Încercăm să lucrăm amândoi cu sculele existente pe S.O.2, iar dacă mai avem nevoie de ceva, cerem sprijinul atelierului mecanic al portului. E vorba de o pană şi o presetupă.

— Mă ajuţi? Că elicea e presată pe axul ei.

— Cum să nu? Vom lucra amândoi la ea, numai s-o scoatem pe mal ca să vedem ce facem.

Până seara S.O.2 a fost trasă pe uscat, i-am scos elicea la care am constatat pala îndoită aşa cum o pipăisem eu în apă, am raportat la Minister, iar de acolo a venit o comisie care a constatat defecţiunea, a luat-o şi a trimis-o la Şantierul Naval Galaţi unde a turnat alta nouă.

— Să aibă pasul cu 33 grade unghi de atac! a strigat după ei Costandache, în timp ce se urcau în maşină.

— Fii fără grijă! a spus unul dintre ofiţerii M.I.

— Hai să ne apucăm de treabă! am spus eu.

— Cu ce începem?

— Să verificăm tunelul elicei pentru a vedea cum se prezintă presetupă, apoi garnitura grafitată.

Am lucrat o zi întreagă la tunelul elicei, apoi bucşele axului cârmei, rolele care au fost unse şi întinse, iar a doua zi am trecut la raşchetarea corpului exterior al navei. Pe opera vie (partea care stă în apă) era prinsă o „barbă" deasă din alge, scoici, melci, care se lipiseră de tablă. Aceasta lua mult din viteza de deplasare, opunând rezistenţă la înaintare. Când totul a fost gata, am vopsit-o de două ori cu miniu de plumb şi tot de două ori cu culoarea ei gri pe toată suprafaţa; când vopseaua s-a uscat, i-am tras o linie albă de la prova la pupa – linia de plutire în ambele borduri.

În două săptămâni ne-a sosit şi elicea de la Galaţi, nouă, lucitoare, dând impresia că ne aflăm în faţa unei bijuterii scumpe. Am montat-o rapid, am lansat-o pe S.O.2 la apă şi am plecat cu ea în probă de marş. Aşa proaspăt vopsită, S.O.2 era frumoasă ca o zână, iar tricolorul se legăna la catarg în bătaia unei brize uşoare.

Era o plăcere s-o conduci, întrucât timona se mişca uşor, guvernarea navei era lină şi S.O.2 se supunea docilă

oricărei manevre, cu supleţea unui cal de rasă strunit cu dibăcie din frâu, prin strângerea discretă a zăbalei.

Era linişte. Nu se auzeau decât clipocitul apei la prova şi zumzetul motorului, amplificat de ecoul pădurii.

…Mai era o problemă. Cadrele de miliţie care urmau să meargă la şcoala de ofiţeri, trebuia să fie membri de partid.

Această problemă am rezolvat-o în luna mai, când am fost chemat la secretarul de partid al miliţiei care mi-a cerut să depun cerere în acest sens. Văzându-mă rămas pe gânduri, cpt. Nicolae Gheorghe m-a întrebat:

— Ce este cu tine? Te văd abătut. S-a întâmplat ceva sau nu vrei să mergi la şcoală?

— Este şi acesta un motiv, trei ani de zile e cam mult, dar mai am un motiv.

— Care?

— Tatăl meu a fost membru de partid până în 1953, dar pentru că a refuzat să îndeplinească nişte sarcini pe care le-a considerat neconforme cu convingerile sale, a fost discutat în Biroul de partid raional şi el s-a supărat, predând carnetul; ulterior a fost chemat să i se restituie, motivându-i că a fost o acţiune pripită, însă el l-a refuzat. Mă gândesc să nu mi se aducă obiecţii tocmai când mă aştept mai puţin şi atunci totul se duce de râpă.

— Nu-ţi face griji! Toate aspectele au fost verificate şi nu a rezistat nimic deosebit. Acum nu mai contează o greşeală făcută cândva. Fii liniştit şi pregăteşte-te să intri în şcoală! Este vorba de facultate, măi. Cât aş vrea şi eu să pot merge, dar nu se mai poate. Cu facultatea ai altă perspectivă, ţi se deschid alte orizonturi.

— Nici nu mai ştiu ce să fac, am spus eu aproape în şoaptă.

— Să începi să te pregăteşti pentru discuţia care va avea loc în adunarea generală de partid, apoi pentru

confirmarea care urmează să aibă loc la Comitetul raional de Partid. Ţine acest statut al partidului şi să memorezi bine punctele pe care le-am însemnat eu cu culoarea roşie! À-propos, cum merge pregătirea pentru admiterea la facultate?

— Merge bine. Mai am să studiez ultimele capitole din istoria României, apoi să învăţ Constituţia R.P.R.

— Studiază temeinic pentru că vreau să iei examenele! Ne dorim să avem şi noi pe cineva acolo, poate când termini, te întorci înapoi aici ca ofiţer. Mi-aş dori să fim colegi ca ofiţeri. Hai, du-te şi fă ce ţi-am spus! a încheiat discuţia secretarul.

În cursul lunii august, la data stabilită, m-am prezentat la sediul facultăţii de Drept. Acolo eram 3800 de candidaţi pentru şcoala de ofiţeri de miliţie, după câte am aflat ulterior de la organizatori. Am fost introduşi în mai multe aule şi am dat lucrările scrise, două zile la rând, una după alta, apoi tot puhoiul de candidaţi am fost adunaţi în faţa clădirii şi ni s-a spus să ne prezentăm la o unitate militară „Apărătorii Patriei” pe şoseaua Berceni.

Acolo am susţinut examenul oral la toate obiectele, inclusiv la Limba română şi istorie, la care susţinusem probele scrise, pe o durată de cinci zile, după care ne-au fost comunicate rezultatele. Spre marea mea bucurie am intrat cu media 8, 70, nu ştiu dacă era un rezultat foarte bun, dar eu mă simţeam bine. Am trecut pe la sediul DMR Bucureşti înainte de a pleca acasă şi am intrat în biroul şefului de cadre căruia i-am raportat rezultatul şi i-am amintit de promisiunea pe care mi-o făcuse mai nainte privitor la locuinţă pentru familie.

— Bravo! m-a felicitat Popovici. Ceilalţi ce au făcut?

— A mai intrat Popa, dar de ceilalţi nu ştiu nimic.

— Despre locuinţă vom discuta pe data de 1 septembrie când vei începe şcoala. Acum du-te la Călăraşi şi vii la mine când te vei prezenta la şcoală!

L-am crezut, era doar şeful meu de cadre. Am mers la Miliţia raionului Călăraşi, am raportat situaţia, inclusiv promisiunea făcută mie cu locuinţa în Bucureşti.

— Cui laşi apartamentul? m-a întrebat secretarul de partid.

— Lui Dincă Vasile, colegul meu de la postul T.N. care stă cu chirie la o familie în condiţii precare, am răspuns.

— Bine faci, abia mai ajutăm un cadru de-al nostru să locuiască omeneşte.

Am transportat bagajul înapoi la domiciliul părinţilor soţiei, unde am locuit şi noi până pe 31 august, când am încărcat maşina cu strictul necesar pentru o cameră, plecând la Bucureşti cu toată familia.

Există în popor proverbe sănătoase de care puţini oameni ţin cont în acţiunile lor, greşind adesea. „La pomul lăudat să nu te duci cu sacul”. Crezusem cu toată fiinţa mea în cuvântul şefului de cadre, dar aveam să înghit o gălușcă amară.

— Tu te duci la şcoală, iar soţia o trimiţi înapoi acasă cu bagaj cu tot! Eu nu am case pentru ofiţerii activi, dar de unde să-ţi mai dau şi ţie? mi-a strigat Popovici.

— De ce nu aţi spus aşa data trecută? Atunci mi-aţi promis, încurcându-mi toate socotelile pe care mi le făcusem.

— Îmi pare rău, nu pot să te ajut, a spus Popovici.

— Jur că dacă voi reuşi să termin şcoala de ofiţeri, nu mă voi întoarce la DMR Bucureşti, orice s-ar întâmpla! M-aţi minţit şi asta n-am să uit niciodată.

— Măsoară-ţi cuvintele! s-a răţoit el la mine.

Cu aceste ultime cuvinte am salutat, am deschis uşa şi am plecat. Ce puteam să fac? De supărare, am dat peste un ofiţer în întunericul de pe hol, care s-a uitat la mine curios. Am ieşit la maşină în stradă. Toată ziua stătuse autocamionul încărcat cu bagajele în Calea Rahovei 31 –

33, unde se afla sediul DMR. Copilul dormea în braţele mamei sale, iar ea era transpirată şi necăjită.

— Ce ai făcut? m-a întrebat ea când m-a văzut.

— Nu am făcut nimic. Nu au nici măcar o cameră.

— Păi, nu spuneai că ţi-au promis?

— Mi-au promis, dar cred că au uitat din momentul în care mi-au făcut promisiunea. M-au minţit, asta e!

— Şi acum ce facem că se apropie seara? Unde dormim?

— Nu ştiu, i-am răspuns posomorât. Hai să mergem! m-am adresat şoferului. Să ajungem pe şoseaua Giurgiului! am adăugat eu şi am rămas pe gânduri. Mi-am adus aminte că am un unchi în apropierea şoselei Giurgiului, la care să merg să cer sfatul. Pe unchiul Radu, că acesta îi era numele (a răposat în 1980), l-am găsit acasă. I-am povestit păţania mea, iar el a spus: „Cum să te ajut, măi nepoate?” şi a rămas pe gânduri. Deodată a tresărit şi i-a spus soţiei sale:

— N-o vrea să-i primească verişoara ta de pe strada Luica nr. 6? Ei sunt numai amândoi. Dacă nu se întorcea Gică din armată, aveam loc la noi, puteau ocupa camera lui, dar aşa…

— Nu ştiu dacă-i primeşte, cu nebunul de bărbatu-său, dar hai pe la ei să-i întrebăm! a spus ea.

Am lăsat maşina la ei la poartă şi eu am plecat împreună cu unchii mei la adresa indicată. Pe viitorii noştri proprietari i-am găsit la cină deoarece se înserase. Discuţia a fost scurtă, au fost de acord imediat şi mi-au fixat chiria, apoi am dus acolo autocamionul pe care l-am descărcat şi ne-am încropit şi noi să dormim în acea noapte. Şoferul a dormit la noi, iar dimineaţă m-a dus pe mine la şcoala de ofiţeri care se afla pe şoseaua Olteniţei, după care a plecat la Călăraşi.

Cap. V Şcoala de ofiţeri de miliţie.

Bojdeuca din str. Caporal Nichita Vasile în prima zi de şcoală s-au organizat companiile, am fost repartizaţi ne dormitoare ne rlase de studiu şi am încercat să ne cunoaştem între noi. Spre seară am fost echipaţi cu ţinuta militară specifică şcolii şi ni s-au dat unele rechizite pentru predările ce urmau. Comandanţii de companie ne-au adus la cunoştinţă că în şcoală nu există cursuri de drept, motiv pentru care ne sfătuiau să ne luăm cât mai complet notiţe după expunerile pe care le fac profesorii veniţi de la Facultate.

A doua zi am luat contact cu profesorii Răpeanu şi Paul Gogeanu de la Facultatea de Drept, primul la Drept penal, iar al doilea la Istoria Statului şi Dreptului. Ritmul predării era infernal, iar în cele şase ore de predare cu doar două pauze pentru o ţigară şi mersul la toaletă, ne amorţiseră degetele pe stilou. Scriam câte 50 – 60 de pagini pe zi.

— Ce îşi închipuie profesorii ăştia de la facultate, că noi suntem ca studenţii lor care după cursuri pleacă în baruri sau în Sinaia să schieze? spunea câte un cursant cu obidă. Noi facem un program câinesc, de cătană aici.

Reacţia era justificată pentru că noi participam dimineaţa la predările la materiile de facultate, iar după amiază, fie ni se predau obiecte de specialitate pură, fie ne luau comandanţii de companie şi ne scoteau la instrucţia cu sau fără armă pe „Valea lui Cocioc”, o mlaştină cu stuf şi turbă prin care treceam sărind de pe o ridicătură pe alta, toate mişcătoare, până ajungeam în zona cu sol tare pe care se executau exerciţiile stabilite.

O zi în şcoala de ofiţeri de miliţie începea la ora 6.00 când se dădea deşteptarea, apoi înviorarea, programul administrativ, sectoarele de curăţenie, masa până la ora 7.40 şi la ora 8.00 intram în iureşul predărilor, uneori al seminariilor, până la ora 14.00 când mergeam la masa de prânz, urmată de o oră de odihnă (uneori activă) după care

la ora 16.00 partea a doua de program până la ora 20.00 când se servea masa; urmau încă două ore de studiu, programul de seară şi stingerea la ora 22.30 când, în afară de plantoane, nimeni nu mişca.

Deşi trecusem prin cinci ani de armată, cu acest program aveam senzaţia că mă aflu în iad. Şi nu eram singurul care aveam acest sentiment.

Profesorii noştri Râpeanu, Gogeanu şi Nicolae Priscu erau universitari aulici şi spirite enciclopedice. Pe lângă textul din prelegerile prezentate, aveau obiceiul să facă „oraţii improvizate" care le aduceau faimă şi plăceau studenţilor datorită spontaneităţii, brutalităţii, jovialităţii sănătoase şi pitorescului arhaic al elocinţei lor. Aveau un stil direct şi spuneau lucrurilor pe nume.

P. Gogeanu când exprima trecerea de la o orânduire la alta folosea expresii de genul: „Burghezia a săpat cu sârg la temelia feudalismului. Relaţiile de producţie burgheze şi-au făcut cu greu loc prin hăţişul relaţiilor feudale".

La teoria statului şi a dreptului o aveam ca profesoară pe doamna Dumitreasa, care închidea ochii şi declama prelegerile, dar eu, deşi ascultam cu urechile citite şi-mi citeam notiţele luate de câte 10 ori, tot nu înţelegeam nimic, parcă mă loveam de o barieră mintală, pentru prima dată în viaţa mea. Nu-mi intrau în cap noţiunile predate, parcă se loveau de un zid. Eu fusesem obişnuit prin şcolile în care umblasem ca tot ce memoram să trec mai întâi prin filtrul minţii, unde se sedimenta şi nu-l mai uitam. Nu înţelegeam ce se întâmpla cu mine, cel care fusesem atât de ferm în clasele liceale.

Nu aveam învoiri în oraş pentru că aşa era obiceiul să se sisteze învoirile până când se depunea jurământul militar de către cei care nu făcuseră armata. Aveam, însă, dreptul să ne vizităm rudele duminica.

Într-una din zilele de vizită, a venit soţia însoţită de

copil şi ne-am aşezat pe o canapea, discutând diverse.

— Plecăm înapoi la Călăraşi! am spus eu revoltat.

— De ce ai luat această hotărâre? m-a întrebat ea.

— Acolo cel puţin ştiu ce am de făcut, pe când aici…

— Ce nu merge aici?

— Nu-i de mine, dragă. Nu înţeleg nimic din predările la care particip, parcă ar fi o limbă străină, limba chineză sau malgaşă. Apoi mai este şi consemnul acesta pe care-l consider nejustificat şi meschin.

— Chiar aşa, de ce vă ţine pe voi închişi aici?

— Până la depunerea jurământului militar care va fi în luna decembrie nu vom ieşi din unitate. Păi, ce eu mai sunt soldat? Am depus jurământul de două ori până acum: odată în armată şi a doua oară când am intrat în miliţie acum doi ani. Dar ei ne consideră pe toţi la fel. M-am săturat să mai stau închis aici! Nu mai suport!

— Îţi este şi ţie greu la început, dar mai târziu vei vedea că va fi bine. Tu nu te gândeşti că dacă te întorci la munca ta de la şalupă ai să fii mereu plecat, iar colegii şi foştii tăi şefi vor spune că „ai plecat bou şi ai venit înapoi vacă”, nu te supăra câţi spun aşa, direct, dar asta este părerea mea. Nu-ţi pare rău de reputaţia ta, a noastră şi, mai ales de efortul pe care l-ai depus pentru a trece examenul de admitere la facultate? Nu-mi închipui că în şcoala voastră sunt foarte mulţi mai capabili şi mai inteligenţi decât tine.

— Tu stai acasă şi îţi convine că nu te supără nimeni, dar eu nu mai pot să suport regimul de aici şi mai ales, nu mă pot să suport regimul de aici şi mai ales, nu mă pot familiariza cu termenii de drept.

— Poate pentru că te simţi nedreptăţit şi probabil te apuci de studiu nervos şi fără chef de învăţătură.

Am privit-o cu răutate. Mă prelucrase fără milă.

— Am zis şi eu aşa… o părere, te rog să nu te superi!

— Văd că ai început şi tu să-mi dai lecţii. Desigur, acum oul a ajuns mai deştept decât găina, i-am spus eu supărat.

— Ar trebui, totuşi, să te gândeşti şi la copilul acesta, la viitorul lui. Ceva din ceea ce faci acum va fi sau nu folositor şi pentru el. Să ştii că şi mie îmi este greu să stau singură printre străini, dar trebuie să suferim puţin, până când va fi din nou bine.

A urmat o tăcere prelungită, pe care a rupt-o Petruş:

— Tati, tu când vii acasă să te joci cu mine?

— Mai târziu, când ne va da drumul de aici.

— De ce vă ţine închişi aici?

— Avem multă treabă şi stăm până când o terminăm, dup aceea vin acasă.

— Şi nu mai pleci, nu-i aşa?

— Nu.

— Ne-a scris tata şi ne spune că ne va aduce lemnele de pe cartela ta, a spus soţia. Butelie de aragaz mai avem, dar nu ştiu unde trebuie să merg ca s-o schimb când se va termina gazul din ea. Bine că ne-am adus căruciorul, că nici în Bucureşti nu vin cu ele la domiciliu, ne-ar scuti de efortul de a o căra şi de hodorogeala pe străzi.

Vizita s-a terminat, porţile s-au închis şi odată cu ele şi speranţele mele de libertate. Mai erau două ore până la masa de seară şi atunci am mers în dormitor şi m-am aşezat pe pat, cu mâinile sub cap, gândindu-mă. Mi-am făcut bilanţul faptelor mele şi al cauzelor care mă fac nesigur pe mine; m-am gândit şi la cele ce mi-a reproşat soţia mea cu prilejul vizitei. Avea dreptate în ceea ce susţinea dar şi eu aveam dreptate în ce mă privea direct. Mi-a venit în minte expresia „Ai plecat ca un bou şi te-ai întors ca o vacă”.

În privinţa obiectelor de facultate nu-mi puteam explica, deşi prost nu eram, de ce sunt atât de sofisticate

definiţiile de la Teoria statului şi dreptului, că, la drept vorbind, acesta era obiectul căruia nu-i puteam da de cap, cu termenii lui greoi, la care se mai adăuga Dreptul Roman, care era 50% în limba latină.

M-am ridicat din pat şi m-am dus în clasă. Am scos din pupitru caietul de notiţe la Teoria statului şi dreptului şi am început să citesc, aproape silabisind fiecare definiţie. Nu mă dumiream de ce Statului i se conferiseră nouă definiţii: „Statul este o organizaţie politică în mâna clasei dominante, necesară pentru dominaţia ei de clasă” ş. a…

Le-am citit pe toate pe rând, iar la sfârşit m-am convins că fiecare definiţie scoate în evidenţă o altă trăsătură a statului, toate completându-se între ele.

Am luat-o de la început cu cititul şi le-am memorat, reţinându-le cu metodă, de această dată şi am început să fac progrese, ba am căpătat încredere în forţele proprii, ca pe timpuri când orice citeam se întipărea în memorie.

Aşa mi-am stabilit treptat metoda de a învăţa, singura mea armă pe care am aşezat-o alături de inteligenţă şi am început să particip la dezbaterile organizate cu ocazia seminariilor, primind note din ce în ce mai bune.

În aceeaşi toamnă s-au făcut alegerile în organizaţiile de partid şi de tineret (U.T.M) care fuseseră constituite pe fiecare companie în parte.

M-am trezit chemat la Mr. Boţoi, secretarul comitetului de partid pe şcoală, care m-a abordat direct:

— Vineri, după cursuri în compania voastră vor avea loc alegeri pentru Biroul Organizaţiei de Bază U.T.M. Eşti nominalizat printre membrii biroului şi chiar pentru funcţia de secretar. Ce zici, eşti de acord să conduci organizaţia de tineret?

— Vă rog să-mi lăsaţi timp de gândire, azi este abia marţi! Dacă se poate? am spus eu.

— Bine. Te aştept joi să-mi raportezi. Ar fi bine să accepţi.

— Am înţeles! am răspuns şi am ieşit din biroul lui.

În după-amiaza aceleiaşi zile m-a chemat în biroul său Căpitanul Rusu Dumitru, comandantul meu de companie.

— De ce tărăgănezi răspunsul pentru biroul de partid?

— Din mai multe motive, am răspuns eu. Nu vreau să răspund pentru alţii. Eu ştiu ce înseamnă să fii tras la răspundere pentru „boroboaţele" pe care le fac alţii şi pentru eventualele rezultate slabe la învăţătură.

— Şi asta te face să refuzi funcţia de secretar U.T.M? Eu te sfătuiesc să accepţi, altfel vei avea mult de pierdut. Ei nu te vor ierta pentru că ai refuzat şi te vor ţine minte. Voi sunteţi puţini membri de partid, cei mai mulţi sunt UTM-işti tineri care nu au avut timp să devină membrii de partid. Toţi vor face parte din organizaţia de tineret, inclusiv membrii de partid până la vârsta de 30 de ani, iar această organizaţie o vei conduce tu, ceea ce mie îmi convine.

— Şi totuşi nu pot s-o fac, am spus eu. Ştiu ce înseamnă să fii tras la răspundere pentru alţii şi nu pentru ceea ce faci tu.

— Am fost şi eu ca tine cu ani în urmă, adică am avut o optică asemănătoare cu a ta, dar cu trecerea timpului, primind lovituri după lovituri mi-am revizuit atitudinea, în special în relaţiile cu şefii.

După o tăcere scurtă, Rusu a continuat:

— Ehei, după ce am absolvit şcoala de ofiţeri am lucrat la instruirea trupelor de securitate o vreme, apoi m-am căsătorit, am fost promovat, avansat, decorat şi toate au mers ascendent până într-o zi când, din motive întemeiate, am divorţat. De aici a urmat coborârea: de la

Băneasa am fost mutat aici unde mă vezi, avansarea mea stă pe loc de câţiva ani, cu toate că am obţinut rezultate bune în muncă. Mai sunt şi altele, câte se pot întâmpla omului.

A tăcut din nou, privindu-şi mâinile pe care le ţinea pe birou deasupra mapei cu documente. A ridicat privirea spre mine, m-a privit cu blândeţe şi a spus:

— Te sfătuiesc să te mai gândeşti, dar să accepţi!

Până la terminarea programului de studiu, în clasa mea a intrat pe uşă Căpitanul Cialâcu, fostul meu şef de la Miliţia Călăraşi care urma un curs de perfecţionare cu durata de un an în incinta aceleaşi cazărmi cu noi, dar învăţau şi dormeau într-un bloc cu trei nivele existent în fundul curţii. Mă căuta să-l ajut să-şi întocmească lucrarea scrisă la matematică pe care urma s-o trimită la liceul din Călăraşi unde urma clasa a VIII-a. Erau obligaţi să trimită lucrări periodic după care se prezentau la examen în sesiune. I-am spus şi lui povestea mea cu B O B şi i-am mărturisit de ce nu vreau să accept.

— Ce să fac? l-am întrebat, după ce i-am expus situaţia.

— Cred că cel mai nimerit ar fi să accepţi. Tu nu observi că aceasta este calea de urmat? Vei munci mai mult, dar poate nu-ţi va părea rău mai târziu.

…Alegerile pentru BOB, UTM s-au ţinut, iar eu am fost ales secretar pe compania a II-a. Când am venit în sediul companiei, Cpt. Rusu care mă văzuse pe fereastră, a deschis uşa biroului şi m-a invitat în birou.

— Felicitări! a spus el. Cum a mers?

— Bine, pot spune. Au fost câteva propuneri, apoi am fost votat cu majoritate de voturi, am răspuns eu.

— Mă bucur să te ştiu pe tine la conducerea organizaţiei, deşi văd că nu te încântă din cale-afară. Lasă, că totul va fi bine! Ai grijă, însă, să nu te înhăitezi cu alţii

care te pot duce în mlaştină, să te înghită smârcurile! Să nu mă înţelegi greşit. Este un avertisment numai, dar asta nu înseamnă că am o astfel de părere despre tine.

După mai multe luni de zile, mi se confirma că am avut dreptate. Ziua învăţam, iar după ora 22.00 rămâneam cu câţiva colegi din BOB să facem materialele, planurile de măsuri şi altele pentru analizele pe care le făceam lunar în adunările generale. Ne apuca miezul nopţii lucrând la materiale.

În luna ianuarie a avut loc sesiunea de examene, pe care am trecut-o cu 6 note de 10 şi una de 9, dar am avut patru tineri care au rămas corigenţi la mai multe obiecte şi au cerut să plece din şcoală, alături de alţii de la celelalte două companii. Am fost criticat cu acest prilej că nu am dus suficientă muncă de la om la om ca să-i determin să înveţe şi să obţină note bune. Cum orice rău este spre bine, în semestrul al doilea, nivelul la învăţătură a crescut simţitor, mulţi temându-se să nu aibă soarta celor care ne-au părăsit, plecând din şcoală.

Pe la începutul lunii mai, într-o zi de joi, am fost anunţat să mă prezint la ofiţerul de serviciu de la intrarea principală. Când am ajuns acolo, lângă punctul de control am văzut-o pe soţia mea cu copilul de mână.

— Intraţi în camera de oaspeţi şi discutaţi acolo! ne-a spus ofiţerul de serviciu.

— Ce s-a întâmplat, dragă? am întrebat-o eu.

— Nu mai putem locui în strada Luica.

— De ce?

— Mi-a pus în vedere proprietarul să-mi caut o altă casă şi să mă mut cât mai repede, altfel risc să-mi arunce toate lucrurile în stradă. Am venit să-ţi spun ca să mă sfătuieşti ce să fac.

— Ce i-a venit aşa, deodată, nebunului ăsta? Nu ne-am înţeles cu el ca să ne găzduiască pe toată perioada

şcolii? Doar i-am plătit la timp chiria, nu-i facem niciun deranj, că ne-am făcut intrare separată, ce mai vrea?

— Ce să vrea? A intrat în cameră la mine, a încercat... iar eu l-am pălmuit şi de aici hotărârea lui. Ce să fac?

— Ce aş putea face eu de aici, din închisoarea asta de unde plec numai sâmbăta de la ora 15.00 până duminica seara?

— Nu ştiu, dar trebuie făcut ceva, a spus ea rămasă pe gânduri, apoi au început să-i curgă lacrimile.

— Du-te acasă! i-am spus. Mă voi gândi ce vom face.

A doua zi, după cursuri, m-am prezentat la Comandantul şcolii, Colonelul Stan, căruia i-am raportat situaţia şi am solicitat o învoire.

— Te pot învoi numai până luni dimineaţa. Vezi ce poţi să faci în acest interval, apoi vom mai analiza situaţia!

Ajuns acasă, am mers la proprietar, încercând să-l liniştesc, în ideea de a renunţa la hotărârea sa. M-am prefăcut că nu am cunoştinţă de adevăratul motiv care a determinat această hotărâre neaşteptată din partea lui. Proprietarul, însă, fire agresivă, incult din naştere, nici nu se gândea să renunţe şi mi-a spus în faţă că îmi aruncă bagajul în stradă. Dacă mi-aş fi pus mintea cu el, ar fi ieşit altceva şi numai de asta nu aveam nevoie la şcoală, aşa că l-am lăsat în plata Domnului şi m-am întors în camera familiei. Noaptea ne-am sfătuit cu soţia, ajungând la concluzia că să încuiem uşa şi să plecăm de dimineaţă în căutarea unei noi locuinţe, însă aceasta să fie în cartierul în care se afla şcoala mea pentru a fi mai aproape.

Am ieşit în staţie de unde am luat tramvaiul spre centrul oraşului. La „Cimitirul Bellu” am coborât şi am pornit pe jos bătând la diferite porţi unde erau case la sol; nu am mers la blocuri deoarece nu credeam să găsim acolo vreo cameră, spaţiile fiind limitate. Spre prânz am ajuns în

strada Huşi, lângă gardul şcolii de ofiţeri, iar de acolo pe strada Caporal Nichita Vasile. Am întrebat peste tot dacă au camere de închiriat şi am găsit multă lume prin curte sau pe la porţi, deoarece era zi de sâmbătă. O bătrânică ne-a îndrumat la nr. 9, unde locuieşte o familie care are suficient spaţiu.

Am bătut la poartă şi a ieşit o doamnă de vreo 50 de ani, căreia i-am spus necazul nostru, iar ea ne-a spus:

— Noi avem o cameră liberă, dar avem fiul în armată şi aşteptăm să se libereze în septembrie şi poate se însoară. Dumneavoastră văd că aveţi o familie, asta înseamnă că aveţi şi bagaje, cum este normal. Nu pot. Îmi pare rău că nu vă pot fi de folos.

— Nu-i nimic, doamnă, am spus eu. Dacă nu se poate vom mai încerca în altă parte.

Femeia privea spre copil, iar când şi-a ridicat privirea spre faţa soţiei, a văzut că îi curgeau lacrimi pe obraji.

— Ce s-a întâmplat doamnă? a întrebat-o ea duios.

— Nimic. Umblăm de astăzi de dimineaţă în zadar şi am obosit deja, iar acum nu ştiu încotro să mergem.

Femeia arăta preocupată de ceva. S-a gândit puţin, apoi a spus, ca pentru ea:

— Eu mai am o casă vis-à-vis, la nr. 12, dar nu este pentru dumneavoastră. Dacă vreţi, putem merge să o vedeţi?! Acolo ţinem nişte păsări. Staţi numai un pic să merg să aduc cheia de la poartă! O ţin încuiată.

A intrat în casă de unde s-a întors cu o cheie obişnuită cu care a descuiat poarta. Am intrat în curte pe o alee pietruită, la capătul căreia, tocmai în fundul curţii, se vedea o casă modestă acoperită cu carton, din care mai rămăsese o singură cameră. Zidurile erau din paiante, un fel de şipci împletite între ele şi dublate cu stuf. Uşa de la intrarea în cameră era fără geamuri, în locul cărora erau bătute scânduri, pe orizontală; la fel şi cele două ferestre,

încât în cameră era aproape întuneric.

I-am dat ocol, am cercetat-o atent, apoi, după un calcul estimativ, am spus:

— Dacă avem var, ciment şi nişte cuie, în două zile o facem locuibilă, chiar dacă nu de lux. De unde să iau eu timpul necesar pentru lucru?

— Dacă vă pricepeţi, nişte ciment şi var avem noi, a spus proprietara. Poate avem şi cuie, să le caut. Hai cu mine să le luaţi şi să vă dau şi căruciorul ca să le căraţi mai uşor.

Am adus var, nisip, ciment, cuie şi o găleată cu apă. Mi-am scos hainele, am suflecat mânecile cămăşii şi m-am apucat să scot gunoiul din casă cu ce am găsit prin apropiere. Între curtea cu pricina şi vecinii din faţă era un gard din plasă de sârmă. Vecinul, pe care am aflat mai târziu că îl chema Ion, ma observat şi m-a strigat.

— Vecine! Cred că de acum vom fi vecini?! Ia de la mine sculele acestea şi fă-ţi treaba. Sunt convins că vei avea nevoie de ele pentru a găta o treabă aşa serioasă de care te-ai apucat.

Omul era şofer pe un autoturism IMS aparţinând Ministerului Forţelor Armate şi venea des cu el acasă. Avea accent ardelenesc şi vorbea rar, blajin. Locuia împreună cu soţia sa şi soacra, mama soţiei; nu aveau copii.

Am luat sculele: cazma, lopată, furcă, topor, un cleşte de cuie şi un ciocan, pe care le-am folosit două zile la rând.

Curăţenia a fost gata şi am pregătit cimentul cu care am reparat pereţii în interior apoi şi afară, pe locurile unde căzuse tencuiala. Soţia a văruit de două ori şi se aşezase pe un butuc în faţa uşii, admirându-şi „opera”. Petruş alerga nişte găini prin curte.

— Ai obosit? am întrebat-o.

— Da. Mai mult mă dor picioarele de kilometri pe care i-am făcut căutând casă. Şi ce casă am găsit.

— Nu este corespunzătoare, dar ce putem face acum când nu ne primeşte nimeni, mai ales când ne văd că avem şi copil şi bagaj. Poate vom găsi alta mai târziu.

Am reparat uşa şi am făcut-o să se închidă, dar i-am lăsat scândurile bătute în loc de geamuri. La ferestre am făcut acelaşi lucru. Am adunat sculele şi le-am aşezat jos în cameră, apoi am închis uşa.

— Gata pentru astăzi! Hai acasă! Până mâine se usucă varul pe pereţi, precum şi cimentul, iar mâine vom rezolva restul ce se poate face cu ceea ce avem la îndemână. Camera arată binişor în interior. Ai avea curajul să locuieşti aici vreo săptămână fără sticlă la ferestre şi cu uşa aşa cum arată acum?

— Am de ales? a răspuns ea privind uşa cârpită.

— Atunci mâine ne mutăm. Cine ştie când mai pot obţine o învoire mai lungă ca aceasta? Mă bucur că este aproape de şcoală şi poate dau o fugă într-o pauză.

— Îmbracă băiatul şi hai acasă! Despre ce vom mai avea de făcut mai discutăm mâine când venim din nou aici. I-o fi foame şi copilului.

— Şi mie îmi era foame, dar mi-a trecut, a spus ea.

Înainte de a pleca am închis poarta şi am dus cheia proprietarei, pe care am aflat că o cheamă Tanţa şi este din Sibiu.

— Vă găsim acasă mâine, doamnă? am întrebat-o eu.

— Da, sunt toată ziua acasă, poate merg la piaţă la ora 6.00 dimineaţa, dar mă întorc repede că piaţa este destul de aproape.

— Mâine vrem să ne mutăm, că ne presează cel la care avem bagajul. Celelalte remedieri le vom face în alte zile, când mai scap eu de la şcoală, am spus.

— Sunteţi la şcoala de ofiţeri?

— Da.

— Acum vă mai rog să-mi spuneţi cât ne costă chiria?

— Lăsaţi asta acum! Mutaţi-vă mai întâi! Mie îmi pare rău că nu vă pot oferi o locuinţă mai bună. A fost şi ea bună cândva, dar dacă n-a mai fost locuită, noi am folosit-o pentru păsări ca să nu îngheţe iama şi să aibă unde să ouă găinile.

Pe la ora 17.00 am ajuns pe strada Luica, iar când ne apropiam de casă am văzut un autocamion la câteva case mai jos. Am mers acolo şi am întrebat cine este şoferul, iar din casă a ieşit un bărbat de vreo 40 de ani.

— Eu sunt şoferul, tovarăşe miliţian. Să trăiţi!

— Bună ziua! Am o rugăminte la dumneavoastră: Aţi putea să mă ajutaţi mâine dimineaţă să transport nişte bagaje de aici până pe strada Olteniţei? Nu este mult. Stau aici, la numărul 6, i-am spus eu arătându-i casa.

Şoferul arăta puţin stânjenit, mai mult speriat, dar aflând despre ce este vorba, s-a mai liniştit.

— Da, merg. La ce oră?

— Pe la 8.00 este bine?

— Şi mai devreme pot, a spus el.

— Atunci la ora 7.00 vă aştept la poartă. La revedere!

Ne-am sculat mai de dimineaţă, am scos tot bagajul afară din cameră, apoi am făcut curăţenie, încât nici nu se cunoştea că a fost locuită.

La ora 7.00 şoferul a tras camionul la poartă şi am încărcat bagajul. Cum chiria fusese plătită la zi, am plecat fără să mai discutăm cu cineva, deoarece nu a ieşit nimeni din casă.

— Să mă dirijaţi dumneavoastră pe unde să mergem! a spus şoferul.

— Mergem pe şoseaua Giurgiului până la cimitirul Bellu, virăm la dreapta pe şoseaua Olteniţei, iar de acolo vă mai spun cum mergem.

Când am ajuns în dreptul şcolii de ofiţeri de miliţie, i-am spus să vireze la dreapta pe strada Huşi, iar de acolo,

aproape de capăt i-am spus să vireze la dreapta pe strada Caporal Nichita Vasile.

— Acum ştiu, am mai fost pe aici.

— Este mai greu când nu cunoşti drumul.

Am dat jos bagajul pe care l-am aşezat pe trotuar în dreptul porţii, cu ajutorul şoferului. Acesta privea din caroseria autocamionului spre casa care urma să ne servească drept locuinţă, dând semnificativ din cap.

— S-a întâmplat ceva dacă v-aţi mutat aici!?

— Da. Poate aşa trebuia. Nu merge să o tot duci bine mereu. Când este numai bine, omul uită cum mai este atunci când este rău, am încercat eu să dau altă interpretare situaţiei care ne producea atâta mâhnire.

Când a coborât, i-am dat 100 lei şi i-am mulţumit pentru ajutor.

— Nu se poate, a încercat el să se ferească. Eu am făcut-o aşa…

— Luaţi banii că îi meritaţi. Astăzi este duminică şi după ce lăsaţi maşina la garaj, mergeţi la o bere. Eu sunt mulţumit că m-aţi ajutat la timp.

— Mulţumesc! Nu trebuia… a mai spus el, îndreptându-se spre cabină, a urcat şi a pornit.

Am aşezat bagajul în cameră, dar fiind numai de 3 x3 metri, obiectele erau cam înghesuite, ne rămânând prea mult loc pentru circulaţie. Când totul a fost gata, amândoi am pufnit în râs, cu toate că eram necăjiţi.

— Arată ca o odaie de la ţară, am spus eu.

— Tu ai observat că nu are curent electric?

— Am observat de la început. Cine crezi că mai aprobă instalaţie electrică într-o astfel de casă? Aparatul de radio să-l înveleşti bine pentru a-l proteja de praf, iar luni să cumperi o lampă şi gaz pentru ea.

— Mamă, asta o să fie casa noastră? a întrebat Petruş.

— Da, mamă. Vom sta aici până termină tata şcoala.

— Şi pe urmă ne mutăm în altă casă, mai frumoasă, cu bloc, sau tot una aşa mică?

— Da, mamă, ne mutăm la bloc. Cine ştie când va veni şi vremea aceea? a spus ea în şoaptă.

Tot privind în curte, nu am văzut unde era closetul, dar acesta nu era deloc. Am luat o cazma şi o lopată şi într-o oră am săpat o groapă în pământ, apoi am construit ghereta din nişte scânduri aflate lângă casă.

După ce am mâncat de prânz am săpat o altă groapă de 2 xim şi adâncă de un metru, căreia i-am făcut acoperiş din aceleaşi scânduri de lângă casă, iar în groapă am pus traverse şi scăriţe pentru găinile proprietarei pe care le scosesem din casă. Seara eram mort de oboseală, încât, după ce am mâncat ceva, nu am mai fost în stare decât să-i fac o listă soţiei ce să cumpere pentru continuarea reparaţiilor.

Ne-am culcat devreme şi datorită lipsei sursei de lumină. Afară era o linişte, că se auzeau greierii cântând în iarbă.

Sâmbăta următoare am ajuns acasă la ora 14. Mi-am schimbat hainele şi am plecat în cartierul Berceni unde se demolau nişte case. Am reuşit să cumpăr o uşă cu tocul ei şi am plecat cu ea în spate, deoarece nu mai aveam bani şi pentru a plăti o căruţă care să o transporte până acasă. Cu uşa în spate eram tocmai ca Păcală din povestirile lui Ion Creangă. La un moment dat am observat apropiindu-se din faţă un grup de colegi de la şcoală, care plecau în oraş să se distreze. M-am ascuns în spatele uşii ca să nu fiu văzut, timp în care apreciam „avantajele” căsniciei mele în raport cu colegii care nu aveau nicio grijă şi umblau îmbrăcaţi cochet, nu transpiraţi şi plini de praf ca mine.

Până spre seară fixasem uşa în locul celei vechi, tencuisem în jurul tocului, încât parcă era acolo de când lumea; am chituit geamurile şi le-am vopsit, astfel că

aspectul casei a fost total schimbat.

Când ne-am culcat seara, nu se mai auzea nici cântecul greierilor, atât de bine fuseseră etanşate uşa şi ferestrele. Petruş dormea, nu şi mamă-sa.

— Ce zici, îmi faci mâine bucătăria?

— Mă ajuţi şi tu, că trebuie zidiţi pereţii!

— Desigur. Am cumpărat toate materialele pe care le-ai trecut pe listă, iar de ajutat trebuie să te ajut.

— Dacă nu facem bucătăria, nu prea văd cum vom rezista la iarnă, cu uşa direct afară?

— Dar sobă când facem? Sau cumpărăm una de tablă? a spus soţia.

— Soba mai târziu. Am intrat în pregătirile pentru examene, până la 26 iunie nu pot face nimic.

La bucătărie am muncit noi toată ziua, dar am montat uşa pe care am scos-o de la cameră, întrucât nu am avut alta. Soţia s-a angajat s-o văruiască peste două zile când se usucă cimentul. Când am ajuns acasă în sâmbăta următoare, bucătăria era funcţională, având toate aranjate la locul lor.

— Proprietara noastră, coana Tanţa, vine aici la mine aproape în fiecare zi şi stăm de vorbă. Zice că îi place ce am făcut aici, nu se aştepta să fii atât de îndemânatic, mai ales că eşti miliţian şi nu meseriaş.

— Nu i-ai spus că nevoia te învaţă, te face meşter?

— I-a plăcut mult şi coteţul pentru găini. Intră acolo seara şi le închid uşa, iar dimineaţa fac zgomot şi cârâie până când le dau drumul. Este cam mare pentru nouă găini câte sunt acum. Mi-a zis să cumpăr şi eu găini şi să le las cu ale ei în coteţ şi în curte.

— Tu ştii să sapi cu cazmaua, cu sapa?

— Nu prea ştiu, dar am să încerc să sap grădina. Cred că la asta te referi?

— Da, sunt cam multe bălării şi trebuie smulse, apoi

locul trebuie săpat pentru a primi apa din ploi şi zăpezi, iar la primăvară să putem răsădi zarzavaturi. Grădina are cel puţin 600 metri pătraţi şi ar fi păcat să n-o folosim. Şi apoi, este şi sănătos să mâncăm zarzavat proaspăt, ne scuteşte de drumul la piaţă şi de bani.

— Săptămâna care vine mă apuc de treabă. Nu pot s-o las în halul în care se găseşte. Acum că am mai terminat cu treburile prin casă, voi încerca să sap.

În iulie, coana Tanţa a plecat la Sibiu cu un cunoscut cu motocicleta şi a avut accident pe drum, când a decedat. Ne-a întristat foarte tare.

…A urmat sesiunea de examene. Febră mare pe noi, mulţi colegi încercau să se izoleze prin curte unde să poată studia în linişte. Le-am încheiat din nou cu bine, în sensul că am avut toate mediile 10, de această dată.

Spre marea mea bucurie, în întrecerea la învăţătură pe organizaţii, organizaţia pe care o conduceam a luat locul I pe şcoală, primind drapelul de organizaţie fruntaşă, stimulente aplicate în acea perioadă.

La 1 iulie am plecat în practică la Miliţia capitalei şi la cele 11 secţii din Bucureşti, până la 08 august, iar la 10 august ni s-a dat vacanţă până la data de 1 septembrie când ne-am întors din nou la şcoală.

Acelaşi program de examene, practică şi vacanţă va fi în toţi cei trei ani de şcoală. Astfel, în anul II am făcut practică la Constanţa, iar în anul III la Miliţia Capitalei în cadrul serviciului de evenimente de circulaţie.

Ne întorsesem din concediul de odihnă (vacanţa de vară) şi am intrat imediat în programul infernal al şcolii. Nu mai puteam veni acasă decât sâmbăta seara, după programul administrativ general. Eram atât de ocupat, încât uneori preferam să rămân în şcoală. În anul II fusesem ales şi membru în Comitetul U.T.M. din Ministerul de Interne şi participam la plenare şi Congresele U.T.M.

Pe la începutul lunii octombrie ne-a adus cumnatul meu lemnele pe anul respectiv, iar când am mers acasă, soţia m-a întrebat:

— Când faci soba?

— Mă tem că nu prea ştiu s-o clădesc. Soba trebuie să tragă fumul afară şi să dea căldura în casă şi tocmai aceste două calităţi ale ei nu ştiu cum să le îmbin.

— Atunci ce facem? Intrăm în iarnă fără sobă?

— Mă voi strădui să găsesc o soluţie constructivă, dar ai şi tu un pic de răbdare. Luni sau marţi să te duci la depozitul de materiale de construcţii şi să cumperi 120 de bucăţi de cărămidă „oltenească”; este mai subţire decât cea obişnuită. Îi întrebi pe cei de la depozit, că ei ştiu.

La şcoală, în timp ce colegii mei se odihneau sau făceau sport, eu mâzgăleam coaie de hârtie cu scheme în care închipuiam modele de fumuri sau poduri pentru sobă, căutând modelul optim pentru nevoile şi posibilităţile mele de atunci…

La următoarea vizită acasă, am construit o sobă nu prea înaltă, nici prea voluminoasă, dar, spre norocul nostru, am nimerit o structură ideală, din punctul meu de vedere, lăudată pentru economia de lemne pe care o realiza şi căldura pe care ne-o dăruia; consuma în jur de 15 kg. de lemne în 24 de ore, încât am socotit-o un miracol. Soţia spunea chiar: „Ţine Domnul cu săracul”.

În al doilea an de studii am fost repartizaţi pe profile: economic, judiciar, circulaţie etc. Eu am dorit să merg la judiciar unde consideram că se face adevărata muncă de miliţie, în focul luptei cu infractorii, dar mi s-a motivat că trebuie să cunoşti meseria în domeniu, iar eu am pregătire tehnică şi nu mi s-a respectat opţiunea.

Clasa noastră de circulaţie a primit numele de „Grupa 25” şi pe lângă activităţile obişnuite, ni s-au adăugat: sala de mecanică şi conducerea auto la poligonul

de circulaţie unde învăţam să conducem motociclete cu şi fără ataş, autoturisme şi autocamioane.

Pretenţiile erau mari şi munca grea, deoarece ni se spunea mereu: „voi nu veţi fi numai şoferi ci profesori şi educatori pe linie de circulaţie, astfel încât pregătirea să se facă fără fisuri!”

La terminarea semestrului I, încheind cursul teoretic, cu examen, la Medicina legală, am fost duşi la Institutul Medico-legal „Mina-Minovici” pentru efectuarea practicii în domeniu, deoarece pentru noi, viitori ofiţeri de circulaţie, avea o altă semnificaţie, privind cunoaşterea cauzelor şi mecanismelor morţilor violente prin accidente de circulaţie. Cunoscând toate acestea puteam fi în măsură să acordăm primul ajutor victimelor care au supravieţuit impactului. De asemenea, puteam participa la diferite discuţii, analize şi dispute judiciare, destul de dese în practică, alături de procurori, judecători, medici legişti etc.

Când coboram scările din Institut, care ducea spre sala de disecţii, drumul traversa o privelişte macabră: de o parte şi de alta existau paturi din lemn pe care erau „stivuite” cadavrele unele peste altele, în aşteptarea necropsiei. Nu erau condiţiile de acum, cu săli cu aer condiţionat şi frigidere pentru cadavre.

Clădirea era veche şi nefuncţională, iar atmosfera era îmbâcsită de mirosurile exalate de cadavrele în putrefacţie. Se dădea o luptă între dorinţa de a învăţa şi capacitatea de a rezista acelor condiţii vitrege de instruire. Însă exista acea dorinţă de a reuşi şi mulţi şi-au însuşit temeinice cunoştinţe în domeniu. Au fost şi unii colegi care nu au putut suporta mirosurile şi privelişte a, motiv pentru care le venea rău, transpirau abundent şi cădeau, dar majoritatea au participat la disecţiile pe care le executau medicii legişti şi au executat şi ei înşişi disecţii, sub supravegherea medicilor îndrumători.

Înainte de a începe examenele de sfârşit de şcoală şi

de an III, am fost examinaţi din punct de vedere medical, apoi am susţinut examenul în vederea obţinerii permisului de conducere. Numai doi dintre colegii noştri nu au obţinut categoria A (pentru motociclete). Atunci carnetul avea grade: I, II, III şi taloane pentru cazurile de abateri, când acestea se suspendau.

A urmat examenul de sfârşit de an, pe care l-am încheiat la fel ca şi pe celelalte, apoi am fost trimişi în practică la Miliţiile din ţară. Grupa 25 a fost repartizată la Miliţia Capitalei – Serviciul de evenimente rutiere. De această dată, ofiţerii cu care am făcut de serviciu, Cpt. Georgescu şi Cpt. Cocuz, ne-au lăsat mai mult pe noi să cercetăm accidentele de circulaţie şi să întocmim documentele necesare; de multe ori ne trimiteau numai cu şoferul, motivând că ei au alte sarcini şi trebuia să executăm totul impecabil pentru a nu fi respinse actele din dosare.

În general eram mulţumit de realizările mele din şcoală, familia era liniştită, iar Petruş, primul meu cavaler, după ce făcuse operaţia de hernie inghinală la Spitalul G. Alexandrescu, creştea frumos, sănătos şi dovedea isteţime. Nu împlinise încă vârsta de cinci ani şi învăţase drumul de acasă până la mine la şcoală, intrând printr-o breşă existentă în gardul de ciment al unităţii, cu aprobarea santinelei din post şi sub privirile blânde ale celor doi câini din jurul perimetrului de pază, care se obişnuiseră cu el.

Colegii mei îl cunoşteau şi îl aduceau pe coridorul blocului, până la mine în clasă; mai târziu venea direct, fără a mai avea nevoie de îndrumare şi mă trezeam cu el deschizând uşa clasei. Venea lângă pupitrul meu şi începea, cu voce tare:

— M-a trimis mama să-ţi aduc plăcintă şi friptură! Poftim şi banii! Deschidea mânuţa în care ţinuse strâns câte o bancnotă de 25 de lei. Colegii mei râdeau.

După ce îi făceam loc lângă mine sau îl luam în braţe,

începea şi el să ceară:

— Desenează-mi şi mie un ursuleţ, un iepuraş, o vulpe sau un porumbel, tati!

— Nu vrei să-ţi desenez un leu?

— Nu, pentru că leul e mare şi fioros.

— Dar o găinuşă, vrei?

— Da, cu mulţi puişori ca la noi acasă.

Îi umpleam câte o coală de hârtie cu iepuri, urşi, păsări şi maşinuţe, apoi o împătuream şi o puneam în buzunărelul de la haina lui, rugându-l să plece acasă.

Înainte de a pleca nu uita să mă întrebe:

— Vii acasă sâmbătă? Noi te aşteptăm.

— Vin acasă negreşit, să mă aşteptaţi! Hai, acum să mergi acasă că tata are treabă! îi spuneam în şoaptă.

Îl scoteam din clasă în linişte pentru a nu-mi deranja colegii care studiau pentru seminarul de a doua zi.

Îl conduceam până la deschizătura din gard şi îl priveam până când se pierdea pe lângă gardurile clădirilor din apropiere. Mă întorceam în clasă şi-mi reluam studiu.

Mai era mai puţin de o lună de zile până la încheierea celor trei ani de şcoală. Rămâneam adesea pe gânduri şi prin faţa ochilor îmi treceau perioadele grele prin care trecusem, cu aşteptare, chin, frustrare şi care, după modelul din cei trei ani de armată pe care-i făcusem anterior, am aplicat o socoteală mai metaforic exprimată: 1095 de dimineţi (zilele din cei trei ani), 1095 de răsărituri de soare, 1095 de cafele şi ceaiuri cazone, 1095 de metri de ţigări etc. Pe tabla neagră din clasă elevul de serviciu avea grijă să înscrie zilnic cifra zilelor rămase, sub data zilei curente. Nu-mi venea să cred că mai avem mai puţin de o lună de zile de stat în şcoală, după care vom pleca să muncim concret în diferite servicii de circulaţie din ţară. Primisem deja uniformele militare cu epoleţii de locotenent pe care le ţineam fiecare în dulapuri, în aşteptarea zilei

când urma să fim înălţaţi în grad; peste steluţe era prinsă o panglică albă care le acoperea şi numai după ceremonia înălţării puteau fi descoperite.

Unii dintre colegi se îmbrăcau seara în uniformă şi se plimbau prin dormitoare, probabil pentru a se obişnui cu noul statut.

Într-una din zile am fost chemat la cabinetul şefului şcolii. Pe coridor m-am întâlnit cu un alt coleg, Simion, care era secretarul organizaţiei U.T.M. la compania I şi l-am întrebat de ce ne cheamă, dar nu mi-a răspuns.

Am bătut la uşă şi am intrat. Înăuntru erau mai multe persoane în ţinută civilă, alături de Colonelul Stan, şeful şcolii, care stătea pe o canapea spre fereastră.

M-am prezentat regulamentar şi am aşteptat să mi se spună de ce am fost chemat.

— Stai jos! mi-a spus şeful şcolii. Dumneata câţi elevi ai în companie care crezi că nu pot ieşi ofiţeri?

— Niciunul. Toţi sunt bine pregătiţi şi consider că pot face faţă cerinţelor carierei de ofiţeri.

— Poate nu ai înţeles bine întrebarea, a încercat să mă ajute unul din ofiţerii în civil. Este vorba de elevi de la dumneata care au săvârşit abateri sau alte probleme.

— Cum poţi spune că nu ai niciunul? a intervenit colonelul Stan. A început să înşire câteva nume de elevi care au întârziat din permisie ori din învoire, care au mai chiulit de la cursuri sau au sărit gardul şcolii, plecând la câte o femeie din împrejurimi.

— Raportez că nu am niciunul care să nu merite să fie ofiţer, având în vedere pregătirea şi cum s-au format ei în aceşti trei ani. Cazurile la care v-aţi referit dumneavoastră nu cred că sunt aşa de grave încât să frângă aripile unor tineri care au venit în şcoala militară direct din liceu. Să nu se uite faptul că unii dintre ei au trăit fără griji acasă şi s-au adaptat mai greu la regimul

auster din cazarmă. Abaterile de la regulamentele militare au fost pedepsite la momentul când s-au produs, dar nu cred că i-ar împiedica să fie nişte ofiţeri de nădejde în unităţile în care vor fi repartizaţi. Eu am lucrat în asemenea unitate înainte de a veni în şcoală şi pot afirma că acolo cadrele formează o familie care-i poate ajuta şi chiar o fac, la formarea profesională şi la cizelarea morală a noilor ofiţeri. Părerea mea este să avem încredere în ei.

— Suficient! a spus ofiţerul în civil, care părea să fie şeful acelei „comisii" de triere a noilor ofiţeri. Consideră că această discuţie nu a avut loc şi nu ai voie să sufli o vorbă, că altfel…! Acum du-te!

Am ieşit din birou nedumerit de cele discutate, dar de teamă nu am mai discutat cu nimeni despre ele. Peste câteva zile, mai mulţi elevi din companiile 1 şi 3 au predat uniforma de ofiţeri la magazia şcolii şi au părăsit şcoala cu două săptămâni înainte de festivitatea înălţării în grad.

Toţi erau buni, dar unii erau foarte buni, cu o inteligenţă sclipitoare, peste medie, cu o „minte desfundată" din acelea care nu prea aveau nevoie să ia notiţe la cursuri pentru ca apoi să răspundă de nota zece la seminarii. Dar în astfel de cazuri au hotărât alte criterii care pe atunci nu le prea ştiam.

Cap. VI Şcoala ia sfârşit. Activitatea de ofiţer începe

Examenele de sfârşit de an s-au încheiat pe data de 17 august, au mai fost două zile de întocmiri de situaţii, evaluări şi probleme de „cosmetică", iar pe 19 august totul era definitivat şi se făceau repartizările în scripte, în raport cu mediile generale obţinute de fiecare ofiţer nou.

Obţinusem media 9,81, care-mi dădea dreptul de opţiune la repartizare, însă am fost trecut din oficiu, pe lista celor repartizaţi la Direcţia Generală a Miliţiei – Direcţia Circulaţie, un loc onorant pentru oricare dintre ofiţeri.

M-am prezentat la Căpitanul Necula, secretarul Comitetului U.T.M. pe şcoală – şeful meu politic, căruia i-am cerut să mă ajute să primesc repartiţie la Constanţa.

— Ce motive ai să mergi la Constanţa? îmi faci probleme tocmai acum la sfârşit? Listele au fost definitivate şi vor fi transmise mâine la D.G.M. Tu ştii câţi ar vrea să lucreze în forul central? Noi v-am ales pe cei mai buni, ca să puteţi să executaţi muncă de sprijin şi îndrumare în ţară, la actualele D.M.R.-uri. De ce dai cu piciorul la o funcţie în forul central care înseamnă şi apreciere?

— Vă rog să nu vă supăraţi pe mine. Dacă puteţi să mă ascultaţi câteva minute să prezint argumentele pe care le am, v-aş fi recunoscător.

— Bine, te ascult, dă-i drumul!

— Eu m-am informat la Serviciul de cadre şi am aflat că nu există nicio posibilitate să primesc locuinţă până cel mai târziu peste doi ani. După cum v-am raportat în cursul şcolii, familia mea a locuit în toată această perioadă într-o căsuţă extrem de modestă, fără curent electric, fără apă şi canalizare, în condiţii precare, în plin centrul Bucureştiului. Nu mă mai pot chinui încă doi ani într-o cămăruţă, trei persoane.

— Alt motiv mai ai? m-a întrebat Necula supărat.

— Da. La D.G.M. tinerii ofiţeri sunt repartizaţi la serviciul „Reglementare”, pe care cei de acolo îl numesc „Să ne cunoaştem patria”, pentru că aleargă câte o lună-două într-o regiune, apoi pleacă în alta şi tot aşa, fiind acasă cu familia 2 – 3 zile pe lună când sunt obligaţi să participe la şedinţele profesionale, şedinţele de partid şi depunerea rapoartelor cu activităţile desfăşurate pe teren.

— Şi te deranjează aşa de tare această situaţie?

— Foarte tare. Am stat închis trei ani la şcoala de ofiţeri, iar copilul meu a crescut fără mine, iar acum să fiu

din nou plecat cu lunile şi să-i fac educaţie prin scrisori? Şi am solicitat să merg la D.M.R. Dobrogea pentru că am şi eu o „păsărică”: vreau să văd de la fereastra miliţiei cum ies şi intră în port vapoarele, ca să-mi mai liniştesc sufletul ostenit şi dorinţa mea de navigaţie pe care am abandonat-o ca să intru în miliţie.

— Argumentele tale sunt solide, dar ce pot să fac tocmai acum, când listele au fost definitivate? Pe cine trec pe listă în locul tău?

— Pe Petrescu Dan, am spus eu repede.

— Nu are medie de D.G.M.

— Dar îndeplineşte alte cerinţe: este disciplinat, muncitor şi are locuinţă în Bucureşti, încât nu mai pune probleme şi pe această linie, aşa cum fac eu.

— Nu pot să-ţi promit nimic, a spus, în final Necula.

În sâmbăta următoare am mers acasă, prilej cu care am încercat să mă sfătuiesc şi cu soţia asupra viitorului meu loc de muncă. Dusesem valiza cu toate obiectele din dotare primite de la şcoală, precum şi cărţile şi caietele personale.

— Ce facem, rămânem în Bucureşti? am întrebat eu.

— Rămânem dacă avem condiţii.

— Condiţiile la care faci tu referire privesc cu precădere locuinţa, îmi închipui eu. M-am interesat şi am aflat că nu sunt posibilităţi de a primi vreuna acum încă vreo doi ani de zile; se construieşte puţin şi sunt multe cereri depuse. Apoi mai este şi serviciul meu…

— Ce este cu serviciul tău? întreabă ea speriată.

— S-au definitivat listele privind repartizarea noastră şi am aflat că sunt dat la Direcţia circulaţie din D.G.M. Ofiţerii tineri urmează să fie repartizaţi la un serviciu care a fost botezat în glumă „Să ne cunoaştem Patria”, ceea ce presupune foarte multă deplasare în ţară, la sediul diferitelor regiuni. Pentru cunoaşterea patriei este foarte

bine, ar fi un prilej unic să vezi frumuseţile ţării, dar aici nu este vorba de turism, de plimbări, ci de muncă cu lunile, departe de casă.

— Şi tu ce ai de gând?

— Am dreptul de opţiune, după media obţinută şi voi uza de acest drept ca să merg unde consider că este mai bine pentru muncă, dar şi pentru familie. M-am gândit să solicit repartizarea la D.M.R. Dobrogea.

— Tu ştii mai bine ce trebuie să faci. Oriunde vom merge, cel puţin să trăim omeneşte, să avem şi noi o casă corespunzătoare. De câte ori stau afară şi privesc înspre blocurile din jurul nostru, mă apucă plânsul şi fac comparaţie cu condiţiile în care ne ducem noi viaţa aici, în plin centrul capitalei. Ai văzut ce apartament frumos are mătuşa mea Jeana, pe magistrala Nord-Sud? Aşa aş vrea şi eu unul, dar m-au părăsit toate speranţele.

— Acelaşi lucru i-am spus şi eu şefului meu de la şcoală când am solicitat să mă mute de pe lista D.G.M. pe cea a Regiunii Dobrogea.

— Şi el ce a spus?

— A spus că este greu de făcut schimbarea, dar va încerca să mă ajute.

…În şcoală îşi făcuseră apariţia şefii de cadre de la D.MR. – un pentru a-şi lua în primire – teoretic – noii ofiţeri care urmează să le fie repartizaţi. M-am auzit strigat de un coleg:

— Vezi că te caută un maior în clasă!

Am mers în clasă şi l-am întâlnit pe maiorul care m-a primit binevoitor şi mi-a spus:

— Mai ai câteva zile şi vom fi colegi.

— Nu ştiu la ce vă referiţi.

— Păi, dumneata ai fost trimis la şcoală de D.M. Bucureşti, iar acum trebuie să revii la „matcă”, adică să vii la noi.

— Poate aveţi dreptate să mă revendicaţi, însă vă rog să nu vă supăraţi pe mine dacă vă raportez că nu mă mai întorc la D.M.R. Bucureşti!

— De ce?

— Pentru că m-aţi abandonat când mi-a fost mai greu. Atunci am jurat că nu mă mai întorc la cei care m-au minţit şi a venit vremea să dovedesc că mă voi ţine de cuvânt. Conform mediei generale, am drept de opţiune, însă am fost trecut deja pe listele pentru D.G.M.

— Ne-am interesat tot timpul de situaţia dumitale aici la şcoală şi aşteptăm să te întorci la noi, laolaltă cu ceilalţi ofiţeri pe care noi i-am trimis la şcoală. Nu ne-am aşteptat să ai atâta reticenţă faţă de noi.

— Când v-aţi interesat de situaţia mea? Poate de situaţia la învăţătură sau dacă mă port ca un ostaş disciplinat? Dar situaţia mea familială aţi luat-o în calcul vreodată? Ştiaţi că familia mea a locuit în Bucureşti într-o cocioabă şi ne-am limitat la bursa pe care o primeam de la şcoală?

— Nu am ştiut toate astea, a recunoscut maiorul.

— Mă voi duce în altă parte, unde voi putea obţine o locuinţă corespunzătoare pentru a fi liniştit ca să pot da randamentul scontat în muncă. În definitiv tot în miliţie voi lucra, nu am de gând s-o părăsesc. Îmi cer scuze pentru modul cum m-am exprimat, dar sunt necăjit.

…Pe data de 21 august a avut loc înălţarea în grad a promoţiei noastre de ofiţeri, cu participarea de onoare a ministrului de interne Cornel Onescu şi a şefului D.G.M. general Stelian Staicu. După ce a ţinut discursul şi a primit defilarea noastră, ministrul a plecat, însă generalul a luat parte şi la masa festivă care a fost organizată în sala de mese a şcolii pentru a da o mai mare atmosferă de familie acestui eveniment. În timpul mesei, acesta a rostit un toast, presărat cu multe sfaturi pentru noi, îndemnuri şi ne-a urat succes în activitate.

Toţi eram bucuroşi că s-a terminat şcoala. Unii îşi manifestau nerăbdarea de a ajunge cât mai repede la noile locuri de muncă, să-şi cunoască şefii, colegii. Alţii arătau pe faţă că le pare rău că se despart, cu toate rigorile pe care le suferiseră în şcoală, dar trecusem împreună prin necazuri şi bucurii ceea ce a dus la formarea acelui sentiment nobil numit camaraderie.

Cu toate acestea, toţi înţelegeau că şcoala s-a terminat, iar procesul este ireversibil şi despărţirea va fi ireversibilă. Unii legaseră între ei prietenii trainice, care au durat ani mulţi după aceea. Toţi speram să ne mai întâlnim în procesul muncii, în concediile de odihnă ori prin staţiunile de odihnă, la reciclări sau cu alt prilej. Cei mai apropiaţi între ei îşi promiteau vizite reciproce. Era o plăcere să-i asculţi. Niciunul nu s-a gândit că este posibil ca pe unii să nu-i mai întâlnim decât la „întâlnirea de 30 de ani a promoţiei” sau poate nici atunci.

Îi priveam peste mese şi mă gândeam: „câte amintiri mă leagă de ei într-o perioadă de numai trei ani de zile! Au fost ani de bucurii, învăţătură şi suferinţe, presărate cu multe, prea multe renunţări. Toţi erau tineri şi frumoşi în uniforma de locotenent şi-mi erau dragi. Ceva din mine rămânea acolo, aşa cum voi lua, ca fiecare dintre cei de faţă, ceva ce le aparţine lor conform legii aderenţei şi compensaţiei reciproce căreia nu i te poţi sustrage”.

Îi ascultam discutând diferite probleme, în care îşi făceau frecvent loc termenii juridici însuşiţi în cei trei ani de studii, care se insinuaseră în limbajul lor elevat.

Dacă nu ai fi fost familiarizat cu aceşti termeni, aveai senzaţia că se discută într-o limbă străină.

Am plecat fiecare în oraş sau acasă, după caz, urmând să ne prezentăm a doua zi în şcoală pentru probleme administrative şi formarea dispozitivului pentru defilarea organizată în cinstea zilei de 23 August, aşa cum se făcea în fiecare an.

— Gata, ai terminat? m-a întrebat soţia când m-a văzut.

— Pentru astăzi numai. Mâine merg înapoi, avem treabă încă două zile.

— Cum procedăm cu bagajul?

— Mâine mergi tu la poştă şi dai un telefon la Călăraşi şi vorbeşti cu tatăl tău să trimită un autocamion pe 24 august. Până atunci noi ne pregătim şi când vine încărcăm bagajul şi plecăm la Călăraşi.

— Ziceai că mergem la Constanţa.

— Nu putem pleca la Constanţa pe nepregătite. Mergem la Călăraşi unde vom sta câteva zile apoi plecăm la Constanţa unde vom vedea cum stau lucrurile; avem 20 de zile de concediu de odihnă, începând cu 25 august, pentru a face plajă la mare, ne vizităm rudele, ne interesăm de toate.

— Tati, tati, plecăm la mamaia la Călăraşi?

— Da, tată, dar peste trei zile, nu acum. Mai avem ceva treabă la Bucureşti.

— Le-am spus vecinilor că plecăm. Domnul Ion mi-a zis să nu pleci până nu stai de vorbă cu el, a intervenit soţia mea.

— Avem tot timpul după ce mă întorc de la defilare. Mergem tocmai în Piaţa Aviatorilor. Vrei să mergi şi tu cu Petruş?

— Nu mergem că este prea obositor şi căldură mare.

A doua zi am primit de la şcoală primul salariu de ofiţer, apoi am organizat executarea curăţeniei în clase şi în dormitoare pentru a lăsa un local curat pentru noii veniţi în anul de învăţământ care începea, ca de obicei, pe 1 septembrie.

Comandantul de companie, maior Duşă, ne-a prezentat planul dispozitivului de ordine unde vom acţiona a doua zi, atenţionându-ne că plecarea se va face la ora

5.00 din curtea şcolii. Mai târziu am completat taloanele de mutare pentru toţi membrii organizaţiei pe care o condusesem timp de trei ani, urmând să li se înmâneze a doua zi, după ce ne întorceam de la măsurile de ordine din Piaţa Aviatorilor.

Pe la ora 15.00 am plecat acasă, după verificarea sectoarelor.

PARTEA A II-A Visul meu dintotdeauna, Pontul Euxin

Ne-am întors de la manifestaţie pe la ora 13.30 şi am înmânat taloanele repede ca să pot pleca acasă. Am refuzat să rămân la masă, aşa cum au făcut mulţi dintre colegi, grăbindu-se să prindă trenul, avionul sau să facă o vizită rudelor şi cunoştinţelor din Bucureşti.

Am asistat la îmbrăţişări, expresii duioase şi promisiuni pe care şi le făceau cei care plecau. Mi-am luat şi eu rămas bun de la ei, după care am luat drumul spre casă.

După ce am mâncat, am stat de vorbă cu domnul Ion, vecinul meu de dincolo de plasa de sârmă, apoi cu cei doi chiriaşi ai lui, Marioara şi Ion, care ocupau camerele de la stradă. Până seara ne-am împachetat bagajele în vederea plecării. Abia pe la 11.00 a venit autocamionul, am încărcat tot ce aveam şi am plecat spre Călăraşi. Când maşina era încărcată, vecinii de pe stradă s-au adunat şi ne-am luat rămas bun. Soţia le lucrase multora seturi de cearşafuri, perne, brodate etc. Ne-am dus la proprietar, domnul Mija şi i-am mulţumit pentru tot.

Patru ore am făcut pe drum, fiind opriţi o dată de un subofiţer să ne întrebe de unde am luat bagajul şi dacă nu cumva este un transport ilegal. L-am liniştit arătându-i documentul şi apoi, văzându-l că e neînduplecat, m-am legitimat şi aşa ne-a lăsat să plecăm.

La Călăraşi socrii mei erau mai bucuroşi decât noi. Mau întrebat de vreo trei ori dacă am venit să lucrez în

Călăraşi şi tot de atâtea ori le-am spus că ne-am stabilit în Constanţa.

— De ce nu ai cerut să vii la Călăraşi? mă întreba mama-soacră.

— Pentru că la Călăraşi nu este serviciu de circulaţie.

Am stat o săptămână la socri şi am făcut plajă şi baie în apa Borcei, care este la 200 metri de casa lor.

— Mâine plecăm! i-am anunţat eu duminică.

— De ce nu mai staţi o săptămână cel puţin? a întrebat din nou mama-soacră.

— Trebuie să vizităm şi rudele mele, să mai facem şi plajă, de data aceasta în mare şi să mă interesez şi eu cum este cu serviciul şi cu posibilitatea de a primi o locuinţă.

Pregăteşte două valize ca să încapă lenjeria de schimb, haine şi tot ce ne trebuie, poate rămânem acolo când încep eu serviciul! i-am spus soţiei.

Am plecat a doua zi cu trenul de 10.20 spre Ciulniţa, iar de acolo am urcat în acceleratul Bucureşti-Constanţa. Astfel că pe la orele 15.00 ne aflam în Constanţa pe peronul gării.

— Unde este Petruş? am întrebat-o pe soţie.

— Nu ştiu.

Când am privit printre călători, l-am văzut pe Petruş înotând printre oamenii mari să ajungă la noi, venind din urmă.

— Apucă cu mânuţa de valiza mea şi să nu-i dai drumul! i-am spus puţin supărat. Să nu mai rămâi în urmă niciodată!

Toate zilele care ne rămăseseră până la începerea serviciului meu le-am petrecut pe la rudele din Constanţa, Cumpăna şi la părinţii mei.

Abia aşteptam să mă prezint la serviciu unde să-mi iau munca în primire. Mă bucuram la gândul că de acum voi putea munci, voi putea fi eu însumi şi mă voi putea

afirma în îndeplinirea atribuţiilor şi-mi voi îndeplini visurile prin fapte în oraşul şi în judeţul meu.

Când un om e animat în activitatea sa de un ideal nobil, devine posibil de realizat chiar şi ceea ce părea imposibil la un moment dat. De aceea, pasiunea în muncă, alături de o conştiinţă curată, face ca cel pasionat să nu aibă nevoie de şefi şi controlori. Păcat că sunt rari.

„Noroiul nu se prinde de diamant" spune un proverb oriental.

Cap. I.D.M.R. Dobrogea – serviciul circulaţie

La 15 septembrie la ora 8.00 ne-am prezentat la sediul D.M.R. Dobrogea toţi ofiţerii din promoţia mea care fuseserăm repartizaţi aici; eram 19, din care 7 numai la serviciul circulaţie. Primirea noastră a fost făcută într-un fel de cadru festiv, la care au participat toţi şefii servieiilor rare mimean ofiţeri noi

Şedinţa a deschis-o maiorul Costache Timofte, locţiitorul şefului Miliţiei Regiunii Dobrogea, apoi a intrat în sală şeful acestei instituţii, colonelul G. Găitan. Ne-a vorbit puţin, cu o voce baritonală şi calmă, sigur pe el şi privindu-ne direct în faţă.

Era un bărbat robust şi sănătos, cu umeri puternici care nu se aplecaseră câtuşi de puţin sub povara celor 50 de ani, iar ochii lui verzi se închideau la orice tentativă de a schiţa un surâs. Faţa lui lată, mare, cu trăsături ferme, stătea mărturie pentru întreaga sa viaţă trăită sub semnul disciplinei. Era un bărbat înalt, impunător, bine făcut, coborât parcă din istorie, stăpânit de un calm şi o linişte rar întâlnite.

Când s-a terminat şedinţa, lt. colonel Ştefănescu, şeful serviciului circulaţie, ne-a luat în primire şi ne-a urcat în două autoturisme care erau oprite pe trotuarul din faţa miliţiei regiunii şi ne-a dus pe bd. Tomis unde se afla sediul serviciului, într-o clădire veche şi insalubră unde fusese penitenciarul. A urmat o nouă repriză de sfaturi şi

instructaje, după care am fost daţi pe lângă alţi ofiţeri cu state mai vechi în serviciu.

Două săptămâni am participat la verificarea tehnică a autovehiculelor care urmau să fie înmatriculate în circulaţie, iar nouă ne plăcea pentru că le conduceam pe străzi.

Alţii au participat la completarea carnetelor de conducere şi a certificatelor de înmatriculare.

Într-o zi după amiază, terminând programul, am plecat în comuna Cumpăna care este la o distanţă de 6 km. de Constanţa (10 kilometri din centrul oraşului).

Rudele care nu mă văzuseră de mult, m-au potopit cu mâncare din belşug, pui fript la grătar în mujdei de usturoi şi un vin de butuc care cred că nu stătuse din fiert, făcându-mă să întârzii până aproape de miezul nopţii. Nu circula niciun mijloc de transport în comun şi am oprit primul autocamion apărut pe drum, cu care am ajuns în oraş. Când am intrat pe şoseaua Mangaliei, în dreptul unităţii de grăniceri, am găsit un autocamion oprit, iar în faţa lui un bărbat mort. Am coborât şi am constatat că autocamionul aparţinând Forţelor Armate, condus de un soldat, îl accidentase pe bărbatul în cauză care decedase pe loc. L-am căutat în buzunare pe mort şi i-am luat buletinul de identitate, apoi am luat şi actele soldatului; în cabină se mai afla şi un ofiţer de armată, dar îmbrăcat civil, căruia i-am luat datele de identificare, notându-le pe o foaie de hârtie pe care o aveam în buzunar. Neavând cu ce mijloace să fac cercetarea accidentului, am urcat în autocamionul cu care venisem de la Cumpăna şi m-am deplasat la serviciul circulaţie.

La sediu l-am găsit pe Mr. David, pe atunci locţiitor al şefului de serviciu, care dormea cu capul pe masa acoperită cu geam, care se crăpase de greutatea lui.

Capul lui blond, imens, cu falei groase, odihnite, calme, cu gura de bronz ca o tăietură, mărginită de două

buze groase, care lăsau să se vadă în interior un zâmbet de linişte şi putere, pierdut în cutele obrazului, avea în părţile laterale nişte urechi ca două amplificatoare.

— Să trăiţi! am salutat eu.

— Ce este, mă? m-a întrebat David bosumflat că-i stric somnul.

— Tovarăşe maior, în kilometrul 5 este un accident mortal. Eu am trecut prin zonă, dar nu am avut nimic la mine ca să-l pot cerceta şi am venit să vă raportez.

— Tu nu eşti ofiţer de circulaţie? De ce nu l-ai cercetat?

— Pentru că nu am avut aparat de fotografiat, ruletă, hârtie şi tot ce trebuie pentru o astfel de muncă.

— Ia o maşină cu şofer din curte şi du-te înapoi la accident şi fă-ţi meseria!

— Am înţeles!

Nu am mai raportat că am consumat alcool şi să meargă altcineva la cercetare, ca să nu-l supăr şi mai tare, aşa că am plecat. Ajuns acolo am făcut toate cele necesare, apoi am adus camionul la miliţie, am lăsat documentele şi am plecat acasă, după ce am dus victima la morga pentru necropsie.

A doua zi s-a prezentat ofiţerul de armată ca să ridice autocamionul şi a stat de vorbă cu col. Ştefănescu căruia i-a spus: „Isteţ ofiţerul care a făcut cercetarea azi-noapte, a procedat ca la carte, dar mirosea puternic a băutură”.

După ce a plecat ofiţerul respectiv, Ştefănescu m-a chemat în biroul lui şi m-a „prelucrat”, obligându-mă să-i spun totul cum s-a petrecut. M-a atenţionat că nu am făcut bine. Atunci am luat hotărârea în interiorul meu ca pe toată perioada cât voi lucra în circulaţie să nu consum băuturi alcoolice.

…Perioada de acomodare a fost scurtă, întrucât am fost repartizaţi pe traseele din regiune. Pe toţi colegii mei

i-a repartizat pe lângă câte un ofiţer cu experienţă, dar pe mine m-a lăsat singur cu şoferul, serg. major Haralambie Eugen, care fusese angajat de patru luni în miliţie.

L-am întrebat pe şeful de serviciu de ce nu mă dă şi pe mine pe lângă un alt ofiţer, dar acesta mi-a servit expresia: „Dacă tu care ai mai lucrat înainte în miliţie îmi ceri alt ofiţer, ce să fac cu ceilalţi? Lor să le dau doi ofiţeri?”

Am tăcut şi am plecat. Traseul meu era de la Constanţa la Tulcea – până la Măcin, cu toate drumurile judeţene şi comunale din perimetrul lor. Plecam luni şi ne întorceam peste două săptămâni, duminica.

Pe teren a trebuit să mă bazez pe experienţe şi pe cunoştinţele mele, fără să am vreun sprijin de undeva.

Toată ziua am stat pe şosele şi am controlat vehiculele, iar seara am ajuns la Babadag. Am mers la sediul miliţiei şi am solicitat o cameră ca să ne odihnim.

— Noi nu avem cămin, ne-a spus ofiţerul de serviciu.

— Dar hotel este în oraş? l-am întrebat.

— Nu este. Încercaţi la districtul de drumuri naţionale, au ei un dormitor unde au mai dormit şi alţi ofiţeri de la circulaţie. Districtul este pe şosea, spre Tulcea, imediat când panta începe să coboare. De aici sunt vreo 200 de metri.

Am plecat la pomul lăudat. La district l-am găsit pe Nea Matei, şeful de district şi i-am spus ce ne doare.

— Păi, ştiu şi eu, tovarăşe locotenent? Noi avem nişte dormitoare pentru echipa de intervenţii sau pentru salariaţii care rămân uneori peste noapte aici şi nu se mai pot duce acasă, că mulţi sunt din satele din împrejurimi. Mai am o cameră cu două paturi, dar am acolo nişte materiale.

— Ne primiţi să dormim aici sau nu, ca să ştim ce să facem? am intervenit eu cu mai multă seriozitate în glas.

Este cam târziu şi nu ştiu dacă mai găsim undeva o cameră, încât am fi nevoiţi să dormim în maşină sau să consumăm benzina până la Tulcea, am mai adăugat eu.

— Poftiţi înăuntru! Vedem noi ce facem, a spus el.

A mers la un dormitor şi a adus câţiva muncitori care au scos repede toate materialele, iar nea Matei ne-a adus cearşafuri curate, perne şi pături, aranjându-ne locul de dormit.

— Să vă aduc şi o găleată cu apă şi nişte căni. Să ştiţi că wc-ul este în curte, în partea de est. Telefonul funcţionează, aşa că dacă vor fi evenimente vă anunţ eu imediat.

— Nu văd telefonul, am spus eu, privind prin cameră.

— Este sus la mine, că eu locuiesc aici, la district.

— Bine, nea Matei, îţi mulţumim!

— Noaptea a fost liniştită, iar de dimineaţă am plecat pe teren, continuând traseul spre Tulcea. Controlam toate maşinile, circulaţia fiind rară şi găseam multe defecţiuni tehnice şi şoferi care conduceau vehicule după ce consumaseră băuturi alcoolice, în special tulburel.

Seara, când am ajuns la Tulcea, am mers la camera oficială a miliţiei, unde ne-am spălat şi, înainte de a ne culca, am verificat actele, procesele verbale de contravenţie, carnetele şi taloanele suspendate şi certificatele de înmatriculare.

— Vai, câte taloane şi carnete aţi ridicat? a spus Haralambie.

— Nu sunt multe în raport cu abaterile produse. M-au uimit şoferii care consumă alcool, parcă ar fi raion de beţivi. Trebuie să luăm măsuri severe la început, până se mai astâmpără, apoi o lăsăm mai moale şi noi. Poţi spune că sunt multe defecţiuni tehnice şi asta iar este grav.

— Cei de la G.A.C-uri nu au piese de schimb şi nici ateliere de reparaţii, circulă şi ei cum pot, sperând că nu-i

va găsi nimeni să-i controleze.

— Tocmai în asta constă pericolul, piese de schimb nu au, ateliere nici atât şi şoferii le leagă cu sârmă ca la căruţă, mai consumă şi alcool şi accidentele pot apare oricând. Ar trebui să facem nişte vizite şi pe la sediile Gospodăriilor Colective şi să discutăm cu preşedinţii de gospodării, ca şi cu şoferii, să le arătăm pericolele la care se expun. Mulţi dintre ei poate nu ştiu, dar sunt şi alţii care ştiu şi comit abateri. Asemenea specimene nu încetează decât dacă ştiu de frică. Ce să le faci? Mai sunt şi astfel de oameni şi atunci trebuie să-i speriem.

În zilele următoare am ajuns în oraşul Isaccea, apoi la Măcin şi de acolo pe traseul Măcin-Ciucurova-Constanţa, dormind pe la diferite ferme ale I.A.S.-urilor.

Când s-au împlinit două săptămâni, am pornit încet spre Constanţa, continuând să verificăm maşinile cu care ne întâlneam. Am lăsat autoturismul la sediul serviciului circulaţie şi am plecat fiecare acasă.

Familia mea stătea la sora mea, Paula, pe bd. Tomis nr. 310, în nişte blocuri vechi ale I.A.S. Ovidiu, ocupând o cameră, împreună cu ai mei, iar ei două.

Raportasem conducerii Miliţiei Regiunii, încă din ziua prezentării noastre, când am fost întrebaţi cine este căsătorit. M-am ridicat numai eu şi locot. Niţă şi ne-a promis colonelul Găitan că ni se va rezolva problema, dar să avem răbdare.

Am locuit două luni la sora mea, apoi, în noiembrie am primit un apartament cu patru camere situat într-o clădire la proprietar, dar controlată de ICRAL şi ne-am mutat pe str. Călăraşi nr. 19 vis-à-vis de apă şi canal unde ne-am adus şi bagajul de la socrii mei.

Această problemă fiind rezolvată, munceam mai liniştit şi nu mi se mai părea apăsătoare absenţa de acasă, deşi era tot un fel de „Să ne cunoaştem Patria”, dar la nivel local, nu chiar ca la D.G.M.

Pe la începutul lunii noiembrie începuse frigul şi nu mai plecam departe de districtul lui nea Matei, astfel ca noaptea să ne putem întoarce să ne culcăm.

Babadag se găsea aproximativ în centrul sectorului de care răspundeam şi de acolo puteam să plecăm în orice direcţie, dacă ni se anunţa producerea unui accident rutier.

Cu ocazia patrulărilor am trecut pe la fiecare post de miliţie anunţându-le unde ne pot găsi în caz de nevoie. De fiecare dată am mers cu subofiţerii de la posturi în control pe raza lor de competenţă, ajutându-i în problemele de circulaţie.

Pe 10 noiembrie pe la ora 1.20 din noapte am fost chemat la telefon de către plut. Rusalis Costi, şeful postului de miliţie Baia, care raporta:

— Tovarăşe locotenent, am un accident mortal pe şosea în comuna Baia. E un bărbat care a fost călcat de o maşină.

— Ia măsuri de asigurarea locului faptei, că venim şi noi imediat! Până ajungem noi, faceţi unele investigaţii printre rudele şi cunoscuţii victimei!

Afară era puţin răcoare, însă cerul era senin şi sufla uşor un vânt dinspre vest. Nu plouase în zonă de câteva luni de zile şi toamna uscată se prelungea.

Am ajuns în centrul comunei Baia unde am găsit un grup de persoane pe trotuarul din dreapta. Când am oprit maşina m-a întâmpinat ajutorul şefului de post care mi-a raportat că victima este cunoscută, lucrase la concasorul de piatră.

Cercetarea locului faptei în astfel de situaţii este o operaţiune extrem de minuţioasă, implicând notarea fiecărui element, a fiecărei cute sau urme de pe haina victimei, a fiecărui fir de păr, peliculă de vopsea, ciob de geam sau pată de sânge, de ulei etc. Se cercetează fiecare

centimetru pătrat din terenul înconjurător, iar în situaţii mai delicate se recoltează şi sângele scurs din corpul victimei. Fixarea probelor este o artă, dar şi o operaţiune foarte dificilă, necesitând experienţă, cunoştinţe şi aparatură.

Cercetarea este o ştiinţă şi consider că aici îşi are locul geniul. Este vorba de o ştiinţă criminalistică în care se include acea acrobaţie mintală de care trebuie să dea dovadă anchetatorul pe tot parcursul cercetării, considerând fiecare caz unicat, cu un tratament special.

De multe ori se începe cercetarea plecând de la nimic, deţii doar nişte date firave privind urmele, dacă şi acestea există şi sunt vizibile sau nu; uneori urmele lipsesc cu desăvârşire, alteori există, dar au fost intenţionat lăsate de făptuitor pentru a-l deruta pe anchetator şi a-l pune pe o pistă greşită. În aceste cazuri depinde de experienţa anchetatorului în interpretarea lor corectă şi excluderea celor care nu au legătură cu fapta. Oricât de bun ai fi, tot îţi pui din când în când întrebarea: oare mă găsesc pe drumul cel bun sau m-am îndepărtat de adevăr, alunecând pe panta pe care mi-a făurit-o intenţionat făptaşul.

Uneori strângi o serie de informaţii şi date, fapte mărunte din care cu greu reuşeşti să extragi un sâmbure de adevăr, mult preţuit de cel care munceşte în domeniu.

Sunt şi situaţii când ipoteza pe care te-ai bazat se dovedeşte nefondată şi nu duce nicăieri, fiind nevoit s-o iei de la capăt şi să cauţi alte date, să făureşti alte ipoteze.

Pentru a răspunde numeroaselor întrebări care se ridică, se impune să afli, înainte de toate, cine fusese victima şi cum îşi petrecuse ea viaţa; sunt situaţii în care această verificare cuprinde inclusiv perioada copilăriei sale, cercetându-se scrisori, rude, prieteni cu care acesta a avut relaţii mai apropiate…

M-am apropiat de victimă care era cu faţa în jos. I-am iluminat corpul cu o lanternă, observând că pe pufoaica cu

care era îmbrăcată era imprimat cu praf desenul clar al unor roţi paralele de vehicul mare, probabil autocamion; urma traversa oblic peste torace, evitând capul; la unul din desene se distingea în centru o pată de formă eliptică, terminată cu o tăietură care se pierdea în geometria desenului.

Am măsurat cu ruleta dimensiunile desenului şi părţile lui caracteristice, întocmind o schiţă în caiet, în care am însemnat toate datele necesare. „Deci, una din roţi a suferit o modificare a şapei în urma vulcanizării ei", mă gândeam eu. Am fotografiat de două ori aceste urme.

Ridicând capul victimei, am constatat că acesta este despicat de o tăietură mare în forma literei V, din care sclipea o materie vâscoasă, fosforescentă, dar când l-am ridicat, am rămas mirat pentru că locul era uscat, lipsea sângele şi, eventual, creierul care se împrăştie de obicei prin explozia craniului. Aceasta m-a dus cu gândul la existenţa altei fapte şi nu accident rutier. Am mai privit încă o dată schiţa pe care o întocmisem, dar nu am spus nimic. Am executat alte fotografii şi mi-am notat datele necesare în vederea întocmirii procesului verbal de constatare a faptei, după care m-am adresat şefului de post:

— Caută o pătură pentru a înveli victima şi să fie păzită până mă întorc eu! Cine a descoperit cadavrul?

— Paznicul comunei, a răspuns Rusalis. Îl cheamă Zamfir.

— Vezi dacă victima are vreun act de identificare la el!

Şeful de post s-a aplecat şi a scotocit în buzunarele pufoaicei cu care era îmbrăcată victima, dând la iveală un buletin de identitate cam uzat. Din fotografie te priveau doi ochi blajini aplicaţi pe o faţă liniştită; fruntea era îngustă şi puţin teşită, sprâncenele uşor arcuite, bărbia mică, aproape inexistentă, a unui om lipsit de viaţă. Citind

anul naşterii lui, am făcut repede socoteala: are 50 de ani. După o pauză am continuat:

— Ai grijă să nu mai intre nimeni în zona pe care am delimitat-o eu! Merg până la sediul I.A.S. Baia poate găsesc autocamionul care a trecut peste el. Până mă întorc eu, încearcă să găseşti vreun martor care ne poate ajuta să descâlcim acest ghem care începe să devină din ce în ce mai încurcat!

— Am înţeles! a răspuns şeful de post.

Am urcat în autoturism, iar Haralambie a întrebat:

— Încotro mergem?

— La I.A.S. Baia.

— Credeţi că autocamionul este de la I.A.S?

— Sper, altfel vom avea mult de lucru, mai ales dacă este vreunul în trecere spre Constanţa sau spre alte zone.

Într-o oră am reuşit să verific toate vehiculele aflate în incinta IAS Baia. Spre norocul meu, am găsit autocamionul incriminat, care avea nr. DB-4762. Pe pneurile din partea dreaptă spate purta desenul şi pata de vulcanizare pe care le găsisem pe pufoaica victimei.

— Cine are în primire acest autocamion? l-am întrebat pe paznicul fermei care mă însoţise.

— E un şofer din Panduri, fiu de ţăran. Îl cheamă Raftu Gheorghe, îl cunosc bine, are în jur de 30 de ani.

Am mers la dormitorul comun situat în baraca din spatele cantinei şi l-am găsit pe Raftu dormind. L-am scos afară în linişte pentru a nu le tulbura somnul celor din dormitor şi am mers cu el la autocamionul în cauză.

— La ce oră te-ai întors din cursă? l-am întrebat.

— Pe la 12 noaptea, nu ştiu sigur, nu am ceas.

— Când ai văzut omul pe care l-ai călcat cu autocamionul în centrul comunei Baia? l-am întrebat direct.

— De la distanţa de 25 – 30 de metri. Era culcat pe

asfalt şi l-am văzut târziu, nu am mai avut timp să frânez. M-am oprit mai departe, că eram speriat. M-am apropiat de el şi am văzut că nu mai mişcă şi…

— De ce ai plecat de la locul accidentului?

— Îîî…

— Nu vrei să răspunzi?

— Îmi era frică. Am zis că poate vin rudele lui şi mă omoară.

Susţinea într-una că i-a fost frică să nu-l omoare rudele victimei înainte de sosirea organului de cercetare.

Am întocmit proces verbal de verificare tehnică a autocamionului, în prezenţa şoferului şi a paznicului IAS, iar în contextul lui am menţionat şi detaliile privind desenul roţilor şi pata de vulcanizare. Am efectuat şi fotografierea de ansamblu şi roata în detaliu.

— Urcă în maşină! i-am spus şoferului.

— Plecăm? m-a întrebat Haralambie.

— Da, la postul de miliţie, i-am răspuns.

Când am ajuns la postul de miliţie, i l-am lăsat ajutorului pe Raftu să-i ia o declaraţie în legătură cu accidentul, iar eu am plecat să caut autorul crimei. La plecare i-am spus şefului de post să aibă grijă de Raftu să nu facă vreo „prostie”, ştiindu-se autor al accidentului. Când am ieşit din birou, m-am întors spre şoferul Raftu şi l-am atenţionat:

— Să declari tot ce mi-ai spus şi mie! Să scrii tot!

— Da, a spus el, însoţindu-şi vorba cu înclinarea capului.

I-am făcut semn şefului de post să mă urmeze afară din birou, iar acolo i-am spus aproape în şoaptă:

— Nu este accident de circulaţie. I-am studiat atent capul pe care are o tăietură mare, adâncă, cu înfundarea osului cranian; seamănă mai degrabă cu o lovitură de topor sau ceva asemănător. Autocamionul a trecut peste el,

dar nu i-a atins capul. Sub capul victimei nu este sânge, ceea ce duce la concluzia că victima a fost omorâtă în altă parte, iar cadavrul a fost adus în şosea pentru a ascunde urmele crimei, iar noi să-l cercetăm ca accident rutier.

— Şi atunci de ce îl mai audiem pe şoferul Raftu?

— Pentru că a trecut peste victimă şi este o probă care se coroborează cu celelalte care urmează să le găsim. Găsindu-le îl putem scoate din cauză pe Raftu.

— Da, am înţeles!

— Eu merg să caut locul unde a fost ucis Cornea Radu.

Ieşind din nou în şosea, am observat că se luminase de ziuă, deşi negura se lăsa greu învinsă. Începuseră deja să circule oamenii prin sat, printre ei fiind şi muncitorii de la concasorul de piatră aflat în marginea satului, care se opreau curioşi unde era lume adunată. Le-am explicat că este vorba de un om mort care se numeşte Cornea Radu, dar ei au spus în cor că este coleg de-al lor, de la concasor. Le-am cerut să-l caracterizeze.

— Era un bărbat cam de 50 de ani, a zis unul, lucra cu noi la banda transportoare. De loc a venit de prin regiunea Oltenia acum vreo şase ani, nu are familie aici, a trăit cu una Maria. Lui îi cam plăcea să bea, dar nu făcea rău nimănui.

— Bine, mulţumesc! „Aşa o fi de vreme ce subofiţerii de la postul de miliţie nu-l cunoşteau” – mi-am zis în gând.

Cazul se complica şi trebuia să dau de fir, cu care să-mi găsesc drumul spre autor. Am mers la şeful secţiei concasoare. Pe drum mă gândeam să-l sun pe şeful serviciului circulaţie la Constanţa şi să-l întreb ce să fac, dar mă temeam să nu mă considere incompetent. Era primul meu caz mai dificil şi la care nu ştiam cine este autorul. Am continuat drumul, hotărât să acţionez după priceperea mea.

În sediul secţiei am intrat pe poarta pe care, de obicei intrau cei întârziaţi; aceasta era chiar pe linia pe care circulau trenuleţele cu piatră. Ajungând la banda transportoare, am întrebat unde este Cornea, dar aproape toţi erau la curent cu moartea lui. Nu mi-a fost deloc greu să aflu numele colegilor lui Radu Cornea, în special cei cu care consuma el băuturi alcoolice, acasă la unul dintre ei sau în bufetul din comună.

— De obicei Radu umbla cu Neagu şi Pândichi, dar astăzi nici ei nu au venit la lucru, deşi erau cu noi în tura de dimineaţă, a spus un muncitor, care râdea tot timpul.

Cât timp am discutat cu muncitorii, în spatele meu a apărut şeful secţiei, un inginer tânăr şi vioi, care i-a determinat pe interlocutorii mei să-şi facă semne.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat eu.

— Dânsul este tovarăşul inginer, şeful nostru.

— Vă salut! i-am spus.

— Bună dimineaţa, domnule locotenent! Despre Cornea este vorba? Spuneţi-ne cum l-a călcat maşina?

— Vom vedea rezultatul când vom finaliza cercetarea, abia suntem la început, i-am răspuns.

Inginerul avea o chelie destul de pronunţată, ceea ce demonstra că nu timpul, ci ereditatea acţionase în favoarea ei.

— Aş vrea să meargă cineva să-mi arate unde locuieşte Neagu, i-am spus inginerului.

— Da. Manea, te duci dumneata cu dânsul! s-a adresat el unui muncitor aflat în faţa lui.

Am trecut peste calea ferată şi am intrat pe nişte străzi înguste. Casa lui Neagu era aproape de calea ferată. Locuia singur, întrucât soţia îi murise cu doi ani în urmă şi nu mai avea pe nimeni.

Poarta de la intrare era deschisă şi înclinată într-o parte, întrucât avea ruptă balamaua de sus, arătând jalnic

din cauza scândurilor lipsă, iar altele rupte.

Am intrat în curte, apoi pe uşa de la intrare într-un antreu aproape gol, în care se găseau două perechi de cizme din cauciuc, pe care noroiul se uscase; într-un colţ se găsea o găleată cu apă până la jumate, iar lângă ea se odihnea o mătură cu paiele roase.

Am împins uşa primei camere şi am intrat. Într-un pat cineva se odihnea sub plapumă. Ne-am apropiat şi am văzut doi bărbaţi care dormeau cu faţa în sus, sforăind sacadat. I-am făcut semn lui Manea să se apropie fără zgomot, apoi l-am luat de braţ şi l-am dus în antreu. Cât am privit eu prin cameră, nu am descoperit nimic în legătură cu crima. Miros greu de ţuică în cameră.

— Cine sunt? l-am întrebat în şoaptă.

— Neagu este cel de la perete, iar Pândichi la marginea patului, a spus Manea la fel de şoptit.

— Stai aici şi aşteaptă-mă!

Am scotocit prin curte, prin grajdul din spatele casei unde am dat peste o oaie şi o capră care, când m-au văzut, au început să behăie, după care am intrat într-o magazie de lemne. Am cercetat toată magazia şi pe butucul de spart lemne am găsit un topor cu coada lungă, înfipt cu tăişul în butuc; pe lama toporului şi pe o porţiune din coada lui am găsit un strat gros de sânge aproape uscat. Nu l-am atins. L-am fotografiat din trei poziţii, apoi am mers în camera unde dormeau cei doi. Când să intru în cameră, ochii mi s-au oprit asupra cizmelor care aveau sânge uscat amestecat cu noroi. În cameră aerul era irespirabil, alcool şi tutun amestecate, care te înecau. Pe masă se afla o sticlă în care mai rămăsese o cantitate de circa 250 mililitri de lichid. Am mirosit şi am constatat că este ţuică de proastă calitate. Alături erau trei pahare groase cu nervuri verticale; mucuri de ţigări „Mărăşeşti” peste tot prin casă. „Cine o fi fost cea de-a treia persoană? Victima?”. Le-am fotografiat, urmând să le ridic.

— Bună dimineaţa! am spus eu aproape strigat.

Amândoi au deschis nişte ochi speriaţi, înceţoşaţi de băutură.

— Bună… Să trăiţi! a spus Pândichi, care s-a ridicat în şezut, privind speriat în jurul lui.

— Hai, sus! Aşa vă trataţi musafirii? am spus eu, vrând să-mi ascund indignarea faţă de ei.

S-au ridicat din pat amândoi, stând în picioare în mijlocul camerei. Dormiseră îmbrăcaţi. Le-am studiat feţele nerase, mâinile şi apoi hainele. Pe pieptul de la pufoaică şi pe gulerul cămăşii Patrichi avea pete de sânge care se închegase, chiar se uscase. Pentru mai multă siguranţă am scos din porthartă cătuşele şi le-am pus pe câte o mână a celor doi, legându-i astfel împreună pentru o vreme.

— Acum treceţi şi încălţaţi-vă! le-am spus arătându-le cizmele.

— Da, ce-am făcut, domnule? a întrebat Neagu. Intri peste om în casă şi-l arestezi la plecare. Asta e legea? a mai spus el, punându-şi cizmele în picioare cu mare greutate, datorită lipsei echilibrului pe care i-l provoca mahmureala, dar şi legătura cătuşelor.

I-am condus în magazia de lemne şi le-am arătat toporul care se odihnea înfipt în butuc aşa cum fusese lăsat după crimă. Manea, care mă însoţise peste tot, şi-a pus mâna la gură, rămânând înţepenit în uşă şi cu ochii la toporul însângerat.

— Ce aveţi de spus? i-am întrebat, trecând cu privirea de la unul la celălalt.

Amândoi au pironit privirile în pământ fără a răspunde.

— Să mergem că ne aşteaptă Cornea în şosea! Poate în ultimul ceas vă mustră conştiinţa pentru ce aţi făcut?! Ce aţi avut cu el? i-am întrebat în final.

— Nu l-am omorât eu! a strigat Neagu iritat. El este vinovatul, el l-a lovit cu toporul în cap. Luaţi-l pe el, ce aveţi cu mine? a continuat să strige Neagu.

Încă nu găsisem locul unde s-a consumat crima pentru a constata şi alte probe în legătură cu fapta şi atunci i-am întrebat direct:

— În ce loc s-a produs cearta, încăierarea, omorul? l-am numit eu în final.

— Pe linia ferată, aproape de şosea, a răspuns Pândichi.

— Condu-ne acolo!

Am mers împreună cu ei şi cu Manea, martorul meu permanent în această fază a cercetării, pe şoseaua pietruită care ducea spre linia ferată, aflată la distanţa de 30 de metri de şoseaua naţională. Locul crimei se întindea pe o distanţă de 2 metri pătraţi, pe pietre şi pe iarbă se afla mult sânge închegat în straturi groase şi picături spre exterior.

Din acest loc porneau două urme de târâre, de la picioarele victimei, care mergeau până la asfalt, iar după 2, 30 metri se pierdeau. Am scos ruleta, am măsurat totul, am trecut datele într-o schiţă alăturată, apoi am făcut câteva fotografii: când am fotografiat urma de târâre, am avut grijă să-i prind în cadru şi pe cei doi, aşa cum erau împerecheaţi în cătuşe; nu am reuşit de prima dată să-i prind corect şi am mai repetat până am reuşit.

Ne-am îndreptat spre locul unde victima stătea acoperită cu pătura, am descoperit-o şi am repetat fotografierea şi la lumina zilei, inclusiv detaliile, insistând pe tăietura din creştetul capului lui Cornea.

— Opreşte o maşină şi transportă cadavrul la morga din Babadag! i-am spus eu ajutorului şefului de post. Noi mergem la sediul postului, le-am spus însoţitorilor mei.

Au fost toţi audiaţi, după care am întocmit procesele-

verbale pe care le-au semnat părţile interesate.

Redau o parte din declaraţia lui Pândichi, după ce a răspuns la întrebare:

— De când îl cunoşti pe Cornea?

— De şase ani, de când am tot lucrat împreună. Eram şi prieteni buni, dar… am ajuns să ne duşmănim…

— Continuă! l-am îndemnat eu.

— Tovarăşe locotenent, eu am trăit cu o femeie de aici, din sat, una Maria, până anul trecut, dar ne-am despărţit din cauza lui, adică atunci când a intrat el pe fir şi a început să meargă la ea.

L-am atenţionat de mai multe ori s-o lase în pace, că poate ne împăcăm, dar el nu m-a ascultat şi a continuat. Pentru acest motiv ne-am mai dondănit noi amândoi, dar până la urmă ne-am împăcat tot la un pahar. Ieri ne-am dus la bufet în sat, am băut câte o ţuică şi Neagu ne-a invitat la el acasă pe mine şi pe Cornea. Când să plecăm din bufet, eu am mai cumpărat o sticlă de ţuică pe care am început s-o bem acasă la Neagu. Nu mai ştiu cum a început cearta între noi, dar ne ameţisem binişor şi reţin că Radu s-a lăudat că el este mai bărbat decât mine şi de aceea îl preferă Maria… după aceea m-a înjurat, apoi l-am înjurat şi eu, după care m-a lovit cu pumnul în faţă.

Atunci parcă mi-a luat Dumnezeu minţile, am ieşit din cameră şi m-am dus la magazie unde ştiam că este toporul, l-am luat şi când mă întorceam în casă, l-am văzut pe Radu că se apropia de poartă să plece. L-am lăsat să se îndepărteze de casă, iar eu am mers în urma lui până în apropierea liniei ferate, unde l-am ajuns din urmă şi i-am dat o lovitură puternică în cap cu lama toporului. El a căzut pe iarbă, a horcăit puţin şi apoi nu a mai dat niciun semn de viaţă. M-am întors în curte, am pus toporul în magazie, apoi am mers în odaia în care băusem cu toţii.

„Hai să ne culcăm, că Radu a plecat” a spus Neagu.

Dar eu eram neliniştit şi i-am spus lui Neagu ce făcusem şi am mers amândoi în locul unde căzuse Radu. Când a văzut Neagu, mi-a spus: „Ce-ai făcut, măi, păcătosule? Acum o să te mănânce puşcăria”. I-am propus să-l ducem pe asfalt că dacă îl calcă vreo maşină, miliţia va spune că este accident de circulaţie şi nu se mai cunoaşte… dar se vede treaba că n-a fost cum m-am gândit eu. Acum ce să fac? Recunosc că eu l-am omorât.

…Pândichi era un bărbat de 51 de ani, destul de vânjos, cu o faţă astenică şi nerasă, mâini noduroase, ţăran la origine dintr-un sat din împrejurimi – despărţit de soţia sa, care a rămas în sat – pe motiv de băuturi alcoolice.

Mâinile lui îi tremurau încât abia şi le putea stăpâni; părul i se împuţinase şi albise, iar privirea lui era sticloasă şi înceţoşată, şi ţâşnea din ochii înfundaţi adânc în orbite. Îl priveam cu milă şi mă gândeam că poate gelozia nu ar fi avut acest rezultat, fără contribuţia nemijlocită a alcoolului. Două vieţi distruse, din care una definitiv şi irevocabil pierdută.

Am trimis s-o aducă şi pe Maria pentru a o audia. La început nu a vrut să recunoască faptul că a trăit în concubinaj cu Pândichi, dar când i s-a spus despre ce este vorba şi că este în interesul cercetărilor, a declarat:

„Am trăit doi ani de zile cu Pândichi, dar numai chin a fost viaţa mea cu el. Deşi câştiga 3.000 – 4.000 lei pe lună, că altfel era muncitor şi câştiga, niciodată nu ne ajungeau banii pentru că îi bea. Uneori îi lua când se dădea salariul, dar nici nu mai ajungea cu ei acasă, motivând că i-a pierdut sau că i-a furat cineva, nu ştie cine. M-am despărţit de el pentru că începuse să mă şi bată în ultima vreme. Nu l-am mai primit în casa mea şi a venit odată şi mi-a spart geamurile şi din această cauză am stat vreo două săptămâni în frig, punând hârtii şi pături în geamuri, de râdea lumea de mine când trecea pe uliţă. Nu le-am înlocuit imediat pentru că la cooperativa din sat nu

avea atunci, iar la oraş nu m-am putut duce să cumpăr. De vreo opt luni de zile trăiam cu Cornea Radu, pe care îl cunoscusem tot de la Pândichi că erau colegi la concasor şi veneau împreună de la lucru, beau acasă câte o ţuică sau un vin, după care el pleca. Cornea era un om liniştit, bun, îşi vedea de casă, de serviciu, chiar dacă mai bea uneori. Îmi spunea tot ce făcea. Avea o fată, a lui acolo de unde era el, din Oltenia, căreia îi trimitea bani câteodată, dar nu mă supăram. Ieri, când am văzut că nu a venit acasă am crezut că face tura vreunui coleg, aşa cum s-a mai întâmplat şi altă dată. Nu obişnuia să lipsească de la serviciu niciodată… acum am rămas singură…”

Şi Maria a început să plângă încet, apoi din ce în ce mai tare, iar lacrimile i se înnodau sub bărbie.

Am verificat încă o dată probele de la dosar: toporul cu care se comisese crima era purtător de urme de sânge şi amprente, fapt pentru care l-am fixat între doi suporţi într-o lădiţă în vederea ridicării urmelor cu procedeele criminalistice de la regiune. Sângele scurs în iarbă şi o parte din creier, au fost ridicate în cutii metalice în vederea analizei de laborator.

Pândichi mă privea cu ochii săi înceţoşaţi. Deodată m-a fixat, parcă trezit dintr-o visare şi m-a întrebat:

— Câţi ani de puşcărie îmi daţi?

— Nu eu hotărăsc asta. Veţi fi judecaţi de instanţa judecătorească conform legilor ţării.

În după-amiaza aceleiaşi zile i-am urcat pe cei doi în maşina miliţiei, având dosarul de cercetare aproape complet şi am plecat la Constanţa, unde l-am prezentat şefului meu de serviciu. Colonelul Ştefănescu l-a studiat, apoi l-a trimis serviciului judiciar, competent să definitiveze cercetările, împreună cu autorul crimei şi cu complicele acestuia.

— Acum treceţi pe acasă şi mâine dimineaţă vă continuaţi activitatea în teren conform celor stabilite! mi-a

spus colonelul.

Am salutat şi am plecat acasă, iar a doua zi am luat din nou şoselele la măsurat spre Tulcea şi Măcin.

…Pe 17 noiembrie ne găseam pe şosea între comunele Slava Cercheză şi Ciucurova, oprit pe un loc de parcare. Din sens opus nouă se apropia un autobuz care ne semnaliza cu luminile farurilor, apoi şoferul a încetinit şi ne-a anunţat că pe drumul judeţean Tulcea – Hârşova, în pădurea dinspre comuna Topolog este un om mort pe şosea. I-am spus să oprească, l-am legitimat, am verificat autobuzul să văd dacă prezintă urme de accident, apoi am urcat în el şi am discutat cu pasagerii, care au confirmat cele spuse de şoferul autobuzului.

Am urcat în maşina miliţiei şi i-am spus lui Haralambie:

— Iar am făcut rost de un mort, Eugene! Cine ştie ce s-o fi întâmplat şi acolo? Dă-i drumul, repede!

Afară era ceaţă, o pâclă deasă care reducea mult vizibilitatea, astfel că şi eu eram atent pe unde ne deplasam.

Când am ajuns în pădure, în apropierea vârfului de pantă, în dreptul potecii pe care trec de obicei cerbii lopătari, am găsit victima de care pomeniseră cei din autobuz, acoperită cu crengi de copaci şi buruieni. L-am dezvelit pentru a-i studia eventualele răni, prilej cu care am constatat că era un bărbat de vreo douăzeci şi unu de ani, care zăcea pe asfalt cu bustul în sus, iar picioarele în şanţ.

Din gură şi din urechea dreaptă îi cursese mult sânge care se strânsese într-o baltă alungită spre vale; victima nu avea acte asupra sa. La picioarele ei, în şanţ, era o mapă din vinilin care conţinea o carte de matematică de clasa a IX-a şi un caiet de cântece pe coperta căruia era scris cu litere majuscule cam strâmbe Coaga Eugen – Topolog.

Mai la vale de victimă am găsit mai multe cioburi de geam far şi o ramă de far metalică ce fusese îndoită, precum şi pelicule de vopsea groasă, în două straturi suprapuse, unul gri şi altul verde, ceea ce arăta că fusese schimbată culoarea autovehiculului în cauză. La o distanţă de 30 de metri de victimă, tot pe partea dreaptă, se găsea o urmă de frânare cu o lungime de 2, 60 metri, provenind de la roţile din partea dreaptă, arcuite spre şanţul din dreapta; urma de frânare din stânga lipsea. Analizând lăţimea şi desenul urmei de frânare, am constatat că ea putea fi lăsată de pneurile unui autoturism IMS sau ale unei autodube TV existente pe atunci în exploatare.

Când mai aveam puţin până să finalizez cercetarea, dinspre Topolog a venit şeful de post, plutonierul Dumitrache, care era însoţit de un alt bărbat de vreo 40 de ani.

— Tovarăşe locotenent, dânsul este martorul care a văzut primul pe asfalt victima. Se numeşte Oprea Gheorghe şi este de la noi din comună. Şi victima este tot de la noi, se numeşte Ionescu Paul şi îndeplineşte funcţia de contabil la Gospodăria Agricolă Colectivă din sat.

— Pe la ce oră ai trecut pe aici? l-am întrebat pe Oprea.

— Cred că era ora opt dimineaţa, dar nu ştiu precis pentru că nu am ceas. Era o ceaţă că nu se putea vedea la o distanţă mai mare de zece metri. Eu veneam dinspre comuna Ciucurova.

— De la Ciucurova până în acest loc te-ai întâlnit cu vreo maşină? l-am întrebat eu.

— Da, chiar după ce am ieşit din sat m-am întâlnit cu o autodubă din cele mici, T.V. cum li se mai spune, una de culoare verde. Am observat că avea numai o lumină aprinsă, pe partea dreaptă… sau pe stânga, nu am luat bine seama că m-am ferit spre şanţ să nu mă lovească.

După un timp m-am întâlnit cu un autobuz de la IRTA

plin cu pasageri, pe şofer îl cunosc, este din Topolog.

Cam după 20 de minute am ajuns aici în pantă şi l-am văzut pe Paul căzut pe asfalt, aşa cum este şi acum. M-am aplecat deasupra lui, dar mi-am dat seama că nu respiră şi nu mai mişca deloc. Atunci l-am acoperit cu crengi şi buruieni şi am grăbit pasul ca să-l anunţ pe tovarăşul Dumitrache.

— Cheamă-l şi pe şoferul I.M.S-ului să asiste la cercetare! i-am spus eu şefului de post.

— Banule! Vino-ncoace! l-a strigat Dumitrache.

Le-am explicat că ei trebuie să urmărească modul cum voi face eu cercetarea, din locul unde le-am spus să stea, pentru că vor semna procesul-verbal de cercetare, ceea ce au şi făcut.

— Dumneata iei victima şi o transporţi la spitalul din Babadag pentru necropsie. Roagă-l pe doctorul Petcu să-mi trimită raportul medico-legal cel târziu vineri pentru că trebuie să urgentăm definitivarea cauzei! i-am spus lui Dumitrache. Pe drum, observă, poate vezi o maşină IMS sau TV de culoare verde şi o verifici. Vezi că are lipsă farul din dreapta şi se poate să fie înfundată caroseria tot în dreptul farului din partea dreaptă!

Noi vom merge să verificăm unităţile agricole de pe traseul dintre Ciucurova – Tulcea.

Ceaţa se ridicase între timp, dar circulaţia continua să fie destul de rară. Ajungând în comuna Nalbant, am mers la Gospodăria Agricolă Colectivă şi am trecut în revistă parcul de maşini cu multă discreţie, fără a da de bănuit că suntem în căutarea autorului. În garaj erau două autocamioane noi marca „Bucegi” şi o autodubiţă TV de culoare albastră, toate noi şi nu prezentau interes. La poartă am rămas câteva minute de vorbă cu şoferul de pe autodubă şi, înainte să plec, l-am întrebat:

— Câte autoturisme IMS aveţi în comună?

— Nu mai este niciunul de când l-am casat pe al nostru.

— Cine mai are în dotare TV-uri sau IMS-uri prin satele din jurul comunei?

— În satul Iulia mai este o dubă la GAC. Pe ea lucrează chiar un văr de-al meu, Chirilă Ion, amândoi am făcut şcoala la Valu' Traian.

— A, da, una gri! spun eu ca şi când am uitat şi abia acum mi-am adus aminte.

— Nu mai este gri. După ce i-au făcut reparaţia capitală ia schimbat-o în verde. Mie îmi plăcea mai mult gri, era o culoare mai frumoasă.

— Mulţumesc! La revedere.

I-am strâns mâna cu căldură; aveam pentru ce să-i mulţumesc. Am urcat în maşina miliţiei şi i-am spus lui Haralambie să mergem la Iulia.

— Nu ştiu pe unde s-o iau spre Iulia, că n-am fost niciodată de când am fost angajat.

— Lasă că te dirijez eu. De fapt nici nu este greu. Peste doi kilometri de aici dăm de un drum la dreapta, iar la capătul lui intrăm în satul Iulia.

La gospodăria Agricolă din Iulia era forfotă mare. Mecanicul din atelier şi alţii se străduiau din răsputeri să şteargă urmele accidentului: fusese îndreptată tabla în locul unde a fost înfundată, dar şoferul Chirilă era supărat că nu găsea far şi vopsea la culoare.

— Nu te mai frământa atâta, Chirilă! i-am spus eu. Acum nu mai ai nevoie nici de far, nici de vopsea. Rama e la mine.

Am fotografiat maşina şi pe Chirilă lângă ea, apoi am întocmit procesul verbal cu cele constatate, inclusiv verificarea tehnică a sistemului de frânare. Frâna ţinea numai pe roţile din dreapta, aşa cum rezultase şi din urmele lăsate la locul accidentului.

— Preşedintele GAC este în sediu? am întrebat.

— Da, este în birou, a răspuns Chirilă, aproape şoptit.

— Hai până la dânsul! Mergi şi dumneata! i-am spus mecanicului.

— Bună ziua, tovarăşe preşedinte! Vă văd supărat, am spus eu, deli intuiam pricina supărării lui.

— Mă grăbesc să ajung la Tulcea şi când să plec, Chirilă al meu îmi spune că a dat cu maşina într-un pom şi că trebuie se repare mai întâi.

— Dar Chirilă nu va spus că a dat peste un om pe care l-a abandonat pe şosea spre Topolog şi a plecat?

— Nu. Mi-a spus că a fost ceaţă şi asfaltul ud, a derapat şi a intrat în pom.

— Care este adevărul, Chirilă? l-am întrebat eu.

— Acela pe care l-aţi spus dumneavoastră.

— Stai jos şi scrie tot ce ai făcut de ieri până astăzi când am ajuns noi la garajul GAC Iulia! i-am spus eu.

— Tu, du-te la garaj! i-a spus preşedintele mecanicului.

— Nu. Să stea şi el şi să scrie cum a făcut reparaţia fără autorizaţia miliţiei pe care trebuia s-o aducă Chirilă.

— Ce-aţi făcut, măi, nenorociţilor! a strigat la ei preşedintele, înfuriat la culme. Cum s-a întâmplat, Ioane?

— Ieri am plecat din curte cu dubiţa DB-5966, pregătit să merg la Rahmanu pentru a aduce un grup electrogen, dar fiind târziu, m-am gândit să trec pe la părinţii mei din comuna Nalbant. Noaptea am rămas la ei, iar astăzi, dis-de-dimineaţă mi-am continuat drumul spre Rahmanu.

— Aveai aprobarea preşedintelui să mergi la Nalbant? l-am întrebat eu.

— Nu aveam, dar am mai făcut şi altă dată şi dânsul nu a spus nimic.

Preşedintele îl privea încruntat pe Chirilă.

— Bine, continuă! i-am spus eu.

— La Rahmanu am ajuns pe la 6, 30, că era ceaţă densă care m-a obligat să merg încet. Acolo am luat legătura cu contabilul şef care mi-a dat actele şi grupul electrogen, iar la ora 7, 15 am plecat spre Iulia, tot cu viteză redusă, pentru că ceaţa persista.

— Ai fost însoţit de un delegat? l-am întrebat eu.

— Nu. Am plecat singur şi tot singur m-am întors.

— De ce ai abandonat omul pe şosea şi nu l-ai luat să-l duci la spital?

— M-am oprit şi am stat lângă el câteva minute, dar nu mai respira şi îi curgea sânge pe nas, pe gură şi din urechi. Murise, a spus el dezamăgit.

— Acum scrie pe hârtie tot ce ne-ai povestit, i-am spus lui Chirilă. Iar dumneata, stai jos şi spune cum a venit Chirilă cu maşina, ce ţi-a spus şi cum ai făcut reparaţia! La finalul declaraţiei să adaugi dacă ştiai că nu ai voie să execuţi reparaţii fără autorizaţia eliberată de miliţie.

L-am luat pe Chirilă şi l-am condus la maşina miliţiei. Preşedintele GAC ne-a însoţit iar când m-am urcat în maşină sa apropiat de portieră şi m-a întrebat:

— Îl arestaţi?

— Merge să dea socoteală pentru fapta sa, dar va hotărî procurorul dacă rămâne sau nu în libertate.

…Într-o zi către prânz ne-am oprit la un loc de parcare din pădurea Babadag unde era o cabană. Stăteam de vorbă cu Haralambie despre cursurile mele de drept pe care le purtam într-o geantă, dar de studiat nu prea puteam studia, deoarece ne întorceam din teren seara, târziu, obosiţi şi flămânzi, că nu mai puteam citi.

— V-am văzut cu prilejul accidentelor, cât de uşor umblaţi cu victimele, mi-a spus el.

— Nu înţeleg ce înseamnă uşor.

— Eu n-aş pune mâna pe morţi chiar dacă mă baţi, a

spus Haralambie, făcând o mutră crispată, însoţită de exclamaţia „Brrrr!”

— M-am obişnuit cu cadavrele de când am făcut practică la morga Institutului Medico-legal Mina Minovici. Acolo am participat la multe disecţii, de la copii nou-născuţi şi până la bătrâni.

— Nu v-a fost milă de copii? Sunt atât de mici, că mă şi mir ce poate fi autopsiat la ei care au 2 – 3 kg de carne!

— Mai întâi se scoate planşeul, adică esofagul şi plămânii, care se pun într-un lighean cu apă pentru a se stabili dacă s-au născut vii sau morţi.

— Cum se poate şti dacă au trăit?

— Dacă pluteşte deasupra acest „planşeu”, înseamnă că există aer în plămâni, deci a respirat, s-a născut viu.

— Şi dacă se duce la fund, înseamnă că s-a născut mort?

— Exact. Apoi se scoate fiecare organ în parte, care este secţionat, verificat, după caz chiar expertizat în laborator pentru a i se depista bolile de care, eventual, ar fi suferit.

— Nu rezist să asist la o autopsie.

— Cel mai mult m-a impresionat un cuplu care a fost adus dintr-o comună de lângă Bucureşti, parcă Crevedia. Doi soţi, el inginer zootehnist, iar ea ingineră agronomă, ambii de 35 şi respectiv 34 de ani. Din cauza geloziei, femeia i-a aplicat în cap trei lovituri zdravene cu un topor, iar când a realizat urmările faptei, a luat o doză mare de stricnină cu care putea fi otrăvit un regiment şi s-a otrăvit. Interesant este circuitul pe care îl face otrava în sânge, până ajunge la muşchiul pe care îl „îngheaţă” şi totul se opreşte, datorită opririi motoraşului, adică inima.

— Este, probabil, ştiinţă, dar eu nu aş putea rezista.

— Ca să lucrezi în circulaţie astăzi presupune să ştii de toate, inclusiv mijloacele prin care poţi acorda primul

ajutor, pentru a contribui la salvarea persoanelor care cad victime accidentelor rutiere.

— De ce nu vreţi dumneavoastră să acceptaţi invitaţia la masă pe care ne-o fac diferiţi oameni de pe raza pe care noi o străbatem săptămâni la rând? Poate aşa am duce-o şi noi mai bine, că mai mult răbdăm de foame? a întrebat Haralambie.

— Este o întrebare interesantă, dar răspunsul este destul de uşor de dat. Eu mă voi limita la câteva aspecte:

1. Cine crezi dumneata că ne dă nouă să mâncăm şi chiar să bem degeaba, aşa… că suntem noi frumoşi sau că ne iubeşte? Nimeni. Fiecare urmăreşte un interes mai apropiat sau mai îndepărtat. Or, noi lucrăm aici la această instituţie care hotărăşte o serie de aspecte prevăzute de lege, pe care nu vreau să le enumăr.

2. Dacă accepţi invitaţia la masă, mai târziu trebuie să accepţi şi compromisul de a trece cu vederea când persoana care ţi-a fost gazdă sau alţii legaţi de ea, produc accidente sau conduc maşini în stare de ebrietate, precum şi alte fapte antisociale pe care legea ni le dă nouă în sarcină să le soluţionăm.

3. Fără a mai avea autoritate morală în sectorul în care acţionezi, toţi îşi fac de cap, mărind astfel numărul faptelor de încălcare a legilor, iar tu priveşti neputincios.

4. Orice faptă, mai devreme sau mai târziu, se descoperă şi atunci eşti nevoit să suporţi consecinţele.

— Dumneavoastră aveţi dreptate, dar cum putem face să nu mai ducem o viaţă atât de austeră? Nu vă supăraţi dacă vă spun ceva?

— Nu. Te rog să-mi spui!

— Ceilalţi subofiţeri de pe maşinile serviciului circulaţie fug de dumneavoastră când este vorba să plecăm pe teren, tocmai pentru că sunteţi sever şi nu acceptaţi cele ce v-am spus mai înainte. De câte ori plecăm în

patrulare, se duc la şeful biroului şi cer să meargă cu ceilalţi ofiţeri, mai puţin cu dumneavoastră.

— Iar lt. maj. Ene le face pe plac? asta vrei să spui.

— După cum aţi văzut. Poate nici el nu ştie de ce.

— Ştiu că este greu să ne descurcăm cu hrana, pentru că în oraşe ajungem greu, iar la bufetele din comună nu se găseşte decât băutură. De aceea am preferat să mergem la cantinele din IAS-urile şi SMT-urile de pe traseu. Nu văd nicio ruşine să mâncăm alături de muncitorii care iau masa la aceste cantine, fiind feriţi de alte necazuri.

Cap. II Munca cu cadrele. Din nou „Să ne cunoaştem Patria”.

În ianuarie anul următor ne aflam la o adunare cu caracter profesional, când s-a anunţat că este un accident pe bd. Lenin în apropierea Spitalului Militar. Am mers eu şi lt. maj. Valentin Cojocel, dar când am ajuns acolo am constatat că o motocicletă marca IJ de 350 cm cubi intrase sub un autobuz. Conducătorul motocicletei era un bărbat de vreo 35 de ani, solid, care scăpase numai cu câteva zgârieturi pe braţe şi casca de protecţie făcută sită.

— „Să-i dea Dumnezeu sănătate celui care a inventat casca de protecţie, că altfel acum eram mort!” a fost expresia cu care ne-a întâmpinat motociclistul.

În timp ce cercetam accidentul, a trecut pe lângă noi şeful de cadre al DMR Dobrogea, a oprit maşina şi mi-a spus să mă prezint la ora 17.00 la biroul său. Am spus că am înţeles şi am continuat cercetarea, cauza fiind viteza neregulamentară şi neatenţia de care a dat dovadă conducătorul; l-am sancţionat.

Pentru ca să poţi stăpâni motocicleta, trebuie mai întâi să ştii să mergi pe bicicletă. Eu învăţasem să merg pe motocicletă în şcoala de ofiţeri dar motociclete am condus numai de ocazie sau ale serviciului circulaţie. Motocicleta

(solo) pe două roţi mi-a dat întotdeauna senzaţia de zbor, care este un sentiment greu de explicat, zborul fiind o victorie repurtată de om – cu destulă greutate – asupra forţei de gravitaţie a Pământului, atunci când a reuşit să se elibereze de toate constrângerile ce i se impuneau.

Dar motocicleta, în special cea pe două roţi, comportă un grad sporit de pericol de accident, atât pentru echilibrul ei precar, cât şi pentru că pot apărea defecţiuni (explozia roţilor, degradarea frânelor) care pot duce la evenimente nedorite.

Când călătoreşti pe motocicletă, aerul care trece pe lângă tine este ca o baie rece pe timp de arşiţă, când asfaltul este încins până la topire din cauza căldurii; nici pe la umbră nu reuşeşte să fie mai rece, din care cauză eşti nevoit să faci apel la viteză. Aceasta cu atât mai mult cu cât ştii şi simţi că stai călare pe un cal nărăvaş, puternic, rapid, aidoma celui din poveste pe care Făt-Frumos îl hrănea cu jăratec.

...După amiază, la ora stabilită, m-am prezentat la cabinetul şefului de cadre, Maiorul Marin Costin. În birou mai era un bărbat civil despre care am aflat imediat că este maior şi vine din serviciul cadre din DGM.

Maiorul Marin a ieşit din birou, lăsându-mă cu cel de la DGM care mi-a spus că se numeşte Mogâldea şi că vom fi colegi de muncă peste puţin timp, ceea ce m-a mirat.

După ce m-a întrebat cum mă descurc la serviciul circulaţie şi dacă-mi place acolo la care eu am răspuns afirmativ, Maiorul Mogâldea mi-a pus o întrebare neaşteptată:

— Ce părere ai, tovarăşe locotenent despre lucrătorii care desfăşoară muncă de cadre?

— Vreţi un răspuns sincer?

— Da. De aceea te şi întreb.

— Cei care muncesc la compartimentul de cadre nu

cunosc munca concretă de miliţie şi nu pentru că nu ar fi pregătiţi, ci pentru că fac cu totul altceva, pierzând legătura cu practica. Unii capătă nişte idei deformate, gândind altfel decât colegii lor, profesioniştii.

Îmi pare, sincer, rău pentru ei şi îi compătimesc, dar cineva trebuie să facă şi această muncă, am mai adăugat eu, privindu-l cum mă urmărea dintr-o parte.

Mogâldea era un moldovean şugubăţ, sfătos, căruia îi plăcea munca pe care o făcea şi era bun de snoave, aşa cum am aflat mai târziu. M-a mai privit preţ de un minut în tăcere, apoi a spus:

— Deci aceasta este părerea ta despre noi?

— Aţi vrut un răspuns sincer şi sper să nu vă supere.

— Bine, a spus el clătinând din cap. Atunci citeşte această hârtie, după care mai discutăm, mai vedem ce mai ai de spus!

Am luat hârtia dactilografiată din mâna lui şi am citit, în gând: „Ordinul… din data…

— Pe data prezentului ordin, locotenentul… se mută în cadrul serviciului de cadre, începând cu data de… etc etc”. L-am privit uimit. Nu-mi găseam cuvintele să ripostez.

— Ştiţi, eu sunt… am fost pregătit pentru circulaţie…

— Ştiu, ştiu! Toţi au fost pregătiţi pentru alte munci, pentru că în şcoala de ofiţeri nu există o secţie specială pentru cei ce urmează să se ocupe cu munca de cadre, dar noi, aici de faţă, trebuie să executăm ordinul. Ai ceva împotrivă?

— Nu, am răspuns eu puţin încurcat. Nu înţeleg de ce tocmai eu trebuie să fiu acela, mai ales că…

După o tăcere scurtă, Mogâldea m-a privit din nou şi şi-a dat pe faţă intenţia:

— Văd că tu eşti gata să te iei în coame cu toată lumea. Pentru mine acesta este un lucru neobişnuit, dar

să-ţi spun sincer, nu mă deranjează, ţinând cont de vârsta pe care o ai. Dacă ai fi fost mai în vârstă şi cu alt statut în miliţie, te-aş fi dat pe uşă afară. La un ofiţer mai în vârstă, o atitudine de acest gen ar fi indicat un sentiment de amărăciune faţă de societate sau, pur şi simplu, un dezechilibru mintal, dar aşa…

— Ce trebuie să fac? l-am întrebat văzând că nu mă pot sustrage ordinului.

— Aşa cum glăsuieşte ordinul pe care tocmai l-ai citit, pe data de 1 a lunii următoare te prezinţi la noul tău loc de muncă, unde vei primi toate sfaturile şi prevederile regulamentare care să te ajute să desfăşori o muncă de calitate. Acum vei merge înapoi la serviciul circulaţie, unde vei continua să lucrezi, având grijă să aduci toate lucrările la zi şi să predai tot ce ai avut în primire.

M-am ridicat de pe scaun ca să plec, iar Mogâldea a ocolit biroul şi a venit lângă mine, apoi mi-a strâns mâna bărbăteşte, căutând să mă liniştească.

— Nu mai fi supărat, că totul va fi bine în continuare, vei vedea!

Ajuns la serviciul circulaţie, m-am prezentat la şef să-i raportez vestea care mă supărase atât. Nu mai era şef lt. col. Ştefănescu, nici Maiorul David, care fuseseră trecuţi în rezervă, fiind adus de la Bucureşti Căpitanul Mihalache. Acesta din urmă ştia că voi fi mutat la cadre, dar nu-mi spusese din cine ştie ce motive.

— De ce aţi acceptat să fiu mutat? l-am întrebat.

— Cu ăştia nu te poţi pune. Ei hotărăsc unde lucrează fiecare ofiţer sau subofiţer, sunt mâna dreaptă a şefului Miliţiei Regionale. Lasă că nu-ţi va fi rău acolo. Cu toate că mie îmi pare rău că pierd un ofiţer bun pe linia de circulaţie, mă bucur că vom avea şi noi un om acolo unde se hotărăsc multe, a spus Mihalache.

— Nici nu am început bine la circulaţie şi trebuie să

părăsesc formaţiunea pentru a face ceea ce nu-mi place. Curios mod de a aplica principiul competenţei cadrelor, precum şi cel care spune: „Omul potrivit la locul potrivit!” Eu nici nu ştiu ce voi face acolo, m-am plâns şefului meu vremelnic.

— Tu ai o minte ageră, ai să te deprinzi repede cu munca de cadre care este o muncă de fineţe, dar şi de apreciere cinstită a celor care muncesc în alte formaţiuni. Dacă te vei strădui să nu greşeşti pe această linie, vei avea rezultate bune.

Pe data de 1 a lunii următoare, în ţinută civilă, m-am prezentat la serviciul cadre. Colegii de acolo m-au primit cu entuziasm, fiecare încercând să-mi împărtăşească din cunoştinţele lui, ceea ce m-a ajutat să mă familiarizez repede cu sarcinile specifice şi cu ordinele de linie.

După două săptămâni mi-au fost repartizate miliţiile raionale Hârşova şi Băneasa în care să desfăşor muncă de cadre, iar de la Miliţia oraşului Constanţa mi s-a dat formaţiunea evidenţa populaţiei. Trebuia să merg la fiecare dintre ele cel puţin o dată pe lună, să particip la bilanţurile profesionale de la ei şi altele, ceea ce am făcut mult mai târziu, deoarece în februarie am plecat să susţin examenele pentru anul IV la facultatea de Drept Bucureşti.

Mă pregătisem bine pentru că nu aveam cunoştinţă de modul cum vom fi trataţi cei ce urmau cursurile fără frecvenţă. Studiam cât puteam ziua şi de multe ori mă apuca miezul nopţii, chiar peste, când adormeam cu cursurile în mână.

Cei trei ani pe care îi parcursesem în cadrul şcolii de ofiţeri ne formaseră o temeinică bază de pregătire, destul de solidă pentru ceea ce avea să urmeze şi aceasta îmi dădea sentimentul de siguranţă.

Am reuşit să obţin o cameră în căminele studenţeşti din Complexul „Grozăveşti”, înscriindu-mă pentru masă la cantina complexului. Noi mâneam regim normal, dar

studenţii de la cursurile de zi, din lipsa banilor, nu aveau toţi bonuri de masă şi atunci se aşezau la o masă fete şi băieţi, fetele mâncau supa şi prăjiturile, iar băieţii felul al doilea.

Viaţa de student este frumoasă atunci când este trăită la timpul ei, nu când studentul trebuie să înoate într-un infern, bântuit de griji profesionale sau de familie, când trebuie să munceşti, dar să te îngrijeşti de întreţinerea şi educarea copiilor etc.

Întrucât pe atunci nu se acordau concedii pentru studii, am hotărât să mă prezint la toate obiectele în sesiunea din iarnă, ceea ce am şi făcut. Aveam programul examenelor, primul obiect fiind socialismul ştiinţific.

În preziua examenului, am mai trecut o dată peste subiectele considerate de mine mai dificile. Doream să pornesc bine de la primul examen, „cu dreptul” cum se spune.

Nu cunoşteam niciunul dintre profesorii cu care urma să dau examen şi nu le cunoşteam pretenţiile.

Am intrat în sala de examinare un grup de şase studenţi, am pus pe masă carnetul de student şi am tras fiecare câte un bilet de examen, după care ne-am aşezat în bănci; eu mi-am făcut câteva însemnări telegrafice pe coala de hârtie, apoi am ridicat mâna, semn că vreau să răspund. Pe bilet erau înscrise două subiecte:

1. Strategia şi tactica partidului

2. Naţiunea. Naţiunea în socialism.

După ce am enunţat definiţia strategiei, apoi a tacticii partidului, am declamat subiectul aproape pe nerăsuflate.

Profesorul examinator, Iancu, m-a oprit pe la jumătatea expunerii şi mi-a spus să trec la al doilea subiect.

Naţiunea era un subiect arhicunoscut, deoarece era

prezent în mai multe ocazii; avusese loc recent sărbătoarea Unirii Principatelor de la 24 ianuarie şi toate instituţiile făcuseră expuneri, inclusiv miliţia. Eu mă consideram norocos că mi-a căzut acest subiect tocmai mie, astfel că m-am străduit să-l prezint cât mai bine.

Am enunţat definiţia naţiunii, apoi am analizat naţiunea burgheză, de la apariţia ei până când a fost înlocuită cu naţiunea socialistă, explicând fiecare etapă. Am încheiat spunând: *„Unirea de la 24 ianuarie 1859 nu a fost un fenomen izolat, ci ca urmare a tuturor evenimentelor istorice anterioare care s-au petrecut la noi. Poporul român sărbătoreşte această zi memorabilă cu demnitate şi nu în genunchi, conştient de rolul său în lume*". (Erau frazele cu care se încheiase expunerea şefului meu care fusese prezentată la DMR Dobrogea, iar eu le memorasem).

Mai departe am spus, aşa, ca de la mine: Poate va veni vremea să sărbătorim şi ziua unirii tuturor teritoriilor româneşti, iar dacă nu vom reuşi noi, rămâne o sarcină de onoare pentru urmaşii noştri.

— Da. Ţi-am dat nota 5, a spus Iancu impasibil.

— Domnule profesor, nota 5 este notă de cerşetor, iar eu nu sunt cerşetor! am replicat cu vocea cam ridicată, plină de indignare pentru o astfel de apreciere eronată.

— Aprecierea o fac eu, nu dumneata! mi-a răspuns el.

— Nu primesc nota 5! am continuat eu să protestez.

— N-ai decât. Ce, ai impresia că ştii prea mult socialism ştiinţific? Am mai văzut eu din ăştia de la fără frecvenţă care se prezintă cu o spoială de cunoştinţe, dar au pretenţii.

— Am pretenţia că cunosc noţiunile cuprinse între coperţile cursului în discuţie. Aşa am putea spune că nici clasicii marxism-leninismului nu cunosc mai mult decât partea cu care au contribuit fiecare la această vastă teorie,

care a schimbat lumea.

Am aruncat, pur şi simplu, carnetul de student pe masa profesorului în semn de protest, un gest pe care l-am regretat mai târziu, dar atunci eram înfierbântat. Totuşi el a refuzat să-mi schimbe nota.

Indignarea mea creştea pe măsură ce-mi treceau prin minte anii anteriori pe care îi încheiasem cu nota 10, mai puţin două obiecte la care primisem nota 9.

De asemenea, în anul III studiasem Materialismul dialectic şi Istoria, un obiect care îngloba aproape toate noţiunile din cursul de socialism ştiinţific, cu explicaţii ample, pe care le-am memorat bine la timpul potrivit, deoarece eram interesat, fiind un spirit explorator, să aflu ce filozofie au avut „marii dascăli” în fundamentarea teoriei comunismului, care a pătruns şi în România după al doilea război mondial.

Profesorul Iancu era un bărbat blond, nu prea înalt, tăcut, ciufut iremediabil, incorigibil. Mai târziu am aflat că lui îi plăcea să terorizeze studenţii şi să-i intimideze. Întrucât eu am reuşit să refuz a fi intimidat, m-a considerat lipsit de respect şi m-a „taxat”, apoi m-a pârât la toţi ceilalţi profesori cu care am mai susţinut examene ulterior. Că aşa stau lucrurile voi relata o scenă petrecută la examenul de Drept Civil Contractual din anul IV pe care l-am susţinut cu profesorul C. Stătescu, pe atunci secretar de stat la Ministerul Justiţiei.

După ce am epuizat ambele subiecte, acesta mi-a spus:

— Până acum ai nota 10. Dacă-mi răspunzi la o întrebare, rămâi cu această notă.

Nu-mi mai amintesc întocmai întrebarea, dar nu am mai răspuns de nota 10, deşi mi-ar fi plăcut; ar fi fost singurul 10 în acea sesiune.

— Opt, a spus el. Îmi pare rău! a adăugat imediat.

După ce s-a uitat într-un caiet, a exclamat:

— Dumneata eşti studentul Dinu?

— Da, domnule profesor.

— Regret încă o dată, îmi pare rău… şi-a completat el afirmaţia, clătinând capul într-o parte şi în alta.

— Nu-i nimic. Eu vă mulţumesc şi vă anunţ că cu acest examen am încheiat anul IV, deşi notele sunt nemulţumitoare pentru mine.

Mi-a fost greu să dau răspuns colegilor mei care mă cunoşteau din perioada şcolii şi care m-au întrebat de ce nu am lăsat unele obiecte pentru sesiunea din vară sau chiar şi din toamnă. Am motivat banii, familia, lipsa concediului de odihnă pe care-l consumasem cu prilejul sesiunii din iarnă, pe care tocmai o încheiasem.

Discutând cu studenţi care trecuseră prin mâna profesorului Iancu, aceştia mi-au confirmat părerea despre el şi au adăugat: „Iancu este un om ursuz, neprietenos; în afară de titlul său şi un amestec de cunoştinţe în stare amorfă, nu posedă nimic care să-l impună printre erudiţii facultăţii. Pe deasupra mai este şi îngâmfat, atitudine pe care o primeşte „prin simpatie” de la obiectul de studiu pe care-l reprezintă, ca asistent ce este”.

Cătrănit şi încălzit cum eram, treceam pe holul pe care era sala de examen la Istoria Statului şi dreptului. Din sală a ieşit profesorul P. Gogeanu ţinând o mapă sub braţ. L-am salutat cu formula „să trăiţi!” şi atunci el m-a privit insistent, în final recunoscându-mă.

— Ce faci pe aici?

— Am susţinut examenele pentru anul IV.

— Şi cum a a mers?

— Am absolvit, dar cu note sub posibilităţile mele.

I-am povestit istoria cu profesorul Iancu, de a cărui comportare m-am plâns. Mergeam amândoi alături.

— Nu te necăji! Eu te cunosc din şcoala aia minunată

a voastră, unde se făcea cu adevărat carte, poate şi pentru că vă ţinea închişi şi nu puteaţi scăpa de viaţa cazonă. Tu ai o minte desfundată, care te va duce mult mai departe decât te-ar putea duce picioarele. Dovada este însăşi terminarea anului întreg într-o singură sesiune de 18 zile. Notele acordate de către un profesor sau altul sunt efemere şi ele nu exprimă întotdeauna realitatea, capacitatea, bagajul de cunoştinţe pe care le are un student. Vezi? Tu eşti mândru şi e bine. Dar acum nu-ţi poţi îngădui luxul mândriei până când nu-ţi vezi sacii în căruţă. Sper că mă înţelegi bine.

— Da, dar mândria este singura care mi-a mai rămas.

— Vezi-ţi de treabă! Tu nu trebuie să gândeşti astfel, învaţă, studiază, munceşte şi vei avea satisfacţii!

M-a bătut pe umăr, apoi mi-a strâns mâna şi a intrat în cabinetul decanului facultăţii, iar eu am plecat la Grozăveşti de unde mi-am luat valiza de voiaj şi am fugit la gară, deoarece aveam tren la ora 15, 27 spre Constanţa.

Proaspăt întors de la examene şi considerat odihnit, deoarece folosisem concediul de odihnă, am început deplasările la Miliţiile raionale pe care le aveam repartizate în răspundere şi sprijin.

După ce m-a felicitat că am luat examenele, Maiorul Marin, şeful meu direct, m-a informat că la Miliţia Adamclisi are loc o convocare de învăţământ politic şi profesional la care trebuie să particip, pentru care mi-a făcut un instructaj amănunţit.

— Vei participa la toate activităţile desfăşurate, inclusiv la trageri în poligon! Să urmăreşti să-i cunoşti cât mai bine, atât pe cei de la reşedinţă, cât şi de la posturile de miliţie! Convocarea durează două zile, după care te întorci.

— Am înţeles! am răspuns, iar la ora 6,00 mă aflam deja în autobuzul care mergea spre Băneasa, unde era sediul raional.

După terminarea convocării de la Băneasa, am plecat la Ostrov, apoi la Bugeac, unde aveam nişte verificări de făcut pe linie profesională.

Trecând pe lângă mănăstirea Dervent m-am oprit şi am intrat înăuntru curios să văd dacă cele ce discutasem cu un preot din Băneasa sunt adevărate. Recunosc că auzisem multe lucruri care nu mi se păreau a fi credibile.

Mânat de curiozitate am intrat şi am asistat la o slujbă care era pe sfârşite, după care am rămas o vreme privind, pe rând, icoanele de pe pereţi care mă fascinau.

De mine s-a apropiat tiptil un preot în vârstă, având părul şi barba complet albe, care m-a întrebat dacă am venit să mă spovedesc sau caut pe cineva.

— Nu caut pe cineva anume. Am venit din curiozitate, deoarece am auzit că aici se petrec lucruri interesante sub aspect spiritual. Poate că mi-ar folosi şi mie un îndemn sau un ajutor spiritual, am răspuns.

— Vrei cu adevărat? m-a întrebat preotul, privindu-mă cu oarecare neîncredere.

— Da. Vreau. Poate îmi veţi spune ce mă aşteaptă.

— Eu nu sunt nici vraci, nici ghicitor, ci un simplu preot, după cum vezi, dar voi încerca, totuşi, să-ţi spun ce văd la dumneata. Pune mâna aici pe biblie şi gândeşte-te la faptele petrecute în viaţa dumitale!

L-am ascultat. Preotul a zâmbit, m-a mai privit odată cu coada ochiului, după care a început cu glasul blând, monoton şi egal, luminându-se şi întunecându-se la faţă, în timp ce vorbea:

— Eşti angajat într-o instituţie de stat unde funcţia pe care o ocupi nu-ţi aduce prea mari satisfacţii. Vei avea parte o vreme de funcţii mari, dar către sfârşitul carierei vei fi dezamăgit. Vei duce o viaţă zbuciumată, iar la un moment dat vei ajunge întocmai ca vulturul care nu va avea loc suficient pentru a-şi întinde aripile să zboare.

Eşti ambiţios, dar vei suferi mult tot nădăjduind în izbânda totală care nu va veni decât odată şi va dura numai câţiva ani, după care alţii te vor invidia şi vor lupta să te distrugă. Ai duşmani?

— Nu, i-am răspuns hotărât.

— Bine, a spus preotul clătinând din cap, semn că nu mă aprobă, apoi a continuat: Cu toate acestea te sfătuiesc să te străduieşti să fii bun! Adu-ţi mereu aminte de oamenii necăjiţi şi ajută-i cât poţi de mult! Ştiu că deja faci acest lucru, dar să fii mereu aproape de ei pentru că ei trăiesc fără să simtă bucuriile vieţii, întocmai ca plantele de soi care sunt înăbuşite de buruienile stufoase şi lacome, fără a simţi mângâierea soarelui şi fără să înflorească.

Şi dumneata vei trăi o parte din viaţă umbrit de alţii care nu au niciun merit, dar care vor fi bine văzuţi de către cei care împart dreptatea. Eşti avid de cunoaştere şi de învăţătură, dar nu vei beneficia de nobila răsplată pentru anii afectaţi învăţăturii, dimpotrivă, vei avea parte de muncă şi suferinţă.

I-am mulţumit şi am plecat, dar nu prea l-am crezut pe preot. Era sâmbătă şi seara, când m-am întors la Constanţa, am trecut şi pe la părinţii mei. Noaptea am consemnat cele spuse de preot într-un caiet pe care l-am găsit în podul casei părinteşti în 1976 când mă aflam la părinţi în concediu de odihnă.

De atunci au trecut aproape 40 de ani şi am uitat totul. Abia când am început să scriu cartea Destin şi mi-am vizualizat întreaga viaţă mi-am adus aminte de acea notiţă cu date, atunci ilogice, azi reale, care m-au străfulgerat. Am avut încă o dată dovada că subconştientul meu a păstrat aproape nealterate cele spuse de preot. Culmea era că toate s-au petrecut întocmai în viaţa şi cariera mea. Mărturisesc că a fost o constatare dureroasă pentru sufletul meu obosit, care a reuşit în aceşti ani să acumuleze un munte de durere.

Mă gândesc că poate aşa scrie în destinul meu, să sufăr. Este drept că prefer situaţia mea în locul celor pătimite de generalii Vasile Milea, Guşă, Stănculescu, Chiţac sau Iulian Vlad, după revoluţia din decembrie 1989.

În situaţia lor nu mi-aş dori nici funcţii, nici grade.

Eu am vrut să fac totul perfect, ca să nu las în urmă loc pentru a cere iertare. Am fost excesiv de corect în toate, poate exagerat de corect, gândind că trebuie să duc o viaţă ideală. Am greşit tocmai în aprecierea vieţii, uitând sau scăpând din vedere tocmai ceea ce era mai important, anume că dincolo de viaţă urmează moartea.

*

Când m-am întors de la Băneasa, mă aştepta pe birou Ordinul de serviciu pentru misiunea de la Hârşova, cu aceleaşi îndatoriri şi tot pentru două zile de convocare, numai că aveam în plus şi sarcini privind verificarea unor femei în vederea ocupării posturilor de secretară: Başchir Paraschiva pentru Miliţia Portului şi Boldici Ana pentru Miliţia Hârşova, pentru care am făcut alte deplasări în comunele Capidava, Topalu şi Topolog, reuşind să mă întorc la Constanţa abia duminică.

Asemenea deplasări în cadrul regiunii au devenit frecvente, dar nu au lipsit deplasările în ţară pentru anumite verificări complexe, prin locuri necunoscute, pe coclauri unde am întâmpinat multe neajunsuri şi chiar am trăit spaime, însă nu voi prezenta decât unele pe care le consider mai de luat în seamă. Abia acum le dau în vileag, ele nefiind cunoscute de foştii colegi, deoarece mi-a fost ruşine să le povestesc; unele sau produs din vina mea, din zel pentru a îndeplini cât mai repede ordinele.

Pe la începutul anului 1966 am primit misiunea de serviciu să verific nişte aspecte în Regiunea Braşov, apoi în Regiunea Cluj. Am plecat spre Braşov cu trenul de noapte ca să pot ajunge în Braşov în timpul programului. Doream să-mi întâlnesc acolo foştii colegi de şcoală militară şi să-

mi asigur o cameră la hotel pentru perioada cât urma să fac verificările în Braşov şi în alte localităţi.

Toţi colegii erau plecaţi pe teren cu diferite misiuni, dar l-am găsit la sediul miliţiei pe locotenentul Sandu Ion cu care am discutat multe aspecte ale muncii şi vieţii.

— Cine mai este cu tine aici? l-am întrebat.

— Sunt mai mulţi, Faur Vasile, Efta Alexandru de la judiciar şi mai sunt la pază şi ordine şi cercetări penale.

— La Constanţa suntem şapte de la circulaţie: Surcă, Niţă Nicolae, Caslacovici, Rusanovschi, Pavel, Buzoianu, la judiciar Cotleanu, la cercetări penale Dragomir Gheorghe, la pază şi ordine Şchiopu.

— Deşi mi-ai spus că ai un program încărcat, soţia mea şi cu mine te invităm să iei diseară masa cu noi. Ce zici? I-am dat telefon şi ne aşteaptă. Plăcerea este de partea noastră, te rog să nu ne refuzi!

L-am însoţit acasă la ei. Locuiau într-un apartament cu două camere, cu puţine mobile, ca orice familie tânără, dar aşezate toate cu gust. M-am simţit bine în compania lor şi regret şi astăzi că nu m-am revanşat întrucât în februarie anul următor am fost mutat la Tulcea.

Soţia lui Sandu era o fire vioaie, deşi era însărcinată. După ce am mâncat, ei au dansat amândoi, eu evitând s-o fac, motivând în apărarea mea oboseala de pe drum.

La o oră aproape de miezul nopţii soţia sa s-a retras, iar noi am rămas amândoi cu un pahar de cognac în faţă, depănând amintirile, discutând despre muncă, încât s-a făcut târziu şi nu m-am mai întors al hotel în acea noapte.

La plecare l-am întâlnit pe Lică Faur, colegul meu de clasă, cel mai tânăr din grupă, sprinten şi foarte inteligent. Era poreclit „Coteiul” de către colegi, iar giumbuşlucurile lui îi atrăgeau simpatia celorlalţi. Nu am putut discuta prea mult cu el întrucât se pregătea să meargă la un eveniment rutier.

A doua zi mă găseam în trenul care avea să mă ducă la Cluj, care pe atunci nu se numea şi Napoca. După ce mi-am asigurat cameră la hotel, am mers la miliţia Regiunii Cluj să încerc să discut cu cineva, dar nu am găsit pe nimeni; era vineri şi nu era program după amiază, dar eu uitasem ordinea zilelor, în acest punct ar fi momentul să vă spun că pe vremea regiunilor exista ordinul Ministrului de Interne (pe atunci M.A.I.) care interzicea cadrelor să vină la serviciu în afara orelor de program. Dacă cineva venea, totuşi, trebuia să facă raport de ce a venit, dacă a lucrat ce a lucrat etc.

Culmea, am ajuns în 1982 – 1989 să ni se interzică să plecăm acasă la terminarea programului până când nu ne aprobă un şef mai mare, care nu putea trăi dacă nu se ştia permanent înconjurat de subordonaţi, cărora le măcina forţele fără nicio eficienţă. Se muncea zi lumină ca la C.A.P.

Am avut răbdare şi am revenit a doua zi când am găsit lucrătorii de la cadre de la care am primit îndrumările necesare privind locurile şi verificările ce urma să le fac.

Tot alergând încolo şi încoace prin oraş, am reuşit să-l studiez atât în interior, cât şi împrejurimile lui. În cartierul Ghiorghieni totul era un şantier de la un capăt la altul, cu noroaiele obişnuite şi oameni abia mutaţi care încă nu reuşiseră să se cunoască între ei.

Am ajuns în Dealul Feleacului, de unde am privit Clujul când se înserase şi luminile se aprindeau unele după altele, constituind un joc de culori, care treptat a fost luat în stăpânire de o ceaţă neuniformă, mişcată dintr-un loc în altul de vântul care începuse.

Clujul era pe vremea aceea oraşul în care învăţau la Universitate toţi studenţii din cuprinsul Transilvaniei, dar şi din alte localităţi din ţară, fiind un puternic centru de cultură.

Când am coborât în centrul oraşului, trecând prin dreptul statuii reprezentându-l pe Mihai Viteazu călare pe cal, mi-am amintit o parte din istoria zbuciumată a României acelor vremi destul de tulburi, precum şi de cruzimea cu care el a fost decapitat. Am intrat în hotel tulburat. Am făcut un duş fierbinte, întrucât mă plouase puţin şi-mi simţeam capul greu, nasul înfundat. Am adormit citind „Dreptul Cooperatist Agricol" pe care-l cărasem în servietă pentru a recupera din timpul de pregătire pentru examenele de anul V, din februarie, până la care nu mai aveam multă vreme.

A doua zi am ajuns în dreptul unui magazin de pălării în care am intrat şi am cumpărat una. În timp ce o probam, vânzătoarea m-a întrebat de unde sunt de loc.

— De ce mă întrebaţi?

— Apăi, no, pentru că nu aveţi accent de ardelean…

— Sunt din Constanţa, i-am răspuns, zâmbindu-i când am aflat că trădasem că nu sunt din zonă.

— Din Constanţa? zâmbeşte ea cu toată faţa, descoperind două şiruri de dinţi albi şi regulaţi.

— Da. Vă văd destul de curioasă. Care este motivul?

— Nouă ne-a plăcut tare mult când am fost anul trecut la mare şi am zis să mergem şi în vara care vine.

— Faceţi foarte bine, că vara la Constanţa este foarte frumos, iar marea este caldă, albastră şi primitoare. Acum este frig şi vreme urâtă şi pe litoral.

— Venim, venim, că tare bine ne-am simţit acolo.

— Poftiţi, marea vă aşteaptă!

Am plecat de la magazinul respectiv cu zâmbetul pe buze. „Iată oameni de la sute de kilometri vin la mare în fiecare vară, iar noi stăm pe malul mării şi nu avem timp s-o vedem decât arareori, fiind permanent ocupaţi cu munca. Ne invidiază în mod nejustificat cei ce ne ştiu că locuim pe litoral".

Când m-am întors la Constanţa ploua cu găleata. Noroc că era sâmbătă şi nu trebuia să merg la serviciu, aşa că am urcat în autobuzul 8, care m-a dus acasă. În bloc era cald şi bine, încât după vreun ceas nu mai simţeam frigul. Îmi aduc aminte că prin anii 64 – 70 întreprinderea de termoficare din Constanţa făcea risipă de căldură. Iama ningea afară, iar noi eram obligaţi să stăm cu ferestrele deschise, deoarece aerul devenea uscat în camere, cu toate vasele cu apă pe care le puneam deasupra caloriferelor. Aveam un apartament cu două camere într-un bloc nou din str. Pictor Nic. Tonitza, primit în urmă cu un an.

…Luni am luat contact direct cu toţi ofiţerii şi subofiţerii de la sediul D.M.R. Dobrogea, unde am participat la o şedinţă profesională, urmată de tragerea cu pistolul din dotare. Atunci am avut ocazia să-l observ mai bine pe colonelul Găitan, şeful D.M.R., un bărbat bine legat, cu o statură impunătoare, cu un zâmbet care nu-i diminua autoritatea, stăpânit de o calmitate proverbială.

Deşi părul său era grizonant şi ondulat, greu i-ai fi putut ghici vârsta pe care o avea în realitate; avea o frunte înaltă, umerii largi, pieptul puternic şi obrajii rumeni, radiind sănătate.

Subordonaţii săi făceau orice pentru a-i îndeplini ordinele şi nu pentru că el s-ar fi făcut temut printr-o severitate excesivă ci, dimpotrivă, se adresa politicos în termeni regulamentari chiar şi atunci când îşi manifesta nemulţumirea pentru ceva. În asemenea situaţie, cel aflat în culpă prefera pedeapsa cea mai aspră în locul mustrării lui, rostită cu acel ton calm, uneori ironic. Era suficient să-l auzi vorbind ca să-ţi dai seama că înapoia vocii lui, mereu politicoasă şi a surâsului său cald, se ascundea o voinţă de fier, care ştia să ceară executarea ordinelor.

…Altă dată plecasem la Hunedoara într-o misiune de rutină, dar trebuia să ajung la Deva mai întâi, pentru a

preciza anumite elemente de care aveam mare nevoie pe parcurs.

Am ajuns într-o zi de joi, când toţi lucrătorii erau la program, astfel că i-am întâlnit şi pe colegii mei de pe vremea şcolii militare, Berbeceanu Traian şi Florin.

— Ştii că se află aici şi colonelul Chivu, fostul nostru şef de batalion? Este şeful serviciului evidenţa populaţiei.

— Nu ştiam. Cum pot să-l văd?

— Te duc eu la el la birou, a spus Traian.

Când l-am văzut pe şeful nostru cel cu mustaţă şi ochi verzi aşa cum îi spuneam noi în şcoală, nu mi-a venit să cred.

— Ce faci, măi, băiete, măi? a sărit el de pe scaun şi m-a luat în braţe. Ce cauţi tocmai pe aici?

— Am nişte verificări de făcut aici, apoi la Hunedoara şi la Uricani, i-am răspuns.

— Măi, tu nu eşti cumva la „Să ne cunoaştem Patria”?

— Da, dar cu sediul la D.M.R. Dobrogea.

— Cum e la mare? Vara, nu acum când urlă vânturile.

— E bine, cald, frumos, dar numai în calitate de turist.

— Păi vara voi trebuie să-i păziţi pe turişti să nu fie furaţi de hoţi, să le dirijaţi circulaţia şi altele. Ce să-ţi fac dacă nu ai vrut să rămâi la D.G.M. Bucureşti.

— Aveam aceeaşi soartă şi la D.G.M., tot la „Să ne cunoaştem Patria” aş fi ajuns, cum sunt şi colegii mei acum.

Ceilalţi colegi au plecat, iar eu am rămas cu colonelul Chivu, în biroul său, până la terminarea programului de lucru.

— Unde te-ai cazat?

— La hotelul din centru, nici nu ştiu cum îi spune.

— Tot la hotel stau şi eu. Hai să mergem, că s-a terminat programul! Ai mâncat?

— Nu, încă.

— Atunci hai, că mai vorbim pe drum şi la masă!

În restaurant, „nenea Gili” cum era cunoscut de tot personalul din local, avea masa lui într-un separeu unde m-a invitat şi pe mine. Imediat a venit o ospătară tânără, rumenă şi bine clădită care ne-a luat comanda, iar nenea Gili a prins-o de mână şi i-a şoptit ceva la ureche. Până când ne-a adus comanda, mi-a povestit cum a ajuns el din capitală tocmai la Deva, dar că nu vrea să-şi mute şi familia, sperând să se întoarcă în Bucureşti, deşi încă nu ştie cât va mai dura. I-am povestit şi eu ce am făcut de când am plecat şi ne-am amintit destule alte fapte. Pe la ora 1.00 din noapte am plecat în camerele noastre, iar de dimineaţă nu ne-am mai întâlnit. Eu am plecat să fac verificările pentru care mersesem acolo, după care, pe la ora 14.00 am plecat cu un autobuz la Hunedoara, pe care l-am găsit un oraş anodin, cu puternic miros de cărbune şi mult fum, provenind de la marile oţelării, cu secţia Siemens-Martin. Era o aglomeraţie umană greoaie cu pronunţat iz muncitoresc.

La o mică distanţă de Combinatul siderurgic, răsăreau nişte blocuri afumate, cu patru nivele, iar la periferii, multe case mici, cu grădini, având un aer patriarhal cu o îndărătnicie de a rămâne specific. M-am adaptat greu la aerul poluat şi peisajul dezolant pe care-l oferea oraşul. Am dormit într-o cameră oficială de la combinat, iar a doua zi am făcut tot ce mia stat în putinţă să-mi termin treaba şi să plec spre Uricani. Am luat autobuzul de după amiază şi am plecat pe Valea Jiului, trecând prin Lonea, Lupeni, Petroşani, Uricani, toate la fel de afumate ca şi Hunedoara, deşi combinatul rămăsese în urmă. „Toate sunt oraşe de mineri”, mi-a explicat o doamnă pe care am întrebat-o, fiind alături de mine cu

scaunul, de unde vine această funingine pe case?

După două zile de verificări, cu o noapte petrecută în casa unui miner, om gospodar şi primitor, m-am deplasat la Tg, Jiu unde am rămas o săptămână, deoarece, pe lângă materialele care le aveam eu la mine, am găsit la ofiţerul de serviciu al oraşului Tg. Jiu o notă cât un pomelnic cu ordinul să mă întorc cu rezultatele la Constanţa. Astfel am fost nevoit să colind tot oraşul, prilej cu care am văzut şi operele lui Constantin Brâncuşi: Coloana Infinitului, Poarta sărutului şi Masa tăcerii, expuse în parc.

Din nou am ajuns în Constanţa sâmbătă seara, când toţi oamenii se îmbăiază şi se culcă, iar cei apţi pleacă la bal sau la restaurant.

Am ajuns pe la ora 21.00 şi am sunat la sonerie.

— Cine-i? mi-a răspuns Petruş, fiul cel mare, de acum elev în clasa I la o şcoală din cartier.

— Tata, i-am răspuns.

— Mai aveai de stat mult? am auzit glasul mamei sale venind din sufragerie, după ce uşa a fost deschisă.

— Bună seara! le-am spus, soţiei şi Corneliei – sora mea. Nu vă atingeţi de mine că sunt jegos! Merg în baie să scap de haine şi de murdărie şi mă întorc, am spus eu, văzând că Petruş îmi sare de gât.

Când m-am întors din baie, pe masă erau bucatele aburinde pentru mine.

— Mănânc şi eu cu tata! a spus Petruş.

— Păi, n-ai mâncat cu noi? Ce vrei să-ţi aduc? a spus soţia.

— Plăcintă.

— Bine, dar aşază-te pe scaunul de dincolo de masă!

— Vezi că am adus nişte bomboane şi jeleuri.

Duminică dimineaţa am plecat cu Petruş în parc. Ne-am aşezat pe o bancă şi am început să privesc cu nostalgie deplasările acrobatice ale copiilor pe biciclete care

împânziseră aleile. Urmăream mai ales fetiţele ale căror rochiţe se înfoiau la orice viraj mai rapid sau în momentul în care roţile bicicletei desenau un cerc mai mic. Copiii mai mari, posedând biciclete mai sofisticate părăseau aleile, ieşind în stradă şi se strecurau cu multă îndrăzneală şi îndemânare printre celelalte vehicule, punându-i adesea pe şoferi în încurcătură sau în situaţia de a executa adevărate slalomuri pentru a-i evita; de multe ori foloseau frânele autovehiculului pentru a-i evita. Aerul era curat şi mă simţeam bine, mi se lăsase, pe neaşteptate, o pace în suflet şi, nu ştiu de ce, nu mai voiam nimic. După vreo două ore, am ieşit din parc, am băut câte o pepsi-cola şi am plecat acasă, considerând că am încheiat ziua.

Reconfortat după plimbarea în parc, m-am apucat din nou de studiu pentru examenele ce se apropiau, ajungând să adorm abia la miezul nopţii.

...Peste patru zile am primit o altă misiune în regiunea Galaţi. Trebuia făcută o verificare în comuna Smulţi, apoi în satul Matca, apoi în oraşul Bujoru şi, în final, o confirmare de date la sediul D.M.R. Galaţi.

Am plecat din Constanţa cu trenul de dimineaţă, cu legătură în Feteşti, spre Galaţi-Bujoru, dar am reuşit să ajung în Bujoru abia la ora 16.00 şi nu-mi mai rămânea timp să fac nimic, motiv pentru care m-am cazat la hotel, lăsând munca ce o aveam de făcut pentru a doua zi. M-am aranjat în cameră, m-am spălat şi am citit până la ora 23.00, după care m-am culcat. Dimineaţa am făcut unele cercetări în Bujoru, iar după amiază am plecat în comuna Smulţi, unde am rămas peste noapte la o cameră de oaspeţi de la primărie. Până la ora 17.00 am făcut toate verificările ajutat şi de şeful de post, dar nu găseam un mijloc de transport cu care să pot ajunge în satul Matca şi eram neliniştit. Citeam un ziar în sediul postului, când a intrat pe uşă şeful de post, întrebându-mă la întâmplare:

— Pleacă gestionarul cooperaţiei cu marfa pentru cei

din satul Matca, mai doriţi să mergeţi?

— Da. Cu ce pleacă?

— Cu o căruţă cu cai. Marfa este deja încărcată.

— Spune-i să mă ia şi pe mine, te rog! Merg cu el, ce să fac.

Căruţa era încărcată cu alimente, îmbrăcăminte, ţesături şi câteva suluri de carton, aproape toate ambalate în lăzi sau în saci de plastic. Omul se bucura că merg cu el, abia avea cu cine să mai schimbe o vorbă şi chiar să-l ajute la nevoie. După vreo 4 – 500 de metri de la ieşirea din sat, ne-a luat în primire o ploaie rece care s-a transformat rapid în lapoviţă, apoi în zăpadă în toată legea.

Căruţa înainta din ce în ce mai greu prin noroiul amestecat că zăpada moale care se aşternuse tăind adevărate făgaşe.

Când am ajuns în apropierea unui deal mare, împădurit, am intrat într-o mocirlă din care n-am mai putut scoate caii, cărora le trecuse noroiul peste genunchi.

— Aici îmi era mie frică, a spus gestionarul. În valea asta totdeauna se adună apele şi noroiul de nu mai poţi trece.

A început să lovească cu biciul spinările cailor, dar ei ridicau capetele în sus a neputinţă, parcă rugându-se să-i cruţe de lovituri.

— Lasă-i, domnule, nu-i mai chinui degeaba! E prea mare mocirla ca să mai putem înainta.

— Atunci ce facem? Nu putem să rămânem aici!

— Câţi kilometri mai sunt până în sat?

— Mai sunt 5 sau 6 kilometri, ocolind acel deal. Vă propun să ne întoarcem la Smulţi! Scot caii şi plecăm călare amândoi, iar mâine vin eu cu un tractor şi scot căruţa de aici.

Le-a scos şleaurile de la căruţă, am încălecat amândoi pe cai şi am reuşit să ieşim din nămol, pe o

ridicătură de pământ, unde ne-am oprit.

— Eu mă duc pe jos la Matca, i-am spus.

— Caii sunt foarte obosiţi din cauza noroiului, nu cred că mai rezistă la drum lung, altfel aş merge cu dumneavoastră până acolo şi apoi m-aş întoarce singur.

— Nu este nevoie, poate ajung până se înserează.

— Acum, iama, se înserează devreme, nu v-aş sfătui să plecaţi singur. Aţi mai fost pe aici?

— Nu. Plec oricum pentru că am treabă acolo, am spus hotărât.

— Atunci tăiaţi peste deal, aşa sunt numai vreo doi kilometri, dar urcuşul e mai greu; dacă ţineţi direcţia, ajungeţi chiar la marginea satului.

I-am mulţumit, l-am salutat şi încet-încet, ocolind terenul mâlos, am intrat în pădure, iar el a plecat spre Smulţi cu cei doi cai.

În pantă m-am opintit şi am scos o ţigară pe care cu greu am reuşit s-o aprind, datorită vântului care-mi stingea chibriturile, apoi am continuat pe direcţia pe care mi-o arătase gestionarul. Când am ajuns în vârful dealului, încă nu se întunecase, deoarece vedeam casele printre copacii desfrunziţi şi destul de rari. M-am oprit câteva minute să mă odihnesc, urcuşul fusese obositor. Am început să cobor panta spre sat, dar după câţiva paşi, am auzit un urlet scurt, însă am zis că mi s-a părut, o fi fost şuieratul vântului. M-am oprit şi am ascultat atent, dar nu s-a mai repetat şi am continuat coborârea.

Ninsoarea se înteţise, fulgi mari şi deşi mă înconjurau în vârtejuri, plimbaţi haotic de vântul care se înteţise.

Întunericul se accentua şi a trebuit să mă opresc din nou pentru a mă orienta, prilej cu care mi-am mai aprins o ţigară, reuşind din prima încercare de această dată.

Flacăra de la chibrit m-a orbit pentru câteva

secunde, încât nu mai vedeam decât scântei în întunericul nopţii. Abia când am ajuns într-un luminiş m-am oprit şi am privit spre vârful dealului, pe direcţia pe care venisem şi ce am văzut? Cinci sau şase siluete de câini sau lupi se desenau pe zăpada albă, la o distanţă de 25 – 30 de metri în urma mea, mergând unul după altul. M-a cuprins teama.

Le vedeam deja ochii fosforescenţi sclipind în beznă. Nu ştiam cât mai am de mers până la ieşirea din pădure şi nici până în satul pe care îl văzusem de sus.

Îmi făceam planuri, căutam soluţii în gând pentru a mă apăra, în cazul în care lupii mă vor ataca. Instinctiv am pus mâna la piept unde trebuia să se afle pistolul, dar am lăsat-o în jos dezamăgit: nu-l luasem la mine de această dată. Am mărit pasul, însă m-am trezit că plonjez în faţă, proptindu-mă de un copac pe care l-am luat în braţe în cădere. Terenul era foarte denivelat, dar gropile erau acoperite cu frunze şi vreascuri uscate, iar peste ele stratul de zăpadă care le masca.

Pădurea începea să se rărească, iar la circa 3 – 400 de metri se vedea un teren fără copaci. „Este marginea pădurii” mi-am zis în gând. Lupii micşoraseră distanţa faţă de mine, ceea ce mi-a făcut să-mi bată inima şi mai tare.

Nu ştiam cum să mă liniştesc şi atunci am încercat să-i ignor, să mă gândesc la altceva, numai să nu-mi mai amintesc de lupi, dar nu era deloc uşor. Citisem undeva un material în care scria că lupii nu atacă omul în mod obişnuit, dar trebuie trataţi cu indiferenţă şi să nu te simtă că îţi este teamă. De asemenea, să nu cazi la pământ, în astfel de situaţii poţi deveni o pradă uşoară.

„Greu, foarte greu”, mi-am zis şi iar m-am oprit şi am privit în urma mea. Distanţa dintre mine şi urmăritorii mei se micşorase vizibil şi le distingeam şi mai bine siluetele pe fondul alb al zăpezii. Mi se părea că sunt mai mulţi, poate mă înşelam datorită nopţii, singurătăţii, temerii, care toate la un loc amplificau ceea ce vedeam.

Am deschis servieta şi am scos, la întâmplare, un mănunchi de hârtii, cărora le-am dat foc, una câte una, încredinţându-le vântului când le creştea flacăra.

Metoda a avut efect pentru moment, făcând să crească distanţa faţă de urmăritorii mei, care se opriseră pentru un timp. Am ajuns, în sfârşit, la marginea pădurii de unde se vedea satul cu căsuţele lui cu faţada albă, care erau cufundate în întuneric; numai în mijlocul acestei îngrămădiri de case se vedea o lumină pe care am luat-o ca reper în drumul meu. Aş fi vrut să strig după ajutor, eram gata-gata s-o fac, dar mi-am dat seama că nu m-ar auzi nimeni pentru că nu se vedea nici ţipenie de om şi nu se auzea niciun câine lătrând. Liniştea era atât de profundă încât îmi auzeam respiraţia, bătăile puternice ale inimii şi zăpada care mustea de apă şi noroi de sub picioarele mele obosite, toate amplificându-mi temerile.

Cumpărasem un ziar din oraşul Bujorul, din care abia citisem două articole. L-am scos şi l-am aprins, apoi i-am dat drumul cu flacără mare să plutească în vânt, dar el s-a încolăcit pe trunchiul unui copac, continuând să ardă cu limbi de foc, plimbate într-o parte şi în alta de forţa vântului.

Priveam în direcţia de unde mă urmăreau lupii, dar nu-i mai vedeam. „Asta este şi mai rău”, mi-am zis. Unde or fi? Poate se apropiau pe furiş. Peste puţin timp le-am văzut din nou siluetele întunecate pe albeaţa zăpezii, mergând tot unul după altul, ocolind o surpătură, cu intenţia vădită de a-mi ieşi în faţă. „Ce să fac acum?” m-am întrebat.

Descumpănit cum eram am scos din servietă alte hârtii cărora le-am dat foc şi le-am aruncat. În acel timp am călcat peste o creangă destul de bună pentru un ciomag şi-mi încolţise ideea să mă aplec s-o iau, dar m-am temut că tocmai acest gest îi va determina să mă atace, considerându-mă agresor şi am renunţat, schimbând

direcţia de mers pentru a evita să mă întâlnesc cu ei. Atunci s-au oprit iar eu am dat drumul altor hârtii aprinse. Nu ştiu ce i-a determinat să se întoarcă spre pădure, dar tare m-am mirat când am văzut că renunţă să mai urmărească. Când am început să mă mai dezmeticesc, am constatat cu bucurie că mă aflam pe o uliţă în sat.

Am continuat să merg spre lumina din mijlocul satului, dar am auzit atunci un urlet prelung, de fapt un cor de urlete, care se desluşeau bine că erau ale lupilor.

Lumina din sat era în faţa magazinului sătesc, un fel de petromax, cu carcasă metalică cu patru faţete din sticlă, în care lumina o lampă mare. În faţa intrării în magazin un bărbat era cu o lanternă aprinsă în mâna stângă şi un ciomag mare în mâna dreaptă. M-am apropiat de el şi l-am salutat, declinându-mi identitatea.

— Pe mine mă cheamă Mirică, dar mi se spune „Vede-tot”. Ce căutaţi pe aici, tovarăşe, pe o vreme aşa câinească?

I-am explicat ce am păţit şi cum a trebuit să ajung.

— Pe unde aţi venit, pe şosea?

— Peste dealul de acolo, i-am spus eu, arătând spre deal.

— E periculos. În pădure, pe aici, sunt lupi şi ies iama la oameni, uneori ajung şi în sat când e zăpada mare.

— Tocmai m-am întâlnit cu ei şi abia am scăpat, arzând o grămadă de hârtii pe care le-am avut la mine.

— Da, lupii se tem de foc, i-aţi ţinut la distanţă cu flacăra. Câţi erau?

— Mie mi s-au părut cinci sau şase, dar mai ştii câţi or fi fost în întuneric? Mi-a fost teamă la un moment dat, credeam că nu mai ajung în sat teafăr.

— Şi acum unde mergeţi? m-a întrebat nea Mirică Vede-tot.

— I-aş căuta pe miliţienii de la post. Cu ei am treabă.

— Nu este niciunul aici. Sunt plecaţi. Hai să vă adăpostesc oleacă de zăpadă şi de vânt la mine în gheretă! Am acolo şi o sobă călduroasă. Nu vă văd bine cu sănătatea, după hainele ude pe care le aveţi. Intraţi să vă odihniţi două-trei ore.

În timp ce îmi potrivea şuba pe mine m-a luminat cu lanterna şi mi-a văzut hainele.

— Eşti ud până la piele, bre omule! Nici pantofii nu arată mai bine, nici nu se mai deosebesc de noroi. Nu cred că scapi fără o răceală zdravănă. Culcă-te dumneata că eu merg să dau o roată la obiectiv şi mă întorc! încalţă cizmele de pâslă care sunt dedesubt!

A plecat, după ce mi-a închis uşa gheretei şi s-a mistuit în ninsoarea care curgea de sus dar se topea în momentul în care lua contact cu solul îmbibat cu apă, sporind şi mai mult umezeala.

În şubă era cald, însă eu eram ud poate de transpiraţie, de efort dar şi de apa care-mi cursese pe spinare şi pe umeri. Ma răpus oboseala şi am adormit imediat, începând să visez o bătaie cu lupii, care se repezeau la mine, eu îi loveam cu un ciomag care avea la unul din capete o rozetă de metal din care plecau două coarne ca la furcă, apoi scoteam pistolul şi trăgeam în ei, iar lupii valizi îi mâncau pe cei morţi. Nu ştiu când a început şi cât a durat visul meu, dar m-am trezit când a deschis uşa nea Mirică.

— Hai, nea Mirică, treci şi odihneşte-te şi dumneata o oră-două, că eu am amorţit de tot aici! Merg eu să supraveghez cooperativa, dar să-mi spui care este raza obiectivului şi unde să verific încuietorile.

— Bine, du-te, dar lacăt să ştii că nu este decât pe uşa de la intrare, peste gratii!

M-am transformat adhoc în paznicul satului, plimbându-mă prin faţa şi prin spatele magazinului. La un moment dat, ninsoarea a stat şi odată cu ea şi vântul.

Spre ziuă a început să scârţâie zăpada care căzuse pe locul pietruit şi nu se topise. „Îngheţată” m-am gândit eu.

Nea Mirică a deschis uşa gheretei şi a venit lângă mine la streaşină magazinului.

— Nu mai pot să dorm. Viaţa de paznic, ce să fac. Dacă mă odihnesc o oră îmi ajunge până la ziuă.

Stând noi de vorbă, au început să mijească zorile, iar prin faţa magazinului au început să circule oameni.

— Se duc la zootehnie, sus la grajduri. Sunt îngrijitori, mi-a explicat nea Mirică. De acum mişcă toţi şi o să plec şi eu acasă. V-aş propune să mergeţi la mine acasă să vă mai uscaţi. Nu sunt decât eu şi baba mea.

— Merg nea Mirică. Dar să-mi arăţi pe unde locuiesc aceste două persoane! i-am spus eu pronunţându-le numele.

— Una este chiar pe uliţă cu mine, dar cealaltă locuieşte mai încolo, în spatele şcolii. Dar lăsaţi-i acum şi hai acasă că se luminează de ziuă!

Acasă, o bătrânică slăbuţă, cu o broboadă pe cap ne-a deschis uşa voioasă.

— Dânsul este un tovarăş locotenent de la Constanţa. Azi-noapte am împărţit serviciul de pază amândoi.

— Ce tot spui tu acolo, bre omule? a intervenit femeia.

— Ce-ai auzit. A venit în miez de noapte la mine la cooperativă unde păzeam şi nu l-am putut aduce acasă că ar fi trebuit să-mi părăsesc postul. Aşa că s-a odihnit dânsul câteva ore până s-a încălzit, pe urmă am dormit şi eu puţin şi a păzit dânsul, iar acum se cheamă că amândoi venim de la servicii

— Aşezaţi-vă la masă să vă aduc ceva de mâncare!

— Înainte dă-ne tu o ţuică fiartă! a zis nea Mirică. Mai ales pentru dânsul e tare bună că a venit ud leoarcă şi rebegit de frig.

Am băut ţuica fiartă şi am mâncat, după care le-am mulţumit şi am plecat să-mi rezolv sarcinile de serviciu pentru care bătusem atâta drum. Terminând treaba, m-am dus în staţia de autobuz, dar stăteam de pomană acolo dacă nu trecea un bărbat să mă întrebe dacă autobuzul îl aştept.

— Da, i-am răspuns.

— Nu mai circulă de vreo săptămână. Circulă pe aici zvonul că în regiune este febră aftoasă.

— Cum pot să ajung la Bujoru? l-am întrebat.

— E greu de tot. Numai să ieşiţi la şoseaua naţională, cam la un kilometru de aici şi să aşteptaţi o ocazie.

M-am conformat şi am plecat spre şosea unde am stat aproape două ore fără să treacă vreo maşină. Când pierdusem orice speranţă, am auzit urcând panta o maşină grea, al cărei motor gâfâia din greu. A apărut o autobasculantă cu emblema IRTA-Galaţi. I-am făcut semn, a oprit şi cu ea am ajuns la Bujoru spre prânz.

M-am dus direct la hotel, am cerut o cameră şi după ce m-am făcut lejer, m-am îmbăiat şi m-am culcat, fără a mai merge să mănânc.

Abia dimineaţă m-am bărbierit, am verificat toate documentele scrise şi le-am pus în ordine, pe categorii de probleme, iar pe cele lipsă, adică pe care le mistuise focul prin pădure, le-am reconstituit relativ uşor, folosind datele din agendă în care toate datele fuseseră înserate cu lux de amănunte cum făceam de fiecare dată când cercetam ceva, procedând cu migală.

În februarie am plecat din nou la Bucureşti în vederea susţinerii examenelor pentru anul V, hotărât să mă prezint la toate obiectele de examen, fără să mă mai intereseze notele obţinute. Mi se născuse al doilea fecior, Adrian, care avea numai trei luni de zile şi salariul meu îl împărţeam cu ei acasă, iar eu la facultate, încât nu-mi

permiteam să întind susţinerea examenelor pe mai multe sesiuni.

Aşa am absolvit anul V, cu note între 5 şi 8, modeste în raport cu cele pe care le obţinusem în primii trei ani, dar eu începusem să mă resemnez şi mă consideram mulţumit, în parte, pentru că terminasem facultatea. În acelaşi an am luat subiect pentru lucrarea de diplomă, la Dreptul Internaţional Privat, deoarece nu am mai găsit la alte obiecte ca Dreptul Penal, Dreptul Procesual Penal sau Dreptul de Stat (Constituţional), la care mi-ar fi convenit.

M-am prezentat la profesorul Tudor Popescu – responsabil, şi l-am anunţat că am rugămintea să-mi aprobe să-mi trec pe lucrare îndrumătorul meu, aşteptând din partea domniei sale să-mi indice modul cum să structurez materialul, care să fie problema prioritară pe care s-o tratez mai în detaliu, ce manuale sau alte materiale să consult pentru a mă documenta temeinic şi cum vor fi relaţiile noastre viitoare, dânsul în calitate de coordonator, iar eu executantul interesat să iasă totul cât mai bine.

M-a primit cu răceală şi mi-a spus doar atât: „Execută lucrarea şi vom a-mi vedea noi după aceea!” Nimic în legătură cu planul lucrării la care aşteptam ajutor din partea domniei sale, nimic despre vreo eventuală întâlnire să-mi vadă stadiul lucrării. La plecare am întrebat totuşi:

— Cu lucrarea ce fac atunci când va fi gata?

— O depui la secretariatul facultăţii! a fost răspunsul lui.

Am mai încercat să-l caut prin luna noiembrie când aveam tot materialul executat în ciorne, dar domnia sa nu a fost de găsit, secretarul motivând că se află în documentare la Tribunalul Suprem unde nu poate fi deranjat. Când m-am prezentat pe data de 10 ianuarie la facultate să-l caut, mi s-a comunicat că lipseşte, fiind

plecat în străinătate, fără să mi se mai spună şi motivul, probabil tot „documentare”.

Am depus un exemplar al lucrării de diplomă la secretariat şi am aflat că susţinerea ei o voi face între 1 – 7 februarie. Am plecat acasă, la Constanţa cu inima strânsă, dar nu am mai spus la nimeni. Starea mea de spirit parcă mă prevenea că ceva nu este în regulă şi aşa a fost. La examenul propriu-zis nu am vorbit decât un singur minut, deşi îmi schiţasem nişte probleme care să mă ajute să prezint lucrarea în părţile mari şi nu s-o citesc de la început până la sfârşit, ca să nu plictisesc.

— Ajunge! mi-a spus domnul profesor Tudor Popescu, fără a mă privi. În timpul expunerii mele l-am văzut uitându-se la coperta lucrării, pe care scria: „Îndrumător, profesor T. Popescu”.

Neştiind ce să fac, aşteptam în bancă în poziţia în picioare.

— Liber! Ţi-am dat notă de trecere, ce mai vrei?

Am simţit că mi-a căzut tavanul în cap. Mi-am luat mapa cu care venisem, am introdus în ea copia lucrării pe care tocmai încercasem s-o prezint şi am ieşit din sală. Colegii de afară m-au asaltat cu întrebări, dar le-am răspuns: Bine. Parcă nu mai aveam puterea să vorbesc. Mă gândeam: „Oare pâra lui Iancu de la Socialismul ştiinţific mai are efect şi acum? Este posibil ca un sentiment de ură al unei persoane să poată fi atât de uşor de transmis altora?” îmi era ruşine de mine, că pot gândi astfel, dar nu-mi puteam justifica atunci atitudinea pe care au adoptat-o ei faţă de mine.

M-am întors la Constanţa şi am început să muncesc normal, executând misiunile care-mi reveneau. Cu trecerea timpului m-am liniştit, am început să mă împac cu situaţia, dar nu m-am prezentat la facultate să ridic diploma decât prin vara anului 1970. Nici nu aveam nevoie de ea, deoarece aveam serviciu, iar diploma nu mi-ar fi adus nicio

promovare.

O lecţie de istorie pe viu

Plecasem într-o misiune de rutină în raionul Adamclisi, dar înainte de a mă apuca de treabă am trecut pe la „Monumentul eroilor” care se afla în curs de restaurare. Acolo i-am găsit pe profesorii şi maeştrii Vasile Canache şi Adrian Rădulescu, care se interesau de mersul lucrărilor, angajaţi în nişte discuţii aprinse cu specialiştii care se ocupau de lucrări, inclusiv de refacerea unor metope. I-am ascultat preţ de o oră şi mai bine cu sufletul la gură şi îmi permit să redau, cu aproximaţie, unele idei expuse de domniile lor:

Restaurarea preţiosului document în piatră – spunea regretatul Vasile Canarache – este certificatul de naştere al poporului român. Tumul circular clădit masiv numai din piatră are diametrul de 27 metri şi înălţimea de 18 metri; el poate folosi şi ca observator, întocmai ca şi cel construit la începuturi pentru supravegherea teritoriului din împrejurimile sale.

Pe acest teritoriu s-au înfruntat geto-dacii cu romanii conduşi de însuşi împăratul Traian. Luptele au durat aproape trei ani (109 – 112), acest loc constituind cota cea mai înaltă a platoului. Înainte în acest loc exista un alt altar militar şi un mausoleu: primul era aşezat în partea de răsărit, al doilea la nord, iar între ele fusese construit monumentul încă din anul 102. A fost construit în cinstea celor 3800 de ostaşi ai armatei romane căzuţi în acest loc, aşa cum era scris pe acest monument. Cetatea a fost distrusă de năvălirile carpo-goţilor din a doua jumătate a secolului al III-lea, apoi peste acest spaţiu dobrogean numit în acea vreme „Scythia Minor” au trecut şi alte popoare barbare care s-au îndreptat spre centrul şi apusul Europei: hunii, gepizii, avarii, goţii, uzii, slavii, cumanii, tătarii, pecenegii, care au lăsat urme şi prăpăd”.

Profesorul Adrian Rădulescu a vorbit succint despre

însemnătatea metopelor de pe exteriorul monumentului:

„Columna prin marmura rece înfăţişează teme din lupta şi viaţa dacilor în încleştarea din anii 101 – 102, apoi 105 – 106 cu romanii, dar ele prezintă şi unele îndeletniciri paşnice ale dacilor. La Roma există monumentul original lucrat tot în marmură, după care vom reconstitui şi noi metopele care ne lipsesc”.

Am plecat de acolo emoţionat şi toată ziua cât am umblat prin satele din împrejurimi pentru a-mi îndeplini sarcinile pentru care venisem, am căutat cu privirea vestigii care să amintească de acel trecut românesc plin de războaie de cotropire, însă nu am văzut decât garduri de piatră, după modelul adus de turci.

…Prin anul 1967 în Ministerul de Interne începuse să se resimtă o oarecare neînţelegere între generaţiile vechi şi noii veniţi – tineri, şcoliţi, apoi şi absolvenţi ai facultăţii – mai întâi pe problemele profesionale pe care le abordam în mod diferit unii faţă de alţii, mai târziu în diferite dezbateri de caz împreună cu procurorii şi apoi pentru ocuparea funcţiilor în aparat.

Noul adus de noi i-a dezorientat, i-a tulburat, încât între cele două generaţii s-a declanşat o luptă, uneori surdă, alteori făţişă, al cărei rezultat era greu de prevăzut. Recepţia noului s-a lovit de o rezistenţă puternică, previzibilă şi autentică din partea lor.

Toate aceste reacţii nu au scăpat unora dintre şefi care se simţeau răniţi în orgoliul propriu şi se plângeau la şeful D.M.R. despre tinerii pe care îi aveau în subordine, motivând că „filfizonii cu aer de mari jurişti” nu le mai execută ordinele, iar în unele situaţii îi tratează „de sus”. Ei ne priveau ca pe nişte berbecuţi fără speranţă, mult prea obraznici, care, însă, le ameninţau funcţiile. Şeful D.M.R. le-a spus simplu: „Căutaţi şi voi să studiaţi mai mult şi să ştiţi mai mult decât ei şi atunci nu vă vor mai contrazice!”

La prima convocare pe ţară a şefilor miliţiilor regionale unii au raportat şefului Direcţiei Generale a Miliţiei, dar au primit un răspuns asemănător, după ce le-a spus o scurtă poveste:

— Cu două săptămâni în urmă s-a prezentat la mine un ofiţer din aparatul central care îmi fusese anunţat că doreşte să iasă la raportul meu. L-am primit şi după ce s-a prezentat regulamentar, a spus direct: „Tovarăşe General, eu am absolvit recent Facultatea de Drept”. „Felicitări!” i-am spus. „Da, dar am absolvit cu nota 10 şi nu mai suport să rămân în subordinea colonelului Iliescu care are numai şapte clase şi mă toacă zilnic la cap cu bazaconiile lui. Cel puţin să mi-l luaţi de pe cap, deoarece nu face altceva decât să frâneze bunul mers al activităţii serviciului.

Ce a urmat nu vă mai spun. Am constatat însă, că ofiţerul avea dreptate că în cei doi ani în care ei au lucrat alături de ofiţerii mai în vârstă şi-au dat seama de potenţialul lor profesional.

Trebuie să îndreptăm lucrurile, iar dacă cei care acum sunt şefi de servicii, de birouri etc, vor să mai rămână în funcţii, trebuie să studieze temeinic şi să meargă să susţină examenele la facultate” şi-a încheiat Generalul cuvântul.

A urmat o perioadă de febrile căutări, apoi au fost organizate la fiecare D.M.R. din ţară, cursuri de pregătire în vederea examenului de admitere la secţia fără frecvenţă. Mulţi ofiţeri s-au înscris la Facultatea de Drept din Cluj sau din Iaşi, puţini la Bucureşti, reuşind majoritatea.

Peste ani de zile numărul cadrelor cu studii superioare a crescut simţitor, atât cu cei care continuau să vină din şcoală, cât şi cu ofiţerii vechi care intraseră în iureşul pregătirilor. O mare parte dintre ei au reuşit să înveţe şi au acumulat cunoştinţe notabile; au fost, însă, şi unii care „s-au strecurat” prin facultate şi, deşi au obţinut

diploma, nu au arătat o creştere a calităţii cunoştinţelor, o îmbunătăţire a muncii desfăşurate în raport de schimbările ce se produceau aproape zilnic.

„Minunea" cu promovarea cadrelor în raport cu studiile superioare s-a aplicat de la caz la caz şi nu a ţinut prea mult, deoarece în 1972 şcoala de ofiţeri a fost mutată în cazarma de la Băneasa, fiind patronată de securitate şi nu s-au mai făcut cursuri pentru facultate. Astfel că s-a revenit, în mod tacit, la promovarea în funcţii cu studii medii pentru a se menţine o „gardă credincioasă" în punctele de decizie, care va marca toată desfăşurarea muncii şi vieţii noastre viitoare.

Atunci şi eu eram unul dintre cei care se răzvrăteau, în tăcere, împotriva şefilor neşcoliţi, dar răi şi părtinitori, încăpăţânaţi şi pârâcioşi, unii chiar incompetenţi. Acum, însă, după ce au trecut atâţia ani, recunosc că şi noi eram prea pretenţioşi faţă de ei şi puţin intoleranţi. Desigur, era foarte greu să munceşti cot la cot cu ceilalţi şi să înveţi singur pentru facultate, la o vârstă nu tocmai tânără, având şi o familie de întreţinut cu toate obligaţiile ce decurg din acest statut. Numai cel care nu a fost în această situaţie nu poate judeca corect, fără patimă, prin câte dificultăţi trecea cel care îndrăznea să se înhame la o asemenea întreprindere dificilă.

Cu tot „dezgheţul" care se produsese în Ministerul de Interne, diferenţele între generaţii se vor menţine încă multă vreme cu rezultate uneori dramatice.

Partea a III-a începutul exilului. Cu „cortul" prin ţară.

Cap. I Tulcea – adjunct al şefului serviciului circulaţie

Reforma administrativ-teritorială care a avut loc în luna februarie 1968 a adus, odată cu judeţele, noi probleme economice şi sociale, cu deplasări masive de persoane – familii întregi – dintr-o localitate în alta, în scopul de a face viabile noile forme ale administraţiei. Nici

miliţia nu a scăpat acestor prefaceri, mulţi dintre noi fiind mutaţi, prin ordin, la noile structuri ce se înfiinţau.

Şi de această dată generaţia veche a avut un câştig de cauză, rămânând la Constanţa cei care aveau funcţii bune, fiind cunoscuţi pe plan local şi central. Când erau întrebaţi dacă ar vrea să meargă la noul judeţ, aduceau ca argumente soţia care are serviciu, copii care sunt la o şcoală sau alta, vârsta…

Astfel ne-am trezit „împinşi" la Tulcea, majoritatea ofiţerilor şi subofiţerilor tineri. Eu, pentru că lucram la serviciul cadre am luat cunoştinţă de modul cum va fi structurată schema de organizare a Inspectoratului Judeţean de Miliţie Tulcea, dar am ştiut sigur că voi pleca acolo numai în preziua deplasării noastre care s-a făcut cu autobuzele.

Ar fi trebuit să mă bucur că voi lucra din nou la circulaţie, ca de prima dragoste, dar n-a fost aşa. Toate încercările mele de a se reveni la hotărârea mutării s-au lovit de ordinul ministrului, care urmărea constituirea rapidă a noului organ de lucru pentru evitarea vidului executiv.

Şeful Inspectoratului Tulcea a fost numit lt. col. Sile Cenuşaru, un bun camarad, strălucit profesionist cu care am lucrat foarte bine toată perioada.

Media de vârstă era de 33 de ani, iar a serviciului circulaţie de 25 de ani, cel mai tânăr serviciu din cadrul acestui organ de miliţie. Poate că a fost greu la început, lipsind experienţa în unele domenii, dar am apreciat faptul că fiind tineri, numai locotenenţi şi sergenţi majori, am pornit-o de la noţiuni aproape de zero, învăţând şi muncind împreună pentru a ne forma în conformitate cu cerinţele momentului, fără rutină şi metehne, având de partea noastră vigoarea, tinereţea şi lipsa influenţelor inerente ale celor în vârstă.

Fusese numit şef de serviciu lt. major Nicu

Dumitrana, un inginer venit la noi în toamna anului 1965, un bun coleg, care s-a adaptat la o nouă muncă împreună cu mine, care eram adjunctul lui şi alţi şapte locotenenţi care formam nucleul serviciului circulaţie, care dirijam activitatea altor 14 subofiţeri, fiecare cu sarcini bine stabilite.

1 – Un început marcat de multe lipsuri şi condiţii de viaţă

Inspectoratul nou înfiinţat nu avea un sediu propriu şi am fost nevoiţi să ne îngrămădim în primele zile de existenţă, în localul fostei miliţii raionale destul de mic; după vreo două săptămâni am fost primiţi în spaţiu de către Penitenciarul Tulcea, care ne-a pus la dispoziţie două barăci aflate cu faţa la stradă, în care ne-am instalat principalele formaţiuni operative, dar până atunci, din lipsa unui birou de lucru, făceam instruirea subofiţerilor în faţa scărilor la intrarea în sediul Miliţiei oraşului.

Parcă mă văd cum stăteam pe ultima treaptă ca să fiu mai sus decât ei, să-i pot vedea şi să le transmit sarcinile pentru ziua în curs, ori evenimentele rutiere produse, organizarea de acţiuni pe teren, precum şi transmiterea ordinelor primite de la forurile noastre superioare.

Deşi purtam denumirea de serviciu circulaţie, nu deţineam niciun mijloc de transport, folosindu-ne de unicul autoturism marca IMS pe care-l avea în dotare miliţia oraşului Tulcea şi aceasta o făceam numai atunci când se producea câte un accident grav. Pentru a-i învăţa pe lucrători să cerceteze un accident de circulaţie, de fiecare dată încărcăm cu ei autoturismul cu care ne deplasam la faţa locului; eu cercetam, adunam probe, măsurăm, fotografiam vehiculele şi urmele, continuând să explic, pe cât puteam, într-un cadru vitreg, de câmp şi nu de sală de curs.

La începutul lunii mai, Miliţia Judeţului Constanţa şi-a făcut milă de noi şi ne-a repartizat un autoturism marca

„Volga”, destul de uzat, pe care-l foloseam pe rând.

Abia la începutul anului 1969 am început să primim autovehicule noi, repartizate nouă direct şi să putem cuprinde toate drumurile din judeţ cu patrule bine organizate, unele chiar pe schimburi.

Preluasem din mers activitatea de preschimbare a permiselor de conducere acţiune aflată în desfăşurare în baza decretului nr. 328/1966, la care s-a adăugat şi o muncă titanică de preschimbare a numerelor de ordine ale tuturor autovehiculelor cu noul indicativ al judeţului.

Deşi toţi erau tineri şi prea puţin iniţiaţi în activităţile privind examinarea candidaţilor în vederea obţinerii permisului de conducerea autovehiculelor după noul sistem de examinare, cu chestionare şi manevre în poligon, am fost nevoiţi să luăm măsuri de identificare a tuturor dosarelor depuse de candidaţi în acest scop şi să constituim comisii de examinare pentru a ajunge cu ei la zi.

Începuseră să apară maşinile Dacia 1100, apoi 1300 şi treptat numărul posesorilor de autoturisme a început să crească, ceea ce a impus înfiinţarea unei şcoli pentru pregătirea viitorilor şoferi, ca să prevenim conducerea fără permis, sursa accidentelor rutiere de care nu aveam nevoie. Toate acestea au necesitat ore de muncă, uneori zi lumină, cunoscând toţi lucrătorii că este necesar să facem un efort pentru a rezolva multiplele probleme inerente oricărui început.

Dar, dacă munca o desfăşuram pe teren, lucrările de birou le executam stând înghesuiţi 3 – 5 ofiţeri într-o încăpere, ca să nu mai vorbim de lucrul cu publicul care era un chin atât pentru lucrători, cât şi pentru publicul care venea pentru a-şi rezolva cerinţele.

Dar viaţa personală? Nici vorbă de aşa ceva. Multe cadre dormeau pe nişte şlepuri compartimentate ale portului, iar unii dormeau într-un dormitor comun,

amenajat la subsolul unei clădiri a Miliţiei Oraşului Tulcea, câte 40 persoane în 150170 metri pătraţi, într-un zumzet permanent de sforăituri şi de aer închis. Noi veneam de la accidente noaptea târziu şi mergeam în vârful picioarelor pentru a nu-i trezi pe ceilalţi, într-o noapte, un coleg a pornit magnetofonul şi l-a înregistrat pe căpitanul Miloş Iancu, iar la ora 6.00 când urma să se dea deşteptarea, colegul a dat drumul magnetofonului, reproducând în totalitate repriza de sforăit.

— Mişcă-l, măi, odată, să se oprească din sforăit, că aşa ne oboseşte toată noaptea! s-a auzit o voce.

Cine credeţi că era? Tocmai cel înregistrat cerea să se întrerupă sforăitul care nu mai înceta.

Cu excepţia activiştilor de partid care aveau cantină la sediul Comitetului de partid judeţean, toţi ceilalţi militari sau civili de la diferite instituţii noi, începând cu a doua săptămână de la sosire, mâneam la o cantină a Trustului local de construcţii, ieftin şi cu hrană proastă dar nu mai puteam mânca la restaurant unde toţi banii s-ar fi dus pe hrană. Această cantină ne-a făcut pe toţi să ne împrietenim, indiferent de la ce instituţii eram, important era că pe toţi ne adusese „torentul administrativ” la Tulcea şi toţi trăiam cam aceleaşi condiţii vitrege.

Fiind prea multe sarcini de executat, învoiri să ne vizităm familiile rămase acasă la Constanţa, primeam pe rând, odată la două săptămâni sau chiar o lună de zile.

Când am ajuns acasă, soţia a început să se plângă de faptul că nu se poate descurca singură cu doi copii şi că nu-i ajung banii pe care i-i trimit eu, că s-a săturat singură şi mă roagă să fac ceva să-i iau cu mine la Tulcea.

— Dacă nu te poţi întoarce la Constanţa, fa ce-ţi stă în putinţă şi ia-ne la tine, la Tulcea.

— Acolo nu sunt apartamente corespunzătoare şi este destul de greu cu piaţa care nu mai poate satisface cerinţele „exodului” de oameni care au fost deplasaţi la

Tulcea, pentru a înfiinţa toate întreprinderile din zonă.

— Oricât de greu ar fi, e mai uşor dacă suntem cu tine, deci, vezi ce faci ca să ne iei de aici!

Eu mai speram, încă, în minuni. Mă gândeam că mă va ajuta colonelul Găitan să mă întorc, aşa cum mi-a promis la plecare. În dimineaţa următoare am mers la biroul domniei sale şi i-am raportat:

— Mi-aţi promis că după ce vom pune „pe roate" munca de la Tulcea, mă aduceţi înapoi. Totul merge normal acolo, oamenii lucrează bine, ştiu ce au de făcut şi vă rog să interveniţi pentru a mă muta la Constanţa, unde am familie şi casa!

— Dragul meu, vreau să mă înţelegi bine! a spus colonelul. Eu am nevoie de tine şi te-aş lua înapoi chiar acum, dar nu mai pot. Vrei să mă vezi certându-mă cu şeful tău, colonelul Cenuşaru? Cine ar da un om ca tine? Şi apoi, nu uita că tu şi cu Dumitrana aţi fost expres menţionaţi pe listele venite de la D.G.M! Deci, nu a fost ordinul meu ca să fii mutat acolo. Mai ai răbdare, că poate se va ivi o ocazie şi te întorci!

— Cât să mai aştept? am spus eu dezamăgit.

— Mai aşteaptă, viaţa este schimbătoare şi…

— Până când să aştept schimbările de care vorbiţi? am dat eu din cap a lehamite.

— Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa, să ştii.

Acestea au fost ultimele vorbe pe care le-am schimbat amândoi şi de atunci nu l-am mai văzut niciodată.

Între timp domnia sa a fost avansat la gradul de general, iar prin 1975 a fost mutat în cadrul D.G.M., lăsând locul colonelului Timofte, locţiitorul său.

Am plecat spre casă gândindu-mă la el. Un om înalt, cu o ţinută statutară, blajin la vorbă, dar serios şi autoritar prin comportare, plin de politeţe. „Poate are dreptate. Cum să mă ia înapoi când abia fusesem mutat şi se urmărea

consolidarea în noile judeţe a unor organe de miliţie competente, active şi ferme?” îmi ziceam eu, mergând pe stradă.

I-am povestit soţiei cum a decurs întrevederea, dar ea a rămas sceptică cu privire la o eventuală întoarcere într-o perioadă scurtă.

— Caută tu să faci un schimb de locuinţă cu cineva din Tulcea şi să ne mutăm că nu se întrevede nicio speranţă!

Am plecat a doua zi, promiţându-i că voi căuta o locuinţă.

În Tulcea se construia puţin, iar perspectivele pentru a obţine un apartament nou erau îndepărtate. Aprovizionarea generală cu alimente, combustibili, alte materiale se făcea tot prin structurile vechi existente la fosta Regiune Dobrogea întrucât noile instituţii şi întreprinderi nu funcţionau la capacitatea lor deoarece nu aveau toţi angajaţii necesari.

2 – Mutarea familiei într-una din zile ne-a chemat şeful inspectoratului pe toţi şefii de formaţiuni şi ne-a prezentat nişte probleme specifice. La sfârşit am pus toţi problema locuinţelor.

— Încercaţi să faceţi schimb de locuinţă cu cetăţenii din Tulcea care vor să plece la Constanţa! Eu deja am făcut schimbul şi m-am mutat aici. Nu cred că vă mai gândiţi să vă întoarceţi la Constanţa, cel puţin pentru vreo cinci ani de acum încolo. Vedeţi că sunt adrese în ziarul local, mergeţi şi vedeţi apartamentele şi faceţi schimbul. Deocamdată nu sunt locuinţe pentru că Ministerul de Interne nu are bani pentru un număr atât de mare, iar în Tulcea se construieşte foarte încet.

Într-o zi s-a prezentat un coleg cu ziarul local şi mi-am notat de acolo două adrese pe care le-am şi vizitat spre seară. M-am întors la Inspectorat şi am dat un telefon acasă pentru a-mi anunţa familia.

— Vrei să ne mutăm? am întrebat-o pe soţie.

— Da. Ai găsit o locuinţă corespunzătoare?

— Este un apartament ca al nostru, situat în centrul oraşului, lângă Casa de Cultură şi aproape de malul Dunării.

— Piaţa este aproape?

— La al doilea bloc de lângă noi, dar nu este prea bine aprovizionată. Să sperăm că situaţia se va îmbunătăţi.

— Când vii să ne iei?

— Mâine. Vine cu mine şi cel cu care facem schimbul pentru a perfecta actele necesare la ICRAL. Tu pregăteşte bagajele, împachetează ce trebuie protejat, ca să nu pierdem mult timp la încărcat!

A doua zi, însoţit de lt. major Ioniţă Cleon, şeful formaţiunii evidenţa populaţiei, am plecat la Constanţa cu scopul de a ne întoarce cu bagajul. Cu noi au venit şi cei cu care urma să facem schimbul; am fost la ICRAL, apoi la întreprinderea de transport auto (IRTA) de unde am închiriat un autotren în care am pus tot bagajul meu şi al lui Ioniţă. Soţiile au rămas în cabină însoţite de copii, iar noi, bărbaţii, am stat în caroserie pe o canapea special amenajată ca să ne fie comod.

Cu acelaşi autotren au plecat spre Constanţa şi vechii locatari, astfel că până seara dusesem bagajele în camere şi le aşezasem cât de cât pentru a putea să ne odihnim.

Când veneam pe drum cu bagajele priveam câmpul înverzit şi-mi rămăseseră ochii pironiţi în depărtare, iar în interior creierul lucra. „Cât de nedreaptă este viaţa! îmi ziceam în gând. După ce am suferit trei ani în Bucureşti locuind în acea căsuţă modestă, acum, când speranţa mi se îndeplinise de a avea o locuinţă confortabilă şi mi se îndeplinise visul de a reveni acasă, mă vedeam nevoit să mă mut din nou şi s-o iau de la început. Idioată meserie mi-am ales! Ordine, privaţiuni, frustrări, riscuri, dar asta este,

eu am ales-o, indiferent de motivul care m-a determinat să iau această „hotărâre”.

Ioniţă urmărindu-mi figura gânditoare, m-a întrebat:

— De ce eşti supărat?

— Mă gândesc la viaţa mea, prin câte am trecut şi poate voi mai trece. Cine ştie ce îmi mai rezervă viitorul?

— Hai să lăsăm gândurile negre, că nu ne face bine. Ce să mai facem acum? Trebuie să ne aducem familiile aici, că era greu şi pentru noi şi pentru ele. Mai avem puţin şi ajungem.

— După ce ne aranjăm bagajele, te invit pe la noi cu doamna.

— Mulţumesc! mai discutăm noi la serviciu despre asta, am spus eu pe gânduri.

3 – Vizite la domiciliu într-una din zile primesc un telefon de la colegul meu de şcoală de marină, Crysti Dinu, care era ofiţer de port la Căpitănia portului Brăila. Nu-l văzusem din 1961 şi eram dornic să-l întâlnesc şi să mai depănăm amintiri. El venea la Tulcea pentru rezolvarea unor probleme de serviciu şi l-am invitat la mine acasă să mai stăm de vorbă. Mi-a făcut mare plăcere vizita lui, dar nu a stat decât o singură zi la mine şi noaptea.

La câteva zile, m-a vizitat la serviciu Popescu Constantin, fost coleg de şcoală de ofiţeri şi de clasă cu mine. Venise cu viitoarea soţie şi cu mama acesteia şi urmau să meargă în Delta Dunării pentru câteva zile. Maşina am parcat-o la noi, în curtea miliţiei, dar nu am găsit cameră la hotel, deoarece era arhiplin din cauza noilor salariaţi veniţi odată cu înfiinţarea judeţelor şi locuiau acolo din lipsa locuinţelor.

I-am invitat la mine acasă unde au rămas până a doua zi când au găsit modalitatea de a pleca în Deltă. Când s-au întors, bronzaţi, ciupiţi de ţânţari, dar mulţumiţi că au mâncat peşte şi icre pe săturate, au mai stat o noapte şi în

ziua următoare Sică şi ai săi au plecat la Bucureşti.

Pe la sfârşitul lunii iulie, m-am pomenit în birou cu fostul nostru profesor de Drept Roman, maior Sas. M-am bucurat că mă vizitează, dar noi eram foarte ocupaţi cu întocmirea unor situaţii pe care urma să le trimitem la D.G.M. şi nu-l puteam însoţi în niciun loc pe care ar fi vrut să-l vadă.

— Măi, nu sunt singur. Este şi soţia cu mine şi mai este şi profesorul Ceterchi de la Facultatea de Drept, cu familia. Vrem să mergem undeva în Delta Dunării. Lăsăm la voi în curte maşina şi poate mergi tu cu noi, că este prima dată când venim şi nu ştiu mersul lucrurilor.

Sas se purtase frumos cu noi în perioada şcolii de ofiţeri şi apela la noi pentru prima oară, dar nu puteam pleca eu cu ei. M-am gândit să-l trimit cu ei pe colegul meu Neluş Şurcă, care urma să-şi ia subiect pentru lucrarea de diplomă. Pe el îl pot acoperi eu câteva zile. L-am chemat în birou şi i-am spus:

— Neluş, a venit profesorul Sas şi are nevoie să meargă în Delta Dunării. Vrei să te duci tu cu ei? Să profităm că este aici şi Costică Buzoianu, în concediu şi poate mergeţi amândoi.

Poate aranjaţi şi voi ceva cu lucrările de diplomă. Aveţi grijă să nu le lipsească nimic!

— Dar cu ce ne ducem în Deltă? a întrebat Neluş.

— Eu am un coleg la navele sanitare cu care am făcut armata. Este căpitanul unuia dintre vase. Te duci la el cu acest bilet şi vă ajută! Se numeşte Ciotâmel Ion.

— Dar cât stăm cu ei în Deltă?

— Patru-cinci zile. Te acopăr eu la conducerea inspectoratului, iar srcinile le voi executa eu cu locot. Galben.

— Când plecăm?

— Ar fi bine să plecaţi imediat, să nu-i apuce noaptea

în Tulcea pentru că la hotel nu sunt camere iar ei sunt cinci persoane. Caută-l pe Costică Buzoianu şi stabiliţi!

— Care cinci?

— Este Sas cu soţia şi profesorul Ceterschi cu soţia şi fetiica.

— Situaţia se complică atunci.

— Treci pe acasă, ia-ţi cele necesare şi opreşte-te la vapor. Pe căpitan îl cheamă Ion Ciotâmel, să ţii minte!

Au plecat pe la orele prânzului şi au stat aproape opt zile în deltă, venind de acolo toţi mulţumiţi.

— Ne-a propus să luăm amândoi subiecte la Teoria Statului şi Dreptului şi noi am acceptat, mi-a spus Şurcă.

— Foarte bine aţi făcut, dar Teoria statului este un obiect vast şi destul de complicat.

— Sas ne-a promis că ne ajută efectiv să le întocmim.

În luna ianuarie, înainte de a pleca la Bucureşti, Neluş mi-a arătat lucrarea. Era întocmită după toate regulile, dar era plină de termeni din limba latină şi unele pagini aveau multe fraze luate din Dreptul Roman. A obţinut nota 9 şi m-am bucurat mult când s-a întors şi mi-a spus. Recunosc că el a fost mai norocos decât mine. Menţionez că Neluş mi-a fost coleg de grupă la şcoală şi era şef de birou.

…Populaţia judeţului Tulcea era pestriţă. Pe lângă români, care erau majoritari, vieţuiau acolo lipoveni, tătari, turci şi nelipsiţii ţigani. Nu existau pe atunci probleme etnice, toţi trăiau în armonie.

În judeţ nu exista industrie. În afară de şantierul naval şi o fabrică de conserve din peşte, au fost construite nişte hale frigorifice unde se depozita peştele oceanic adus de navele de pescuit. Se făcea transport pe apă şi pe uscat, cu trenul şi mijloacele auto. Populaţia se ocupa cu pescuitul, agricultura şi serviciile publice.

4 – Accident la Sulina

Tot în luna iulie 1968 am fost anunţaţi că în oraşul Sulina – port la extremitatea de răsărit a ţării, la Marea Neagră – s-a produs un accident de circulaţie între o motocicletă şi un autocamion al primăriei, singurele autovehicule existente în acea vreme în Sulina.

Curios să văd ce se întâmplase, m-am deplasat acolo să elucidez cauzele accidentului şi să întreprind unele măsuri de prevenire pentru viitor.

Am plecat în zorii zilei cu un vapor de pasageri pus în mişcare de zbaturi, acţionate de forţa aburului. În anii următori aceste deplasări se făceau cu nave rapide purtând numele de Săgeata sau Racheta.

Vaporul mergea încet şi oprea în fiecare localitate: Crişan, Mila 23, Maliuc şi Sulina. Drumul pe apă este pitoresc, încă de când treci de farul din aval de Tulcea, unde Dunărea se desparte în două braţe: Sulina cu şanalul său mărginit de două maluri paralele şi Sfântul Gheorghe, care merge spre dreapta.

În drum spre Sulina întâlneam pescari cu bărcile lor negre, constituiţi în grupuri pe lângă maluri, scoţând peştele prins în vintire, taliene, vârşi, ori trăgând spre mal năvoadele pline, în jurul cărora planau în zbor circular stoluri de pescăruşi.

Distanţa dintre Tulcea şi Sulina am străbătut-o aproape în 5 ore. Stăteam pe punte şi priveam apa şi malurile, reuşind să-mi întipăresc în memorie fiecare copac, tufa şi fiecare cuib de raţă sălbatică. Soarele arzător al verii ridica, în unele locuri din stuf o boare umedă şi fierbinte care făcea ca malul să mi se pară o insulă îndepărtată pe ale cărei maluri bărcile negre pe care pescarii le trăseseră pe nisipul argintiu, să semene cu pirogile popoarelor pierdute prin pădurile ecuatoriale.

Era în obiceiul meu, ca o curiozitate inexplicabilă, ca de câte ori întâlneam pescari lipoveni să încerc să le înţeleg pricina ascunsă căreia se datora dorinţa de viaţă a

acestor oameni necăjiţi. În parte pot spune că am reuşit să citesc în privirile lor înveselite de băuturi alcoolice, adesea spirt medicinal. Sunt firi tăcute, în general, care se mulţumesc cu viaţa pe care o duc şi nu au pretenţii la alta, neavând nici alte dorinţe speciale. Curios comportament şi mod de viaţă!

Când ne-am apropiat de oraşul Sulina s-au ivit câteva căsuţe albe, apoi nişte magazii spre stânga, iar pe partea dreaptă clădirile primăriei, căpităniei portului şi restaurantul, apoi magazinul alimentar; tot lângă malul stâng se aflau două nave de tonaj mare acostate cu prova în amonte.

— Portul Sulina a fost port important la Marea Neagră încă din vechime, îmi spune primarul Bădan, dar a fost lăsat fără o industrie sau alte facilităţi. Poate de acum încolo se va dezvolta, dacă se va construi şoseaua care să ne lege de municipiul Tulcea. Nu sunt decât 60 de kilometri şi poate fi construită pe lângă digul de apărare din dreapta Dunării. Acum oraşul are vreo patru străzi mai însemnate, după care dai de colibe acoperite cu stuf, de unde începe zona sălbatică.

— Am citit undeva că Sulina se numea Porto Franco în vechime, când erau aici tot felul de companii de navigaţie internaţionale, am spus eu.

— Da. Sulina a cunoscut o viaţă intensă în deceniile IIIV ale secolului 20. Aici se adunau călători din toate naţiile şi religiile lumii, atraşi de mirajul îmbogăţirilor rapide.

Vechiul far care fusese zidit în 1802, apoi reclădit în 1842, a rămas mult în spate, departe de mare, deoarece uscatul a avansat mult în mare prin aluviunile aduse de Dunăre de pe traseu pe care îl străbate pe pământul Europei, formând aici şi în toată Delta Dunării pământul nou. De la Sulina, pe canalul

Carden se ajunge la pădurea Letea. Sunt mai multe

canale: Dranov, Litcov, Privalevca (spre Uzlina) sau Caraorman; canalul Era cle spre lacul Matiţa sau canalul Olguţa spre lacul Fortuna.

Priveam marea la Sulina, valurile mării fierbeau datorită mâlului adus de Dunăre pe care marea nu-l primeşte şi atunci el se depune la intrare, formând un prag care trebuie dragat periodic spre a permite trecerea navelor de tonaj mare care vin din Marea Neagră pentru a ajunge în porturile Galaţi şi Brăila.

...Accidentul care mă dusese la Sulina se produsese datorită nerespectării regulilor de circulaţie de către conducătorul motocicletei, care nu a acordat prioritate de dreapta autocamionului primăriei la intrarea într-o intersecţie centrală, alegându-se cu o fracură la femurul stâng.

În Sulina nu erau instalate indicatoare rutiere, nefiind alte vehicule şi nicio circulaţie care să reclame o atare semnalizare. Am întocmit dosarul de cercetare pe care l-am lăsat la Miliţia oraşului Sulina pentru definitivarea cercetărilor, după ce victima se va întoarce din spital.

Urma să mă întorc la Tulcea la ora 15.00, nefiind alt vapor până la acea oră. Şeful miliţiei locale, căpitanul Albeşteanu m-a invitat la restaurant să bem o cafea.

— Cândva, aici se făcea cafea turcească, fiartă în nisip, îmi spune Albeşteanu.

— Asta acum 50 de ani, probabil?

— Da. Îmi povestesc şi mie oamenii bătrâni de pe aici.

În sala restaurantului un ventilator cu palete late, fixat în tavan se învârtea încet expediind norii albaştri de fum pe ferestrele deschise. Câţiva turişti îmbrăcaţi în haine viu colorate, aşezaţi în jurul meselor, discutau despre cele văzute şi râdeau în hohote. De la o masă ne

făcea semn un cetăţean de vreo 35 – 40 de ani, dar eu nu-l cunoşteam.

— Vino încoace, la masa noastră! îl strigă Albeşteanu. Este un inginer de la Piscicola Tulcea, un băiat deştept, îmi spune el.

Inginerul Petrov s-a apropiat, am făcut cunoştinţă, apoi a luat loc la masa noastră, având o halbă de bere în mână.

— Ce să fac până vine vaporul de ora 15.00? Omor şi eu timpul, spune inginerul parcă pentru a justifica berea pe care o ţinea în mână.

— Ia loc aici, mai stăm de vorbă! a spus din nou Albeşteanu, trăgând de spătarul unui scaun pentru a i-l oferi noului venit.

La o altă masă, mai în fundul sălii, erau trei tineri îmbrăcaţi în blugi şi tricouri colorate şi faţă tuciurie.

— Sunt hoţi de mahala! ne atenţionează Albeşteanu.

— Ăştia sunt cuminţi, îi spun eu. Vara trecută am discutat cu un cunoscut de-al meu din Constanţa care trăieşte de câţiva ani în Venezuela. Se afla în vizită la părinţii lui. Îmi spunea că în Venezuela, în afacerile cu cocaină şi marihuana este domeniul cel mai fierbinte al crimei. Unii membrii ai mafiilor au reuşit să-şi recruteze oameni prin guvernele altor ţări, folosind bani, şiretenia, curajul şi, în final violenţa. Mafiile îşi au imperiile lor care se întind din câmpiile de coca din Perú, Bolivia, Ecuador, Columbia, Venezuela, Brazilia ş. a... Dispun de mii de angajaţi: ţărani care cultivă şi prelucrează coca, călăuze, măgari pentru contrabandă, o reţea clandestină bine pusă la punct pentru distribuirea „mărfii”, comis-vioajori care au sarcini să dea mită şi să spele banii proveniţi din vânzarea drogurilor, ocolind impozitele, precum şi ucigaşi.

Crima este partea acceptată în lumea lor, iar ei sunt foarte perseverenţi, plătind sume fabuloase pentru

aceasta.

Lupta politică se sfârşeşte întotdeauna cu multe victime, dar ei tot nu pot fi anihilaţi pentru că îşi aduc mereu alţi oameni. S-a încercat introducerea de spioni, detectivi şi chiar poliţişti printre ei, dar când i-au descoperit i-au ucis fără milă.

— Ce-mi spui dumneata e oribil, spune Albeşteanu. La noi, aici, e linişte şi tot ne mai supărăm că trebuie să ne confruntăm cu găinarii noştri. Mai mulţi sunt beţivi şi vagabonzi; ca şi câinii nimănui care s-au înmulţit în oraş.

— Noi avem hoţi cuminţi, intervine şi inginerul Petrov.

— Ştiţi cum se fabrică drogurile? i-am întrebat eu.

— De unde să ştim? răspunde Albeşteanu. Abia ştim unele denumiri de droguri şi am văzut şi eu haşiş şi canabis.

— Sunt multe sorturi de droguri. Iulian, prietenul de care v-am vorbit că trăieşte în Venezuela, îmi povestea că fabricanţii de droguri dispun de nişte chimicale la care aplică anumite reţete speciale, iar peste frunzele de coca, pe care le fierb în cazane mari, toarnă acid sulfuric de câteva ori pe zi, timp de 45 zile la rând; lichidul astfel rezultat se amestecă cu var, benzină, amoniac şi alte substanţe ale căror denumiri nu le mai reţin. Sunt adevărate tabere pe lângă fabricile de droguri, plasate prin munţii Anzi, toate fiind dotate cu radio-relee prin satelit şi au toată tehnica de pază, din care nu lipsesc armele sofisticate.

Pentru că informaţiile lui păreau prea exacte, venind de la un om documentat în materie, l-am întrebat dacă nu a făcut şi el parte dintr-o asemenea bandă, dar a negat, motivând că are un prieten poliţist care i-a spus toate aceste lucruri. Nu-l poţi învinui fără dovezi, deşi pare suspect.

Am ieşit afară, pe stradă şi am privit spre malul mării.

— Ştiţi cât de frumos este aici la ora înserării? mi se adresează inginerul. I se spune la „ora albastră” sau l’heure bleu, cum spun francezii, când ultimele raze de soare dispar dincolo de orizont, iar pelicanii planează deasupra portului, ridicându-se spre cer, ca apoi să plonjeze în apa mării pentru a prinde ultima masă a zilei. Soarele apune, lăsând cerul scânteind într-o lumină roşie-intensă, apoi treptat stacojie, timp în care marea se întunecă, trecând de la culoarea albastru închis la culoarea onixului, odată cu lăsarea întunericului.

Încet se face simţită o briză uşoară care face copacii să foşnească, iar suprafaţa mării să se încreţească uşor.

Când vine noaptea, vântul se opreşte, lăsând o linişte deplină pe pământ şi un cer senin pe care străluceşte un covor de stele, care de care mai luminoase.

— Dumneavoastră sunteţi un romantic. Dacă vă mai ascult multă vreme, pierdem vaporul de Tulcea pentru a mă convinge cu propriile-mi simţuri de înserarea pe care, cu atâta talent şi patos aţi descris-o.

Ne-am luat rămas bun de la Albeşteanu şi oraşul port de la Marea Neagră, punctul terminus al Dunării şi am urcat pe vapor, rămânând pe punte tot restul călătoriei.

Cum a pornit vaporul, inginerul a început să-mi povestească o serie de fapte şi date despre Dunăre, din care am reţinut câteva:

— Delta Dunării are o duprafaţă de 4500 km pătraţi, fiind cel mai tânăt pământ al Europei, care înaintează anual în mare cu circa 40 de metri, având cea mai bogată faună ornitologică din lume, după cum urmează:

— Peste 250 de specii de păsări, care alcătuiesc un vast mozaic fiind unic pe plan mondial. Aici vin păsări din Nordul Europei, din Asia, Iran, India;

— Din Mediterana vin: stârcul, ţigănuşul, călifarul şi pelicanul;

— Din Europa vin: privighetoarea de stuf, presura, rândunica de mare, pescăruşul şi vulturul colbar;

— Din Siberia: vulturul pleşuv, şoimul dunărean;

— Din China: egreta, lebăda, cormoranul mare şi raţa mandarin.

Pentru însemnătatea, dar şi pentru raritatea lor, pelicanul, lopătarul, egreta, lebăda mică şi lebăda cântătoare, au fost declarate monumente ale naturii.

Delta Dunării are o bogăţie inestimabilă care este peştele. Aici trăiesc peste 100 de specii de peşte: cega, obleţul mare, morunul, nisetrul şi păstruga (din familia sturionilor), somnul, şalăul, ştiuca, babuşca, mreana şi scrumbia.

În apele liniştite ale lacurilor şi sahalelor se întâlnesc: caracuda, bibanul, plătica, ştiuca, crapul şi chefalul.

— Mi-aţi făcut o adevărată expunere ştiinţifică, am spus.

— Delta ascunde multe bogăţii, unele încă insuficient exploatate, dar este necesară mai multă organizare în domeniu.

...La 20 august am plecat cu familia în concediul de odihnă, mai întâi la părinţii soţiei, la Călăraşi, urmând să mergem apoi la Constanţa să facem plajă şi să le vizităm pe rudele mele. Am ajuns în Călăraşi spre seară.

Fiind obosiţi de pe drum, seara nu am mai rămas să vizionăm programul la televizor şi ne-am culcat devreme.

La miezul nopţii am auzit puternice bătăi în poartă şi când am ieşit, sub stâlpul de lumină stătea un subofiţer de miliţie.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat.

— Sunteţi chemat urgent la Inspectoratul Judeţean

de Miliţie Tulcea.

— Abia am venit în cursul zilei de azi.

— Au intrat ruşii în Cehoslovacia şi toată ţara este în alarmă. S-au suspendat toate concediile de odihnă.

— Bine, mulţumesc! i-am spus, iar el a salutat şi a plecat.

Am intrat în casă şi am explicat soţiei, apoi socrilor, că trebuie să plec. M-am îmbrăcat şi am plecat la sediul Miliţiei Călăraşi să obţin un mijloc de transport până la Vadu Oii unde se făcea trecerea cu bacul pe celălalt mal dobrogean, întrucât podul peste Dunăre nu fusese încă construit.

Spre marea mea satisfacţie, la miliţie l-am întâlnit pe nimeni altul decât pe Maiorul Dinu Stelian, primul ofiţer cu care am luat contact la angajarea mea în miliţie cu ani în urmă. Fusese numit şeful serviciului circulaţie în 1968 la judeţul Ialomiţa şi se afla în misiune în Călăraşi. I-am povestit în ce situaţie mă aflu, iar el a hotărât pe loc:

— Noi trebuie să patrulăm pe principalele trasee din judeţ, astfel că plecăm împreună cu maşina până la sediul meu din Slobozia, iar de acolo îţi dau o maşină să te ducă până la Vadu Oii. E bine?

— Foarte bine, am răspuns eu mulţumit de propunere. De la Slobozia ne-am luat rămas bun, el a rămas, iar eu am plecat la Vadu Oii, unde am găsit un autocamion care mergea la Tulcea.

Când adunarea cadrelor era în toiul dezbaterilor, am intrat eu în sala de şedinţe, unde am luat cunoştinţă de toate ştirile în legătură cu intervenţia Armatei Roşii în Cehoslovacia pentru a înăbuşi „Primăvara la Praga”.

Ne-am organizat activitatea pe teren, iar eu am patrulat cu o maşină pe malul Dunării, de la Tulcea-Luncaviţa-Măcin, împreună cu lucrătorii de miliţie de pe traseul menţionat. Într-una din zile m-am urcat în podul

clădirii primăriei Isaccea şi am privit dincolo de Dunăre, la vecini; ruşii se antrenau de dimineaţă până seara în unitatea militară unde erau în număr extrem de mare, iar la malul Dunării erau acostate câteva nave de război de fluviu.

— Câţi sunt ei acolo, dacă aranjează podul de vase peste Dunăre trec în 20 de minute şi ne invadează, a spus şeful miliţiei oraşului Isaccea, cpt. Dumitru, care se afla lângă mine. Pot veni oricând, tovarăşe locotenent major.

— Nu vin ei peste noi pentru că nu au motive şi mai este şi opinia publică internaţională care ne susţine, am spus eu, nu prea sigur pe ceea ce afirmasem.

— Ruşilor nu le prea este ruşine, a mai adăugat el.

Am stat alarmaţi în dispozitiv, fiecare unde fuseserăm repartizaţi, timp de 10 zile, după care ne-am întors la Tulcea unde am continuat activităţile cotidiene, pe trasee rămânând numai echipajele stabilite.

...În luna mai 1969 mă aflam la birou când am fost anunţat de ofiţerul de serviciu că pe raza comunei Murighiol s-a produs un accident de circulaţie din care au rezultat morţi şi răniţi.

De această dată aveam un local nou, abia dat în folosinţă pe str. Isaccei şi Ministerul ne dotase cu câteva maşini noi pentru circulaţie.

M-am deplasat imediat la locul accidentului unde am găsit jale mare: patru morţi şi 18 răniţi din care şase cu minime şanse de supravieţuire. Ce se întâmplase?

Un autocamion proprietatea CAP – Murighiol a transportat la câmp muncitorii agricoli pentru a prăşi porumbul şi floarea soarelui; i-a dus dimineaţa la câmp, iar şoferul s-a întors la sediul CAP, urmând să meargă după ei după-amiază pentru a-i aduce acasă. Neavând ce să facă până la acea oră, şoferul a băut toată ziua în cârciuma din sat. La ora stabilită a plecat la câmp, dar fără bănci pentru

pasageri, încât i-a transportat în picioare; circulând cu viteză sporită, ignorând curbele şoselei şi faptul că era în stare de ebrietate, când scad mult reflexele dar creşte temeritatea la volan. Ajungând într-o curbă deosebit de periculoasă, nu s-a mai putut redresa şi s-a răsturnat într-un şanţ din marginea şoselei.

De ce atât de multe victime? Pentru că în caroserie se aflau şi sapele muncitorilor agricoli care i-au tăiat fără milă. Ele trebuiau legate sub podeaua caroseriei, pe traversa din spate, în lungul caroseriei, dar acest lucru a fost ignorat de către toţi cei implicaţi.

Proba de laborator a arătat că şoferul a avut în sânge o îmbibaţie alcoolică de 3,00 gr/1.000, stare de comă alcoolică cum este ea definită de tratatele de medicină legală.

Cei patru morţi au fost îngropaţi toţi odată în satul lor, creând vacarm şi o jale mare şi au fost conduşi la groapă de către toţi sătenii. Şoferul vinovat a trebuit să-l protejăm, prin arestare, de furia rudelor victimelor.

Am executat cercetarea amănunţită a locului accidentului şi am urgentat terminarea cercetărilor şi finalizării dosarului care a fost trimis procurorului.

În luna august am plecat la Sanatoriul Balnear Mangalia unde aveam bilet de tratament deoarece în iarnă îmi fracturasem osul cuboid de la piciorul stâng.

Plecasem singur deoarece soţia era însărcinată în ultima lună.

Peste zece zile a venit la mine un subofiţer din serviciul circulaţie şi m-a anunţat că mi-a născut soţia şi că trebuia să merg urgent acasă, copiii fiind singuri. Am urcat în maşina cu care venise acesta şi am plecat împreună la Tulcea. Acasă sosise între timp mama soţiei, astfel că, după ce am scos-o din maternitate şi am declarat naşterea fetiţei – Luminiţa – la ofiţerul de stare civilă, am plecat din nou la Mangalia să-mi continui tratamentul în zilele

rămase.

Revenind la Tulcea, după vreo două zile am plecat în Delta Dunării la vânătoare cu un prieten tătar, Ibram Geambec, de la moscheea turco-tătară din Tulcea, venit şi el tot cu prilejul noilor judeţe înfiinţate. Ibram avea arme de foc cu glonţ şi alice şi scule de pescuit, precum şi un cort de patru persoane. Era prima dată când plecam în deltă la vânătoare sau la pescuit, dar am ţinut ca din acest prim contact să scot cât mai multe din informaţiile şi învăţămintele de care aveam nevoie. Ibram era un adevărat vânător dar în situaţia respectivă devenisem adversari. Eu venisem să mă distrez şi, eventual să obţin un trofeu de egretă albă, cocostârc sau bâtlan pe care să le împăiez.

Peisajul era încântător: o pădure amestecată de frasin, fag, plop, salcie şi iederă, cu o iarbă ca peria la rădăcina copacilor. Coroanele pomilor se uneau, încât numai arareori se mai putea vedea cerul. Frumuseţea locului mă făcea să mă simt răscumpărat de toate lipsurile pe care mi le pricinuia serviciul. Ne-am deconectat după o zi grea, iar seara am mâncat ceva frugal şi am intrat în cort, închizându-l etanş împotriva ţânţarilor de aproape un centimetru lungime, care dădeau târcoale şi zumzăiau, cântând la ureche o vecernie jalnică. Am adormit repede, fiind obosiţi, deoarece ziua pescuisem, iar spre seară am plecat să ne plimbăm cu arma pe umăr prin pădure. Ne plimbasem, nu trăsesem niciun foc, dar colindasem până ce totul a fost cuprins de crepuscul; soarele asfinţise şi întreaga natură se pregătea de odihnă. Dinspre mare se ridicau încet umbrele nopţii când ne-am apropiat de cort.

Abia a doua zi am intrat în normal. Spre dimineaţă, înainte cu mult de revărsatul zorilor, natura se trezea la viaţă. Au apărut mai întâi cormoranii care se îndreptau în zbor spre locurile de hrană, apoi pelicanii cu guşile lor mari, portocalii, apoi cârduri de raţe, egrete şi mai târziu

nişte gâşte mari şi gălăgioase. De pe prundul pe care instalasem noi cortul, vedeam totul fără să le speriem.

Pe Dunăre, pe pământ şi în aer, liniştea dimineţii a fost ruptă şi, încet-încet, totul mişca, fremăta de viaţă.

Mai târziu au apărut pe cer săgeţile roşietice, apoi soarele care ieşea din apă întocmai ca o fiinţă vie şi se ridica lent pe cer, învăluind totul cu lumina şi căldura lui. Privind spre soare, Ibram a spus:

— Dacă moare soarele, toată natura moare. El e viaţa. La noi, la tătari, Mahomed spune la Coran (biblia lor) că apa şi focul sunt cele mai importante pentru existenţa vieţii; când ele dispar totul se stinge pe Pământ.

— Aşa este, am confirmat eu. De la începuturile omenirii apa a fost considerată substanţa primordială şi leagăn al vieţii. De aceea 71% din suprafaţa globului pământesc este acoperit de apă şi aceeaşi proporţie de apă se găseşte şi în organismul uman, poate şi la alte fiinţe vii.

Au urmat apoi câteva minute de tăcere şi îl priveam discret pe Ibram cu înţelegere pentru încercarea lui de filosofie.

În clipa următoare, din apă au ţâşnit în aer doi peşti mari care au căzut cu zgomot înapoi, ridicând trâmbe, urmate de cercuri din ce în ce mai largi.

— Sar după insecte sau poate se împerechează.

— Nu depun icrele în aprilie? îl întreb eu, care ştiam că în luna aprilie tot peştele mare este interzis la pescuit pentru a-i facilita reproducerea.

— Mai sunt şi alte specii de peşte care nu respectă acest calendar, a spus acesta, după care a adăugat: poate se joacă.

Din nou am tăcut amândoi, urmărind păsările care se adunau mereu lângă lac.

— Ai citit ce se scrie despre somonii din râurile americane care ajung în perioada depunerii icrelor? m-a

întrebat el.

— Da. Somonii luptă împotriva curentului râului cu o forţă extraordinară, mai ales când trebuie să străbată anumite praguri. Nu se lasă, chiar dacă se însângerează datorită loviturilor de roca tare sau de alte obstacole. Acolo unde sunt cascade sar prin apă şi se agaţă de pietre. Reuşesc totuşi, să ajungă la izvorul râului, îşi depun icrele şi apoi mor. Mulţi sunt peşti de 3 – 5 kg, care ajung în final hrană pentru urşi sau alte animale care îi aşteaptă în acele locuri.

— Icrele lor sunt mari şi sunt comercializate la preţuri foarte mari, a spus Ibram. La fel ca şi icrele extrase de la nisetru, păstrugă sau crapul de pe la noi. Primele sunt foarte mari.

— Nu m-am dat în vânt niciodată după icre mari, le-am apreciat mai mult pe cele de crap care mi se par mult mai gustoase.

Am pescuit toată ziua, însă mai mult ne-am însorit decât să fim atenţi la peşte. La prânz am fript nişte peşte „la proţap” pe care l-am mâncat cu poftă, iar pentru seara am prăjit pe jăratec patru crapi pe care i-am făcut un fel de saramură, după care am băut o sticlă de bere, din cele pe care le ţinusem în apă, la rădăcina unui pom.

Când soarele a apus şi s-a apropiat înserarea, am luat din nou puştile pe umăr şi am pornit-o agale prin pădure.

Am împuşcat un cormoran şi o egretă albă, iar Ibram două gâşte sălbatice, destul de mari şi grase, cu care ne-am întors la cort, unde am ascultat foşnetul pădurii.

Mâneam liniştiţi, fără ţânţari, întrucât sufla un vânticel care mişca ramurile copacilor, iar fumul care se ridica din focul nostru, era trimis spre cort. Auzeam raţele care veneau la cuib, măcăind.

— Mergem acasă mâine, am spus eu.

— De ce? Te-ai plictisit?

— Vreau să duc copiii pe la părinţii mei, la Constanţa.

— Merg şi eu la Constanţa, că nu am mai fost acasă de aproape două luni.

Ne-am întors la Tulcea a doua zi cu şalupa pescăriei care remorcase cele şase bărci aflate la pescuit în zonă.

— Ia tu gâştele! mi-a spus Ibram. La mine nu are cine să le gătească, iar până ajung la Constanţa s-ar putea altera pe căldura asta.

Le-am luat, iar la despărţire am stabilit să plecăm spre Constanţa peste câteva zile, împreună.

...În octombrie 1970, şeful meu, Căpitanul Dumitrana, a plecat la DGM şi de acolo, cu o delegaţie de ofiţeri, a plecat în schimb de experienţă în Franţa. Rămas la conducerea serviciului, am reuşit, cu ajutorul ofiţerilor şi subofiţerilor din cadrul serviciului, să îndeplinim corespunzător toate sarcinile şi chiar să reuşim o scădere semnificativă a numărului accidentelor rutiere.

Pe la jumătatea lunii ianuarie 1971 a avut loc bilanţul activităţii Inspectoratului pe perioada anului trecut, la care a participat Generalul State, şeful I.G.M.

Fiecare şef de formaţiune a raportat măsurile pe care le-a întreprins pentru realizarea sarcinilor şi îndeplinirea ordinelor de linie, după care a răspuns la unele întrebări. Eu m-am ferit de prea multe realizări şi am prezentat mai ales unele măsuri pe care le-am luat pentru reducerea accidentelor, după care am spus ce ne-am propus pentru perioada următoare. La sfârşitul raportului meu, am spus că mai am şi o problemă personală, cerându-i să mă primească separat la raport, ceea ce a şi aprobat.

Când s-a terminat analiza activităţii, am ieşit toţi din sală şi am pornit pe scări în jos, sala de şedinţe fiind tocmai la nivelul patru.

M-am simţit strâns de braţ şi întrebat în şoaptă de către general:

— Poţi să-mi spui care este motivul pentru care vrei să vorbeşti cu mine separat? Hai, că avem timp până la ultimul etaj! a adăugat domnia sa, văzând că îl privesc curios şi nehotărât.

— Aş vrea să vă raportez mai în detaliu, dar când vom ajunge în birou.

— Bine, a spus, privind în spate la şeful Inspectoratului. Am continuat să merg alături pe scări, până când am intrat pe coridorul care ducea la şeful inspectoratului în birou, când am rămas în urmă, lăsându-le loc să treacă amândoi pe uşa de intrare.

După ce am stat fiecare pe câte un scaun, mi-a făcut semn: „Dă-i drumul!”

Am explicat cum am ajuns eu la fosta D.M.R. Dobrogea, ce m-a determinat la aceasta şi cum am fost apoi mutat la Tulcea.

— Deci, dumneata ai renunţat la Inspectoratul General al Miliţiei ca să fii aproape de părinţi şi de mare?

— Întocmai aşa a fost, am confirmat eu.

— Şi de ce crezi că ar fi mai bine la Constanţa dacă pleci acolo?

— Acolo sunt împăcat că sunt aproape de părinţi şi consider că pot da un randament mai mare.

— Momentan nu te pot muta nicăieri, dar îţi primesc raportul şi te voi chema la Bucureşti să-ţi dau rezultatul.

— Vă mulţumesc!

M-am ridicat de pe scaun şi mi-am cerut permisiunea să plec, după care am părăsit încăperea. Am rămas cu speranţa că până la urmă îmi va da aprobarea de mutare la Constanţa.

Peste aproape o lună de zile, mi s-a transmis ordinul de a mă prezenta la General. Am avut oarecare emoţii, mai ales când mă gândeam ce planuri îmi făcusem dacă mă întorc acasă, dar când am intrat în biroul său, abia am

apucat să mă aşez pe fotoliul pe care mi-l indicase cu mâna, că a şi început:

— Te trimit şef de serviciu circulaţie la Buzău. La ora 12.05 ai un tren care te va duce acolo. Te duci să-l vezi pe şeful Inspectoratului Judeţean.

— Tovarăşe General! Eu am făcut raportul pentru a mă muta la Constanţa nu la Buzău. De asemenea, nu am cerut să fiu şef de serviciu, am raportat eu.

— Pleci la Buzău, aşa cum am spus! Vezi că am obiceiul să verific cum mi se execută ordinele.

— Nu pot să merg acolo, prefer să rămân la Tulcea unde cel puţin îmi cunosc oamenii cu care lucrez.

— Nu ţi-am cerut părerea. Te duci la Buzău pentru că acolo am eu nevoie de un şef de serviciu, de îmi crapă măseaua, mă înţelegi? La Constanţa există şef de serviciu.

— Dar pot îndeplini orice funcţie, nu de şef de serviciu…

— Măi, băiete, eu ţi-am studiat şi dosarul din care rezultă că ai experienţă berechet şi şcoală la fel. Dacă te trimit la Buzău să nu crezi că îţi voi cere să răstorni pământul acolo, nici să faci o teză de doctorat. Vreau să studiezi necazurile care există acolo şi să iei nişte măsuri care să ducă la reducerea accidentelor de circulaţie şi să pui ordine în judeţ. După aceea mai stăm de vorbă. Acum ai înţeles?

— Am înţeles de la început, însă v-am raportat de ce ţin să merg la Constanţa. Dacă nu mi se aprobă, rămân pe loc.

— Termină cu alegerea, că la Constanţa nu te mut! Acum nu mai pierde vremea căutând scuze, mai bine vezi să nu scapi trenul de 12.05 că atunci chiar mă supăr pe tine, Şeful de Inspectorat de la Buzău te aşteaptă şi trebuie să-mi raporteze că te-ai prezentat.

L-am privit consternat şi cu mânie. Când mi-a dat

ordin să plec, am observat la el o tresărire a muşchilor faciali care i-a întărit efectul ordinului. Am înţeles că audienţa s-a terminat în defavoarea mea, deci nu am de ales. Am salutat şi am ieşit. Pe coridor mergeam şi meditam: „Am căzut din lac în puţ. Dar dacă nu mă duc? Seamănă a neexecutarea de ordin şi nu e bine”, îmi răspundeam.

În Gara de Nord am mai avut câteva ezitări, în final am cumpărat bilete şi am urcat în trenul de Buzău, unde am ajuns când se terminase prima parte a programului, iar şeful de Inspectorat nu mai era la birou, după cum m-a informat ofiţerul de serviciu. Am plecat în oraş să mănânc ceva şi să mă întorc la ora 17,00 în a doua parte a programului de lucru. Am mâncat la un restaurant, apoi am trecut pe la hotel unde am reţinut o cameră, după care am trecut pe la magazinele din zona centrală pentru a căuta o pereche de pantofi bărbăteşti. În vitrină am văzut un model care îmi plăcea şi am intrat în magazin, solicitând pantofii cu pricina, dar vânzătoarea căreia mă adresasem se prefăcea că nu mă aude, continuând să discute banalităţi cu o altă colegă din raionul de încălţăminte. Pe faţa ei se putea citi cu uşurinţă că îi displace meseria pe care o face, parcă ar duce în spate o imensă povară. Am mai solicitat odată acea pereche de pantofi, dar ea s-a întors spre mine ofensată, spunând: „Nu-i vedeţi? Ăştia sunt toţi, iar numărul 41 nu avem”.

Atitudinea ei respingătoare mi-a amintit de un inginer de la Direcţia Agricolă Constanţa care îmi povestise că a fost în delegaţie în Germania, prilej cu care şi-a cumpărat o pereche de pantofi de la un magazin din Bonn. „Am rămas plăcut impresionat” spunea el. „Vânzătoarea, deşi o doamnă distinsă s-a aplecat la picioarele mele şi, stând în genunchi, mi-a legat şireturile. Am protestat şi am rugat-o să se ridice, dar mi-a răspuns calm că aceasta este meseria ei. La plecare m-a condus

până la ieşirea din magazin, zâmbind tot timpul”.

Câtă diferenţă! Vânzătoarelor noastre le este lene să şi vorbească, dar să te mai aştepţi la asemenea gesturi.

M-am întors la sediul miliţiei şi am intrat la şeful de Inspectorat, pe care l-am găsit răsfoind nişte acte.

În câteva cuvinte am lămurit prezenţa mea acolo.

— Ştiu despre ce este vorba. M-a sunat Generalul State pe la ora 12.00. Despre celelalte avem destul timp să discutăm, când te vei instala aici. Luna viitoare vom primi câteva apartamente noi, deci rezolvăm problema locuinţei, iar în ce priveşte munca, te anunţ că aici avem un colectiv bun, ai să te convingi şi singur.

— Tovarăşe colonel, eu nu am cerut să vin aici, dar am fost trimis forţat. Făcusem raport să mă întorc la Constanţa şi în loc să mi se aprobe, m-am ales cu altceva.

— Bine, dumneata poate nu vrei să vii la noi, dar cred că greşeşti. La noi este bine, nu sunt probleme. Fostul şef de la circulaţie a avut nişte „necazuri” cu soţia, apoi a început să neglijeze munca şi, în final, a fost nevoit să plece. Aici avem acum nevoie de un om care să ştie să muncească pentru că avem deja prea multe accidente rutiere care mă îngrijorează. Hai să mergem până la şeful de cadre! a spus colonelul Grigore după o tăcere de câteva secunde.

Intrând în biroul şefului de cadre, l-am recunoscut pe locot.-major Dumitraşcu Dumitru, fost coleg de şcoală de ofiţeri, cu care am schimbat câteva cuvinte.

— Vă cunoaşteţi, deci? a spus colonelul Grigore.

— Am fost colegi de şcoală, a recunoscut Dumitraşcu.

Dumitraşcu se forţa să se manifeste ca un om căruia îi făcea plăcere că mă vede şi, mai ales, că vom lucra împreună, dar de fapt purta o mască, aşa cum se va dovedi mai târziu, când va acţiona împotriva mea ca un veritabil duşman, ori de câte ori va avea posibilitatea şi cu arme

ascunse.

Fusese o scenă în care se folosise de grai pentru a-şi ascunde gândurile şi nu pentru a-şi le exprima.

Am discutat toţi trei mai multe aspecte ale muncii, apoi probleme legate de oamenii serviciului, după care am plecat. Din pragul biroului, colonelul Grigore mi-a strigat: „Noi te aşteptăm!”

M-am întors la hotel, am luat cheia şi am urcat în cameră. După ce am făcut un duş, am răsfoit puţin ziarul local „Viaţa Buzăului”, după care am adormit.

Dimineaţa am trecut pe la restaurantul central unde am băut o cafea, apoi am luat un autobuz care m-a scos în bariera Brăilei unde am oprit un autocamion care mergea la Brăila. După amiază am trecut cu bacul peste Dunăre, de la Brăila la Smârdan şi de acolo, cu o altă maşină am ajuns la Tulcea.

Am continuat să muncesc în mod obişnuit la Tulcea până în ziua de salariu când nu m-am mai găsit pe statul de plată. M-am prezentat la col. Cenuşaru şi i-am raportat situaţia.

— Citeşte hârtia asta! mi-a spus dânsul, înmânându-mi chiar ordinul de mutare la Buzău. Semnează de luare la cunoştinţă şi trebuie să te conformezi! Acum ce să-ţi mai fac, tu ai cerut singur să pleci! a mai spus acesta supărat.

— Este adevărat, însă eu am solicitat la Constanţa.

— Dacă vrei să rămâi în continuare aici, voi încerca să-l conving pe generalul State să anuleze ordinul de mutare.

Avem funcţia de şef de serviciu aici. Nu ştiu dacă ai aflat că Dumitrana, după ce se va întoarce din Franţa, va rămâne la Direcţia Circulaţie din I.G.M? Aici este mult mai convenabil pentru tine întrucât cunoşti oamenii, locurile. Lasă Constanţa deocamdată! Va veni vremea să ne întoarcem şi acolo. Vom merge împreună aşa cum am venit

şi aici în februarie 1968. Ce zici?

N-am mai apucat să-mi exprim părerea deoarece discuţia noastră a fost întreruptă de telefonul direct:

— State! s-a auzit în receptor.

— Să trăiţi tovarăşe Ministru! Ordonaţi! a spus Cenuşaru.

— Ce-a făcut ofiţerul dumitale, a plecat la Buzău?

— Nu a plecat, ordinul abia astăzi mi-a sosit în mapa de lucrări. I l-am adus la cunoştinţă şi în acest moment se află lângă mine, în birou. A semnat de luare la cunoştinţă, însă îşi menţine opţiunea exprimată în raport de a fi mutat la Constanţa. Tovarăşe Ministru, nu aprobaţi să rămână la Tulcea? Avem şi aici funcţia liberă de şef de serviciu, întrucât căpitanul Dumitrana va rămâne la Direcţia Circulaţie.

— Nu! a răspuns autoritar Generalul. Spune-i să se prezinte imediat la Buzău unde am nevoie de el. La Tulcea căutaţi altul!

— Am înţeles! a răspuns Cenuşaru, apoi a pus receptorul în furcă, adresându-mi-se posomorât: Ai auzit? Nu mai avem nicio şansă acum. Mare greşeală ai făcut cu raportul tău, atât pentru noi cât şi pentru situaţia ta. Aici putea fi altfel, dar te-ai grăbit.

— Acum ce să fac? Plec la Buzău.

— Eu îţi urez succes şi să mai dai câte un telefon, să ştiu cum o duci. Îmi pare rău că pleci, puiule.

Şeful Inspectoratului şi câţiva colegi de serviciu, au fost cei de la care mi-am luat rămas bun, nu am mai trecut pe la celelalte servicii fiindu-mi ruşine că plec şi nu aveam nici starea de spirit corespunzătoare.

La birou l-am chemat pe Surcă, colegul meu de şcoală care era şeful biroului calificare şi i-am predat cheia dulapului metalic, precum şi procesul-verbal de predare-primire a documentelor cu care lucrasem până atunci.

Acesta mă privea nedumerit:

— Semnează procesul-verbal! Toate documentele sunt conforme cu opisul, nu lipseşte nimic. La revedere! Eu plec la Buzău unde am fost mutat. I-am strâns mâna şi am ieşit în curte.

Afară, serg. major David Gheorghe, unul dintre subordonaţi, ştergea de zor maşina circulaţiei.

— Eşti gata? l-am întrebat.

— Da. Putem pleca imediat, dacă doriţi.

Am urcat în maşină şi el a pornit, ieşind din unitate.

— Încotro mergem? m-a întrebat el.

— Trecem puţin pe la mine, pe acasă, apoi mai vedem.

Am luat o valiză mare în care am înghesuit toate cele necesare şi am pus-o în portbagaj. Soţiei i-am spus că am fost mutat la Buzău şi i-am promis că o să-i telefonez mai des.

Am urcat în maşină şi am pornit.

— La Măcin! i-am spus şoferului şi am căzut într-o muţenie totală, spre mirarea lui David, care era obişnuit altfel cu mine.

Acesta era curios de ce nu i-am cerut deloc să oprească pentru a controla autovehicule sau cel puţin să-i sancţionez pe cei cu abateri vizibile de la regulile de circulaţie, aşa cum obişnuiam, dar pe mine nu mă mai interesa nimic.

Figura lui întrebătoare voia să spună: „Unde pleacă şeful cu valiza?” dar nu îndrăznea să întrebe nimic. Când am ajuns în oraşul Măcin, apropiindu-ne de strada care ducea spre Miliţie, m-a întrebat dacă mergem acolo.

— Nu. Mergem direct la Smârdan! i-am răspuns.

Bacul era tras la ponton şi încărca pe el autovehiculele.

— Mergi la şoferul de pe autocamionul „Škoda” şi

spune-i că vreau să merg cu el! Acesta merge în mod sigur la Bucureşti, este din gospodăria Comitetului Central.

— De ce vreţi să mergeţi cu autocamionul când sunt atâtea autoturisme?

— Du-te şi spune-i, iar când te întorci îţi explic.

Şoferul de pe „Škoda” s-a declarat de acord, iar geamantanul meu a poposit în plasa de deasupra canapelei din cabină.

— Iată de ce plec cu autocamionul, i-am explicat lui David: este mai greu şi prezintă cel mai redus pericol de accident, fiind mai sigur decât un autoturism, iar uneori şi mai rapid, datorită vitezei constante cu care se deplasează; în cabina lui este aproape acelaşi confort ca şi în autoturism. Şi acum să-ţi dau o veste mai puţin plăcută: am fost mutat definitiv la Buzău şi trebuie să fiu mâine acolo la prima oră. Aş fi plecat cu trenul, dar acesta ocoleşte mult, merge încet şi ajungeam acolo obosit. În condiţiile deplasării cu „Škoda”, sper să ajung în două ore, ceea ce înseamnă mult.

— Îmi pare foarte rău că plecaţi şi ne lăsaţi.

— Aşa a fost să fie. Acum să ne luăm rămas bun că bacul e gata de plecare şi rămânem tot pe malul dobrogean, am spus eu, încercând să înveselesc atmosfera. I-am strâns mâna şi la ultimul semnal dat cu sirena, am păşit pe bac.

„Škoda” s-a comportat exemplar şi cu o viteză medie de 70 km/h am ajuns în Buzău într-o oră şi jumătate.

Cap. II Buzău – o nouă etapă a exilului meu

Am coborât din „Škoda” în dreptul intrării în staţia CFR Buzău, iar primul contact l-am avut cu locotenentul Ilie Nicolae din serviciul circulaţie, un tinerel brunet, cu o idee de mustaţă destul de rară, care executa controlul circulaţiei în acea zonă. M-am apropiat de el şi m-am prezentat. În timp ce-mi aşezam geamantanul în portbagaj,

acesta mi-a spus:

— Vă aşteptam pentru că mi-a spus col. Grigore că veniţi astăzi. Bănuiam că nu veniţi cu trenul.

— Atunci să mergem! am spus.

— Mergem la Inspectorat?

— Nu. Vom merge, mai întâi, la hotel să scap de geamantan, apoi mergem şi la Inspectorat. Sper că îl găsesc acolo pe colonelul Grigore!

— Când am plecat eu era la birou. Nu vreţi să vă instalaţi la hotelul gării? în această perioadă are puţini pasageri şi este mai curat.

— De acord, am răspuns.

Am luat o cameră la etaj, am lăsat geamantanul, continuând drumul spre inspectorat. În drum, l-am mai chestionat pe ofiţer:

— Cine sunt locţiitorii colonelului Grigore?

— Are trei locţiitori: Maiorul Motorga Ilie, venit de la Ploieşti odată cu şeful când s-au înfiinţat judeţele în 1968, locot. colonelul Andraş Rudolf, venit de la Rm. Sărat unde a fost locţiitor politic şi apoi şeful miliţiei raionale – el răspunde de circulaţie – şi căpitanul Cireşanu Paul care răspunde de sectorul administrativ. Nu prea ştiu nici eu multe, că abia în toamna trecută am venit de la şcoală.

Ajunşi la Inspectorat, m-am prezentat la cabinetul cel Grigore. Când m-a văzut intrând pe uşă, mai întâi a râs biruitor, apoi s-a ridicat de pe scaun şi mi-a întins mâna pe deasupra biroului său încărcat de mape de corespondenţă.

— Să trăiţi, tovarăşe colonel! M-am prezentat cu prilejul mutării în Inspectoratul Miliţiei Judeţului Buzău, am raportat eu scurt.

— Bine ai venit! Te aşteptam pentru că trebuie să-i raportez tovarăşului Ministru că te-ai prezentat.

— Câtă grijă!!! am spus eu puţin ironic.

— Este multă grijă. Nu ne este indiferent dacă ţi se

întâmplă ceva pentru că dumneata nu eşti oricine. Iată-l pe tovarăşul Andraş, a mai zis Grigore, prezentându-mi-l pe noul venit cu titlul de „locţiitorul meu, care răspunde de circulaţie”.

Am salutat prin înclinarea capului, în timp ce colonelul Grigore îmi pronunţa numele şi funcţia.

Grigore era un bărbat frumos, corpolent, cu ochi iscoditori şi îşi purta cu demnitate vârsta de aproape 45 de ani. Avea un păr ondulat, grizonant, pe o faţă rotundă, iar întreaga sa înfăţişare degaja vigoare, sănătate şi poftă de viaţă. Spre deosebire de el, Andraş avea o faţă blondă, cu un obraz caraghios înecat în grăsimi de timpuriu lăbărţate, un obraz pe care se zugrăveau dorinţe şovăielnice, o faţă de beţiv şi de cabotin şi care rânjea sub o frunte acoperită de două sprâncene galbene şi stufoase întocmai ca mustăţile unui motan. De sub aceste sprâncene mă priveau doi ochi sticloşi, cenuşii, care spuneau că are o inimă urâtă. Pe moment nu am dat importanţă acestor lucruri, abia mult mai târziu am înţeles toate aceste trăsături ale lui.

Înainte de a ieşi din biroul şefului, Andraş a ţinut să mă pună în temă că sediul serviciului circulaţie se află pe strada Plevnei şi nu în strada Unirii unde era sediul Inspectoratului, dar că va trebui să mă prezint în fiecare dimineaţă la ora 8.00 la biroul său pentru a-mi transmite ordine şi indicaţii. Rezultă, deci, că mi se instituia o tutelă mascată. Nu am spus nimic şi am ieşit din birou, căutând o maşină pentru a ajunge la locul de muncă.

Biroul şefului de serviciu era mare, spaţios, mult prea mare pentru o singură persoană. Până să deschid dulapul cu documente, am studiat un tablou mare agăţat pe perete, din care se puteau vedea accidentele produse în anul 1970 şi primul trimestru al anului 1971. M-am îngrozit văzând că într-un singur an s-au produs 208, iar în primele 2 luni erau deja înregistrate 21. Cauzele erau:

consumul de alcool, viteza depăşită şi nerespectarea regulilor de circulaţie de către pietoni; urmau în ordine: adormirea la volan, combinată cu conducerea pe timpul nopţii, când vizibilitatea este aproape de zero.

„Judeţul are multe podgorii, după cât cunosc eu, dar nu poate fi un judeţ de beţivi, alta poate fi cauza", îmi ziceam eu în timp ce studiam statistica.

Două săptămâni nu am ieşit din birou pentru a putea studia în linişte toate evidenţele, materialele de analiză, câte erau, dosarele penale, cererile venite de la cetăţeni precum şi dosarele depuse în vederea examinării pentru obţinerea permisului de conducere. Cu acest prilej am învăţat numele fiecărui cadru din serviciu şi cu ce se ocupă, precum şi mijloacele repartizate pentru executarea sarcinilor.

În câteva rânduri, după ce am aprobat comisia de examinare, am urmărit şi cum se desfăşoară examinarea pentru obţinerea permisului de conducere.

Într-una din zile l-am reţinut la sediu pe locotenentul Ilie, cu care apoi am plecat pe traseele din judeţ pentru a le cunoaşte şi pentru a verifica modul cum îşi fac serviciul pe teren echipajele, în al căror program nu intervenisem până atunci, în mod intenţionat.

Cu acest prilej am constatat că judeţul Buzău este un mare nod rutier, fiind străbătut de şapte drumuri naţionale din care unul cu trafic internaţional (DN2) şi 18 drumuri judeţene, traversate de altele comunale.

Drumul DN2 străbătea judeţul pe toată lungimea sa, venind din sudul ţării şi ajungând până în nordul ei, de unde trecea graniţa spre Ucraina. Atunci mi-am dat seama de ce numărul accidentelor produse noaptea este atât de mare pe acest drum, când intervine oboseala, dublată de întuneric, ceaţă etc.

Din toate constatările pe care le-am făcut mi-am dat seama că serviciul circulaţie era departe de ceea ce

trebuia să fie. Mai mult, de când nu aveau şef de serviciu, lucrătorii făceau ce le trecea prin cap, numai muncă calificată nu desfăşurau. Îi „conducea” un căpitan, Dănilă, care era considerat cel mai răsărit, dar acesta era plin de vicii şi era mereu absent de la muncă, fiind găsit fie la o femeie, fie beat pe undeva, fie ambele deodată. Echipajele plecau zilnic pe teren, consumând benzina şi kilometri, însă, după ce părăseau unitatea, nu mai erau de găsit. Aşa se explica şi numărul mare de accidente.

Într-una din zile am hotărât să stau de vorbă cu tot efectivul serviciului, scop în care i-am convocat pe toţi, fără excepţie, în biroul meu la prima oră. Avusesem grijă să fie căutat şi adus la sediu şi căpitanul Dănilă.

Până să încep discuţiile cu ei, i-am aşteptat să se aşeze şi să se liniştească. Mă priveau toţi cu uimire, parcă eram făcut dintr-un alt material decât ei sau decât cei care îi conduseseră până atunci.

— Dumneavoastră ştiţi că eu nu cunosc bine judeţul, încât voi avea nevoie de sprijinul tuturor lucrătorilor serviciului, am început eu.

După o pauză în care le-am privit feţele, am continuat:

— Ne aflăm în faţa unor sarcini extrem de dificile, anume reducerea numărului accidentelor rutiere şi să facem ordine pe raza noastră de competenţă. Acest lucru nu este posibil decât cu concursul nemijlocit al întregului efectiv. Aveţi propuneri?

Nu mi-a răspuns nimeni, fiecare îndreptându-şi privirea pe suprafaţa meselor la care erau aşezaţi.

„Am sarcină grea cu ei” mi-am zis în gând şi am oftat.

A înlocui un om la comanda unei formaţiuni nu este o simplă operaţiune administrativă. Trebuie să te integrezi în noul colectiv şi, în acelaşi timp, să ţi-l integrezi, adică să-l aduci către vederile tale, să scuturi vechile inerţii, să

dezrădăcinezi obiceiuri, ceea ce nu este deloc uşor de realizat. Dar de încercat trebuie încercat şi asta voi face eu, mi-am continuat meditaţia.

— Cu ce vă ocupaţi dumneavoastră? m-am adresat unui locotenent care mă privea cu o figură melancolică.

— Sunt locotenentul Oprea şi am în supraveghere traseul Buzău-Nehoiu, a raportat ofiţerul, ridicându-se în picioare.

— Dar dumneavoastră? l-am întrebat pe locot.-major Băncilă, care continua să privească podeaua.

— Sunt şeful biroului calificare.

— Ce înseamnă calificare? m-am prefăcut eu că nu cunosc această denumire a biroului său inexistent.

— Păi, nu ştiţi? Mă ocup de examinarea candidaţilor în vederea obţinerii permisului de conducere auto.

— Dar dumneavoastră? l-am întrebat pe căpitanul Dănilă, pe care-l adusesem special pentru această discuţie.

— Eu sunt şeful biroului reglementare, a răspuns el puţin ofensat pentru că fusese deranjat.

— Asta înseamnă că vă ocupaţi cu toată activitatea de supraveghere şi dirijare a traficului rutier? îmi puteţi prezenta un plan, un grafic pe baza căruia funcţionează echipajele pe traseele judeţului? Cred că există un asemenea plan pentru a urmări activităţile acestora?

— Nu există niciun plan, îi trimit eu pe teren, aşa… dar ştie fiecare unde este nevoie să acţioneze, unii sunt la circulaţie aici din 1968, de când s-au înfiinţat judeţele.

— Mulţumesc, m-am lămurit, l-am oprit eu să mai spună şi alte lucruri inutile.

— Deci, aşa stau lucrurile? Vom întocmi împreună un plan de patrulare acum. Până când ne dezmeticim noi, tovarăşul sergent major Macău, te rog să mergi la garaj şi să speli maşina pe care o ai în primire, s-o gresezi şi s-o predai şefului de garaj, după care te întorci aici să

continuăm activitatea! i-am spus unui subofiţer blond, înalt, cu o ţinută îngrijită.

— Am înţeles! a răspuns subofiţerul şi a părăsit încăperea.

— Din studiul dinamicii accidentelor de circulaţie – am continuat eu – rezultă că cele mai multe s-au produs pe arterele intens circulate. Vom acţiona cu prioritate pe aceste trasee, cu două schimburi, iar pentru combaterea transporturilor ilegale pe timpul nopţii vom înfiinţa o patrulă de noapte, care va acţiona la ordin.

Am format astfel 6 patrule cu câte două schimburi, alternând ofiţerii cu subofiţerii. Când şi-a auzit numele locot.-major Băncilă a sărit ca ars, înroşindu-i-se pielea feţei ca atunci când te dogoreşte focul când stai prea aproape de flacăra lui.

— Eu sunt şeful biroului calificare, nu am făcut teren niciodată şi…

— Tocmai pentru că sunteţi un ofiţer cu experienţă v-am ales un traseu pe care veţi dovedi că aveţi suficiente cunoştinţe să desfăşuraţi o activitate calificată şi să reduceţi accidentele, am spus eu.

— Eu sunt bolnav, a mai adăugat Băncilă încă un motiv care să mă determine să-l scutesc de munca de patrulare pe traseu.

— Eu am înţeles de la şeful Inspectoratului că toţi lucrătorii serviciului circulaţie sunt oameni valizi, muncitori şi dornici să servească această cauză nobilă. Acum constat că sunt oameni betegi, inapţi pentru muncă. Curios lucru!

— Cine mai examinează candidaţii? spune Băncilă.

— Mă bucur că vă preocupă ideea, dar nu v-aţi prea străduit până acum şi de aceea mai aveţi încă multe dosare din lunile anterioare care-şi aşteaptă rezolvarea, existând posibilitatea ca acei oameni să fi uitat tot ce au învăţat.

Vom forma comisii la care vor participa toţi lucrătorii, prin rotaţie. Este şi o posibilitate ca toţi să înveţe regulamentul de examinare şi să-l aplice corect.

Într-o oră, cu unele obiecţii nesemnificative, am definitivat planul de patrulare, cu program 6 – 14 şi 14 – 22.

— Las la atitudinea dumneavoastră să vă alegeţi turele de serviciu după cum vă veţi înţelege, dar odată ce vă hotărâţi, le vom înscrie în plan şi nu le mai modificăm.

De asemenea, echipajul care a fost stabilit să execute controalele de noapte, mă refer la sit. Roşea şi plt. maj. Dima, va acţiona numai la ordin, atunci când vom socoti că este oportun.

Până atunci vă veţi ocupa de verificarea şi înmatricularea autovehiculelor. Şi acum să stabilim nişte reguli.

Prezenţa la serviciu este cu o jumătate de oră înainte de începerea programului, odihniţi, curaţi, călcaţi şi maşina în regulă; pe trasee veţi urmări circulaţia generală, dar şi deplasarea tractoarelor agricole, sens în care veţi lua legătura cu factorii de decizie din unităţile agricole; pentru că multe victime sunt pietoni, veţi acţiona pe raza localităţilor pentru a preveni accidentele şi în special în şcoli;

Acum la treabă fiecare! Pleacă pe teren primele echipaje acum, iar la ora 14.00 vă schimbaţi aici, la sediu!

Au ieşit toţi în curte, unii vociferând, alţii ascultând. Mi-am dat seama că vor merge pe la şefi să mă pârască, nu le convenea noua situaţie, deoarece nu mai puteau face ce voiau ei, trebuia să acţioneze fiecare în cadru organizat, iar eu eram hotărât să-i controlez, motiv pentru care am luat în primire autoturismul Volga care era destinat şefului serviciului, iar pe subofiţer l-am trecut pe un echipaj de teren.

A doua zi la ora 5.20 eu eram primul care deschideam uşile garajului, iar după ce au venit toţi cei care urmau să intre în schimb, le-am verificat ţinuta şi din punct de vedere fizic, dacă nu sunt obosiţi, apoi le-am amintit îndatoririle şi dacă au avut accidente pe traseu în ultimele ore, după care le-am dat drumul să plece pe teren.

Aceeaşi verificare şi instruire am făcut şi celor din schimbul al II-lea şi tot aşa am continuat luni la rând.

După ce rezolvam sarcinile de la birou, mă urcam în autoturism şi-i verificam pe teren, ajutându-i să-şi rezolve accidentele pe care le cercetam împreună sau participam alături de ei la şedinţele de popularizarea legii rutiere.

Ca şi la Tulcea, colectivul era format din cadre tinere, îmi plăcea să mă înconjor de tineri deoarece ei au sufletul curat. Viaţa tumultuoasă şi sălbatică nu a apucat să le deformeze caracterul, să le imprime pecetea fariseismului, minciunii şi delaţiunii.

Trecuseră trei săptămâni de când lucram în noua formulă de organizare a serviciului. Mă întorceam de la garaj şi m-am pomenit cu o mână pe spate. M-am întors şi l-am observat pe colonelul Grigore. L-am salutat vădit surprins.

— Noroc! mi-a răspuns acesta. Te-ai acomodat? Cum merge treaba?

— Să zicem că merge bine, am spus.

— Am văzut că ai reorganizat serviciul. E mai bine acum?

— Da. Încerc să găsesc soluţia optimă pentru acoperirea tuturor traseelor din judeţ cu echipaje de circulaţie pe toată durata unei zile. Când vom avea condiţii vom pune în funcţiune şi un echipaj de noapte, la început pe drumul internaţional E20, unde traficul continuă şi noaptea, apoi extindem.

— Nu cred că ai procedat bine desfiinţând structura

care a fost moştenită de pe vremea regiunilor. Mă refer la birouri. Atunci oamenii ştiau ce au de făcut, dar acum… De asemenea, nu trebuia să desfiinţezi postul de şofer al şefului de serviciu. Un şef de circulaţie trebuie să aibă şofer, chiar şi numai pentru a-l feri de necazul care-l poate paşte, doamne fereşte, conducând maşina i se poate întâmpla un accident – a spus Grigore încurcat.

— De desfiinţat nu am desfiinţat nicio structură, compartimentele de lucru există şi funcţionează şi acum, cu aceleaşi atribuţii, am răspuns eu puţin iritat de modul cum mi-a fost pusă problema. În legătură cu şoferul, nu cred că se mai justifică funcţia de şofer pentru şeful de serviciu, a trecut vremea ei. Maşina era folosită şi aşa pentru alte scopuri, numai circulaţie nu făcea, după câte am aflat.

În ceea ce mă priveşte, nu simt nevoia să am şofer.

— Eu, însă, mai cred că ar trebui să-l laşi pe fiecare să facă ceea ce a făcut şi până acum. Sunt compartimente unde nu se pricep toţi, aşa cum sunt examinările auto şi eliberarea permiselor de conducere. Am văzut că te-ai supărat când ţi-am spus de şofer, dar să nu crezi că cine a gândit ca şeful de serviciu să aibă şofer, n-a gândit bine şi nu a analizat toate aspectele legate de această decizie. Pentru că şeful de serviciu este tot timpul ocupat, tracasat, chiar supărat pentru câte petrece într-o zi de lucru şi, plecând cu maşina într-o asemenea stare, oricând poate produce accidente, pe când, în situaţia când are şofer, lasă sarcina conducerii autovehiculului în seama lui, putând să se gândească în linişte la modul cum ar putea organiza mai bine anumite activităţi sau, pur şi simplu, îşi odihneşte creierul în vederea unei noi misiuni de care, să ştii că nu duce lipsă niciodată, mereu se iveşte ceva de făcut.

— Tovarăşe colonel, vă rog să mă credeţi că nu am avut nicio clipă intenţia să vă supăr cu astfel de măsuri, dar am dorinţa să fac serviciul să funcţioneze eficient şi

asta cât se poate de repede. Nu se poate continua ca până acum. Comisia de examinare, în timpul pauzei merge şi mănâncă la restaurantul „Pomul verde”, unde îşi completează hrana cu nelipsitul alcool, după care continuă examinarea candidaţilor peste orele de program. Procentul de candidaţi reuşiţi la examen este foarte mare în raport cu gradul lor de pregătire şi, îndrăznesc să spun, direct proporţional cu numărul accidentelor de circulaţie produse pe drumurile publice din judeţ. Înclin să cred că reclamaţiile care vin şi sesizează aceste aspecte, nu sunt lipsite de o bază reală.

— Cum te-ai gândit să faci examinarea dacă ai desfiinţat calificarea?

— În fiecare zi, când sunt planificate examene, voi forma o echipă din ofiţerii pe care îi reţin din teren, în raport de problemele pe care le are fiecare în sector. Fără îndoială că îi voi folosi şi pe cei doi care au făcut acest lucru şi până acum, dar numai când voi constata că şi-au rezolvat problemele deosebite din teren. Va fi greu la început până când vor învăţa şi ceilalţi regulile privind examinarea, dar eu voi fi alături de ei tot timpul şi nu-i voi lăsa să greşească. Schimbând permanent comisia, vom înlătura suspiciunile care există.

Referitor la şoferul şefului de serviciu, eu nu pot decât să vă mulţumesc pentru grija pe care mi-o purtaţi, dar am preferat să măresc numărul cadrelor care exercită muncă de prevenire a accidentelor, decât să mă protejez pe mine. Şi aşa Macău era nevoit să stea cu maşina la dispoziţie lângă clădirea miliţiei până ieşea şeful de la şedinţele care nu erau nici puţine şi nici scurte, după care se limita la câte o deplasare pe care o mai putea face şeful în timpul care îi mai rămânea dintr-o zi de lucru. Nu vreau să vă faceţi o impresie greşită despre mine, dar consider că un şef de circulaţie care nu poate conduce maşina necesară controlului pe teren a subordonaţilor precum şi

pentru realizarea altor sarcini de serviciu, nu este corespunzător pentru munca respectivă. Sunt îngăduitor cu cei care au trecut de o anumită vârstă, când nu mai pot cocheta cu aventura, cu temeritatea, dar nu trebuie s-o transformăm într-o regulă.

— S-ar putea să ai dreptate. Numai că există şi pericolul ca, pierzându-te în amănunte, să rişti să-ţi scape esenţialul.

— Dacă măsurile de organizare a muncii pentru stăvilirea accidentelor de circulaţie sunt amănunte, atunci care este esenţialul pe care ar trebui să-l urmăresc?

M-a bătut patern pe umăr şi mi-a zâmbit, spunând:

— Căpitane, asta trebuie s-o afli singur! Cu toate că, pentru a o afla uneori îţi trebuie o viaţă de om, a adăugat după o pauză.

Mi-a întins mâna pe care i-am strâns-o bărbăteşte, dorind prin aceasta să-l conving că sunt la fel de hotărât ca şi el să nu cedez. Mă ţinea încă de mână şi atunci am spus:

— Tovarăşe colonel, eu consider că având cap sunt dator să-l folosesc, să gândesc cu el cum să rezolv mai bine situaţiile ivite, să nu-l port degeaba pe umeri. Observ că ceea ce fac este socotit necorespunzător, poate chiar dăunător, am spus, reuşind cu greu să-mi ascund iritarea. Dar ordinul ministrului care m-a adus aici este încă proaspăt, cred că nu i s-a uscat cerneala, nu ar fi mai rezonabil şi mai comod pentru toată lumea să-i raportaţi aceluiaşi ministru că nu aveţi nevoie de mine aici? Eu nu mă supăr deloc, chiar mâine mă pot întoarce la Tulcea, cu atât mai mult cu cât familia mea este acolo şi acum.

— Bravo, domnule, te felicit! Ai un raţionament diabolic, m-a ironizat Grigore. Sincer să-ţi spun nu mă aşteptam la un astfel de răspuns de la dumneata. Vezi, aşa reuşesc şi eu să te cunosc mai bine. Nu-şi poate exprima omul o părere că te şi superi. Eu ţi-am dat un sfat şi cred că nu am făcut rău, iar dumneata te-ai şi supărat „ca

văcarul pe sat”, scuză-mi expresia, dar iată că m-am supărat şi eu.

— Trei săptămâni sunt de când am venit aici şi am tot aşteptat „sfaturi părinteşti”, pe care nu mi le-a dat nimeni, fiind nevoit să mă descurc singur, cum am putut, iar dumneavoastră mă certaţi acum pentru că am stricat culcuşul cald al unor lucrători şi i-am pus la treabă. Am făcut-o pentru că nu pot suporta gândul să mă prezint la bilanţul de la IGM pe linie de circulaţie, unde să fiu ridicat în picioare pentru inactivitate, iar Generalul State să-mi reproşeze că m-a trimis aici ca să îmbunătăţesc munca şi eu l-am dezamăgit. În plus, am şi o datorie de conştiinţă faţă de atâţia oameni care cad zilnic victime accidentelor rutiere. Ele sunt victime ale neglijenţei şi temerităţii unor şoferi care au trecut prin comisiile noastre de examinare fără a cunoaşte legea, precum şi datorită lipsei de fermitate din partea cadrelor noastre pe traseele din judeţ.

— Mă bucur că gândeşti astfel. Te-aş ruga, totuşi, să mă ţii la curent cu activitatea serviciului. Săptămâna viitoare se întoarce şi Andraş de la examene şi vom mai discuta şi cu el. Nu ştiu dacă ştii, dar este şi el în anul II de facultate. Noroc! Şi să nu-mi porţi pică, a mai spus Grigore, intrând în clădire.

Am rămas în curte gândindu-mă la cele discutate. Eu nu-l puteam învinui cu nimic, era un obicei moştenit la care nu voia să renunţe, nimic altceva. Era, totuşi, un om corect, bun la suflet, făcea adesea glume cu subordonaţii, menţinându-se în limitele decenţei, seriozităţii şi judeca lucrurile bine, nu lua măsuri pripite, având grijă să se consulte, de fiecare dată, cu maiorul Motorga, prim-locţiitorul său.

În săptămâna care a urmat, m-a căutat prin staţia radioreleu de la maşină:

— 808 sunt 801, recepţie!

— Ordonaţi 801!

— Vino, te rog, la bază să discutăm o problemă!

— Am înţeles!

Când am ajuns în cabinetul său, mă aştepta cu două cafele aburinde pe birou. Am salutat şi am aşezat şapca pe o canapea din încăpere, luând loc pe fotoliul din stânga biroului său.

— Sper că nu mi-ai luat în nume de rău ultima noastră ciocnire de idei cu privire la structura serviciului de circulaţie? a început dânsul, zâmbind cu toată faţa. Mai degrabă să-mi fi acordat credit pentru simpatia pe care o am faţă de vederile dumitale, chiar dacă par să le contrazică prea rar şi nu o dată. Nu putem ignora realitatea şi nici s-o restrângem la ceea ce ne convine. Poate în această direcţie eşti de acord cu mine. Ori mă înşel?

Am surâs şi l-am privit ironic. În acelaşi timp dânsul îmi studia intens fizionomia feţei şi gândea, dar nu-mi puteam da seama la ea.

— Vă aştept să terminaţi, am spus.

— Am terminat, a zis Grigore aproape instantaneu.

— Atunci nu-mi rămâne să cred decât că fie m-aţi înţeles greşit, fie mai credeţi că vreau să distrug serviciul circulaţie, în loc să-l organizez pentru a deveni eficient. Toate reformele au întâmpinat greutăţi. Noul îşi face loc cu greu în concepţia unor oameni.

— De ce crezi asta?

— N-aş vrea să par dogmatic, dar consider că atâta vreme cât o problemă nu devine urgentă şi arzătoare încât să-i oblige pe oameni să-şi rişte unele prietenii şi ideea de conservare a unor practici, e greu să poţi înfăptui mari schimbări care ar conţine în germene progresul. Dar eu voi lupta să le pun în aplicare, am accentuat cu hotărâre.

— Vom vedea, a răspuns col. Grigore.

În mine simţeam o forţă nouă, mă simţeam puternic

şi clocotitor de viaţă, aidoma unui înotător care tocmai ieşise la suprafaţă din adâncul mării, în zorii unei zile însorite.

— După discuţia pe care am avut-o amândoi acum câtăva vreme în curtea unităţii, am venit aici în birou şi m-am gândit mult şi, în final, ţi-am dat dreptate. Mi-am zis: „Cu acest ofiţer ambiţios, înfocat şi cu aplomb care nu este obişnuit să renunţe la părerile lui, trebuie să procedez cu prudenţă şi cu mult calm. S-ar putea ca el să aibă dreptate, iar mie mi se pare că este sincer şi bine intenţionat. Remarc cu satisfacţie tinereţea şi forţa lui, sănătatea fizică, bărbăţia lui”.

Toate acestea îmi întăreau convingerea profundă că lucrurile vor merge aşa cum trebuie şi că ai organizat bine munca, aşteptând să-şi arate roadele cât de curând.

— Vă mulţumesc! Este prima oară când pot spune că sunt mulţumit sufleteşte. Este o apreciere deosebită.

Am băut cafeaua şi am discutat o paletă mai largă de probleme. Înainte de a pleca i-am raportat că vreau să desfăşor o temă de învăţământ profesional cu cadrele serviciului şi să facem şi analiza accidentelor pe luna martie. L-am rugat să ia parte la această analiză, dacă timpul îi permite, prilej cu care să-i mai îmbărbăteze pe lucrători şi să-i certe pe cei care mai au probleme.

— Când vrei să ţii convocarea?

— Mâine, la ora zece.

— Atunci, mâine la ora 11.00 sunt şi eu acolo, a spus, după ce şi-a controlat datele din agenda personală.

…Aveam multe să analizez cu subordonaţii dar m-am rezumat la: Conţinutul procesului verbal de cercetare la faţa locului şi întocmirea schiţei accidentului folosind metoda triangulaţiei.

— Străduiţi-vă să o însuşiţi cât mai bine! le-am spus lucrătorilor mei, după ce le-am desenat-o pe tablă,

explicându-le toate detaliile. S-a dus vremea schiţelor aproximative, acum totul se face la scară. Numai lucrând ştiinţific vom putea susţine corespunzător probele pe care le obţinem în timpul cercetării. Vă spuneam la început că metoda triangulaţiei este o metodă matematică. Iată că şi noi trebuie să facem un pas înainte în cercetare.

Şi acum vă stau la dispoziţie pentru întrebări, clarificări, vreo problemă care vi se pare insuficient lămurită.

Plimbându-mi privirea de la unul la altul, l-am observat pe col. Grigore care intrase în timp ce eu eram cu spatele la auditoriu şi s-a aşezat pe un scaun din ultimul rând.

— Drepţi! am comandat eu şi toţi s-au ridicat în picioare.

— Lasă-i să stea jos! a spus Grigore, venind spre mine şi s-a aşezat pe scaunul de la masa unde mă aflam.

— Staţi jos! am comandat din nou.

— Mi-a plăcut cum le-ai explicat metoda triangulaţiei pentru întocmirea schiţei accidentului. Şi eu spun că este o metodă ştiinţifică, dar am venit târziu în sală şi nu am înţeles toate elementele, că are multe „chichiţe”. Dar părerea mea este că ar mai necesita câteva ore de lucru, cu explicaţii diferite pe categorii de cursanţi, ca să reţină toţi esenţa problemei. Mă înţelegi?

— Da, am înţeles! Astăzi a fost numai începutul.

— Atunci e bine. Putem face acum analiza dinamicii accidentelor pe luna trecută. Să vedem cum stăm şi unde să mai căutăm nişte rezerve în munca noastră. Dă-i drumul!

Am trecut în revistă activitatea depusă pentru prevenirea evenimentelor rutiere, scoţând în evidenţă cauzele, locurile şi gravitatea lor, precum şi măsurile stabilite pentru viitor. Din analiză rezulta o scădere la mai

puţin de jumătate faţă de aceeaşi perioadă a anului trecut, dar şi faţă de lunile ianuarie şi februarie. Faţa colonelului se destindea, ceea ce arăta că este mulţumit şi nu a evitat să arate în cuvântul său. Pe lângă părţile bune unde a adus laude colectivului nostru, a scos în evidenţă şi unele fapte negative pe care le constatase personal pe teren, insistând ca toate cadrele să adopte o conduită regulamentară, politicoasă şi să sporească exigenţa, fără a uita de obiectivitate şi corectitudine în orice împrejurare, cu care şi-a încheiat discursul.

*

...Când am început să executăm marcajele în afara oraşului spre Rm. Sărat, am ajuns dincolo de podul care trecea peste apa Buzăului, iar maşina de marcaj înainta pe mijlocul drumului. Eram lângă pod şi priveam în urma maşinii de marcaj, când am auzit o buşitură înfundată în spate. O „Volga" de culoare gri, cu nr. 102 depăşise pe partea dreaptă un autocamion şi intrase în scara şi în aripa acestuia din dreapta faţă. A coborât de la volanul volgăi un bărbat scund şi rotofei care a început să ţipe:

— Nu vă este ruşine, cu cinci miliţieni în drum să-mi lovesc maşina? I-ai carnetul imediat camionagiului! striga la mine şoferul. Unde este Grigore?

— Tovarăşe dragă! i-am spus. Dumneavoastră sunteţi singurul vinovat, aţi depăşit pe partea dreaptă şi trebuie să vă suspend permisul. Şoferul camionului nu are nicio vină.

Pe şofer l-am rugat să-şi repare singur stricăciunea şi i-am dat drumul să plece în jud. Vrancea de unde era. A plecat şi conducătorul volgăi 102, ameninţând că ne va chema mâine la ordine, Nu-l cunoşteam.

A doua zi m-a chemat din teren col. Grigore iar când am intrat în cabinetul său am dat cu ochii de cetăţeanul care în ziua precedentă intrase cu volga 102 în autocamionul din judeţul Vrancea. Am salutat, iar Grigore mi l-a prezentat:

— Dânsul este tovarăşul secretar Postelnicu de la Comitetul Judeţean de Partid Buzău.

— Îmi pare bine, am spus.

— Cum s-a produs accidentul de ieri cu voi de faţă?

— Cred că ar fi mai bine să prezinte dânsul faptele. Cred că există conştiinţa necesară ca să nu exagereze şi să spună aşa cum au decurs toate.

Postelnicu a tuşit puţin, după care a început să spună exact cum s-a întâmplat, mai puţin faptul că el a depăşit autocamionul prin partea dreaptă, intrând efectiv în el cu volga şi faptul că a ţipat la noi şi ne-a ameninţat cu destituirea.

L-am lăsat să termine, apoi i-am amintit eu aceste fapte, după care mi-am cerut scuze că nu l-am cunoscut, fiind nou în judeţul Buzău, ceea ce era adevărat. Nu l-am putut ierta să nu-i spun că pentru depăşirea neregulamentară trebuia să-l sancţionez şi să-i suspend permisul de conducere, timp în care Grigore îmi făcea semne să mă opresc.

La despărţire, Postelnicu s-a ridicat de pe fotoliu, mi-a strâns mâna şi a spus:

— Îmi place că eşti activ, bătăios, dar să mai ţii seama şi de cei în vârstă!

— Am înţeles! am spus şi am ieşit.

La data de 8 mai, fiind a 50-a aniversare a P.C.R. am fost decoraţi mai mulţi ofiţeri, iar decoraţiile ni le-a înmânat personal Tudor Postelnicu, ţinând neapărat să mi-o prindă de veston când a ajuns la mine, pentru care i-am mulţumit.

În anii următori ne-am înţeles foarte bine, ne mai având niciun motiv de hârjoană.

*

…Într-o zi am primit telefon de la Direcţia Circulaţie să întocmim un studiu de circulaţie care să cuprindă o

perioadă de 10 ani şi să-l înaintăm la I.G.M. până la sfârşitul lunii septembrie acelaşi an, deci în trei luni de zile să execuţi un „studiu” care presupune cel puţin un an. Am căutat în toate evidenţele serviciului circulaţie şi nu am găsit niciun material în acest domeniu, iar colegii mei habar nu aveau.

M-am mirat că cei de la Bucureşti au putut transmite un astfel de ordin, fără a indica ce surse să folosim şi ce să cuprindă studiul de circulaţie. Am sunat la telefon direcţia şi a răspuns căpitanul inginer Lucian Stan de la serviciul sistematizare, care mi-a spus să-i dau zor că trebuie predat în termen, iar pentru materiale să ne orientăm pe plan local.

— Mi se pare, din câte îmi dau eu seama, că eu nu am nevoie numai de timp – extrem de scurt – ci şi de noroc, i-am spus.

— Norocul nu face parte din ecuaţie, mi-a răspuns Lucică. Cât despre timp, la acest capitol stăm cel mai rău. Nici nu am cuvinte să-ţi spun cât de urgentă este această lucrare. Vezi că la analiza lor, care va avea loc în septembrie la Direcţie, participă şi generalul State, a mai adăugat el.

— Dacă este aşa de importantă această lucrare, de ce nu aţi cerut-o mai din timp, pentru a se evita executarea ei în pripă şi cu o bună doză de superficialitate, inerentă în astfel de cazuri.

— Ni s-a cerut şi nouă foarte târziu.

— Nu ştiu ce presupune acest studiu, dar dacă nu am pe ce să mă sprijin pentru a-i da consistenţă, degeaba îi pun deasupra un titlu impozant, cu majuscule, dar în interior are un conţinut sărac.

— Străduieşte-te să faci o lucrare bună, a spus Lucian în final, urându-mi succes.

Am lăsat receptorul în furca telefonului şi am plecat

la biroul colonelului Grigore, să-i raportez despre ordinul primit.

Acolo i-am găsit pe lt. colonel Andraş, locţiitorul lui Grigore, care răspundea şi de activitatea de circulaţie, precum şi pe lt. major Dumitraşcu Dumitru, şeful de cadre.

Andraş stătea răstignit în fotoliul din faţa biroului, cu picioarele întinse şi cu un rânjet încremenit pe faţa-i rumenă şi sardonică pe care pielea era bine întinsă: m-a întâmpinat cu o privire răutăcioasă în ochii porcini.

Dumitraşcu, despre care am aflat mai târziu că ofiţerii îl numeau în şoaptă „micul parvenit”, stătea pe un scaun în dreapta colonelului Grigore, având în faţă un vraf de hârtii şi dosare, peste care îşi plimba nasul exact ca o veveriţă aflată în toiul ronţăitului alunelor.

Din nu ştiu ce motiv, Andraş tot privea spre uşă, mutându-şi capul mare când pe un umăr, când pe celălalt, cu nasul său mare şi roşu ca un câine bătrân care adulmecă vânatul.

— Ia loc, m-a invitat colonelul Grigore, în timp ce în cadrul uşii şi-a făcut apariţia maiorul Slăniceanu de la formaţiunea criminalistică, căruia i s-a adresat:

— Te duci la Rm. Sărat să-i ajuţi pe ofiţeri de acolo la cercetarea unui caz grav!

— Am înţeles! a răspuns scurt Slăniceanu în timp ce roşeaţa îi acoperea faţa măslinie.

Era un ofiţer liniştit, iar emoţiile puternice îl speriau, devenind conştient de poziţia sa, iar atunci aproba repede din cap şi trecea la executare.

După ce a plecat el, am raportat şi eu de cele discutate cu ofiţerul de la I.G.M. În speranţa că voi primi vreun ajutor, dar răspunsul a fost scurt:

— Dă-i drumul la verificările şi cercetările de care ai nevoie, că noi tot nu ştim cum se face un studiu. Poate Andraş!

Andraş a dat din umeri, spunând:

— De unde să ştiu eu, că n-am făcut niciodată aşa ceva! Să se ocupe dumnealui – şi a arătat spre mine – iar dacă are nevoie de ceva să spună şi vom vedea de unde trebuie să cerem ajutor.

Am salutat şi am plecat, mulţumit că i-am informat, ca să nu spună că nu au ştiut.

Am început să alerg cu maşina prin judeţ pentru a cunoaşte toate problemele legate de arterele rutiere, cu curbe, punctele negre, amenajări pentru staţiile de autobuz şi locuri de parcare, precum şi poduri, podeţe, declivităţile pe care le prezintă fiecare drum, în rampă sau în pantă, intersecţii la nivel cu calea ferată, precum şi cu alte categorii de drumuri. La acest capitol mare am evidenţiat toate accidentele rutiere produse, inclusiv cauzele lor şi categoriile de participanţi la trafic. Nu ştiam nimic despre istoricul judeţului şi formele de relief, bogăţiile solului şi subsolului, ocupaţiile oamenilor care locuiesc în localităţile din judeţ, pentru care m-am prezentat la Direcţia Sistematizare de la Consiliul Judeţean, apoi la secţia de drumuri judeţene şi de drumuri naţionale, la întreprinderea de Transporturi Auto etc dar nu am găsit decât foarte puţine date. Îmi rămăsese baza pe propriile simţuri şi capacitatea de a aşterne pe hârtie cele ce citisem, auzisem şi văzusem personal.

Cu acest prilej am văzut la faţa locului la lucru, sondele petrolifere din raza comunei Berea, pe care până atunci nu le văzusem decât în poze şi în imaginile de la televizor. Era o pădure de sonde care-şi mişcau de sus în jos braţele mobile, aducând la suprafaţă lichidul preţios denumit „aurul negru”.

Această privelişte îmi amintea de bazinele argintii de mii de tone existente în Constanţa şi zecile de conducte care aduceau ţiţeiul în port, la Dana 16, de unde erau încărcate petrolierele, care apoi navigau pe mări şi oceane

cu preţioasa încărcătură. Priveam acum câmpul de sonde în funcţiune, ca o pădure fremătând, cu scârţâitul lor surd şi cu oamenii tăcuţi din jurul lor, ale căror feţe mânjite, lăsau să se vadă numai dinţii şi ochii strălucitori.

Am lăsat în urmă Berea şi am apucat pe un drumeag ce ducea spre satul Arbănaşi unde se află o tabără pentru elevi. Pe dealul din apropierea satului am întâlnit o altă curiozitate: pământul fierbea, iar din loc în loc se vedeau un fel de muşuroaie ca de cârtiţă, ceva mai mari, din care se degajau gaze, însoţite de un nămol vâscos care se scurgea, ca o dâră, pe panta dealului. Era o modalitate de a respira a pământului, pe care specialiştii au stabilit-o ca fiind o reacţie a hidrocarburilor din adâncuri şi i-au botezat „Vulcanii noroioşi”.

În altă zi am ajuns pe valea râului Câlnău, trecând prin localităţile: Mărăcineni, Beceni, Mânzăleşti, tocmai în comuna Lopătari, sat înfundat în coasta muntelui, dar întins pe toată terasa de-a lungul văii care este destul de largă. Aici pădurea începe de lângă prima casă, dând senzaţia că parcă ar sta să cadă peste ea. Dincolo de centrul satului se intră în inima pădurii, trecând, mai întâi, printr-o plantaţie de pomi fructiferi dispuşi pe coastă în rânduri drepte ca militarii; în partea dreaptă se află biserica cu cimitirul unde odihnesc cei „plecaţi”. Aici morţii şi viii sunt totdeauna împreună, încât trecerea dintr-o parte în cealaltă se face aproape pe nesimţite, ca şi când te-ai muta în alt sat de peste deal. Fiecare localnic ştie că va fi şi el acolo pentru a-şi începe „călătoria cea mare”. Teren agricol nu prea au sau au prea puţin, nu ajunge pentru toţi ai satului, din care cauză îndeletnicirea lor de bază este legată de pădure, bărbaţii fiind majoritatea ţapinari. Pentru a-şi procura cerealele şi zarzavaturile necesare, conducerea comunei a obţinut în „arendă” un lot de pământ pe raza comunei Pogoanele (care în prezent este oraş), de la şesul dinspre Bărăgan pe care îl lucrau an

de an cu ajutorul femeilor din sat, ajutate de câţiva bărbaţi vârstnici, instalându-se în nişte construcţii vechi unde rămâneau pe toată perioada lucrărilor agricole.

Prunii de pe coastă şi din propriile livezi din curţi sunt cu grijă exploataţi pentru fabricarea ţuicii. Sătenii au multe vite, în special oi şi nu le lipseşte hărnicia şi priceperea, motiv pentru care fac ca satul să fie frumos şi bogat, dacă socotim numai aspectul bogat al caselor şi numărul autoturismelor.

Priveam crângurile în floare, dealurile înverzite şi pădurile dese de toate esenţele. O ploaie repezită spălase aerul, dar şi prundişul de pe coastele abrupte, iar soarele făcea să se ridice din văi un abur aproape transparent pe care vântul îl purta în văzduh în depărtări.

În luna iunie, pe la sfârşit, am primit un apartament cu trei camere situat în cartierul „Micro – 14”, unde începuse construcţia noului spital judeţean.

Am plecat la Tulcea şi mi-am adus familia. Când ne-am apropiat de Buzău, soţia m-a privit peste umăr şi a dat drumul unui oftat, spunând: „Nomadul îşi mută din nou cortul. Cât timp vom mai umbla prin ţară fără să avem şi noi un loc al nostru?”

Nu i-am răspuns, dar am simţit o amărăciune în suflet pentru că nu mai întrevedeam nici eu vreo speranţă.

M-am bucurat că i-am instalat în casă nouă şi toţi erau sănătoşi. La şcoală nu-l aveam decât pe Petruş, care trecuse în clasa a V-a iar şcoala nouă din cartier era aproape de noi; era nouă şi-şi deschidea pentru prima dată porţile în acea toamnă. Acum puteam să vin acasă să mă odihnesc după orele de zbucium de dimineaţa şi până târziu în noapte.

Am continuat să lucrez la studiul de circulaţie, motiv pentru care făceam mereu deplasări în diferite zone ale judeţului. Astfel, într-o zi am ajuns la mina Sărata Monteoru, o mină naturală de petrol care şi-a luat numele

de la satul aflat în apropiere, pe valea dintre două dealuri împădurite.

Am coborât cu liftul până la adâncimea de 200 metri, dar în timpul coborârii, locul strâmt îmi dădea sentimentul de claustrare, mai ales că aerul era sărat şi, cu cât coboram mai adânc, mirosul de petrol devenea mai persistent. Am avut un pic de teamă, gândindu-mă la faptul că în adâncul pământului pericolul se menţine permanent. Această idee care mă stăpânea, mă făcea să-mi doresc ca vizita în mină să dureze cât mai puţin şi să ajung din nou la suprafaţă, în aerul liber de afară.

La adâncimea de 200 de metri petrolul curgea liniştit pe dedesubt.

*

…În pădurea de pe raza comunei Măgura se instalase o tabără de sculptură, în apropierea Mănăstirii Ciolanu.

Verificând drumurile din zonă, am trecut şi pe la această tabără-atelier, unde renumiţi sculptori îşi puneau în operă idei, acţionând vârtos asupra pietrei care se lăsa învinsă. Am discutat cu şeful taberei, care, pe firul câtorva întrebări pe care i le-am pus, mi-a prezentat un adevărat curs de sculptură.

— Este multă muncă până când se dislocă atât material ca apoi să apară ideea, am spus eu.

— Domnul meu, sculptura urmăreşte să obţină siluete tridimensionale. Dacă un pictor desenează pentru a umple spaţiul, sculptorul ciopleşte pentru a-l înlocui. Pe când pictorul desenează natura moartă înăuntrul unui cadru, sculptorul desenează pentru ca să surprindă mişcarea, ca să descopere încordările, torsiunile, luptele din interiorul făpturii omeneşti.

— Am observat că sculptorii nu vorbesc între ei. Se aud numai loviturile de ciocan şi când icneşte câte unul. De ce?

— Sculptorii vorbesc monosilabic; ei se exprimă prin loviturile dălţii şi ciocanului.

— După cum observ, ies greu în evidenţă formele figurilor care se sculptează.

— Mai târziu vor apărea şi formele care vor semăna cu desenele; acestea din urmă sunt ca nişte faruri aprinse care au menirea să-l călăuzească pe sculptor ca să nu bâjbâie. Este important ca desenele să fie bine făcute. Desigur la frumuseţea unei statui contribuie, în mare măsură, măiestria sculptorului care îi dă viaţă.

— De ce aţi numit desenul „ca nişte faruri” pentru sculptor?

— Desenul în sine înseamnă învăţătură, disciplină, un mijloc prin care sondezi câtă cinste se află în cel care îl face. Este întocmai ca o spovedanie a autorului lui. Acest desen poate fi asemuit cu versul poetului, aşternut pe hârtie ca să se vadă dacă ce vrea el să spună, merită să fie spus.

— Eu am trecut şi altă dată prin acest loc dar nu m-am oprit din cauză că am considerat sculptura ca pe o simplă operaţie de cioplire şi şlefuire a pietrei. Constat astăzi, spre surprinderea mea, plăcută recunosc, că îmi dezvăluiţi lucruri extrem de interesante, am spus eu privindu-l, dacă s-a supărat.

— Sculptura, domnule, este o muncă grea, dură. Nimeni nu ar trebui să se facă artist numai pentru faptul că este în stare să fie, ci să îmbrăţişeze această artă numai atunci când simte că nu ar putea altfel. Arta este făcută numai pentru cei care s-ar simţi nenorociţi fără ea, a continuat cu şi mai mult patos şeful taberei.

— Ca orice meserie, am spus eu. Dacă nu ai chemare pentru ea, nu faci decât să-i încurci pe cei chemaţi, cei care au vocaţie, ca să nu mai spun că poţi fi un balast şi un pericol pentru alţii din necunoaştere sau din răutate.

— Poate, dar sculptura este arta – şi se opri o clipă privindu-mă insistent, apoi continuă cu aerul dascălului care-i explică învăţăcelului său – care, îndepărtând tot ce este în plus din materia în lucru, o reduce la forma plăsmuită în mintea artistului…

— Şi faceţi acest lucru numai cu dalta şi ciocanul?

— Da. Numai la sfârşit este lustruită cu o pilă specială şi cu o foaie de şmirghel, o foaie abrazivă care o finisează. Mă întrebaţi cui folosesc sculpturile. Desigur, noi trăim o epocă în care nu se pune prea multă bază pe sculptură, ca, de altfel, pe multe componente ale artei. Egiptenii, grecii, apoi romanii, au fost mari sculptori, care au lăsat opere nemuritoare. Asemenea opere erau comandate şi păstrate în case şi în grădini de către oameni care iubeau arta din toată fiinţa.

A tăcut o vreme privind o lucrare aproape terminată, care urma să fie finisată, după care a continuat:

— Înainte se lucra în marmură albă, marmură de Caraca. Cine îşi poate permite aşa ceva la noi în prezent? Marmura albă – adaugă el – era inima universului, cea mai pură substanţă creată de Dumnezeu; nu numai un simbol al Dumnezeirii, ci seamănă cu un portret în care Dumnezeu se mărturiseşte pe sine. Numai o mână divină putea să creeze o frumuseţe atât de desăvârşită.

*

Pe atunci nu credeam aşa în Dumnezeu şi eram pe punctul de a-i spune: „piatra e piatră şi atât”. M-am abţinut din politeţe, deşi nu-l credeam.

…Munceam mult pentru a suplini şi activitatea pe care trebuia s-o desfăşoare un locţiitor pe care nu-l aveam. Toţi ofiţerii erau tineri şi nu îndeplineau condiţiile cerute, iar pe căpitanul Dănilă l-a trecut în rezervă pentru numeroasele sale abateri. Am auzit că a plecat la Ploieşti unde s-a angajat la o autobază şi a fost găsit mort.

Orice om tânăr înzestrat cu înclinaţii spre o anumită muncă, arde de dorinţa de a se afirma, mai ales la vârsta de 32 de ani, râvneşte să fie centrul atenţiei, iar mai târziu este dornic şi să fie apreciat, stimat şi să se bucure de consideraţie şi respect. Eu le aveam pe toate.

Tinereţea înseamnă fericire, zborul fantastic al gândului, îndrăzneala, insolenţa, curajul în diferite acţiuni de risc, sfidarea celor ce nu-ţi plac, fie ele chiar femei.

Toate noţiunile despre cinste, corectitudine, dreptate, adevăr, bine şi rău sunt relative şi socotesc că niciodată nu vor putea fi absolute şi generale.

Eu am luptat cu mine să nu greşesc niciodată, să trăiesc mereu în cinste şi dreptate pentru a nu mă teme de nimic în viaţă şi să ajung să-mi petrec „amurgul” într-o linişte deplină. Nu există, din păcate decât un singur mod de a te menţine pe drumul virtuţii, să eviţi acele cărări pe care virtutea însăşi nu le luminează cum se cuvine.

Când săvârşeşti fapte rele eşti tentat să-ţi ascunzi numele, iar în toate cazurile când omul îşi ascunde numele, faptele sau intenţiile, va fi nevoit curând să-şi ascundă întreaga viaţă.

…Câteva zile la rând am fost obligat să merg la cercetarea unor accidente rutiere de unde m-am întors mereu după miezul nopţii. Începusem să nu mai pot adormi decât după două-trei ore de frământări în pat şi nu ştiam cum să aflu remediul. Citisem odată, într-o revistă ceva legat de fumat şi de insomnie, iar eu le aveam pe amândouă şi mă luptam voiniceşte cu ele.

Cu fumatul am rezolvat-o mai greu cu toate că eram conştient de faptul că ţigările înseamnă bani arşi, respiraţia capătă un miros neplăcut pentru mine, dar şi pentru cei cu care vin în contact, nu-mi aduce niciun folos şi cel mai rău este că îmbolnăveşte organismul. Deci plătesc ca să mă îmbolnăvesc voit, pe când milioane de oameni plătesc să se însănătoşească. Până la urmă am

reuşit să mă las de fumat.

Ce să fac cu insomnia? Nu-mi mai aduceam aminte tot procedeul pe care-l citisem în revista cu pricina, dar am început să inventez eu un procedeu: am început cu o respiraţie profundă preţ de câteva minute, apoi am început să resping imagini care îmi apăreau în memorie, în spatele ochilor închişi şi treptat-treptat am văzut o ceaţă, apoi o pânză neagră concomitent cu o stare de linişte; îmi auzeam respiraţia proprie care era ritmică şi uşoară, după care nu mai ştiu nimic pentru că se instalase somnul. M-am trezit dimineaţa pe aceeaşi parte pe care mă culcasem, odihnit şi bine dispus, fără să şifonez cearşaful.

Mi-am zis: „acesta poate fi chiar un leac”. Insomnia mea se producea datorită oboselii accentuate acumulată în zilele în care lucrasem fără odihnă. Dar nu am reuşit performanţa de la început. Mă chinuiam cu procedeul meu câte 25 – 30 de minute, abia peste trei-patru zile am reuşit să adorm în timp de cinci minute, ceea ce obţin fără efort şi acum, după atâţia ani.

Într-o stare de bună dispoziţie m-a întâlnit Andraş într-o zi pe la ora 7.00 când mă îndreptam spre serviciu. De fapt el m-a văzut venind pe trotuar şi mi-a ieşit înainte.

— În fiecare dimineaţă vii pe jos? m-a întrebat el.

— Da.

— De ce nu chemi o maşină să te ia? Şef de serviciu circulaţie să meargă pe jos, n-am mai văzut.

Deşi simţeam ironia lui ca o ţeapă, m-am făcut că nu am priceput aluzia şi i-am răspuns detaşat:

— Îmi place să fac mişcare. Este singura posibilitate să merg pe jos în aerul răcoros al dimineţii. Ajungând la serviciu încep treburile şi rămân ore întregi în birou sau prin şedinţe.

Pe jos parcă-mi trece timpul mai încet şi am prilejul să cuget mai mult, fiind mai multe minute numai eu cu

mine.

— Vezi să nu dea vreo maşină peste tine, care să te transforme uşor în îngeraş, m-a atenţionat el, privindu-mă cu coada ochiului.

Atunci nu am dat importanţă spuselor lui Andraş, dar mai târziu, când relaţiile dintre noi s-au deteriorat, m-am gândit că avertismentul lui putea fi cu subînţeles.

Lucrătorii serviciului circulaţie se obişnuiseră cu maniera mea de lucru şi se străduiau să prevină accidentele de circulaţie şi să le cerceteze competent pe cele ce se produceau încă, cu toate măsurile luate. La toate accidentele grave sau cu autori necunoscuţi eram prezent eu, indiferent dacă se produceau ziua sau în miez de noapte.

În luna septembrie am reuşit să definitivez lucrarea „Studiul de circulaţie pe perioada 1961 – 1971 în judeţul Buzău” pe care am trimis-o la Bucureşti. Nu a fost o lucrare de excepţie, nici nu se putea în acele condiţii, dar s-a situat pe locul 11, după cele ce mi-a spus inginerul Stan.

După ce am terminat studiul de circulaţie, am comandat la întreprinderea Metalurgică Aiud indicatoare cu faţa din stiplex şi iluminate din interior, precum şi oglinzi parabolice în valoare de 480.000 lei, având grijă să merg personal la numita întreprindere ca să văd pe ce dau banii şi să urgentez fabricarea şi trimiterea lor la Buzău.

Când a aflat Primul Secretar al Comitetului de partid municipal Buzău, Milu Gheorghe că am plătit atâţia bani, mi-a dat telefon şi m-a invitat la el. Când am ajuns eu, biroul lui era arhiplin. Erau chemaţi toţi directorii întreprinderilor din oraş. Am salutat şi, pentru că nu mai erau scaune, am rămas în picioare.

Fără să-mi răspundă la salut, Milu m-a luat direct:

— Dumneata ai niscaiva bani în buzunare?

— Da.

Am scos tot mărunţişul şi l-am pus pe masă.

— Aceştia sunt toţi.

— Cine ţi-a permis dumitale să cheltui banii Consiliului popular pe bazaconiile alea de semne de circulaţie?

— Legea, i-am răspuns calm. Conform decretului nr. 328/1966, care prevede că 50% din sumele depuse anual în contul consiliilor locale vor fi folosite pentru amenajarea drumurilor şi semnalizarea lor pe raza de competenţă. În anul care a trecut serviciul circulaţie a vărsat în contul consiliului, la dispoziţia circulaţiei 1, 5 milioane de lei. În prezent eu încerc să materializez această prevedere. Nu înţeleg ce nu este legal? în plus, indicatoarele pe care le-am achiziţionat sunt nişte bijuterii şi nu bazaconii cum le numiţi dumneavoastră, iar funcţionalitatea lor întrece orice aşteptări, ca să nu mai vorbim că este mare nevoie în oraşul Buzău de o semnalizare rutieră care să descurce traficul într-un oraş cu pretenţii de municipiu.

— Am să te pun să plăteşti, să restitui toţi banii pe care i-ai cheltuit abuziv.

— Mă voi strădui să-i achit, până la pensie mai am vreme berechet, am răspuns ironic. Nu voiam să mai continuu discuţia cu Milu care era pornit pe ceartă.

— Du-te acum! am treabă cu tovarăşii directori.

De fapt, discuţia cu directorii aflaţi în cabinetul său, înghesuiţi care pe unde putea, din care prinsesem şi eu un fragment când am intrat, avea drept scop să lămurească să cumpere fiecare câte un porc pe care să-l crească.

— Tovarăşe Prim-Secretar! i se adresase unul dintre directori, eu îl cumpăr, dar efectiv nu am unde să-l ţin; în balcon ar face zgomot şi mizerie pentru care mă voi certa cu vecinii, ca să nu mai spun că este şi neigienic…

— Măi, tovarăşe, pe mine nu mă interesează unde îl

ţii dumneata. Noi trebuie să ne achităm de sarcina primită de la Comitetul Central, asta vreau eu să vă fac să înţelegeţi. Iar eu vă spun că se poate, ce naiba!? Tu un porc, el un porc, eu un porc şi aşa se adună la număr. Vă rog să nu vă mai plângeţi atât!

Când am ajuns la Inspectoratul de Miliţie, m-a întâmpinat colonelul Grigore care mi-a spus:

— Ce ai făcut? Iar mi l-ai pus în cap pe Milu?

— Nu am făcut nimic rău, tovarăşe colonel, mi-am făcut datoria care-mi revine din legea circulaţiei. M-a ameninţat că voi plăti eu indicatoarele. S-o creadă el.

— M-a sunat şi mi-a spus că i-ai vorbit urât.

— Nu este adevărat. Pot confirma directorii de la ICIL, de la ITA sau de la fabrica de geamuri, care erau acolo când a avut loc discuţia. Exagerează, aşa cum îi este obiceiul.

În luna următoare am fost chemat la IGM pentru instruire în vederea introducerii pe calculator a accidentelor rutiere şi timp de şase luni am întocmit personal toate fişele acestor evenimente. Între timp l-am pregătit în acest scop pe locotenentul Ilie, căruia i-am transmis această muncă.

…Iama a venit devreme în acel an, pe la începutul lunii decembrie, debutând cu un viscol nemaipomenit pentru care eu nu eram pregătit, deoarece nu avusesem ocazia până atunci să văd o astfel de dezlănţuire de forţe ale naturii.

Mă aflam pe raza comunei Costeşti când mi s-a transmis prin staţie de la sediul Inspectoratului:

— 808 sunt 850!

— Sunt 808, transmite 850!

— La Crucea Comisoaiei, în valea din dreptul comunei Racoviţeni este viscol mare şi au fost înzăpezite foarte multe maşini. Drumul este blocat total. Ne-a

transmis prin staţia-releu nr. 25 care a fost blocat în traficul rutier în partea dinspre Râmnicu Sărat şi se află, încă, acolo.

— Bine. Mă voi deplasa eu acolo, am răspuns şi am pornit spre secţia de drumuri naţionale unde am discutat cu şeful acesteia, Inginerul Nedriţă Mircea.

— Ce putem face? Cum intervenim? l-am întrebat.

— Tovarăşe căpitan, noi avem ordin să nu intervenim în timpul viscolului pentru că nu este eficient, zăpada se va aşeza la loc imediat ce o îndepărtăm şi apoi există un risc sporit pentru accidente. Imediat ce va sta viscolul, vom interveni cu toate forţele şi vom degaja drumurile. La districte toţi oamenii sunt prezenţi şi utilajele de deszăpezire sunt pregătite să intervenim când situaţia ne va permite.

— În trafic a fost blocat însuşi generalul State, adjunctul Ministerului de Interne şi şef al IGM, am spus eu pe gânduri. Nu ştiu cum să intervin pentru a-l scoate din acea zonă.

Am plecat, iar în drum spre locul sinistrului am trecut pe la întreprinderea de transporturi auto să mă interesez ce autovehicule au plecat în cursă şi dacă se ştie de ele. Am solicitat să se instaleze o barieră pe drumul spre Rm. Sărat pentru a se interzice circulaţia spre zona înzăpezită, iar la barieră am pus de pază doi agenţi de circulaţie, după care am plecat cu autoturismul spre locul unde se anunţase blocarea traficului. Vizibilitatea era redusă, încât nu se vedea mai departe de zece metri, iar pe măsură ce înaintam scădea tot mai mult. Cerul nu se mai vedea prin ţesătura fulgilor de zăpadă, creând impresia că te afli la marginea planetei şi intri în imponderabilitate dintr-o clipă în alta. Nu ştiam în ce punct mă aflam, dar văzând că nu mai pot înainta, am oprit maşina şi am întors-o cu faţa spre Buzău, pe acostamentul şoselei în ideea de a-i proteja radiatorul de crivăţul nemilos. Am încuiat uşile

şi am pornit pe jos prin nămeţii care creşteau pe măsură ce înaintam în zonă. Am căzut de mai multe ori prin troiene, apoi am dat de primele maşini înzăpezite pe care oamenii se căzneau să le scoată din şanţuri. Am ajutat şi eu cât am putut, apoi am mers mai departe, ajungând în locul unde se găsea generalul, abia spre miezul nopţii. În interiorul maşinii – un BMW – era cald, dar era aglomeraţie mare: Generalul adăpostise de viscol mai multe femei cu copii în braţe.

— Care este situaţia? m-a întrebat Generalul.

— Pe o porţiune de 8 – 10 km, toată şoseaua este blocată. Zăpada depăşeşte în înălţime doi metri, iar în alte părţi este aproape cât stâlpii de telegraf, pe care i-a acoperit. Sunt multe maşini înzăpezite total, iar într-un autobuz sunt persoane adulte şi copii; mai jos de aici sunt două autocamioane cu muncitori care au dat foc la cârpe îmbibate cu motorină pentru a se încălzi. Nu i-am putut lămuri să-l stingă.

— Din autocamioane mi-au fost aduse femeile cu copiii care se află aici, în maşină, a spus Generalul. Ce şanse am? m-a întrebat apoi în şoaptă.

Înţelegeam că este îngrijorat şi i-am propus o variantă:

— Să faceţi apel la Miliţia Rm. Sărat, să ceară o tanchetă de la unitatea de tancuri de acolo. Un tanc poate trece peste câmp şi ajunge până aici.

— Da, asta ar fi singura posibilitate, a fost de acord în final, Generalul. Benzina noastră este pe sfârşite.

A dat prin staţie apel la Rm. Sărat, care nu a răspuns.

— Încercaţi la Inspectorat! i-am sugerat eu.

— 850 sunt 25! Recepţie! 850 sunt 25, recepţie!

— Sunt 850, ordonaţi! s-a auzit în staţie.

Ia dumneata legătura cu Miliţia Rm. Sărat şi raportează i şefului de acolo să vorbească cu cei de la

unitatea de tancuri, poate reuşesc să trimită un tanc la locul unde mă aflu înzăpezit.

— Voi raporta de îndată şefului de Inspectorat care se află aici, la sediul miliţiei.

— Bine, aştept.

După 10 minute, colonelul Grigore raporta:

— Sunt 801, fac apel la 25!

— Sunt 25, transmite 801!

— Am vorbit cu comandantul unităţii de tancuri din oraşul Rm. Sărat. Un tanc a plecat deja spre dumneavoastră.

— Mulţumesc 801! Aştept să vină că am îngheţat de tot aici.

A durat ceva vreme până când a venit tancul avându-l la bord şi pe comandantul unităţii, care a adus ceai cald şi au luat la bord pe General, şoferul său, femeile din maşină şi copiii, plecând spre Rm. Sărat. Eu am rămas pe loc, privind spre câmpul alb-cenuşiu peste care curgeau mereu fulgii viscoliţi în dezordine. Avea un aspect selenar, care producea coşmaruri. Refuzasem să plec cu tancul, motivând că mai am treabă şi că poate ajung la maşină şi voi pleca la Buzău. Făcusem o mare greşeală, iar acest fapt l-am constatat ceva mai târziu.

Am pornit înapoi spre locul unde lăsasem autoturismul la venire. Pe parcurs am trecut pe la maşinile înzăpezite, de unde se vedea lumină. Toţi înjurau şi tuşeau din cauza fumului şi a frigului. Autoturismele în care se mai aflau oameni îşi terminaseră benzina şi ocupanţii lor tremurau. Pe mulţi nu i-am mai găsit la maşini.

Trecând peste troiene, m-am îndepărtat de şosea şi cu greu am reuşit să revin, bâjbâind după vârfurile stâlpilor de telegraf care se mai vedeau. Mult după miezul nopţii am reuşit să ajung la maşina mea, de fapt la locul unde o lăsasem, deoarece maşina nu se vedea din troienele

existente pe presupusa şosea.

„Unde o fi Volga mea?” mă întrebam deznădăjduit. Eram atât de obosit după o zi plină de muncă şi după parcurgerea acel puţin 20 de kilometri prin troienele de zăpadă, unde am împins de maşinile înzăpezite prin şanţuri. Îmi îngheţase faţa, parcă purtam o mască, dar am continuat să merg. Viscolul scăzuse din intensitate, însă continua să învârtejeze zăpada care nu înceta să cadă. La un moment dat m-am împiedicat de un maidan de zăpadă şi am căzut. M-am ridicat şi am dat ocol movilei de zăpadă, constatând că în partea dinspre sud se vedea faţa maşinii.

Am căutat cheile în buzunar şi am încercat să deschid uşa, dar aceasta refuza, fiind îngheţat butucul yalei. Am suflat de mai multe ori aer cald în orificiul broaştei, până când cheia s-a mişcat, permiţând deschiderea uşii.

Am pătruns înăuntru unde era adăpost faţă de viscolul tăios de afară. Am introdus cheia în contact şi am încercat să pornesc motorul, dar a fost imposibil. Apa din motor şi din radiator îngheţase şi nu mai puteau fi mişcate angrenajele. Bateria dădea semne de descărcare totală. „Mare catastrofa”, m-am gândit. „Trebuie să rămân pe loc”.

Tot privind bordul m-am gândit să fac apel prin staţie, dar încercarea a fost fără rezultat, nimeni nu mă auzea.

Mantaua şi căciula îmi erau garnisite de zăpadă, iar din pantalonii uzi până la piele se scurgea apa care ajungea până în cizme. Mă temeam să nu adorm şi să mor îngheţat. M-am gândit să dau zăpada la o parte, cu mâinile, din spatele maşinii, să scot manivela şi să încerc s-o pornesc, dar mi-am adus aminte că bateria este descărcată şi am renunţat. Îmi era greu să ţin ochii deschişi, toropeala mă cuprindea pe măsură ce corpul mi se încălzea, dar luptam să mă menţin treaz pentru a nu mă

prăpădi îngheţat. Mai târziu am mai încercat o dată să pornesc motorul, însă el era necruţător, ca un student pe care încerci să-l ajuţi mereu, toată grupa îi şopteşte în zadar, el rămâne mut, nefiind în stare să spună o frază, se împotmoleşte mereu, scoţând frânturi de fraze.

Cu toate eforturile depuse, am adormit. Nu ştiu cât timp a trecut, dar m-a trezit un zgomot puternic produs de antena masivă a autoturismului meu, pe care cădeau bulgări îngheţaţi azvârliţi de autofreză, care trecea pe lângă mine, curăţând drumul de omăt.

După aceea am mai fost înzăpezit şi în celelalte ierni, dar după câteva ore am reuşit să ies din troiene, datorită maşinilor puternice echipate cu lanţuri antiderapante, lopeţi şi braţe de lucru.

…În 1971 Comitetul Central al PCR a emis hotărârea care obliga toate instituţiile şi întreprinderile să desfăşoare învăţământ politico-ideologic de masă. În armată, miliţie şi securitate a fost înfiinţată funcţia de locţiitor politic. La noi a fost numit nimeni altul decât fostul meu coleg de şcoală, Dumitraşcu Dumitru, care ocupase până atunci funcţia de şef de cadre. Căzuse pe capul lui ca o „pleaşcă”, încât a avut norocul să fie avansat după aceea până la gradul de colonel din doi în doi ani, ignorându-se toate prevederile regulamentare privind durata stagiului în grad. Anul care a urmat ne-a adus altă nenorocire, am fost înglobaţi în Ministerul de Interne, sub comanda unică, împreună cu Securitatea. Întrucât Inspectoratul era de această dată comun, având două compartimente (miliţie şi securitate) a fost numit un singur şef de inspectorat al M.I. În persoana colonelului Lupu Vasile, fostul şef al Securităţii, iar locţiitor politic – din nou mirare – proaspătul maior Dumitraşcu.

Deşi făceam toţi parte din acelaşi minister, cadrele de la Securitate aveau salariile de două ori mai mari decât cei de la iliţie, fiind privilegiaţi şi din alte puncte de vedere.

De acum, multe activităţi de Securitate au fost trecute în sarcina miliţiei; inclusiv arestările se făceau de către cadrele miliţiei pentru fapte pe care ei le cercetau. Din acest motiv populaţia le acorda respectul cuvenit statutului lor, deoarece ei apăreau în public numai cu „Legea privind apărarea secretului de stat”, restul le făcea Miliţia care primea toate ofensele şi injuriile de la cei sancţionaţi.

La şedinţa de bilanţ din anul 1973 unde s-a analizat activitatea Miliţiei a participat din partea MI generalul Pleşiţă. În cuvântul lor unii ofiţeri au ridicat, printre altele, şi problema disproporţiei care se menţine între salariile cadrelor din cele două arme, deşi se ştie foarte bine ce face fiecare. Generalul, vădit iritat, dar pus în încurcătură a dat următorul răspuns: „Vedeţi voi… cum să vă explic ca să înţelegeţi? Mineri de adâncuri şi mineri de suprafaţă, cam aşa s-ar putea traduce”.

Vă daţi, desigur, seama care erau „minerii de adâncime”.

Noul şef de Inspectorat, colonelul Lupu, era un ofiţer priceput în munca lui de securist, nu şi în cea a miliţiei, dar era extrem de îngâmfat şi groaznic de răzbunător. A făcut multe victime în rândul cadrelor miliţiei, cărora le-a înscenat o serie de fapte, mai abitir ca unor infractori, atunci când voia cu orice preţ să scape de ei. El reuşea de fiecare dată deoarece era ascultat şi ajutat de superiorii din MI.

Pentru el nu avea importanţă cine este ofiţerul, chiar dacă era şeful miliţiei judeţene, care era şi locţiitorul său de drept. Cu toţi se purta la fel de urât, în vorbă şi faptă, proferând ameninţări pe care le punea uneori şi în practică.

Şi în ţară şefii de Inspectorate au fost numiţi dintre securişti, dintre care unii au lucrat corect, au învăţat activităţile specifice miliţiei pentru a putea lua decizii corecte în cunoştinţă de cauză. Alţii, ca şi Lupu, s-au

folosit de această „mană cerească” pentru a-şi plăti unele „poliţe” faţă de miliţienii care nu le erau pe plac sau care nu îi ajutaseră în calitatea lor de cetăţeni.

Securitatea a fost creată în ianuarie 1948 ca aparat special pentru Siguranţa Naţională a României. De la început, prin faptele multora dintre ei, au dovedit că duce o luptă înverşunată împotriva miliţiei pentru decimarea ei, apoi distrugerea acesteia din urmă.

După ce o vreme cele două instituţii au funcţionat paralel, în 1973 au fost din nou înglobate în acelaşi minister – M.I., continuându-se aceleaşi practici de la începuturi: infiltrarea de cadre în miliţie, ascultarea telefoanelor, de la serviciu şi de acasă, ale cadrelor, interceptarea corespondenţei personale şi a familiei, introducerea de microfoane în locuinţele cadrelor, folosirea unor jocuri operative pentru compromiterea şi şantajarea cadrelor etc, etc.

Se ştie că pe mulţi activişti de partid şi cadre ale MI nu le dădea afară din casă politeţea; unii erau chiar grosolani, mai ales când deţineau nişte funcţii mai importante – moştenite de la acei „revoluţionari de la începuturi”, care treceau drept intransigenţă revoluţionară, fermitate în aplicarea unor principii de castă şi puritatea conştiinţei de clasă muncitoare conducătoare. Păcat că această stare s-a perpetuat pe o durată prea mare în timp.

Îmi aduc aminte de prima mea întâlnire cu colonelul Lupu când am fost jignit fără motiv. Mă anunţase prin staţie, ofiţerul de serviciu că sunt chemat urgent la cabinetul lui 801 (luase indicativul şefului Miliţiei, care primise altul).

Neştiind despre ce este vorba, am venit repede, deşi traficul era aglomerat. Când am intrat în birou, am dat cu ochii de toţi şefii de formaţiuni de la ambele arme. Am aflat că Lupu împlinea 43 de ani şi dădea un pahar de

cognac şi fursecuri, care se găseau pe masă. M-am scuzat că nu am cunoscut semnificaţia adunării, poate…

— Lasă, mă, prostiile! mi-a răspuns Lupu ofensat, după care mi-a întors spatele şi s-a ocupat de colonelul Chivu şi alţi ofiţeri din grup, toţi de la Securitate.

Când au fost ridicate paharele şi i s-au făcut urările obişnuite, am luat şi eu un pahar, însă l-am pus pe masă când ceilalţi au început să bea.

— De ce nu bei, mă? m-a întrebat el, privindu-mă cu ură.

Colonelul Grigore mi-a sărit repede în ajutor:

— El nu bea niciodată. Cred că este o deformaţie profesională. Cu circulaţia asta nu ştii niciodată, mai ales că conduce maşina.

Mă simţeam sufocat în acea atmosferă, mai ales că mă loveam de ostilitatea lui Lupu. Mi-am cerut permisiunea să plec, motivând că urmează să particip la o şedinţă pe care o anunţasem la întreprinderea de Transporturi Auto Buzău. Ştiam că Lupu nu mă putea „înghiţi” pentru că înainte de unificarea noastră îl găsisem vinovat de încălcarea unei reguli de circulaţie pentru care mi-am permis să-i fac morală, deşi nu l-am sancţionat, fapta fiind gravă. În ultima vreme se adăugase alt motiv: prin ordin al Ministrului fuseseră scoase din uz autoturismele „Volga-GAZ 24” care se aflau la dispoziţia şefilor, pentru că aveau un consum mare de benzină şi fuseseră date la serviciul circulaţie pentru a li se face mai repede norma de casare, urmând să fie apoi vândute. Am luat eu în primire Volga pe care o avusese el şi asta îl supăra grozav de tare când mă vedea venind la volanul ei.

— Du-te! Şi aşa stai aici degeaba, mi-a spus el. Mai bine nu mai veneai deloc.

Eram obişnuit cu modul lui de comportare, dar putea proceda mai civilizat, făcând excepţie cel puţin când era

sărbătorit, fiind figura centrală. Dar…

…Altă dată eram de serviciu în cabinetul din antecamera lui; făceam prin rotaţie de serviciu acolo, toţi şefii de formaţiuni, mai puţin şefii şi locţiitorii miliţiei.

Se prezentase o nouă promoţie de ofiţeri de miliţie din şcoală şi înainte de a intra în muncă, a ţinut să-i cunoască personal. I-am introdus în cabinetul său şi ofiţerii s-au aşezat pe un rând. Trecând prin faţa fiecăruia, se prezentau când el le strângea mâna. Printre ei se afla unul cu numele Leu. Dialogul dintre ei a fost: „Sunt locotenentul Leu. Colonelul Lupu a răspuns: Şeful Inspectoratului, adăugând imediat: să vedem, să vedem!” Ce însemna „să vedem”? Eşti tu leu, dar…

*

…Prin luna mai Direcţia Circulaţie a organizat o consfătuire pe linie de sistematizare la Timişoara unde am participat toţi şefii de servicii. Consfătuirea a fost un succes şi un prilej de învăţare în domeniu. La sfârşit am făcut o vizită destul de instructivă la fabrica de încălţăminte „Guban”.

Pentru întoarcerea la Bucureşti toţi am optat să călătorim cu avionul, sens în care ni s-au rezervat bilete de avion. Am urcat într-un „IL-18” şi ne-am aşezat comod.

— Puneţi-vă centurile de siguranţă, vă rog! s-a auzit o voce în microfoanele din plafon.

Printre scaune şi-au făcut apariţia două stewardese care se îngrijeau să nu ne lipsească nimic; ne-au adus bomboane şi câte o pungă pentru cazul când cineva ar avea „rău de înălţime”.

Avionul a rulat pe pistă câteva sute de metri trepidând pe roţile lui înalte, apoi şi-a luat zborul şi, în câteva minute s-a ridicat la peste 10.000 de metri înălţime, trecând pe deasupra plafonului de nori. Acum aparţineam cerului. Dispăruseră toate: munţi, dealuri, păduri, drumuri,

care rămăseseră jos, acolo departe. În interiorul avionului aerul condiţionat ne susura încet la ureche prin orificiile din peretele lateral, în timp ce afară acesta era rarefiat. Nu vedeam localităţi, dar când treceam pe deasupra oraşelor Ploieşti şi Bucureşti am simţit aerul cald. Aveam senzaţia că stăm pe loc. Din avion privirea străbătea, cu încântare oceanul de nori sidefii. Când eşti sus, deasupra Pământului, te simţi supraom şi imaginea este de o rară frumuseţe. Am trăit atunci clipe unice de odihnă şi extaz, lăsând astfel deschisă tainiţa viselor mele. Acolo, sus, în împărăţia norilor, îmi închipuiam că fiecare bătaie a inimii mele conţinea o părticică din perenitate. Privind din cer, de acolo din marea de azur, aveam un sentiment măreţ şi mă consideram, poate la fel ca alţii ajunşi atât de sus, o fiinţă superioară a sistemului planetar. Aveam şi eu voie, cel puţin atunci, să cred că aş fi în stare să contribui cu forţa spiritului şi mâinilor mele, la netezirea drumului spre viitor.

„Dumnezeule Mare!” am exclamat eu când am văzut oraşul Ploieşti apărând dintre nori. Când există atâta frumuseţe în Univers, de ce o fi existând, totuşi, atâta suferinţă pe lume?

Multe lucruri parcă sunt anume orânduite pentru a face loc inegalităţii dintre oameni”.

Printre norii care se mai răriseră am zărit un vultur în zbor, singura fiinţă care răzbate în înălţimi pe care le stăpâneşte. Mi-am adus aminte de cartea „Trece Condorul”, în care am citit că Condorul este o specie de vulturi mari, în penele cărora indienii păstrau praful de aur şi-l îngropau odată cu mortul lor, considerând că astfel oamenii care mor vor avea mereu aur, sufletul lor va avea întotdeauna bani. Tot indienii susţineau că aceşti condori duc veşti pe lumea cealaltă.

Drumul până la Bucureşti n-a durat decât 50 de minute, dar mai mult timp am pierdut pe aeroportul

Băneasa până ne-a adus scara la avion, deoarece pilotul a făcut o glumă, când a fost întrebat de categoria transportului, a răspuns: „Mesagerie” şi am aşteptat o oră.

În aceeaşi vară mi-am întocmit dosarul pentru a mă înscrie la cursurile de doctorat în cadrul Facultăţii de Drept – Secţia penală. Aveam toate actele necesare, inclusiv o ciornă cu materialele studiate în vederea unei viitoare lucrări, căreia îi făcusem deja „scheletul”.

La facultate mi s-a cerut aprobarea expresă a Ministrului de Interne, care plătea (sau garanta plata) suma pentru fiecare candidat.

În acest scop m-am prezentat la Ministerul de Interne unde am dat peste un maior care mi-a răsfoit dosarul, apoi mi-a pus mai multe întrebări, printre care:

— Câţi doctori are Buzăul, mă?

— Dacă vă referiţi la medici, conform statisticii existente la Direcţia Sanitară, ştiam că are 156. Doctori într-un domeniu sau altul, nu sunt în măsură să vă spun câţi sunt.

— Nu este niciunul, îţi spun eu. Vrei să fii tu primul?

— Eu am venit la Minister pentru a obţine aprobarea de înscriere, altfel mergeam direct la facultate.

— Nu ţi se aprobă, ascultă-mă pe mine. Dar lasă dosarul aici, vom vedea care este situaţia!

— Nu-l las, dacă nu se aprobă ce rost are? Chiar vă rog să mi-l restituiţi!

În acel moment am întins mâna şi i l-am smuls. Orice încercare de mai târziu de a obţine aprobarea a fost zadarnică, în toţi anii, până în 1989.

*

…Când au sosit indicatoarele rutiere de la I.M. Aiud, am dispus să fie depozitate într-o magazie a primăriei, iar în câteva săptămâni, cu ajutorul unei grupe de tehnicieni şi muncitori, tot ai primăriei, le-am instalat în oraş, mai întâi

pe arterele principale, apoi şi pe celelalte.

Pe măsură ce le instalam pe un tronson, le şi conectam la reţeaua de iluminat public şi mă bucuram că se soluţiona astfel dirijarea modernă. În acelaşi timp, populaţia municipiului era fascinată de feeria pe care o făceau aceste bijuterii pe timp de noapte; se opreau şi le admirau minute întregi oamenii care treceau pe lângă ele, făcând aprecieri laudative la adresa celor care au făcut asta.

Mă găseam pe raza comunei Mărăcineni, când am auzit un fâşâit în staţie, apoi apelul:

— 808 sunt 850!

— Transmiteţi 850! Sunt 808.

— Vă rog să vă prezentaţi urgent la bază, unde vă aşteaptă 800!

— Bine, 850! Vin imediat.

Primul Secretar al Comitetului Judeţean Ion Sârbu, mă aştepta în maşina sa, parcată lângă gardul miliţiei. Am introdus maşina mea în curte şi m-am prezentat în dreptul portierei sale, salutându-l. Acesta a spus, fără altă introducere:

— Urcă în maşină! apoi spre şofer: întoarce, să mergem spre bariera Ploieşti!

Când am ajuns în dreptul benzinăriei, i-a spus şoferului să întoarcă, după care am coborât pe trotuar.

Ne-am apropiat amândoi de un panou dreptunghiular, cu dimensiunea de 2 x3 metri pe care se aflau câteva imagini desenate în diferite culori, exprimând îndemnuri pentru conducătorii auto să nu consume băuturi alcoolice, expunându-se pericolului de accidente; cu litere mari scria sus: „Şoferi, nu consumaţi alcool!”

De câteva minute se aprinsese şi iluminatul public, iar panoul în cauză atrăgea atenţia de la mare distanţă.

— Căpitane, să ştii că îmi plac lozincile dumitale! a

spus, într-un târziu Sârbu.

„Aoleu! mi-am zis în gând. Dacă el le numeşte lozinci, este puţin probabil că îi plac sau cel puţin, dacă le înţelege utilitatea”.

— Să mergem pe jos până în intersecţia cu B-dul Lenin, a spus, apoi Sârbu. Aseară le-am văzut pe toate. Recunosc că totul e o feerie, au toate calităţile.

Am ajuns în intersecţie şi ne-am urcat pe refugiul pentru pietoni.

— Îmi place cum ai instalat toată tehnica asta, dar nu sunt de acord cu un lucru. Ghiceşte care?

— Cred că vă referiţi la astuparea şanţurilor. Încă nu am terminat lucrarea.

— Nu sunt de acord să laşi în urmă trotuarele fără asfalt pe porţiunea care a suportat săpăturile. Din acest moment ai aprobarea mea să iei forţă de muncă, asfalt, cabluri şi tot ce îţi trebuie, de oriunde. O faci în numele meu. Aş vrea, însă, să mă ţii la curent cu stadiul lucrărilor. Să ştii că nu te va pune nimeni să plăteşti suma achitată pentru achiziţionarea indicatoarelor. „Ştiam”, i-am răspuns eu în gând. Ai făcut treabă bună. Continuă aşa! Cam pe când crezi că vei termina instalarea lor?

— Pe arterele principale, în două săptămâni.

— Bine. Hai acum să te duc la sediul vostru. Poate mai ai treabă şi eu te reţin aici.

„Deci, Sârbu ştie de discuţia mea cu Milu?” mi-am zis în gând, după ce acesta a plecat. De aceea nu m-a mai chemat deloc Milu de când tot instalez eu indicatoare noi peste tot. Cred că le-a văzut şi el, fără îndoială, tot oraşul le-a văzut.

Continuam să rămân la birou după ce plecau ceilalţi, la terminarea programului, până la ore târzii şi lucram tot felul de schiţe pe o planşetă improvizată.

Mă prindea miezul nopţii desenând intersecţii,

alveole pentru staţiile de autobuze, locuri unde urma să instalez semafoare electrice etc., precum şi o variantă de ocolire a oraşului pentru scoaterea traficului greu din centrul şi aşa aglomerat.

Aflat în trecere prin Buzău, cpt. ing. Lucian Stan de la Direcţia Circulaţie, văzându-mă preocupat să fac o îmbunătăţire a sistematizării în oraş, a rămas câteva zile şi m-a ajutat să pun în practică câteva idei.

Regretam atunci că în şcoala de ofiţeri eu nu avusesem parte de condiţii pentru a studia tehnica sistematizării circulaţiei rutiere. Dacă nici acum nu se face acest lucru în Academia de Poliţie, este o mare pierdere pentru viitorii ofiţeri de circulaţie, lăsându-i la mâna unor oameni care habar nu au ce vor.

Când am început să simt nevoia de a face ordine în oraş, aveam puţine cunoştinţe despre tehnica sistematizării rutiere; făcusem în şcoala navală patru ani de desen tehnic şi acest lucru m-a ajutat mult, dar nu suficient pentru ce doream eu să fac. Nu mi-a fost ruşine să învăţ de la toţi câte ceva, începând de la inginerii secţiei de drumuri naţionale, apoi cei de la Ministerul Transporturilor cu care ne-am „certat” adesea la Buzău pe idei privind pasajele denivelate sau poduri suspendate.

Am cumpărat cărţi tehnice, printre care şi cartea „Drumuri” din care am aplicat unele soluţii constructive.

Subordonaţii mei munceau bine şi se apropiaseră mai mult de mine, mă înţelegeau ori de câte ori era nevoie să facem un efort în plus, să rămânem peste program sau să acţionăm pe teren pe timp de noapte. La insistenţele mele, toţi subofiţerii sau înscris la liceu, secţia fără frecvenţă şi au absolvit această treaptă de pregătire în patru ani.

Odată, în ajunul zilei de 23 August se făceau propuneri pentru premiere. Sumele nu erau mari, dar constituiau stimulente în muncă şi aveau mare efect. Propusesem mai mult de jumătate din efectivul serviciului

şi am fost chemat la şef să renunţ la doi dintre ei. Bineînţeles că nu am renunţat.

— Ce te zbaţi aşa pentru ei? mi-a zis lt. col. Andraş.

— Pentru că eu cu ei muncesc şi nu-mi este indiferent niciunul dintre ei. Nu am ce să le reproşez ca să-i privez de unele drepturi, pentru că prima este un drept şi apoi o recompensă.

— Am auzit că toţi te iubesc. Ce le faci?

— Ei ţin la mine că mă interesez de viaţa lor, ce fac copiii lor, dacă au părinţi bolnavi, ce nevoi au şi încerc să-i ajut după puterile mele. Îi controlez în muncă, pe teren îi ajut, îi şi sancţionez pe cei care greşesc, dar îi şi premiez, pentru ca apoi să îndrăznesc să le cer mai mult. Eu am pornit de jos şi nu mi-am schimbat tiparul sufletesc când am ajuns şef, nu m-am lepădat de credinţele celor de jos, nici chiar presat de ispita plăcerilor, neglijându-mi familia în unele situaţii pentru care regret acum.

— Păi, dă-le ordin, nu te ruga de ei!

— Ordinele se execută mult mai bine dacă omul este stimulat s-o facă, altfel se ştirbeşte din acurateţea executării lui.

— Şi de ce nu înţelegi că nu ne ajung banii pentru a-i stimula şi pe alţii care nu au mai fost premiaţi?

— Dacă analizăm mai profund, vom vedea că multe dintre cadrele Inspectoratului pleacă acasă sâmbăta la ora 14.00 şi revin luni la ora 8.00 la serviciu. Duminica ei se plimbă cu familiile prin parcul „Crâng”, iar lucrătorii mei stau pe drumurile din judeţ şi fac activităţi de prevenire sau cercetarea accidentelor. Pe ei îi bate vântul, ploile sau îi dogoreşte asfaltul încins de soare până aproape de topire, când alţii stau la adăpost, ceea ce nu e drept.

— Este meseria lor, căpitane. Lasă, că le dai altă dată.

— Am o propunere, dar mai întâi spuneţi cu ce sumă

sunt eu trecut la prime? Dacă sunt trecut.

— Cu 2000 de lei.

— Propunerea este următoarea: renunţ eu, dar împărţiţi suma celor doi, pe care intenţionaţi să-i scoateţi de pe listă.

— Să vorbesc cu cei din comisia de propuneri, a spus Andraş.

Peste două săptămâni toţi şi-au primit banii şi nici mie nu mi s-a refuzat. Se făcuse dreptate, dar de către comisia în cauză.

*

În septembrie am primit vizita unei doamne care a ţinut să discute neapărat cu mine. Am aşteptat-o în pragul biroului şi am invitat-o să ia loc în fotoliul din faţa mesei la care lucram. Era o femeie în vârstă de până la 30 de ani, blondă, cu o siluetă de invidiat, cu un cap de păpuşă şi cochet îmbrăcată. Ştiindu-se o femeie frumoasă nu a scăpat ocazia de a-mi arunca o privire cuceritoare, iar când s-a aşezat pe fotoliu, a avut grijă să-l împingă mai înapoi, spre centrul camerei pentru a nu mă lipsi de posibilitatea de a-i admira picioarele pe care, pot să recunosc, le-am privit cu plăcere.

— Vă ascult, am spus eu pe un ton oficial.

— Sunt soţia lui X, cel arestat pentru accidentul produs acum câteva zile la trecerea cu calea ferată de la bariera Ţinteşti, a spus ea, privindu-mă insistent.

— Probabil aţi venit să-i aduceţi pachet? Până în prezent nu i s-a stabilit definitiv regimul, dar poate primi lenjerie de corp ceva mai groasă, că vremea s-a răcit.

— Nu pentru pachet am venit. Vreau să discut cu dumneavoastră modalitatea de a-l scăpa de pedeapsă. Avem doi copii împreună şi nu suport ca tatăl lor să fie puşcăriaş.

— Doamnă dragă, fapta soţului dumneavoastră este

dovedită. Este autorul unui accident în care şi-au pierdut viaţa patru persoane, ca să nu mai vorbim de celelalte consecinţe. Cine vreţi să răspundă pentru fapta lui?

Despre ce era vorba: soţul doamnei venită în audienţă la mine era economist la o întreprindere din Buzău. Conducea un autoturism Dacia 1300 dinspre Pogoanele spre Buzău, iar după ce a traversat linia ferată, drumul fiind în curbă, nu s-a încadrat corect pe partea dreaptă a drumului, trecând pe celălalt sens de circulaţie, unde s-a tamponat frontal cu un alt autoturism care circula regulamentar, venind din sens opus. Rezultatul a fost: patru morţi, trei răniţi şi ambele maşini distruse.

Cercetarea o efectuasem eu, personal şi aveam toate datele problemei. Îmi stăruia, încă, în minte imaginea unui tânăr cu faţa de adolescent, un blond foarte frumos cu ovalul feţei regulat şi o frunte pură şi frumoasă, al cărui trup intrase deja în rigiditate cadaverică, iar chipul său avea o albeaţă de marmură. Probabil că moartea survenise fulgerător, deoarece pe chipul lui nu se observa niciun semn de suferinţă, de agonie; avea o expresie calmă, de eliberare.

— V-aş ruga, dacă nu sunt prea îndrăzneaţă, să-mi daţi şi mie o ţigară! a spus ea, privind pachetul meu de ţigări Snagov, pe care-l aveam pe colţul mesei.

Mi-am amintit că aveam în dulap un pachet de ţigări Marlboro. L-am scos, i-am rupt celofanul de la exterior şi am dat la iveală mai multe ţigări, invitând-o să se servească. Când a pus ţigara între buze, i-am aprins-o cu bricheta şi am aşteptat.

— Mulţumesc! a spus ea, trăgând avidă din ţigară, apoi, printre norii de fum care îi ieşeau pe nas şi pe gură, a continuat:

— Am fost la procurorul Trentea, numele nu cred că vă interesează, iar el mi-a spus că numai dumneavoastră puteţi face ca soţul meu să scape de puşcărie. De ce nu

vreţi să mă ajutaţi?

— Dumneavoastră vorbiţi ca şi când o asemenea decizie ar privi înlocuirea unui număr de ouă care au fost sparte şi care pot fi cumpărate şi puse la loc fără să deranjeze pe cineva. Nu se poate face nimic în cazul lui. Sau aţi vrea să merg eu în închisoare în locul lui?

— Nu am dorit acest lucru.

— Aceasta ar fi urmarea dacă eu nu aplic legea corect.

— Procurorul mi-a spus că puteţi să-l scăpaţi. Am la mine suma de o sută de mii de lei, care vor fi ai dumneavoastră dacă mă ajutaţi. Nu este greu s-o faceţi, numai să menţionaţi în procesul-verbal şi în schiţă că soţul meu nu a trecut cu maşina dincolo de axul drumului, celălalt a venit peste el. Aceştia sunt banii, a spus ea în timp ce a scos din geantă două teancuri de sute de lei, pe care le-a pus pe colţul mesei, lângă ţigările mele.

— Acel procuror care v-a învăţat procedeul pe care tocmai l-aţi expus, se vede că are experienţă în materie de „ajutor”. Tot ce pot eu să vă spun este că aţi greşit adresa. Eu nu-mi vând conştiinţa pentru o sută de mii, nici pentru un miliard şi nici pentru toate averile din lume. Iar dacă banii i-aţi agonisit prin muncă cinstită, ceea ce este greu de crezut în aceste timpuri, păstraţi-i pentru că veţi avea nevoie de ei. V-aş sfătui să-i spuneţi procurorului care v-a învăţat ceea ce mi-aţi spus mie… comunicaţi-i din partea mea că ar fi bine să-şi vadă de treabă pentru a nu-şi pierde libertatea.

— Eu vă rog, totuşi, să-i luaţi şi să mă ajutaţi! a insistat ea.

— Credeam că am fost suficient de explicit. Aş putea să închid uşa cu yala şi cu un singur telefon să vă schimb statutul din om liber, în… alături de soţul dumneavoastră, dar n-o fac pentru a nu adăuga o nouă suferinţă la cea pe care o trăiţi în prezent. Ar trebui să apreciaţi cum se

cuvine acest gest. Vă rog, deci, să vă strângeţi banii, să-i puneţi în geantă şi să mergeţi acasă, considerând că această discuţie dintre noi nu a avut loc. Până când se va judeca procesul soţului cred că ar fi cuminte să vă abţineţi de la asemenea gesturi care v-ar putea aduce grave prejudicii.

— Domnule, dar dumneata nu eşti bărbat, nu ai sentimente? Eu chiar nu-ţi spun nimic? a continuat să se exprime ea precipitată, schimbându-şi poziţia pe fotoliu într-un fel neglijent, când pe un picior, când pe celălalt. Fac tot ce-mi ceri, când şi unde vrei, dar ajută-mă!

— Doamnă dragă, eu nu vă neg sexualitatea, dar vreau să înţelegeţi că organismul meu nu vibrează decât în situaţiile în care primeşte nişte impulsuri trimise de creierul meu; aceste impulsuri trebuie să fie curate, lipsite de bruiaje exterioare, să nu se împiedice de reticenţe sau temeri. Numai animalele acţionează din instinct, dar şi în aceste cazuri trebuie făcută precizarea că necesită să fie pregătite pentru rut. Vă rog să-mi scuzaţi expresiile pe care, în alte împrejurări le-aş considera tari, poate chiar indecente, dar noi tocmai prin ţinerea în seamă a unor principii morale putem să spunem că le suntem superiori animalelor.

Constat că aţi depăşit cu mult obiectul audienţei şi trebuie să-i punem punct. M-aţi făcut să-mi pară rău că v-am primit. Vă încunoştinţez că am o soţie mult mai frumoasă decât dumneavoastră, încât nu mă tentaţi deloc. Ar fi trebuit să ştiţi că adevăratele sentimente nu au preţ şi nu pot fi vândute la tarabă ca orice marfa. Vă înţeleg situaţia disperată în care vă aflaţi dar procedeul este greşit. Lăsaţi legea să soluţioneze problema!

Am ocolit masa, am ridicat-o uşor de braţ din fotoliu, conducând-o spre uşă. Atunci am observat că ochii ei lăcrimau abundent, iar lacrimile i se înnodau sub bărbia ei frumoasă care tremura uşor. Nu-i reuşise planul şi acum

plângea, străduindu-se să pară liniştită. Şi-a pus banii în poşetă, apoi s-a îndreptat spre uşă cu paşi şovăielnici. S-a oprit cu mâna pe clanţa uşii şi a spus încet:

— Mi-a spus cineva că nu voi reuşi, dar n-am crezut. Bună ziua! a spus clătinând din cap.

— Bună ziua! i-am răspuns privind în urma ei.

Într-una din zile, discutând diferite probleme cu Marian Puşcă, un coleg din şcoala de ofiţeri, i-am povestit şi acest caz.

— Cred că este o „lucrare" din partea „prietenilor" care te iubesc, a spus el dus pe gânduri. Încearcă pe toate căile să te compromită. Au ei un scop bine definit şi au folosit cu o ingeniozitate diabolică acest prilej. Fii foarte atent!

— Nu cred că poate fi o „lucrare" cum zici. Femeia a venit la mine că era disperată, dorind cu orice preţ să-şi scape soţul de pedeapsă. A făcut-o şi datorită „ajutorului moral" pe care i l-a dat procurorul. Desigur, pot fi şi alţii interesaţi în acest caz, dar se înşală amarnic. Îşi pierd timpul dacă ei cred că pot fi clintit de la credinţa mea.

O vreme am rămas pe gânduri, cu ochii pironiţi pe covorul aflat în încăpere.

— Ce or dori „ei" de la mine?

— Ceva urmăresc ei, iar aceasta se va vedea cât de curând, a spus Marian, ca o concluzie a discuţiei. Vom mai vorbi noi despre asta. Hai, că mă duc şi eu, că am multă treabă astăzi, a spus el, ieşind din birou.

Nu peste multă vreme, am început să simt că sunt urmărit sistematic. La început am găsit microfonul plasat în spatele cutiei staţiei radio din maşină, altă dată sub scaunul din dreapta etc, dar nu l-am mişcat de la locul lui pentru că nu aveam nimic de ascuns.

Neputând lua vreo măsură împotriva mea, s-a pornit o campanie de „fabricare" de motive care să mă aducă în

faţa şefilor ca să mă certe şi să mă umilească. Eu nu pricepeam deloc care este motivul pentru care se proceda astfel.

Se făcea apel şi la propunerea unor şefi din conducerea MI pentru a-şi atinge aceste scopuri.

Într-o zi ieşeam din curtea unităţii cu maşina pentru a mă deplasa la un accident produs în comuna Colţi. Aleea era îngustă la ieşire şi nu permitea trecerea a doua vehicule unul pe lângă celălalt, încât cel care urma să intre în curte trebuia să aştepta în stradă până când ieşea cel aflat pe alee, eliberând-o. Am zărit în stânga o Dacia 1300 de culoare neagră, dar nu am observat cine se afla în ea, fiind atent să acord prioritate altor vehicule care foloseau în acel moment drumul public. După ce am virat la dreapta, mi-am continuat drumul spre comuna Colţi, dar nu am ieşit bine din perimetrul oraşului Buzău, că am auzit în staţie:

— 808 sunt 850, recepţie!

— Sunt 808, transmiteţi!

— 801 a ordonat să vă prezentaţi urgent la dânsul. Se află aici, la bază.

— Bine, am recepţionat mesajul, am răspuns puţin iritat, deoarece la Colţi se anunţase un accident mortal şi ştiam câtă muncă mă aştepta acolo.

Când am intrat în cabinetul colonelului Lupu, am văzut un colonel de securitate în uniformă, dar nerecunoscându-l m-am adresat cu salutul şi raportul primului. Nu am apucat să-mi sfârşesc formula de prezentare că, colonelul în cauză, al cărui nume era Bucurescu, m-a şi întâmpinat cu întrebarea:

— De ce nu saluţi, mă? Te-ai întâlnit la ieşirea din unitate cu o maşină neagră? a spus colonelul Bucurescu.

— Da, am observat-o, dar nu am văzut cine erau ocupanţii.

— Dacă eşti chior, ce cauţi la circulaţie?

— De ce mă jigniţi, tovarăşe colonel? Regulamentele militare după care şi noi trăim prevăd alte moduri de adresare.

Chior nu sunt, dar efectiv nu v-am observat fiind atent la traficul de pe stradă pentru a acorda prioritate.

— Ai zece zile de arest, obraznicule! a răcnit Bucurescu.

— Dacă este aşa, atunci mă văd obligat să vă înştiinţez că există un ordin al Ministrului ce prevede ca un conducător auto militar aflat la volan şi în mers nu este obligat să salute. Eu nu am intenţia să mă prevalez de acest ordin, dar văd că dumneavoastră persistaţi în… Dacă vă observam, nu-mi era greu să duc mâna la caschetă, una îmi era de ajuns să manevrez volanul maşinii.

Faţa lui Bucurescu se făcuse stacojie şi se schimonosise, iar cuvintele îi ieşeau din gură în dezordine.

— Ieşi afară! Văd eu ce fac cu tine, a izbucnit el.

Am ieşit, am închis uşa şi am plecat la accidentul de la Colţi, fără să mai merg să raportez şefului Miliţei Judeţene despre păţania mea. Ştiam că şi aşa va afla deoarece era una din multele fapte care mi se înscenau în ultima vreme, fără nicio legătură cu realitatea. Ceea ce nu înţelegeam eu, nu ştiam ce se urmărea, de ce se întâmplau toate.

Până la urmă acest incident cu Bucurescu nu a avut nicio urmare negativă, deoarece colonelul Grigore i-a prezentat

Ordinul Ministrului care spunea exact cum îi prezentasem eu situaţia privitor la salut. Ce îl supărase pe omul de la Minister? Faptul că el circula cu Dacia şi un căpitan de miliţie cu Volga-GAZ 24. La această situaţie eu nu aveam nicio contribuţie şi, mai ales, nicio vină pentru că Volga o primisem de la circulaţie pentru a-i completa

mai repede rulajul şi, astfel, să poată fi scoasă din uz.

Toată întâmplarea mi-a lăsat un gust amar. „Halal atitudine la un ofiţer superior din MI” mi-am zis. Aflasem despre el că a absolvit facultatea de drept cu nota 10, motiv pentru care fusese angajat la Securitate. Eu îl consider corigent la capitolul comportare civilizată.

…Am primit multe lovituri date de oameni laşi şi incompetenţi, din umbră, părându-mi mai răi decât cei mai josnici indivizi.

…Fusesem invitat într-o zi de secretarul Antonică să particip la şedinţa de analiză a activităţii economice pe judeţ, la care luau parte toţi directorii, prilej cu care mi-a făcut onoarea să iau loc la masa conducerii şedinţei. Mi s-au rezervat două ore să prezint starea tehnică a autovehiculelor din unităţile pe care le controlasem şi constatările făcute cu această ocazie. Când m-am întors la serviciu, nici nu am apucat bine să-mi scot mapele cu lucrări pe birou, că am auzit sunând telefonul.

— Alo! Da!

— Vino până la mine! am auzit de la celălalt capăt al firului.

— Am înţeles! am răspuns. „De ce m-o chema?” am zis.

Era la telefon colonelul Lupu, căruia trebuia să-i ghiceşti vocea, pentru că el nu obişnuia niciodată să se prezinte, indiferent la ce cadru suna. Subordonaţii din „prima linie” ne obişnuiserăm cu acest procedeu şi eram atenţi la vocea lui.

Când am intrat în cabinetul lui, a spus sec:

— Dă-mi procesul verbal de la şedinţa la care ai participat!

— Nu am întocmit proces-verbal. Nici nu puteam s-o fac în condiţiile în care am vorbit. Cum aş fi reuşit să fac două lucruri concomitent? Urmează să fac un raport pe

baza datelor din agenda mea unde dispun de toate datele şi să-l pun în mapa cu probleme de popularizarea legilor.

— Mie îmi aduci procesul-verbal de şedinţă! Du-te, te aştept cu el!

Nu avea rost să continuăm discuţia. Am ieşit în curte întrebându-mă: „De unde ştie Lupu de şedinţă? Ce s-o fi întâmplat în lipsa mea?” M-am urcat în maşină şi am plecat la sediul Comitetului Judeţean de Partid să-l caut pe şeful staţiei care avea în primire şi sala de şedinţe unde se desfăşurase marea analiză pe linie economică.

— Dumneavoastră faceţi proces-verbal la şedinţele ce se desfăşoară în sală? l-am întrebat.

— Cine să se chinuie pentru a scrie azi procese-verbale?

— Mie mi se cere unul la Inspectoratul MI.

— Eu l-am văzut în ultimul rând de scaune din sală pe tovarăşul Andraş. Cred că e ceva pus la cale de dânsul. Hai să le-o servim! a spus râzând şeful staţiei. Veniţi înăuntru să vă dau magnetofonul cu care am înregistrat întreaga desfăşurare a şedinţei, Mi-l aduceţi mai târziu.

L-am luat şi i l-am dus lui Lupu.

— Ce-i asta? a întrebat el.

— Un magnetofon al Comitetului Judeţean de Partid în care a fost înregistrată şedinţa. S-o ascultăm!

Am apăsat pe tasta de pornire şi a început să se deruleze tot firul şedinţei. A avut răbdare să asculte prima parte şi aproape toată prezentarea pe care am făcut-o eu, după care mi-a spus:

— Opreşte-l! E suficient. Ia-l şi du-te să faci raportul pe care spuneai că îl pui în mapa de popularizare!

Când să ies pe uşă l-am auzit spunând:

— Ce are Andraş cu tine?

— Nu ştiu.

— Eu bănuiesc, dar acum du-te! Msi vedem noi!

De atunci mi-am căpătat beleaua atât cu Lupu, cât şi cu Grigore, că orice şedinţă care se ţinea la vreo unitate din oraş sau din judeţ, mi-o plasau mie, fie că erau ocupaţi cu alte activităţi, fie urmau să plece din localitate, chiar şi pe cele care nu aveau legătură cu circulaţia. Eu nu aveam emoţii la microfon ca unii care preferau să înfrunte un taur la coridă decât să vorbească în public. Nu era vorba despre şefi, desigur. Dar eu cred că mulţi oameni au talente nedescoperite care zac în ei şi cât se pierde din această cauză. Pentru mine este mai uşor să vorbesc liber decât să citesc după un material unde aş putea să mă poticnesc sau să pierd rândul. Mă deranjează chiar răsfoitul paginilor.

Andraş, cu priceperea lui iezuită, trăgea peste tot sforile, nişte sfori foarte subţiri, dar multe care, dacă erau adunate, se putea împleti cu ele un odgon suficient de sigur ca să poată ţine legat la mal un vapor de tonaj mare în cazul unei furtuni de forţa 9 (nouă).

El avea şi un comportament de mizantrop, nu suporta oamenii – cu mici excepţii – chiar dacă era vorba de îndatoriri profesionale. Bucuriile, dar mai ales necazurile oamenilor, nu-l afectau, ba, dimpotrivă, îl scoteau din sărite, deşi uneori reuşea să ascundă acest lucru.

Andraş ţesea o pânză fină de păianjen în jurul celui pe care-l viza şi stătea la pândă să-i cadă în mână, iar când nu avea motive, construia el, în mod diabolic, tot felul de scenarii. Până atunci tăcea şi îşi filtra veninul; era pătimaş, ura efectiv oamenii, iar eu ajunsesem unul dintre ei fără să cunosc motivul.

Toate defectele psihice care rezidă în comportarea omului socotesc că au la origine un complex de inferioritate; cel care este sigur pe el, nu poate fi invidios, intrigant sau arivist.

…Andraş lucra cu migală din umbră, asemenea păianjenului care-şi ţese pânza cu răbdare în aşteptarea

prăzii. Ducea împotriva mea o campanie de denigrare cu mijloace perfide, urmărind compromiterea mea pe orice cale. Era capabil de o duplicitate şi un cameleonism proiectate la dimensiuni şi valori cosmice. Aflasem că eram suspectat că seduc femeile şi că o făceam cu spiritul şi căldura lăuntrică pe care o radia întreaga mea fiinţă, nu foloseam alte căi. De unde ştia el?

Nimic nu este mai periculos şi mai cumplit decât ignoranţa agresivă, care în ambianţă cu incompetenţa devine o catastrofă.

A pus nişte şoferi să-mi facă reclamaţii la Direcţia Circulaţie şi într-o zi m-am pomenit cu doi ofiţeri superiori: lt. col. ing. Grigore Nicolae (coincidenţă de nume cu şeful Miliţiei Judeţene) şi lt. col. Ene Gheorghe.

Inginerul Grigore era un bărbat de talie medie, gras, păr ondulat, şaten, uşor grizonant, faţă mare şi abdomen proeminent.

S-a aşezat într-unul din fotolii, a luat receptorul telefonului direct şi a cerut Direcţia Circulaţie, după care a scos un pachet de ţigări Kent superlong din buzunar, cu un gest leneş, a tras tacticos o ţigară, a aprins-o şi a început să scoată rotocoale groase de fum printre buzele-i ţuguiate. În încăpere să răspândit, odată cu valul de fum şi un miros de tutun parfumat.

Mă privea pieziş prin ceaţa densă care se instalase între noi, iar după o pauză m-a întrebat:

— Negi cele scrise în cele două reclamaţii?

La început m-am încăpăţânat să nu-i răspund, privindu-l fix şi insistent în ochii mici pe care şi-i ascundea după nişte ochelari de soare de care nu se despărţea, purtându-i permanent, chiar dacă astrul zilei nu se mai arăta pe cer. Din spatele ochelarilor mă privea cu şiretenie, urmărindu-mi reacţiile. Îl simţeam în apropierea mea ca pe un animal de pradă care se pregăteşte să facă saltul pentru a mă ataca, o jivină feroce, dar perversă, care

pare blândă şi leneşă în mişcări. O lene care la el era, pe cât de nepăsătoare pe atât de încărcată de dispreţ.

— Ambele sunt nişte minciuni bine ticluite, i-am răspuns. Prima, în care se spune că i-am luat şoferului 40 de lei şi nu i-am dat chitanţă o voi dovedi cu cotoarele chitanţelor depuse la serviciul financiar, unde totul este evidenţiat, iar pentru a doua, aveţi un pic de răbdare, să vedem dosarul!

— Alo! Tovarăşă secretară, aduceţi-mi dosarul cu M.N. În legătură cu permisul suspendat!

Când mi l-a adus secretara, i l-am arătat. Pe prima pagină, pe raportul de reţinere a permisului de conducere, peste rezoluţia mea, de fapt deasupra ei, şeful scria: „Se restituie” şi semna.

Când am mers cu el la şeful Miliţiei Judeţene, acesta a explicat motivul pentru care a dispus restituirea şi totul s-a lămurit pe loc.

Am adus cotoarele chitanţelor care aveau legătură cu prima reclamaţie. Pe chitanţă scria cu pixul apăsat, numele, prenumele, numărul maşinii, articolul din lege încălcat şi data aplicării sancţiunii. Era un obicei mai vechi al meu.

— M-ai convins. Ai avut dreptate în ambele cazuri, dar eu am fost obligat să le verific. E ceva necurat la mijloc.

— Eu nu sunt supărat pe dumneavoastră că m-aţi verificat, ci pentru că nu m-aţi crezut, privindu-mă ca pe un infractor de rând. Cel care i-a pus să facă reclamaţii este în mod sigur de la noi, dar el nu a cunoscut că eu fac pe chitanţe toate menţiunile pe care le-aţi văzut. Nu este de mirare de ce face reclamaţie anonimă pentru restituirea permisului de conducere şi nu se plânge de măsura suspendării însuşi posesorul lui pe care tot eu l-am sancţionat.

— Da, logica ta e corectă, îmi spune inginerul Grigore.

…Într-o seară, după ce mă întorsesem de pe teren, am mâncat şi am adormit profund. Pe la miezul nopţii, ofiţerul de serviciu mă trezeşte cu telefonul şi mă anunţă că la Pătârlagele s-a produs un accident de circulaţie şi un om a fost găsit mort pe uliţă, însă autorul a dispărut de la locul faptei împreună cu maşina.

— Trimite-mi maşina de serviciu! i-am spus pe jumătate adormit.

— A plecat deja spre dumneavoastră.

— Bine, o aştept.

Maşina mea era pregătită întotdeauna pentru a putea pleca la cercetarea accidentului, având toate cele trebuitoare. Am pornit motorul şi am verificat nivelul carburantului. Litrometrul indica % din nivel. Am trecut pe la staţia de benzină unde am făcut „plinul”, neştiind câte drumuri urma să fac pentru a-l identifica pe autorul accidentului produs, apoi am plecat la Pătârlagele. Când am ajuns la postul de miliţie, şeful de post vorbea la telefon cu cineva şi se plângea că are un mort şi nu cunoaşte, încă, autorul.

— Fii liniştit, bătrâne! i-am spus eu. Îl vom afla cât de curând. Ia spune, ce s-a întâmplat?

— Un poştaş de aici, din sat, a fost găsit mort pe o uliţă din apropiere. Sunt nişte urme de maşină mare la faţa locului şi eu cred că a fost lovit de aceasta.

— Ai vreo informaţie care ne-ar putea pune pe urmele făptaşului? l-am întrebat.

— Nimic până în prezent.

— Despre victimă ce se ştie?

— Este un bărbat de 32 – 33 de ani şi se numeşte Toma Gheorghe. Este poştaş în sat de vreo cinci ani. Acum trei ani s-a căsătorit cu o femeie care lucrează tot la poştă

ca telefonistă. Amândoi sunt din sat, iar părinţii lor au locuinţele apropiate. Toma a fost găsit mort chiar în apropierea casei lui. Cam asta este tot ce ştim despre victimă, a spus şeful de post.

— Să mergem să vedem locul producerii accidentului!

Locul faptei se afla pe o uliţă îngustă, cam de 5 – 6 metri, care se înfunda într-un mal de pământ, mărginită de jur-împrejur de garduri şi curţi, având practicate mai multe porţi de intrare, câte gospodării îşi aveau accesul prin această uliţă. Lipit de mal, în poziţia şezând, am găsit un bărbat, iar lângă el un sac pe jumătate plin cu mălai.

De o parte şi de alta a victimei, pe sol şi pe marginea malului de care acesta era rezemat erau evidente două urme de pneuri simple, paralele între ele, dar care pe sol descriau mai multe arcuri de cerc care se întretăiau la un moment dat; spre gardul opus acelui mal, se observau alte două urme paralele, lăsate de roţi duble care se opreau în apropierea gardului respectiv. Lângă gard, un pomişor firav fusese jupuit de coajă, iar pe tulpina astfel dezgolită rămăsese o peliculă fină de vopsea albastră. Am cercetat totul cu multă migală în jur, apoi m-am întors la victimă. Pe hainele sale, la nivelul pieptului şi cam la 60 cm distanţă de sol, ieşea în evidenţă o bandă orizontală, lată de 15 centimetri, formată din noroi şi ulei mineral din belşug.

Urmele de pe sol spuneau că un autocamion întorsese în acel loc restrâns, manevrând înainte-înapoi de mai multe ori, iar banda de pe pieptul victimei indica o eventuală bară de protecţie care o presase în mal, înainte sau în timpul executării acestor manevre.

După ce am fixat toate urmele pe schiţă şi le-am fotografiat, l-am întrebat pe şeful de post:

— Locuieşte vreun şofer în această zonă?

— Da. Unul locuieşte cu părinţii săi chiar în casa care se vede pe dealul din faţa noastră. Îl cheamă Bărbulescu

Ion şi lucrează la autobaza din comună. Mai este unul, dar casa lor are intrarea pe o altă uliţă ceva mai jos, de cealaltă parte. Să-i caut?

— Nu. Să nu-i deranjăm, încă. Hai până la autobază!

Am intrat în curtea autobazei. Paznicul dormea în cabină unde un reşou gata să ia foc făcuse o zăpuşeală şi un aer irespirabil, care te sufoca. Nu i-am stricat somnul. În garaj am verificat în voie toate autovehiculele, inclusiv pe cele aflate în atelierul de reparaţii. La o mai amănunţită verificare am supus autocamionul pe care-l indicase şeful de post că îl avea în primire acel Bărbulescu. Desenele pneurilor lui coincideau întru totul cu cele pe care le ridicasem de la locul faptei prin desenarea lor în agenda mea; bara de protecţie din faţă avea şters din centru tot uleiul şi noroiul, iar pe oblonul din spate vopseaua de pe rama metalică era zgâriată şi rama îndoită spre interior.

Am notat totul în agendă, apoi am fotografiat cu blitz-ul fiecare urmă în parte.

— Aceasta este maşina? a întrebat şeful de post.

— Da. Acum să vedem şi restul, am spus eu calm.

Am trecut în cabina paznicului pe care l-am „deranjat” din somn pentru că trebuia să verific registrul de intrare-ieşire al autovehiculelor.

— De ce dormi în timpul serviciului? l-a întrebat şeful de post pe paznicul cu ochii cârpiţi de somn şi speriat de ciocănitul viguros aplicat în uşă.

— Am aţipit puţin, dar nu am dormit, a minţit acesta.

— La ora 8.00 să te prezinţi la postul de miliţie!

— Am înţeles! a răspuns el, ca la armată.

În registru, în dreptul orei 23, 35 din ziua precedentă am găsit înregistrat autocamionul condus de Bărbulescu care a ieşit din unitate şi a intrat la ora 24.00. Acelaşi autocamion avea menţiunea mai sus, dar în aceeaşi zi, ieşit la ora 7.00 şi intrat la ora 14.00, fiind sâmbătă parcase

devreme.

— De ce i-o fi trebuit autocamionul noaptea? mă întreabă şeful postului de miliţie.

— Vom vedea. Important este că toate se leagă între ele. Cine lucrează pe acest autocamion? l-am întrebat pe paznic, pentru a verifica dacă îl cunoaşte personal.

— Un băiat din comună, unul Bărbulescu, răspunde el.

— A avut vreo intervenţie undeva, cu maşina?

— Nu. M-am mirat şi eu când l-am văzut că pleacă cu maşina, deşi era îmbrăcat în haine de sărbătoare. Când a ieşit pe poarta unităţii nici nu s-a uitat la mine, iar când s-a întors şi l-am întrebat unde a fost cu maşina, mi-a spus că nu este treaba mea. Era foarte nervos şi mirosea puternic a băuturi alcoolice. Ştiţi, eu nu beau că am diabet şi îi simt imediat. M-am mulţumit să-i înregistrez orele de intrare-ieşire şi urmează să-l informez despre acest caz pe şeful de autobază.

— Bine. La ora opt să te prezinţi la postul de miliţie! i-am spus eu, ieşind din curtea autobazei. Afară era încă răcoare, deşi mijeau zorile şi se anunţa o zi toridă. Începuseră să ciripească păsărelele în pomi şi pe şosea trecea rar câte o maşină.

— Hai să-l vizităm acasă pe Bărbulescu! am spus.

Uliţa era pustie, iar când am pătruns în curtea lor se lumina de ziuă. Ne-a ieşit în întâmpinare tatăl acestuia, care când a auzit că-l căutăm pe Ion, ne-a condus la fereastra camerei unde Ion se odihnea.

— Scoală-te, Ioane, că te caută cineva! i-a strigat el.

Ferestrele erau deschise, iar perdeaua care era confecţionată dintr-un material subţire unduia la mişcarea discretă a curenţilor de aer. Ion s-a ridicat din pat şi a coborât treptele din piatră din faţa casei. Dormise îmbrăcat aşa cum ajunsese acasă după ce lăsase maşina la

garaj. Ne privea buimac.

Era un bărbat de 25 de ani, blond, cu ochii verzui, însă cu o figură plăcută, comună multor tineri ca el. Avea o alură sportivă cu pieptul şi umerii largi, talie în trunchi, frumos pentru un corp masculin, nu prea înalt, cu o inteligenţă mediocră, dornic să primească mai mult decât este dispus să dea.

— Ce ai mai făcut, Ioane? l-a întrebat tatăl său.

— Nimic, a fost răspunsul acestuia.

Am coborât panta împreună cu el şi şeful de post, iar până la portiţa din vale ne-a însoţit şi tatăl lui Bărbulescu, care s-a oprit să vadă mai bine cadavrul lui Toma.

Când l-a zărit şi Ion, s-a schimbat brusc la faţă. Arăta ca un boxer stâlcit în pumni, care abia aşteaptă sfârşitul meciului.

I l-am arătat pe Toma, apoi urmele lăsate pe sol de autocamionul său, după care l-am invitat să intre în maşina miliţiei şi l-am condus la sediul postului de miliţie.

I-am oferit un scaun, iar când s-a aşezat au început să-i tremure mâinile pe care le aşezase pe genunchi. I-am oferit o ţigară.

— De ce m-aţi adus aici? a întrebat el iritat.

Nu i-am răspuns o vreme, continuând să-i studiez comportamentul. Era mahmur, încă, iar părul îi căzuse pe frunte, în dezordine. „Este emotiv prin excelenţă şi încearcă să-şi ascundă timiditatea prin ridicarea tonului”, l-am caracterizat eu în gând.

— Consider că eu aş fi, mai degrabă, îndreptăţit să pun întrebări şi să am pretenţia să mi se răspundă. Aşa încât, te rog să te linişteşti şi să-mi răspunzi clar, cât mai concis şi, mai ales cât mai sincer la toate întrebările! De sinceritatea dumitale depind foarte multe lucruri. Eu trebuie să stabilesc toate faptele în detaliu, aşa că nu-mi îngreuna misiunea! Te anunţ de la început că ştiu foarte

multe lucruri despre fapta în sine, nu trebuie decât să le punem în ordine împreună. Povesteşte-mi, deci, tot ce ai făcut de ieri dimineaţă şi până când am venit noi acasă la dumneata.

Îţi atrag atenţia să te gândeşti bine ce spui, întrucât eu le voi înregistra şi le voi folosi împotriva dumitale!

S-a foit câteva minute pe scaun, iar eu nu l-am grăbit şi, după ce şi-a făcut un plan în gând a început.

— Ieri am lucrat cu autocamionul 21-BZ-563 la T.C.L. Buzău – şantierul de la Nehoiu, de unde m-am întors în autobază pe la ora 14,00, am lăsat maşina în garaj şi am plecat acasă.

— Nu ai mai trecut între timp, pe la garaj?

— Nu. Seara am fost la bal în comună, unde am consumat câteva sticle de bere cu nişte prieteni, apoi am plecat acasă deoarece mă plictisisem acolo.

— Mai reţii prietenii cu care ai băut la bal?

— Nişte băieţi din comună, a răspuns el, după o pauză de gândire pe care am reţinut-o.

— Aştept să-i numeşti.

— Era unul Marcu de la magazinul de textile şi altul Bontea care lucrează la restaurant… mai erau câţiva… dar, are asta vreo importanţă? a ridicat el glasul din nou.

— Are, Bărbulescule, are mare importanţă. Parcă ne-am înţeles să fii sincer, ca să te mai pot ajuta cu ceva. Nu mă aşteptam să-mi spui „gogoşi”. Pe Toma Gheorghe îl cunoşti? Cel care zăcea lângă malul de lângă curtea dumitale? am precizat eu intenţionat.

— Da, este vecin cu noi.

— Pe el nu l-ai văzut prin salonul unde se ţinea balul?

— Nu. Nu l-am văzut de luni de zile pentru că plec la serviciu dimineaţa în zori şi mă întorc seara târziu. Nu am când să mă întâlnesc cu el.

— Acum scrie pe hârtie tot ce mi-ai spus mie, apoi

vom continua.

I-am dat hârtie şi un pix apoi am trecut în camera alăturată, lăsându-l cu ajutorul şefului de post.

— Trimite pe cineva să-i aducă aici pe Marcu şi Bontea! i-am spus şefului de post.

Când au intrat pe uşă şi le-am pus întrebarea, amândoi au răspuns, la unison: „Nu l-am văzut la bal pe Bărbulescu”. Bontea a făcut precizarea:

— În jurul orelor 21, 30 am intrat în restaurant să-mi cumpăr ţigări, iar acolo l-am văzut pe Bărbulescu Ion şi Toma Gheorghe, poştaşul nostru, stând la o masă şi consumând cognac.

A urmat apoi confruntarea lui Bărbulescu cu cei doi, după toate regulile procedurale. La început Bărbulescu a negat, apoi a sfârşit prin a recunoaşte că a fost în restaurant cu Toma unde au consumat câte *Vi* litru de cognac, pe care l-a plătit el, dar a susţinut în continuare că la ora 23,00 s-a despărţit de Toma, care a plecat spre casă, iar el a mers la bal.

Trebuia verificată versiunea lui cu privire la restaurant, motiv pentru care m-am deplasat acolo să discut cu barmanul şi ospătarul care i-a servit.

Barmanul, un bărbat buhăit şi avar, cu mentalitatea tipică a găinarului care se fereşte să nu fie văzut în tot ce face, a declarat că el a fost foarte ocupat şi nu i-a văzut pe cei doi în local. Ospătarul, însă, a stat puţin pe gânduri şi şi-a amintit:

— Le-am dus la masă două jumătăţi de cognac, pe care le-a plătit Ion. Se îmbătaseră tare. Cel puţin Toma dormea cu capul pe masă. Bărbulescu a mai cerut o jumătate de cognac, dar am refuzat să-i servesc, în starea în care se aflau.

Aproape de miezul nopţii Bărbulescu a venit cu un autocamion şi l-a luat pe Toma. L-am ajutat şi eu să-l

ducem la maşină, pentru că e de aici din sat şi-l cunosc, nu puteam să-l las. Ion s-a întors în restaurant de unde a luat un sac pe care la pus în cabină lângă Toma. Precizez că nu ştiu ce se afla în acel sac şi cui îi aparţinea.

Când am ieşit afară din restaurant, m-au întâmpinat din nou, zgomotul străzii şi sporovăială păsărilor care invadaseră pomii din împrejurimi; numai oameni erau puţini pe stradă, trecând neatenţi printre căruţele venite la târg de prin satele vecine.

M-am întors la postul de poliţie şi m-am aşezat la o masă să pot analiza în linişte faptele şi datele pe care le aveam.

Până la un punct toate îmi erau clare. Bărbulescu se întâlnise cu Toma, intraseră să bea un cognac. Toma s-a îmbătat, Bărbulescu a mers şi a luat maşina din garaj, l-a luat pe Toma şi sacul cu mălai al acestuia, transportându-l până în uliţa cu pricina unde l-a dat jos şi l-a rezemat de mai.

Aici se încurcă lucrurile. Este posibil ca Bărbulescu să-l fi lovit cu bara din faţă a maşinii în momentul când a manevrat înainte-înapoi pentru a întoarce şi, fiind în stare de ebrietate, să nu fi realizat că l-a accidentat, iar Toma a decedat.

Dar mai poate fi şi altă ipoteză? Cine ştie?

Îmi spunea ceva, că la mijloc este ceva necurat, dar nu găsisem încă nimic ca să pot să-mi formez o părere definitivă.

— Trimite s-o aducă pe soţia lui Toma, ca să-i ia hainele, sacul cu mălai şi să-i spunem că îl trimitem la morga spitalului, i-am spus şefului de post.

— Ştie că este mort, au venit acolo toate rudele lui, dar ajutorul meu nu le-a dat voie să se apropie de el.

— Să discutăm mai întâi cu ea, apoi mai vedem ce vom face.

Soţia lui Toma nu împlinise 25 de ani, era o femeie nu prea înaltă, dar bine dezvoltată, cu un păr castaniu şi ochi căprui. Nu era prea frumoasă, dar se purta îmbrăcată cu gust. I-am oferit un scaun, însă când s-a aşezat mi-a oferit genunchii ei rotunzi care rămăseseră descoperiţi, fusta fiind prea scurtă pentru a-i acoperi, iar poşeta a pus-o pe masă, în loc să completeze cu ea scurtimea acesteia, care lăsa să iasă în evidenţă nişte coapse destul de dezvoltate. Nu arăta prea afectată de moartea soţului său.

— Îl cunoaşteţi pe Bărbulescu Ion? am întrebat-o eu.

— Nu-l cunosc prea bine, deşi este de aici, din comună, a răspuns aceasta fixând cu privirea desenele covorului.

— Când l-aţi întâlnit ultima dată?

— L-am văzut pe strada principală în urmă cu trei luni de zile. Dar de ce mă tot sâcâiţi cu Bărbulescu?

Am privit-o în tăcere, rememorând informaţia care spunea că „Eugenia întreţinea relaţii extraconjugale cu Ion, care-i poartă sâmbetele încă dinainte de a pleca să-şi satisfacă stagiul militar”.

— Aceasta este profesiunea mea, să scot adevărul din minciună. Se vede că nu-mi este prea uşor. Dacă continuaţi astfel şi nu vă hotărâţi să spuneţi adevărul, mai putem aştepta până vă decideţi. Eu am timp berechet... doar de asta mă aflu aici. Noi, însă, ştim că aţi fost prieteni încă înainte ca Ion să plece în armată, dar până să o termine, dumneavoastră v-aţi căsătorit cu Toma. Lumea vorbeşte şi de nişte întâlniri amoroase cu Ion, despre care Toma nu avea cunoştinţă, dar lumea a aflat mai repede. Aşa e într-o localitate unde toţi se cunosc între ei.

Văzându-se încolţită a început să plângă, apoi a spus printre lacrimi:

— Am fost prietenă cu Ion înainte de a pleca militar, dar părinţii nu ne-au lăsat să ne căsătorim tocmai pentru

că el nu făcuse armata. Când s-a întors, eu eram deja căsătorită cu Toma şi nu mai era nimic de făcut. Mi-a zis să divorţez, dar mi-a fost ruşine de lume… n-am putut, că Toma era un om bun. Am continuat să ne întâlnim pe ascuns, pe unde puteam.

— Ion şi Toma erau prieteni?

— Nu. Ion nu-l putea suferi pe Toma. M-am şi mirat când am auzit că au fost la restaurant amândoi.

Şi-a scris declaraţia, iar şeful de post a condus-o spre ieşire. Când s-a întors în încăpere, acesta a spus:

— Biata femeie! N-a avut noroc de Toma, dar nici de Ion, care va merge câţiva ani la închisoare. Nu ştiam că ei se întâlnesc pe ascuns, a mai spus el.

— Şefule, ai îmbătrânit! i-am zis eu în glumă, deşi se cam apropia de pensie.

Pus în faţa tuturor probelor, Ion a recunoscut că l-a călcat cu maşina, dar nu intenţionat, ci pentru că nu l-a văzut când a făcut manevra de întoarcere în uliţa prea îngustă.

— Dar când te-ai întors de la garaj, după ce ai dus maşina, ai trecut pe lângă el. De ce nu l-ai ajutat?

— Murise pe loc. M-am dat jos de la volan şi am văzut că era mort.

— Şi totuşi ai părăsit locul accidentului. De ce?

— Teama de pedeapsă, beţia, lipsa de judecată, toate la un loc m-au făcut să fiu laş, a enunţat el cu curaj motivele.

L-am lăsat în birou şi am ieşit pe scări în faţa postului, începusem să simt oboseala.

— Îl arestaţi? m-a întrebat şeful postului.

— Da. Pentru el sunt probe suficiente. Îl reţin pentru 24 de ore, apoi îl prezint procurorului împreună cu dosarul. Nu poţi aresta o persoană pe baza unei simple bănuieli, oricât de puternică ar fi ea pentru că există riscul

să-l eliberezi, cu scuzele cuvenite sau chiar cu consecinţe nedorite. Dar dumneata ştii foarte bine toate aceste lucruri.

Pe la prânz am ajuns cu el la sediul Miliţiei Judeţului Buzău şi l-am reţinut, urmând celelalte proceduri.

În raportul medico-legal pe care l-am primit peste câteva zile se menţiona despre Toma Gheorghe: „Moartea a fost instantanee, lovitura a fost urmată de presarea toracelui victimei între două planuri dure, care…” şi urmau amănuntele de ordin anatomic şi fiziologic care au însoţit moartea.

*

…Luna iulie debutase cu un val de căldură dogoritoare. Trecuseră mai mult de 30 de zile de când nu căzuse niciun strop de ploaie în toată zona. Soarele aflat la zenit în imensitatea cerului de azur imaculat, ridicase peste 36 grade mercurul termometrelor. Mi-am scos batista şi mi-am tamponat fruntea îmbrobonată de sudoare, timp în care m-a observat ofiţerul de serviciu care nu a scăpat momentul să mă necăjească.

— Ce bine ar fi acum pe plajă la Mamaia, mângâiat de briza răcoroasă a mării! a spus acesta râzând cu subînţeles.

— Ar fi excelent, am spus eu visător, dar e departe de a fi pusă în practică această dorinţă.

Seara ajunsesem în biroul meu pe la ora 19,00 şi migăleam la schiţa unei intersecţii în care urma să instalez nişte semafoare electrice. În birou îşi face apariţia colegul meu de şcoală Marian Puşcă, jovial ca de obicei.

— Hai să trăieşti colega! salută el.

— Noroc, Mariane! Stai, te rog, un minut pe scaun până fac eu o corectură aici, după care sunt numai al tău!

— Te aştept, dar nu mult. Am ieşit chiar acum din laboratorul foto şi sunt cam obosit.

— Ce te aduce pe la mine, că nu prea vii de obicei?

— Ştii care este cea mai bună parte a sfaturilor primite? a spus el ignorând întrebarea mea.

— Nu ştiu. Care este?

— Că nu trebuie să le urmezi deloc.

— Dacă sunt folositoare, nu văd de ce să nu le urmezi?!

Am râs şi ne-am mai destins feţele.

— Ce faci? De ce eşti supărat? mă întreabă tot el.

— De la un timp simt ceva negativ, malefic în jurul meu şi nu ştiu care este cauza. Cineva mă lucrează din umbră şi am tot dat rapoarte verbale sau scrise pentru unele fapte inexistente. Toate s-au dovedit false, fabricate, insinuante, dar m-au tracasat, m-am supărat pentru că mi se pune la îndoială cinstea, poziţia mea ca om. Chiar dacă cei ce verifică stabilesc că eu nu am nicio vină, este suficient că mă pun în situaţii neplăcute, iar eu sufăr când ştiu că nu e nimic adevărat.

Şeful meu, lt. col. Andraş mă lucrează din umbră. Câtă răutate poate exista în această fiinţă. Fiarele pădurii se încaieră, se luptă între ele, dar nu se umilesc, pe când oamenii…

Mă doare faptul că nu-mi este apreciată munca şi eu toată ziua alerg ca să îndeplinesc sarcinile cât mai bine. Umblă cu minciunile peste tot, în loc să-şi vadă gunoiul din ochii lor.

— Fii serios! Nu da atenţie invidioşilor! Ştii că sunt multe jigodii care nu-şi pot justifica banii pe care îi iau. Aici se cunosc între ei şi se ajută. Şi-au dat seama că ei nu pot face ceea ce faci tu şi te invidiază. În ce-i priveşte pe şefi, ei sunt obligaţi să-ţi recunoască rezultatele pe care le-ai obţinut în muncă. Te sfătuiesc să nu-i bagi în seamă pe invidioşi, tratează şi cu indiferenţă!

— Şi atunci cum rămâne cu „Cel mai bun sfat” pe

care mi l-ai spus când ai venit în birou?

— Ei, aia e altă treabă. Dar pe acesta urmează-l în folosul tău! a spus el râzând.

— Ai văzut cum se pune problema de când ne-au unificat cu „vecinii noştri”?

— Cu securiştii? Lasă-i, măi, că unii sunt băieţi buni!

— De acord. Nu mă refer la executanţi. Dar regula jocului este ca numai o parte să piardă şi asta mă deranjează al dracului de mult.

— Te referi la misiuni?

— La tot, nu numai la misiuni. Cel puţin acelea, dacă acţionezi după ideea şefului şi ratezi, el se spală pe mâini ca „Pilat din Pont” şi te lasă cu toată răspunderea şi riscurile, spunând că nu a ştiut ce ai avut de gând să faci, dar dacă a ieşit totul foarte bine este meritul şefului.

— Ce să-i faci? Am avut noi norocul să fim conduşi.

— Halal şefi, halal opţiune! am spus eu iritat.

— Dar tu, probabil ţi-ai închipuit că am venit la tine numai ca să te cicălesc!?

— Drept să-ţi spun, am avut senzaţia că vrei să mă scoţi din birou, unde stau de două ore.

— Ai ghicit. Suporţi să-ţi mai spun ceva?

— Doar nu ai de gând să-mi spui că pe Dumitraşcu l-a avansat la gradul de locotenent colonel?

— Nu s-a întâmplat încă, dar nu este timpul trecut. Măi, să ştii că a prins un post grozav de Secretar al Comitetului de partid pe Inspectorat şi locţiitor politic al comandantului. Acolo, pentru el, poate şi pentru alţii nu mai există regulamente militare şi nici statutul corpului ofiţerilor. Nu m-ar mira să-l avanseze, deşi sincer să-ţi spun, nu ştiu ce face el atât de important acolo, că are un salariu de trei ori mai mare decât ale noastre.

— Da, domnule, acum doi ani l-a avansat la gradul de maior; mai înainte la gradul de căpitan fusese odată cu noi

avansat. Merge din doi în doi ani şi nu la data de 23 August, ci la 8 mai, de ziua Partidului, ca să se ştie bine cine îl avansează.

Nimeni nu e mai mândru şi mai îngâmfat de zorzoanele vieţii materiale decât cel care le-a dobândit de curând şi fără merite.

— Hai să-l lăsăm pe Dumitraşcu, el este deja intrat în altă categorie, în altă lume, unde se taie şi se spânzură, a spus Marian. Să nu fim invidioşi pe norocul lui.

— De la o vreme ai văzut şi tu cum ne înşală unii care vin pe la noi pe la analiza muncii: „Tovarăşi, voi sunteţi activişti de partid şi abia după aceea ofiţeri ai MI!”

Voiam să-ţi spun altceva şi anume: Am auzit discutând unii şefi de la formaţiuni care se întreabă cum faci tu ca la examenele de învăţământ profesional, vii direct de pe teren, dai lucrarea scrisă, apoi iei primul biletul la care răspunzi, iei nota maximă şi iar pleci pe teren.

— Şi acest lucru fără importanţă îi deranjează? Nu ai văzut de câte ori sunt scos din sala de şedinţă când se produce vreun accident? Tu chiar crezi că mie nu mi-ar plăcea să stau în sală şi să „vegetez” alături de ceilalţi şi în pauză să merg la bufet să mănânc? Poate crezi şi tu la fel ca ei, de aceea mi-ai spus? Cumva pentru a mă corija?

— Păi, dacă credeam, ocoleam discuţia, dar faptul că te pun în temă denotă contrariul, a zis el serios. Sunt unii care se descurcă mai greu, îşi fac fiţuici pe care le încurcă şi când le citesc.

— În privinţa pregătirii pot să-ţi spun că şi eu studiez, dar asta o fac când trebuie, nu înainte de ziua examenelor. Am conspecte la fiecare lege, ordine de linie pe care le studiez când apar, pentru că altfel pot greşi în luarea deciziilor; citesc anumite capitole din Dreptul Penal sau din cele două coduri, penal şi de procedură penală. Hai să mergem şi să-i lăsăm pe toţi cu părerile şi curiozităţile lor!

am spus eu, în final.

— Mergem împreună să bem ceva? Eşti invitatul meu. Hai, că de la absolvirea şcolii de ofiţeri nu ne-am mai întâlnit niciodată la un pahar! Abia mai stăm de vorbă liniştiţi, că altfel ne întâlnim numai cu prilejul cercetărilor la faţa locului sau la examenele profesionale.

— Regret, Mariane, de două ori: o dată pentru că eu nu beau, credeam că ştii asta şi a doua oară pentru că mă grăbesc să ajung acasă unde mă aşteaptă fratele meu de la Constanţa şi soţia lui. Altă dată poate vom găsi o modalitate ca să fim împreună, chiar dacă voi bea coca-cola. Te rog să mă înţelegi şi să mă scuzi! Nu mi-o lua în nume de rău!

— Să-ţi spun drept, eu auzisem unii colegi care spuneau că tu nu bei, dar nu i-am crezut. Unii au şi început să spună ba că eşti adventist de ziua a şaptea, ba că eşti bolnav de o boală incurabilă şi alcoolul ţi-ar grăbi sfârşitul, iar alţii zic că nu bei tu ca să-i poţi pără şefilor pe cei ce beau. Eu nu cred nimic din toate acestea, dar poate-mi spui tu care este adevărul.

— Binevoitorii aceştia care-mi pun diagnostice atât de curioase, n-au spus cumva că am sifilis, SIDA sau cancer şi sunt cu un pas în groapă? Curios mod de a judeca comportamentul unui om. Află din sursă directă, Mariane, că eu sunt un om normal, sănătos tun, dar abstinenţa la alcool a pornit de la începuturile mele în munca de circulaţie. Cum pot eu să opresc pentru control un şofer, când eu însumi miros a băuturi alcoolice? Cum pot conduce eu pe drumurile publice o maşină într-o asemenea stare, cu atâtea pericole la tot pasul? Ştii bine că multe evenimente rutiere se produc noaptea şi trebuie să mă deplasez la cercetare. Pot motiva eu că am consumat alcool şi nu pot merge?

Şi apoi, ce să-ţi spun? M-am obişnuit să nu consum băuturi alcoolice şi mă simt bine aşa. Mulţumit de

răspuns?

— Măi, eu sunt mulţumit de justificarea situaţiei pe care ai făcut-o minunat, dar tot aş vrea să mergem noi, amândoi şi să ne simţim bine undeva.

— Poate va veni şi vremea aceea, să avem răbdare. Aş vrea cel puţin tu să mă crezi că sunt sănătos şi un om normal care, la fel ca ceilalţi oameni, sunt căsătorit, fac şi eu dragoste ca toţi de vârsta mea, mă îngrijesc de creşterea şi educarea copiilor mei pe care îi ajut la lecţii, îi plimb în parc sau cu maşina când am puţin timp etc.

De ce mă consideră unii ca fiind un manechin cu nervii de oţel, care rezistă în orice condiţii, fără apă, fără hrană, gata oricând să acţioneze fără pic de oboseală, în orice condiţii, ca un robot?

La poarta unităţii ne-am despărţit, fiecare locuind în altă parte a oraşului. Pe drum mă gândeam la ceea ce îmi spusese căpitanul Puşcă: „Toţi se gândesc la posibilităţile pe care le poate avea unul interesat de băutură într-o zonă viticolă ca cea de la Buzău, cu renumitul vin de Pietroasele şi nu-şi închipuie că eu pot refuza la nesfârşit unele tentaţii”.

Ajuns acasă m-au luat în primire ai mei, în special Dorel, fratele meu, care se plângea că nu are companie la un pahar cu vin. Lor le-au trebuit mai puţine explicaţii, dar le-am promis că îi voi vizita în concediul meu de odihnă şi atunci…

Ne-am culcat aproape de miezul nopţii şi, pentru a numi deranja musafirii, am dat telefonul la sonor minim şi l-am aşezat pe noptiera de la capul patului meu ca să-l pot auzi.

*

…Ora unu din noapte, când somnul este profund, iar căldura din aşternut favorizează visele. Telefonul sună. Ridic receptorul şi-l aud la celălalt capăt al firului pe

plutonierul major Mareş:

— Vă rog să mă scuzaţi pentru deranjul pe care vi-l pricinuiesc la această oră!

— Ce s-a întâmplat, că degeaba nu m-ai deranjat?

— Ne-a anunţat ofiţerul de serviciu de la Rm. Sărat că pe şoseaua Rm. Sărat – Brăila, în apropierea oraşului s-a produs un accident rutier şi sunt deja doi morţi şi doi răniţi grav. Pe cine hotărâţi să plece la cercetare?

— Trimite-mi maşina de serviciu să vin eu acolo.

— Mai anunţ şi alt echipaj?

— Nu. După ce mă edific asupra situaţiei de la locul faptei, voi hotărî dacă este nevoie şi de altcineva.

Am urcat în maşina pe care o aveam în primire şi am plecat la locul accidentului, care era în câmp, dincolo de oraşul Rm. Sărat. În zonă era întuneric beznă şi nici ţipenie de om. I-am găsit pe cei doi bărbaţi morţi pe arătură, lângă bicicletele lor, iar mai departe alte două biciclete, apropiate una de alta, căzute tot pe arătură.

Am făcut cercetarea la lumina farurilor autoturismului cu care venisem, ajutat de lanternă şi aparatul de fotografiat cu blitz. După ce am făcut măsurătorile, fotografiile şi mi-am notat datele în agendă, am recoltat din raza accidentului o ramă de far, o lampă de semnalizare cu geamul spart, mai multe cioburi de far şi vopsea neagră şi albă, mai multe pelicule fragmentate. Nu am găsit urme de frânare. Bicicletele le-am ridicat şi le-am dus la Miliţia din Rm. Sărat pentru a le cerceta amănunţit la lumina zilei. După ce i-am identificat pe cei doi bărbaţi decedaţi, i-am aşezat, unul lângă altul în portbagajul maşinii mele, transportându-i la morga spitalului.

Am intrat la secţia chirurgie să-i văd pe cei doi răniţi. Unul dintre ei avea câteva tăieturi lungi pe faţă şi pe braţe, iar o ureche avea pavilionul secţionat, peste tot purta pansamente şi plasturi. Al doilea se afla în comă în secţia

reanimare şi nu l-am putut aborda.

— Eram patru colegi care lucram în ture la sanatoriul din comuna Balta Albă, ca muncitori. Aseară, pe la ora 22, 30 ne întorceam toţi acasă pe biciclete, circulând în coloană, pe partea dreaptă a drumului. Din spate ne-a ajuns o maşină mică, căreia i-am văzut la început lumina, apoi i-am auzit şi motorul. Cred că era miezul nopţii când s-a apropiat maşina de noi. Am crezut că ne depăşeşte şi trece mai departe, întrucât nu mai circula niciun alt vehicul în acel loc, în afară de noi. Deodată am auzit o buşitură în spatele meu, apoi ne-a împins pe unii în ceilalţi şi am zburat pe sus, aterizând pe arătură în partea dreaptă. Maşina a oprit cam la 50 de metri după ce a trecut de noi, din ea au coborât trei bărbaţi care s-au uitat puţin spre noi, după care au urcat şi au plecat spre Rm. Sărat. Era un autoturism de culoare închisă, dar nu am văzut numărul fiind întuneric. Am reuşit să mă ridic în picioare şi când am văzut că pot să merg, am început să-mi caut colegii. Cei doi, Grigore şi Stuparu nu mai mişcau, dar Pena ţipa cât îl ţinea gura că moare, fără să poată spune ce anume îl doare.

Am plecat pe jos la spital şi l-am rugat pe medicul de gardă să dea telefon la miliţie şi să trimită ambulanţa ca să-l ia pe Pena, care era în stare foarte gravă, declară cel valid.

— Aţi putea să-mi spuneţi ce marcă era maşina?

— Marca nu o pot preciza, dar pot spune că era un autoturism vopsit într-o culoare închisă până la jumătate, iar partea de sus era albă sau gri, aşa cum am văzut eu în întuneric. Altceva nu am văzut.

— Mulţumesc! Acum cum vă simţiţi?

— Mai bine. Îmi pare rău de ceilalţi colegi care…

Am discutat cu lt. colonel Creţu Constantin, şeful miliţiei oraşului Rm Sărat, de la care am luat patru subofiţeri şi am constituit două echipe cu care am scotocit

fiecare stradă în parte în căutarea autoturismului, care, după rama de far şi lampa de semnalizare nu putea fi decât „Wartburg”.

Am verificat mai întâi câteva adrese unde speram să dăm de maşină, dar eu am găsit-o cam după 25 de minute de căutări, pe str. Teiului, nr. 8, în curtea unei familii de ţigani, introdusă într-un şopron, dar cu o prelată veche pe ea. Era într-adevăr un „Wartburg” de culoare neagră în partea de jos şi albă numai de la baza geamurilor şi purta pe el toate urmele accidentului: geamul de parbriz din faţă făcut cioburi se afla pe canapeaua din faţă şi pe bord, cu multe cruste de sânge închegat. Capota motorului era înfundată şi plină de stropi de sânge, bara de protecţie îndoită, aripa dreaptă faţă înfundată spre interior, rama de far, geamul de far şi lampa de semnalizare lipsă.

— Cine locuieşte aici? am întrebat-o pe femeia care ieşise în curte când am intrat eu şi un subofiţer.

— Noi. Familia Manta.

— Unde este soţul dumitale?

— La Brăila. Este plecat la muncă împreună cu băieţii.

— Ce face la Brăila?

— Lucrează la fabrica de conserve, la Zagna.

— Vin zilnic acasă? Când au fost ultima dată?

— N-au mai venit de două săptămâni de zile, a spus aceasta după o pauză care-mi spunea multe.

— Aţi împrumutat cuiva maşina în zilele acestea

— Nu, a răspuns femeia încurcată.

— Atunci cine a adus-o în această stare jalnică, am întrebat-o, arătându-i loviturile şi sângele de pe caroserie.

— Nu ştiu, domnule, cred că a furat-o cineva.

— Iar după ce a folosit-o, a adus-o înapoi fără să spună nimic. Curios mod de comportare a avut acest hoţ, i-a fost milă şi v-a adus maşina înapoi.

Am fotografiat-o din toate poziţiile, luând în prim plan şi casa cu pricina, apoi am dus-o în curtea miliţiei pentru exploatarea urmelor ce mă interesau.

Am anunţat celelalte cadre că am găsit maşina pentru a înceta căutările, apoi am plecat la Zagna Vădeni să-i caut pe cei din familia Manta.

— Nu i-am văzut astăzi, a răspuns portarul fabricii de conserve. De obicei pleacă sâmbăta acasă şi se întorc luni dimineaţa, dar poate li s-a întâmplat ceva.

L-am găsit pe şeful secţiei de construcţii din fabrică, pe care l-am întrebat acelaşi lucru. Acesta mi-a mai dat o informaţie, în sensul că au nişte prieteni, tot ţigani, din Brăila cu care lucrează şi pleacă împreună la sfârşit de săptămână, cu o maşină neagră, cu partea de sus albă, atât Ion Manta, cât şi fiii săi, Costea şi Gheorghe.

— Când au plecat din fabrică?

— Sâmbătă, pe la ora 14,00, când am încheiat lucrul. Trebuie să se întoarcă astăzi.

— În cursul săptămânii rămân în fabrică?

— Da. Au dormitoarele în clădirea aceea, spune şeful secţiei, arătându-mi o construcţie joasă din incinta fabricii. Acolo îşi parchează şi maşina cu care vin.

— Ce marcă este maşina lor? l-am întrebat.

— Trabant. Nu, nu este Trabant, deşi pârâie motorul la fel ca la Trabant. Este mai solidă, din tablă toată şi mai lungă. Nu i-am luat seama ce marcă este.

— Care dintre ei conduce?

— Unul între băieţi, cred că cel mare, Costea.

Afară începuse să ningă, mai întâi cu fulgi mari şi rari, apoi din ce în ce mai deşi, până când ninsoarea s-a înteţit, iar vântul a început să sufle în rafale. Eram la o distanţă de 130 de kilometri de Buzău şi-mi făceam probleme cu deplasarea înapoi dacă va continua ninsoarea care putea înzăpezi drumurile. Am fost nevoit să stau şi să-

i aştept să vină în fabrică, neavând cunoştinţă pe unde umblau. Au apărut la poarta fabricii abia pe la orele 18.30. I-am audiat pe toţi trei în părţile care mă interesau, fără să pun accent pe accidentul propriu-zis, mai mult pentru a le stabili, în timp, traseul pe care s-au deplasat. La sfârşit l-am luat cu mine în maşină pe Costea, pe care îl stabilisem că a condus autoturismul, deşi toţi erau vinovaţi de complicitate şi tăinuirea faptei, dup caz.

Am pornit cu „Volga-GAZ 24" spre Rm. Sărat, discutând diverse probleme cu Costea Manta. Aveam experienţă de la alte operaţiuni asemănătoare cum să menţin atmosfera cu şoferii vinovaţi de accident pe care i-am transportat în maşină de la locul accidentului, urmând să fie reţinuţi. Astfel că încercam să nu abordez subiecte legate de pedepse sau alte consecinţe, unii putând sări din maşină în timpul mersului, mai ales că nu obişnuiam să le pun cătuşele la mâini.

Cu toate măsurile de prevedere pe care le luasem, Costea a început să-mi povestească cum au cumpărat ei „Wartburg-ul" din Bucureşti, de la Talcioc, de opt luni de zile şi tot de atâta vreme îl conducea el fără a poseda permis de conducere deoarece nu a reuşit la examenul auto, deşi s-a prezentat de trei ori.

Se întunecase de-a binelea, iar zăpada căzută făcea anevoioasă deplasarea. Evitam să opresc maşina, riscând să nu mai pot porni de pe loc; în pante, unde zăpada fusese spulberată, stratul rămas producea derapaje, la fel şi în unele curbe. De la dispeceratul Inspectoratului Judeţean, s-a auzit în staţia radio vocea subofiţerului de serviciu:

— 808 sunt 850!

Apelul se repeta insistent.

— Sunt 808, transmiteţi 850! i-am răspuns când l-am recepţionat mai clar.

— Ce aţi făcut cu autorul accidentului de la Rm. Sărat?

— Este cu mine în mobil şi ne îndreptăm spre bază.

— Poziţia dumneavoastră?

— La ieşirea din localitatea Brăila.

La câteva secunde o altă voce cu un timbru mai gros ma apelat:

— Sunt 25, fac apel la 808 de la 10!

— Ordonaţi 25! Sunt 808 de la 10!

— Ce cauţi în alt judeţ?

— Vă voi raporta când voi ajunge la bază, acum nu pot.

— Când termini cercetarea să te prezinţi la mine, la baza de la 10! Te aştept acolo.

— Am înţeles!

Generalul State, că el avea indicativul 25, mă mai găsise cu doi ani în urmă pe raza judeţului Braşov, tot în urmărirea unui autor care produsese accident mortal în comuna Cislău şi părăsise locul accidentului. Atunci m-a ameninţat că mă pedepseşte pentru depăşirea limitei teritoriale a judeţului, dar când i s-a raportat că am descoperit autorul, m-a premiat. De această dată nu ştiam ce decizie va lua, dar nu eram îngrijorat.

Am ajuns pe la ora 20,00 la Miliţia din Rm. Sărat unde l-am audiat amănunţit pe Manta Costea, autorul accidentului. Acesta a declarat că sâmbătă plecase din Zagna Vădeni conducând maşina „Wartburg”, proprietatea familiei, însoţit de tatăl şi de fratele său şi alţi doi ţigani din Brăila care locuiesc pe strada Banu Mihalcea nr. 39. „I-am dus pe ei acasă, unde am rămas şi noi până duminică seara la o nuntă ţigănească. Maşina o conduceam eu, deşi nu am permis de conducere, iar plecarea din Brăila a fost în jurul orelor 23.00 ca să nu ne întâlnim cu miliţienii. Băusem câteva pahare de vin la nuntă, atât eu cât şi ceilalţi, tata şi fratele meu. Aveam bateria slabă la maşină, încât am pornit-o împinsă, iar pe drum lumina nu bătea

prea departe în faţa noastră. Când ne-am apropiat de oraşul Rm. Sărat am dat cu maşina peste nişte biciclişti care nu aveau lumini de semnalizare, astfel că nu i-am văzut decât atunci când ne-am apropiat de ei la o distanţă foarte mică. M-am pierdut şi nu am mai ştiut ce să fac… l-am lovit în spate pe primul, apoi pe al doilea, apoi… nu mai ştiu ce s-a întâmplat. Am oprit mai departe, ne-am uitat la ei, apoi am plecat crezând că au murit. Ne-am sfătuit toţi trei ce să facem, dar Gheorghe, fratele meu a spus să plecăm pentru a nu descoperi Miliţia că am băut, precum şi faptul că eu nu posed permis de conducere. Am sperat că nu vom fi descoperiţi. Când am ajuns acasă am introdus maşina în garaj şi am acoperit-o cu prelata, iar a doua zi pe la ora cinci dimineaţa am plecat spre Brăila. Restul îl ştiţi…" declară Costea.

— Accidentul se produsese deja. De ce nu aţi încercat să salvaţi victimele, transportându-le la spital sau, cel puţin să fi anunţat salvarea din vreme? Dacă ai fi procedat astfel, îţi uşurai mult situaţia, i-am spus eu.

— Atunci nu mi-am dat seama, îmi era frică… mă gândeam şi la faptul că nu mă veţi descoperi şi…

— Cum ai reuşit să conduci opt luni de zile fără a poseda permis de conducere?

— M-au văzut miliţienii din oraş de mai multe ori, însă m-au oprit o singură dată, iar când mi-au cerut actele, am spus că le-am uitat acasă. M-au amendat cu suma de o sută de lei şi mi-au dat drumul, ceea ce m-a făcut să cred că merge şi aşa. Urma să mă prezint luna viitoare la un nou examen la miliţia din Buzău, dar acum… s-a dus totul.

— Ştii ce pedeapsă prevede legea pentru astfel de fapte?

— Cred că 10 ani de închisoare?

Nu i-am mai spus limitele pedepselor în astfel de situaţii, dar l-am privit cu o compătimire pentru tinereţea lui.

— Păcat! Eşti băiat tânăr şi urmează să-ţi petreci tinereţea prin închisoare, în loc să te bucuri de ea în libertate.

I-am întocmit nota de reţinere şi l-am „asigurat” pentru 24 de ore, după care am plecat la Buzău. Ajuns în curtea inspectoratului, m-am prezentat la cabinetul şefului unde mă aştepta generalul State.

— Ce ai făcut cu autorul?

— L-am reţinut. Urmează să-l prezint mâine procurorului cu tot dosarul de cercetare.

— Victimele ce fac?

— Două au decedat pe loc, una se află la reanimare în stare de comă profundă, iar ultima este în afară de pericol.

— Nu te laşi de obiceiul de a depăşi limita judeţului, a spus State, zâmbind uşor în colţul buzelor.

— Nu aveam altă alternativă. Dacă uzam de procedeul „Comisiei rogatorii” sau dacă-i rugam, pur şi simplu, pe colegii de la Brăila să ne ajute, totul ar fi durat mai mult, ei nu ar fi ştiut de la început ce să caute... Eu am acţionat operativ şi l-am adus, iar cazul se rezolvă.

— M-ai convins. Acum du-te acasă să te odihneşti!

Mergeam pe jos, prin aerul rece şi curat care-mi făcea bine. Zăpada îmi scârţâia sub tălpi întrucât începuse să îngheţe. Ninsoarea se oprise şi totul în jur era acoperit de un covor imaculat care sclipea, la lumina becurilor de pe străzi.

*

...În unitatea noastră au fost scoase mai multe autoturisme care-şi îndepliniseră norma de kilometri rulaţi, urmând să fie vândute, cu precădere cadrelor. Am cumpărat şi eu un autoturism Volga-GAZ 21, pe care-l avusesem în primire la venirea mea în Inspectoratul Buzău. Neavând prea mulţi bani, l-am achiziţionat în douăzeci de rate lunare.

L-am înscris în circulaţie, atribuindu-i nr. 123. Era primul meu obiect mai de valoare, inclusiv sentimentală, în afară de obiectele casnice şi nişte biciclete pe care le avusesem cu mulţi ani în urmă.

În acel an, evenimentele-surpriză s-au ţinut lanţ. Mai întâi soţia şi-a luat serviciu, cu toată opoziţia mea, căreia îi explicam că am nevoie de ea să stea acasă şi să îngrijească copiii – erau deja trei – să-i ajute la lecţii, să-i supravegheze în locurile de joacă. Socoteam că pe atunci salariul meu era suficient pentru ca întreaga familie să poată duce un trai decent, fără excese sau risipă.

Plecam amândoi la serviciu şi copiii se descurcau aproape singuri, cu cheia apartamentului legată la gât. Ea lucra în trei ture, iar eu nu ajungeam întotdeauna acasă devreme mai ales în situaţiile în care eram nevoit să merg la cercetarea unor accidente grave.

Într-o seară, pe la ora 21,00 când am venit acasă, l-am găsit pe Petruş, fiul cel mare, în vârstă de 14 ani, plângând în faţa blocului.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat.

— Am pierdut-o pe Luminiţa. Se juca lângă celălalt bloc cu nişte fetiţe şi a dispărut. Am căutat-o peste tot şi nu am dat de ea.

— Cu cine se juca?

— Cu o fetiţă de la M³, fiica maiorului de aviaţie.

Am mers la familia maiorului şi am discutat cu fetiţa iar aceasta mi-a spus că Luminiţa a plecat cu două fetiţe care locuiesc într-o casă de lângă „rond” (o inersecţie cu sens giratoriu, aproape de blocurile în care locuiam noi).

M-am deplasat pe strada care ducea în sensul giratoriu, iar acolo am bătut la toate porţile până am găsit-o.

Luminiţa fusese spălată de praf şi stătea la masă cu fetiţa gazdei, liniştită, de parcă era acolo de când lumea.

Am mulţumit gazdei şi am luat-o acasă. A doua zi am înscris-o la grădiniţa din cartier, deoarece avea cinci ani.

Datorită serviciilor noastre la ore nepotrivite, de două ori a rămas singură în clădirea grădiniţei deoarece o dădeau în primire s-o aducă acasă numai persoanelor adulte, nu şi copiilor.

Într-o altă zi, venind de la serviciu la masa de prânz am găsit în cutie o carte poştală trimisă de Centrul Militar Buzău, prin care Petruş urma să se prezinte peste o lună de zile, cu o valiză, lenjerie de schimb, haine şi alte obiecte de igienă. Eram într-o bună dispoziţie, deoarece mă întorsesem de la o adunare în care înmânasem permisele de conducere auto – în cadru festiv – candidaţilor reuşiţi la examene în săptămâna care tocmai se încheiase. Când am intrat în casă, i-am privit pe toţi, apoi am întrebat:

— Cine are cunoştinţă de asta? le-am fluturat eu cartea poştală.

Nu a răspuns nimeni şi am repetat întrebarea.

— Eu, a răspuns soţia.

— De ce nu trebuia să ştiu şi eu?

— Pentru că atunci când te-am întrebat dacă îl laşi să se înscrie la Liceul Militar din Breaza, te-ai împotrivit, motivându-ţi refuzul prin faptul că este suficient că tu o duci greu ca ofiţer, mereu la ordine şi niciodată liber, încât doreşti să nu se mai chinuie şi urmaşii tăi.

Văzând că nu am nicio speranţă de la tine şi ţinând cont că lui îi place, l-am însoţit la Centrul Militar ca să-şi întocmească dosarul şi mi-am dat consimţământul.

— Bravo! Halal comunicare în familia noastră! Ţie îţi place aşa de mult? l-am întrebat pe Petruş.

— Da, îmi place. Nu sunt numai eu, mai merg şi alţi colegi din clasă, merge şi Tică, vecinul nostru de la etajul IV.

— Măi, tăticule, pe voi vă încântă haina militară, deşi

nici nu vă închipuiţi ce viaţă austeră trăieşte un militar, obligat permanent să fie la ordin şi să nu poată niciodată să facă ce-i doreşte inima lui. Eu nu sunt de acord să mergi la liceul militar, să începi viaţa de cazarmă de la 15 ani, dar dacă tu ţii neapărat să te duci, nu în a voi împotrivi. Te las să alegi singur. Îţi spun că de câte ori îţi va fi greu, îţi vei aduce aminte ce ţi-am spus acum, dar atunci va fi prea târziu.

— Nu plecăm acum, peste o lună de zile.

— Ştiu că nu plecaţi acum. Trebuie să terminaţi, mai întâi, clasa a opta, să vă luaţi certificatele de capacitate, iar la Breaza veţi susţine un nou examen.

— Vezi că astăzi au copiii serbare de sfârşit de an! mi-a spus soţia când a plecat la serviciu la ora 6,00 dimineaţa. Dacă poţi, treci pe la amândoi.

— Voi încerca să-mi fac o oră liberă şi să trec şi pe la şcoală, am răspuns eu din baie, unde mă bărbieream.

Pe la ora 10,00 intram în sala de festivităţi a şcolii, unde directorul Constantin Dinu prezenta cuvântul de deschidere a serbării şcolare. M-am aşezat pe un scaun din marginea sălii şi am ascultat. Au urmat, apoi, cântece corale şi poezii recitate de elevi, după care li s-au înmânat premiile şi menţiunile.

Când a recitat Petruş poezia „Codrule!” de M. Eminescu, am intrat în visare. Mă vedeam pe mine elev în clasele primare, recitând, tot la o serbare de sfârşit de an poezia

„Mama” de G. Coşbuc, iar mamele din sală mă urmăreau cu ochii în lacrimi. „Cum trece timpul!” mi-am zis.

În luna iulie l-am dus pe Petruş la Centrul Militar, cu valiza, împreună cu mamă-sa şi ceilalţi fraţi, folosindu-ne de autoturismul familiei. După ce s-au terminat toate formalităţile, candidaţii au fost încolonaţi ca militarii, cu

valizele în mână şi au fost conduşi la gară pentru a lua trenul spre Breaza.

— De ce nu-l duci tu cu maşina până la Breaza, aşa cum am văzut că procedează alţi ofiţeri? m-a întrebat soţia.

— Pentru că eu nu am aprobare să părăsesc garnizoana. Lasă-l să se obişnuiască cu regimul cazon. Nu şi-a ales el armata?

— Cât de rău poţi să fii! îl laşi să se chinuie cu geamantanul.

— Dar ceilalţi colegi ai lui nu-şi duc geamantanele tot în mână?

— Puteai să te învoieşti şi să-l duci la liceu.

Peste trei zile am fost anunţat telefonic de către colonelul Popescu, directorul liceului, să mă prezint pentru încheierea contractului cu şcoala pe durata de patru ani. Când am ajuns acolo, Popescu m-a informat că fiul meu trecuse examenele cu rezultate foarte bune, în primii cinci şi promitea să fie bun elev.

De atunci, lunar, ne urcam în Volgă toată familia, de obicei duminica şi-i făceam vizită lui Petruş la Liceul Militar.

Dar, odată cu plecarea lui de acasă, Adrian, care era în clasa a doua şi Luminiţa – la grădiniţă, se descurcau mult mai greu singuri, când noi eram la serviciu amândoi.

*

…Într-o zi m-am întâlnit pe hol cu colegul meu de şcoală Marian Puşcă.

— Vino, te rog, la mine în birou, să-ţi spun o noutate! a spus el precipitat. Hai, că şi aşa nu ne-am văzut de mult.

Am intrat în biroul lui, la serviciul criminalistică, unde erau zeci de fotografii înşirate pe o masă, iar pe alta mai multe fişe dactiloscopice pe care le compara într-o cauză penală.

— Măi, Mariane, dar tu lucrezi, nu glumă!

— Am de întocmit un raport de expertiză într-o cauză de omor şi cred că am descoperit autorul crimei.

— Ce voiai să-mi spui?

— Stai puţin pe scaun să aduc o cafea şi o ţigară bună, apoi discutăm! Cade omul din pom şi tot stă câteva clipe să se odihnească, dar tu eşti tot timpul grăbit, mereu în mişcare.

L-am aşteptat cu cafelele şi ţigările „bune”. S-a aşezat şi el pe celălalt scaun de lângă masa rotundă şi ne-am aprins ţigările „Kojak”, făcând aerul să se înceţoşeze.

— Dă-i drumul! i-am spus. Noutatea?

— Am auzit că Andraş vine la tine şef de serviciu de circulaţie. Ştii ceva de asta? El n-a muncit, a fost numai şef mereu.

— Încă nu ştiu nimic, dar ar fi posibil orice.

— Se spune că se desfiinţează funcţia de locţiitor II; va rămâne numai colonelul Motorga care se ocupă de formaţiunile operative. Mi-a spus colonelul Staicu, şeful Miliţiei Municipiului.

— Nu mi-a spus nimeni nimic până acum. Nu înţeleg ce criterii vor aplica şi cum vor motiva schimbarea mea, pentru că am fost notat în fiecare an cu calificativul „foarte bine”, controlul de la I.G.M. mi-a acordat acelaşi calificativ, abateri nu am comis, am studii superioare şi nu am alte probleme. Dar mai ştii?

— De ce ai refuzat să mergi la studii postuniversitare?

— Ei, asta este o altă problemă. Eu am vrut să mă înscriu la doctorat, dar nu am primit aprobarea de la MI, iar când m-a chemat colonelul Grigore, am spus că „nu merg la postuniversitare, care nu înseamnă decât o Erecţie la un picior de lemn”. A fost o ieşire necontrolată pe care o regret, dar eram supărat pentru motivul pe care ţi l-am spus.

— Măi, dacă vine Andraş şeful tău direct, vei avea multe de îndurat. Eu lucrez cu el în Miliţia Judeţeană de la data când s-au constituit judeţele, în 1968 şi pot spune că Andraş a făcut bine şi rău. Paradoxul constă în faptul că binele l-a făcut rău, iar răul a reuşit să-l facă cât se poate de bine.

Este şi el înscris la facultate, prin anul II sau III şi poate că asta îl avantajează pe lângă trecutul lui de fost ofiţer pe linie politică, locţiitorii politici de mai înainte, cum i-am apucat noi.

— Vom vedea. Nu vreau să discut această problemă, nici cu colonelul Grigore şi mai ales, nu vreau, cu Lupu, ultimul având alergie la miliţieni.

— Să ştii că şefii se ajută întotdeauna între ei, iar când unul are probleme şi trebuie să fie retrogradat din funcţie, i se face imediat loc pe o altă funcţie, tot de şef, cu riscul de a-l coborî pe altul căruia îi încalcă astfel demnitatea, chiar dacă acela este mai bine pregătit decât intrusul. Adesea îl obligă pe altă cale să cedeze locul.

— Ştiu toate aceste lucruri, dar eu am fost obişnuit să cred că oamenii trebuie numiţi în funcţii numai în raport de competenţa lor profesională şi care sunt înzestraţi cu o conştiinţă curată... Numai atunci poţi spune că acel om poate „sfinţi” locul în care munceşte!

— Ce spui tu poate fi considerată utopie. Competenţa şi conştiinţa sunt două noţiuni extrem de rare, iar principiul numirii avându-le în centru pe acestea două nu este agreat de toţi şefii.

Priveşte în jur şi ai să observi mulţi ofiţeri bine plătiţi care se apropie de vârsta pensionării şi care nu mai fac nimic, sau aproape nimic. Cum să le convină lor să se pensioneze când nu fac nimic pe linie profesională dar sunt plătiţi cu o normă întreagă, la nivel superior? Ba, mai mult, ei simulează că abia mai reuşesc să facă faţă volumului epuizant de lucru.

Că ei nu sunt utili se observă imediat când pleacă în concediu sau în spital, reciclări etc. Cunoşti bancul: „De ce nu pleacă toţi şefii odată în concediu?”

— Da, ştiu. Să nu se observe că merge munca şi fără ei, uneori chiar mult mai bine.

— Ai văzut când lipseşte un sectorist din sediu, toţi cetăţenii care l-au căutat să le rezolve problemele, se înscriu la audienţa şefilor, aglomerându-i şi enervându-i…

— Pe mine mă deranjează acei şefi care, deşi nu fac nimic pentru munca profesională (pentru ei fac destule), se înfig la avansări, prime şi alte onoruri, beneficiind de toate avantajele MI.

— Nu pot să-i sufăr pe leneşi, la minte şi la trup, care se folosesc de tot felul de mijloace murdare pentru a-şi atinge scopul, oameni meschini roşi de vicii şi dorinţe, a mai spus Marian indignat.

— Din câte am citit şi eu, am aflat că în toate timpurile oamenii oneşti au dus lupta împotriva leneşilor cu mijloace specifice vremii, dar n-au reuşit s-o stârpească, deoarece lenea este bine instalată şi apărată încât este imposibil să se ajungă la rădăcinile ei. A rămas numai expresia: „răul trebuie smuls din rădăcină”.

— Tu să fii foarte atent cu Andraş! E periculos.

— De caracterul lui am avut mai multe ocazii să mă conving, aşa că îţi dau dreptate să fii şi tu îngrijorat.

…Peste câteva zile m-a chemat în cabinetul său colonelul Grigore, care mi-a adus la cunoştinţă ordinul prin care Andraş Rudolf era numit şeful serviciului circulaţie, urmând ca eu să rămân locţiitorul său.

— Îmi pare rău pentru dumneata, dar funcţia lui de locţiitor II al şefului Miliţiei Judeţene s-a desfiinţat, el a optat pentru serviciul circulaţie; a fost la I.G.M. şi a obţinut avizul, iar noi am fost obligaţi să-l trecem în funcţie.

Eram indignat de modul cum se procedase şi nu m-am putut abţine să nu explodez:

— Din câte cunosc eu, un ofiţer poate fi schimbat dintr-o funcţie în trei cazuri:

1. a comis abateri grave, incompatibile cu funcţia pe care o deţine;

2. este incompetent, dovedit prin fapte de muncă şi rezultatele controalelor ce i s-au făcut;

3. starea sănătăţii sale nu-i mai permite să facă eforturile pe care le solicită acea funcţie.

Dacă îmi este îngăduit să întreb, eu în care categorie mă încadrez? am spus, privindu-i faţa liniştită.

— La dumneata nu este vorba de o retrogradare din funcţie. Nici nu se pune vreuna din problemele pe care le-ai expus. Noi chiar ţi-am dat o treaptă la salariu pentru a nu simţi măsura luată, adică nu ţi se ia din salariu.

— Tovarăşe colonel, eu lucrez de atâţia ani în circulaţie după ce am fost pregătit trei ani pe profil şi recunosc că tot mai am multe de învăţat, iar Andraş se consideră învăţat numai pentru motivul că până acum a semnat buletine de evenimente şi a pus rezoluţii ambigui pe lucrările sosite în unitate pentru serviciul circulaţie? Circulaţia este o meserie profundă, ca şi ceasornicăria, nu este un discurs obişnuit, presărat cu sloganuri şi inexactităţi!

Curios mod de apreciere a competenţei unui om. Eu ştiam că în politica de cadre a oricărui conducător, competenţa trebuie să fie criteriul esenţial. Acest criteriu este prevăzut în toate documentele, dar nu se aplică niciodată în practică datorită obtuzităţii sau interesului celor chemaţi să-l aplice, preferându-i pe linguşitori, incompetenţi şi corupţi.

— Acum mă faci răspunzător pe mine pentru ordinele date de alţii? Ţi-am spus că a fost la Bucureşti şi a luat

avizul de numire. Cu el a fost de acord şi tovarăşul colonel Lupu.

— Cei de la Bucureşti pot greşi pentru că nu cunosc realitatea de aici, dar dumneavoastră, care o ştiţi, nu aveţi dreptul să greşiţi, am mai spus eu iritat.

Colonelul Grigore mă privea cu oarecare compasiune şi înţelegere. După o pauză am continuat:

— De ce nu aţi propus Direcţiei Circulaţie să ne cheme pe amândoi la Bucureşti şi să ne chestioneze în toate problemele de circulaţie? Dacă pierdeam în această confruntare, acceptam măsura schimbării din funcţie ca fiind dreaptă, adică ne luptasem cu aceleaşi arme, ca doi cavaleri şi câştigase el. Sau, probabil, i-a trecut cuiva prin cap că e prea mare diferenţa dintre gradele noastre şi ne-am „compromite”? Orice s-ar spune, consider măsura luată ca cea mai crasă formă de eludare a realităţii şi de încurajare a incompetenţei.

— Eu te sfătuiesc să munceşti în continuare ca şi până acum şi vei avea toate drepturile şi onorurile meritate. Să ştii că este mai bine să fii locţiitor, abia că nu mai trage nimeni de tine şi poţi să te ţii de munca concretă.

Andraş este în concediu de studii, iar când se va întoarce se va prezenta la circulaţie. Până atunci să iei dumneata toate măsurile încât activitatea să nu sufere.

— Am înţeles! am spus şi am părăsit încăperea…

În zilele care au urmat am încercat pe orice cale să uit umilinţa la care am fost supus, dar mă trezeam privind pe fereastra de la biroul meu la picăturile de ploaie care cădeau pe acoperişul de tablă al cantinei şi iar îmi revenea supărarea. „Viaţa este un munte pe care îl urci râzând dar adesea îl poţi coborî plângând. Eu am început prea devreme coborârea, ceea ce mă anunţă că zborul se va întrerupe. Nu au fost deloc cavaleri, au luptat cu arme ascunse, lovind pe la spate ca laşii pentru că le-a fost

grozav de teamă de „duelul inteligenţelor”, pe care l-au ocolit prin ordine militare” îmi spuneam în gând, indignându-mă în faţa unor persoane nevăzute.

Din proprie iniţiativă am pregătit toate documentele ce aparţineau funcţiei de şef de serviciu şi l-am aşteptat să se întoarcă din concediu pe noul şef.

Munca mergea normal, ca şi mai înainte, veneam tot la 5, 30, verificam şi instruiam echipajele pe care le trimiteam pe teren, rezolvam lucrările curente, controlam pe teren lucrătorii, participam la cercetarea accidentelor de circulaţie grave şi-mi făceam timp în continuare să lucrez câte o schiţă într-un dosar penal sau o planşă pe linia de sistematizare, ajungând acasă noaptea. Nimeni nu-mi cerea să execut acest program, dar o făceam pentru că îmi plăcea ceea ce făceam, simţeam că pun în fiecare lucrare câte o părticică din mine, care va dăinui.

Nu acceptam niciodată jumătăţi de măsură. Eram conştient de faptul că munca, oricât ar fi de grea, dacă este făcută cu plăcere, iar aceasta derivă din pasiunea pentru muncă, nu va fi niciodată o corvoadă şi nu te va obosi, ci, dimpotrivă, se va transforma într-un „hoby”, ceva care te odihneşte, te bine dispune şi te însenineză. Întotdeauna s-a dovedit că cei care-şi iubesc munca, caută şi mijloacele necesare pentru a o uşura şi astfel s-o facă cât mai bine. Satisfacţiile obţinute prin muncă îţi dau imensa bucurie de a trăi. În lipsa lor, unica pistă de a atinge fericirea este pierdută. Aşa simţeam eu.

A trecut vremea şi s-a prezentat Andraş la serviciu. S-a aşezat la biroul meu, pe scaunul meu şi, după ce m-a privit un timp în tăcere, a spus:

— Hai să împărţim munca serviciului nostru! Eu mă voi ocupa de sarcinile de conducere, de corespondenţă şi de biroul calificare. Dumneata să te ocupi în continuare de biroul reglementare, de sistematizare şi de popularizarea legilor, precum şi de „celelalte”. E bine aşa?

— Bine, rău, eu mă voi strădui să execut sarcinile, i-am răspuns, fără să comentez. Cine cunoaşte volumul de muncă specific unui serviciu, îşi dă seama de „echitatea” stabilită.

— Până când voi reuşi eu să mă edific asupra muncii de circulaţie, te rog să te ocupi dumneata de toate! Şi aşa ai continuitate şi le ştii mai bine decât mine.

Era prima dată când îşi recunoştea incompetenţa, în mod indirect. Nu o va mai face niciodată. Ba, mai mult, va spune colegilor, satisfăcut de situaţia şi de poziţia sa: „Îl fac eu să plece singur, nu va dura mult”, exprimată cu atâta emfază. A început să aplice principiul arhicunoscut „Dezbină şi stăpâneşte” producând breşe în colectivul serviciului.

Am continuat să muncesc fără nicio schimbare a obiceiurilor de până atunci, executând toate sarcinile. Andraş era pe post de observator pasiv, dar mai mult era plecat cu maşina pe care şi-o rezervase din cele aproape noi, având grijă să-l numească pe plutonierul Măcău, şoferul său.

Aşa cum se petreceau toate, nu-mi era deloc la îndemână. Simţeam că ceva nu mergea, mai ales că, până atunci fusesem ca un torent care ocoleşte obstacolele, după care să-şi reia curgerea urmând panta.

Doream să discut cu cineva noua situaţie creată, dar la cine să mă duc? Generalul State, care mă mutase, din ordin, la Buzău nu mai era printre noi, avusese un atac de cord şi murise pe scaun în biroul său.

La conducerea Inspectoratului General al Miliţiei fusese adus Generalul Moldoveanu pe care l-am cunoscut abia în toamna următoare.

*

…În luna ianuarie am luat cinci zile din concediul de odihnă şi am plecat la Constanţa să-mi văd părinţii.

Îmi scrisese tata că mama nu se simţea prea bine şi eu am urcat în autoturism şi am plecat să văd şi să mai uit de necazurile mele. Nu se aşteptau să vin şi a fost o mare surpriză pentru ei sosirea mea inopinată.

În dimineaţa următoare am ieşit din casă şi, după ce am făcut puţină mişcare, dând o raită prin curte, m-am rezemat de ghizdurile fântânii, privindu-l pe tata cum dădea la rindea o scândură. El mă privea discret şi m-a surprins pe gânduri, cu privirea în gol. S-a apropiat de mine, curios să afle unde îmi zbura gândul.

— La ce te gândeşti? m-a întrebat el. După cât de adânc îţi este gândul, bănuiesc că este ceva destul de serios. Sau mă înşel? Dacă nu poţi să-mi spui, nu-mi spune!

— Nişte probleme de serviciu obişnuite, nimic grav.

— Ai făcut ceva şi te temi de consecinţe? a insistat el.

— Nu, ferească-mă Sfântul! Nu mă bănui de fapte rele! Menirea mea este să le stârpesc, nu să le comit.

— Pot să-ţi dau un sfat?

— Desigur. Cred că mi-ar prinde bine şi m-ar mai linişti.

— Ai învăţat destulă carte şi ai umblat mult prin lume, încât eu aş putea să spun că ai o bogată experienţă de viaţă. Te rog să adaugi la tot ce ştii şi câteva de la mine, pe care nu ţi le-am spus când erai copil acasă, pentru că atunci am socotit că nu le puteai înţelege. Te sfătuiesc acum, ca prima ta grijă să fie aceea ca tot ce faci, fa temeinic, adică să pui suflet, să dai ceva din tine şi să te străduieşti să nu iasă un lucru de mântuială. Să fii cinstit cu tine şi cu ceilalţi în toate împrejurările! Vezi că te vor amăgi multe în viaţă, să nu cedezi, oricât de mare ar fi tentaţia! Cinstea nu se vinde. Atunci când o dai pe arginţi, ai pierdut tot, nu mai eşti om. Omul cinstit nu se teme niciodată de nimic, nu se teme şi nu tresare dacă sună telefonul sau soneria de la uşa casei, ori clopoţelul, ce are

fiecare acolo. Să ştii că omul necinstit visează urât, are coşmaruri, cade des pe gânduri, tresare din orice şi-i bate inima în piept cu putere, mai ales când îl frământă ceva. Zice în mintea lui: Hi! nu o fi aflat de aia? Nu cumva mă caută pentru ailaltă? adică fapte pe care ştie că le-a făcut. În viaţă întâlneşti tot felul de oameni, mai buni, mai răi, invidioşi, ranchiunoşi, răzbunători; unii trec peste cadavre, numai să le fie lor bine, îşi clădesc chiar cariera peste cadavrele altora. În faţa nedreptăţilor să nu dezarmezi, că să ştii, vei avea parte de multe după cum este croită lumea de astăzi! Să nu te laşi înfrânt, dimpotrivă, să perseverezi în căutarea mijloacelor şi metodelor prin care să convingi de adevăr pe cei care îl resping! Dacă ai convingerea că ai dreptate, luptă-te pentru adevăr! La rândul tău, să-i judeci pe alţii cu dreptate, adică, să fii sever, dar drept, să excluzi din activitatea ta părtinirea şi arbitrarul, că numai aşa oamenii te vor asculta şi urma.

În viaţă să te străduieşti să faci numai bine, pentru că se plăteşte cu aceeaşi monedă, chiar dacă nu imediat. Atunci când faci bine eşti cu conştiinţa împăcată, poţi înainta prin viaţă cu fruntea sus şi reuşeşti să învingi mai uşor greutăţile. Sigur, nimic nu este uşor, iar pentru tot ce obţii trebuie muncă; uneori eşti nevoit să plăteşti chiar şi un preţ destul de mare…

Iniţial am considerat să mă opresc la acele sfaturi, dar mai târziu am adăugat şi restul frazelor lui din respect pentru suferinţele la care a făcut referire când a amintit de război şi de Patrie:

— Tu eşti militar şi, cu toate că acum este pace, trebuie să ai o atitudine de ostaş faţă de munca ta, pentru care să dai o parte din contribuţia ta intelectuală şi din toate câte ai învăţat prin şcolile pe care le-ai urmat.

Eu am fost aproape cinci ani în război şi am fost rănit, iar pentru asta am primit doar o medalie, pe care n-am cerut-o eu pentru sacrificii. Dar tu ai o funcţie şi o

datorie faţă de ţară şi trebuie să munceşti cinstit şi să ajuţi oamenii pe care îi întâlneşti!…

A tăcut. Îl urmărisem atent, neştiind ce urmărea cu acele sfaturi, recunosc, extrem de utile pentru oricine.

Am rupt tăcerea care se lăsase între noi:

— Să-ţi spun drept tată, mă simt ca un învăţăcel pe care-l învaţă dascălul său, sau ca un copil povăţuit la începerea unei călătorii, când pleacă de acasă pentru prima dată. Apreciez grija dumitale pentru mine şi îţi mulţumesc!

Recunosc că sfaturile dumitale mă înviorează chiar şi la vârsta pe care o am, însă cu cele despre care mi-ai vorbit, eu m-am întâlnit mai demult în viaţă şi le-am tratat corespunzător. Recunosc că mi-a fost greu şi încă îmi mai este, că sufăr când mi se fac nedreptăţi pentru că nu le aprob, de oriunde ar veni ele.

Vreau să fii liniştit în privinţa cinstei. Nu numai că nu este în firea mea să fac fapte necinstite, dar sunt duşmanul neîmpăcat al oamenilor necinstiţi, al mincinoşilor, demagogilor, leneşilor şi acelora care comit abuzuri de orice fel.

— Adevărul nu trebuie dovedit cu ajutorul minciunilor. Un adevăr la care ai ajuns prin minciună nu-l poate bucura pe omul care este cinstit, om cu suflet şi cu conştiinţă şi care se gândeşte la cel care suferă consecinţele la care s-a ajuns, a mai spus tata, declarându-se de acord cu mine.

Vreau să ţii minte că cele mai de preţ avuţii ale omului sunt cinstea, munca şi sănătatea şi nu banii, cum mai cred mulţi, sau averea.

Tata avea dreptate, iar experienţa şi „filosofia” lui veneau din pulsul ascuns al pământului; în viaţă s-a ferit cât a putut de greşeli. Parcă îl aud şi acum, ca în vis: „Bogăţia omului sărac este sufletul lui pe care trebuie să-l

menţină cât mai curat. Cu cât dă el mai mult, cu atât se îmbogăţeşte mai mult”.

— Toată viaţa mea mi-am făcut un crez din cinste, dreptate, recunoştinţă şi loialitate, iar de la ele nu am abdicat niciodată, chiar dacă am fost ameninţat sau am pierdut efectiv, fiind înlăturat din anumite locuri unde îi împiedicam pe elţii. Am preferat să suport consecinţele neplăcute, dar m-am ferit să greşesc, a continuat tata.

— Veniţi în casă! a strigat mama din prag. Hai că se răceşte mâncarea!

— Să mergem, să n-o supărăm pe mama! Şi aşa face cu greu faţă la toate. Ce să-i faci? Vârsta, apoi bolile…

După ce am mâncat, mama m-a întrebat despre copii, unde este fiecare, despre soţie, apoi despre viaţa mea.

— Nu-mi place că ai venit singur. Ori nu vă mai împăcaţi bine în familie?

— Nu, mamă. Am venit singur numai pentru că Elisabeta este la serviciu, iar copiii la şcoală. Apoi am luat în calcul şi vremea. Ce fac dacă începe vreun viscol mare, doar suntem în lună de iarnă. Eu urc în tren şi plec, dar dacă aveam şi copiii? Lasă, că îi aduc pe toţi în vara viitoare când este vremea frumoasă.

— Rău ai făcut tu că ai plecat de la Constanţa, a mai spus mama. Ne este foarte greu singuri, aici. Dacă ai fi fost mai aproape, veneai să ne duci la un doctor, că nu are cine. Zilele trecute am fost atât de bolnavă, că nu mai credeam că apuc dimineaţa. Vino înapoi la Constanţa, că şi aici este miliţie unde poţi să munceşti! Spune-le şefilor tăi că ai doi părinţi bătrâni şi bolnavi, care au nevoie de ajutor!

— Crezi că el face ce vrea acolo? a intervenit tata, La armată se conduc după ordine şi nu poţi pleca unde şi când vrei. Poate, cu timpul, va reuşi să ceară să se retragă acasă, să-şi facă şi el un rost definitiv.

— Nu mai trăiesc eu până se întoarce el, a spus iar

mama, după un oftat prelung.

În ziua când am plecat înapoi spre Buzău, am trecut pe la NAVROM, la poarta nr. 1 din port, unde am discutat cu şeful de cadre în legătură cu posibilitatea de a mă angaja pe un post de jurist.

— Da, avem un post de jurisconsult, însă am înţeles că dumneavoastră aveţi familie, iar noi nu avem locuinţe, întrucât cota care ni se repartizează în fiecare an este nesemnificativă, unul două apartamente.

După ce mi-a spus cum este plătită funcţia, m-a pus pe gânduri pentru că era jumătate din salariul pe care-l primeam eu în miliţie. Am rămas înţeles cu şeful de cadre că voi mai reveni cu altă ocazie.

— Să ştiţi că postul este bun, este liniştit şi aveţi posibilitatea să vă îmbarcaţi pe diferite vase care fac curse regulate, dar mai discutăm când reveniţi, poate până atunci se eliberează vreun post de consilier juridic, ceea ce este şi mai bine.

Am ieşit din port şi am pornit în lungul falezei prin faţa Casino-ului. Marea era învolburată, iar apa avea culoarea vânătă. Valurile se repezeau din larg lovind puternic malul şi zidurile clădirii Casino-ului, parcă intenţionând să le încerce rezistenţa. Deşi era puţin ger, am căutat o bancă şi m-am aşezat, continuând să privesc promontoriul îngheţat pe care se termina oraşul în partea sa sudică, cu digul său biciuit ritmic de valuri, ca un transatlantic aflat în cursă. Aproape de ţărm, pescăruşii făceau un zgomot asurzitor şi, din când în când, grupurile lor se aruncau, plonjând, în apa rece pentru a vâna câte un peşte care se apropia de suprafaţa apei. Când nu reuşeau să prindă peşte se mulţumeau cu resturile alimentare pe care valurile le aduceau pe lângă mal, împreună cu sticle, scânduri şi gunoaie.

Deşi era tulbure, zbuciumată, nestatornică, marea mi se părea, totuşi, frumoasă şi pe timpul de iarnă. Încercam

să mi-o amintesc cum este vara, când soarele străluceşte pe suprafaţa ei uşor încreţită de o briză fină şi răcoroasă, dar primitoare, deschizând larg braţele tuturor.

M-am ridicat de pe bancă, mi-am strâns la piept paltonul şi m-am îndreptat spre aleea pe care-mi lăsasem maşina. Am pornit şi am mers cu ea pe strada Carpaţi, apoi pe strada Mircea, privind în continuare marea, până când am ajuns la Bulevardul Lenin, ieşind spre Bulevardul Lăpuşneanu şi de acolo am intrat pe aleea unde locuia Mihai Baicu.

Intrând pe alee, am parcat maşina şi am intrat în blocul unde ştiam că locuia fostul meu coleg, Mihai. Uitasem numărul apartamentului lor, dar m-am orientat repede pe tabelul privind plata întreţinerii. Am urcat la al doilea etaj şi am sunat la uşa apartamentului, aşteptând şi ascultând cu atenţie. Deodată s-a auzit o uşă care se deschidea din interior, apoi târşâitul unor papuci pe hol şi un glas răguşit care întreba:

— Cine este?

— Vă rog să deschideţi, apoi vă voi spune, am răspuns.

— Cine este? s-a auzit din nou acelaşi glas, dovadă că n-a satisfăcut-o răspunsul meu şi atunci i-am spus gradul militar şi numele meu, adăugând că am fost coleg şi prieten cu Mihai, soţul său.

S-a auzit cheia răsucindu-se în yale, apoi a întredeschis uşa, lăsând, totuşi, lanţul la locul lui.

— Mihai încă nu a sosit de la serviciu. Dacă vreţi să-l aşteptaţi – a spus după o scurtă pauză – poftiţi înăuntru! Va trebui să sosească dintr-o clipă în alta.

A deschis larg uşa, a trecut lângă peretele din spatele acesteia, făcându-mi loc să intru. Mi-am lăsat căciula pe cuierul din hol, apoi am pătruns în sufrageria a cărei uşă era larg deschisă.

După ce a încuiat uşa de la intrare a venit şi gazda în sufragerie.

— Luaţi loc în fotoliul de la fereastră! mi-a spus, privind fix la fotoliu şi apoi la obiectele de pe masă.

Eram derutat. În hol, lumina de pe casa scării mi-a făcut impresia că ochii ei sunt opaci, ca la orbi; sclipeau ca două luminiţe, făcându-mi impresia că este oarbă, dar felul cum fixa obiectele mă contrazicea.

Întotdeauna m-am simţit stingherit în faţa unei făpturi oarbe, chiar din anii copilăriei mele. Îmi aduc aminte de anii când mergeam la târg cu tata şi vedeam câte un orb cu flaşneta sau care stătea la colţ de stradă şi cerşea, simţeam de fiecare dată un fel de ruşine, de jenă, amestecate cu mila, dându-mi seama că un om la fel de viu ca şi mine nu mă poate vedea aşa cum îl văd eu pe el.

— Mulţumesc! am răspuns şi m-am aşezat, continuând s-o cercetez cu privirea, având un sentiment nedefinit de spaimă, milă, compătimire, curiozitate, dar şi de durere, văzându-i ochii stinşi care priveau în gol de sub sprâncene. De câte ori ridica privirea spre tavan, pupilele ei aveau o fixitate aidoma privirii orbilor.

— Dumneavoastră aţi fost… N-a mai apucat să-şi termine fraza începută, deoarece s-a auzit în hol un bărbat tuşind, iar uşa de la intrare lovită de tocul său şi atenţia i-a fost captată într-acolo.

— El este! a exclamat doamna, apoi a continuat discuţia începută.

— Dumneavoastră aţi fost coleg cu soţul meu?

— Da, am fost colegi şi buni prieteni, am răspuns.

— Aşa este, Aurelia dragă, am fost împreună câţiva ani buni, confirmă Mihai, din pragul sufrageriei. Bine ai venit, măi, exilatule! mi s-a adresat el, îmbrăţişându-mă şi bătându-mă pe spate cu palma cum obişnuia cândva.

— Bine te-am găsit, Mihai!

— Cum te-ai mai gândit tu să mă cauţi?

— Am avut o treabă pe aici, am fost şi prin port, iar înainte de plecare, mi-am zis să trec să te văd, că altă posibilitate să ne întâlnim n-am găsit. Ştii cum e munca…

— Drăguţ din partea ta, Aurelia, că i-ai ţinut de urât domnului căpitan, i-a spus el soţiei, apropiindu-se cu un gest jovial şi mângâind-o cu tandreţe pe faţă şi pe păr, ceea ce a făcut-o să zâmbească precum o mireasă aflată în siguranţă lângă ginerele care-i va fi soţ.

Aceasta se reazemă de braţul lui, îşi freacă uşor obrazul de umărul la care abia ajunge şi tace.

— Aţi mâncat ceva? mă întreabă deodată doamna Aurelia, ca trezită din visare.

— Da, am mâncat la restaurant. Vă mulţumesc că vă faceţi griji pentru mine. Plec repede, că mă grăbesc.

— Să-ţi fac cunoştinţă cu soţia mea. Ea este Aurelia şi mai am doi ştrengari, amândoi plecaţi la bunici cu un comision; unul este în clasa a doua, iar celălalt intră la toamnă. Sunt foarte mulţumit de familia mea.

— Aveţi copii? m-a întrebat doamna.

— Da, doi băieţi şi o fetiţă, răspund privindu-i mâna delicată. Ai mei sunt ceva mai mari, primul are 15 ani.

— Să vă trăiască!

— Mulţumesc! La fel şi ai dumneavoastră!

— Tu ai mâncat, Mihai? se interesează ea.

— Da, la cantina din port. Am să te rog să ne aduci un pahar de vin, dar mai târziu.

— Eu nu beau, m-am scuzat repede. Sunt cu maşina, iar de atâţia ani de când conduc, am devenit abstinent total. Ce să-i faci? Obişnuinţa, restricţiile legii…

— Ce maşină ai? întreabă Mihai.

— O Volga-GAZ 21 pe care am cumpărat-o de la inspectoratul de Miliţie din cele scoase la casare, dar este bine întreţinută.

— Da, una neagră. Am trecut pe lângă ea, e frumoasă.

Între timp, doamna Aurelia a ieşit din cameră, iar noi ne-am continuat discuţia.

— Ai văzut-o pe soţia mea, cred că ţi-ai dat seama că este oarbă. Se şase ani a început şi a orbit treptat, iar acum abia zăreşte puţin; cu toate acestea se descurcă în gospodărie aproape ca în anii anteriori instalării bolii. Ştii că orbii şi surzii reuşesc să-şi dezvolte alte organe de simţ care suplinesc, în parte, rolul celor pierdute.

— Când am intrat, mi s-a părut că ceva este în neregulă, dar am crezut că mă înşel, am explicat eu.

— Ia zi, ce te aduce pe la mine?! Ştiu că nu te plimbi tu de gras, nu ai timp de asta în munca voastră, oricât te-ai strădui.

— Am luat câteva zile învoire de la serviciu, am fost să-mi văd părinţii, apoi am trecut pe la NAVROM. Ambii părinţi sunt bolnavi, au nevoie de medicamente, de îngrijire, de ajutor, de dragoste…

— Cât timp sunt amândoi se mai descurcă, este mai greu când se „duce” unul şi celălalt rămâne singur. Dar la NAVROM ce treabă ai avut? Sau e secret.

— Nu, Mihai, nu e secret. M-am gândit să-mi depun raportul de trecere în rezervă şi să revin acasă, la Constanţa. La NAVROM am încercat, dar n-am găsit ceva convenabil, în sensul că salariul este mai puţin de jumătate faţă de cel pe care-l primesc eu în prezent acolo, apoi nu au nici posibilităţi să primesc o locuinţă decât peste trei-patru ani. Mi-au promis că dacă se eliberează un post de consilier juridic, mi-l dau mie, dar…

— Dragul meu, te sfătuiesc să rămâi acolo unde eşti. Niciun serviciu nu este mai respectat şi mai sigur ca armata. În civilie îşi bat joc de tine, oricât de multe diplome ai avea. Apoi e bine să ştii că funcţiile superioare,

cele de la etaj, sunt deja ocupate de alţii, încât adesea eşti obligat s-o începi de la parter sau poate chiar de la subsol.

— Trebuie s-o fac într-un fel, numai aşa pot obţine mutarea înapoi, în oraş.

— Te rog să te mai gândeşti! Eu pot să-ţi spun cât de greu este pentru că am trecut prin asta. Abia după şase ani am reuşit să ajung instructor de cadre, iar despre salariu, nici nu-ţi mai spun. De câteva luni sunt la protocol şi e ceva mai bine, dar e o mâncătorie şi acolo…

Gândeşte-te ce poziţie vor avea ei faţă de tine, ştiind unde ai lucrat! Civilii sunt foarte suspicioşi.

— Bine, dar eu îmi fac treaba şi nu mă interesează ce fac ceilalţi.

— Asta s-o crezi tu. Îi interesează pe ei ce faci şi ce desfaci tu. Pentru ei tu eşti suspectul numărul unu şi nu te lasă în pace, se unesc mai mulţi şi complotează împotriva ta, te pârăsc la şefi, îţi fac şicane. La început ai impresia că eşti însemnat în frunte cu inscripţia „om periculos”.

Prin câte am trecut eu şi ce ruşine mi-a fost! Cât de mult a trebuit să mă lupt cu mândria mea de militar! Ţie îţi spun toate astea ca să ştii că pentru noi nu umblă câinii cu covrigi în coadă. Măi, şi nu ţi-ar pare rău dacă te ia de sus unul căruia îi scapără mintea de deştept, dar dai de câte unul – de altfel ca şi pe la voi – care te măsoară cu privirea, deşi când deschide gura, constaţi că abia poate să silabisească atunci când îţi citeşte datele din buletinul de identitate. Atunci, unul ca noi care ţine la orgoliul său şi la onoarea militară, preferă să plece şi să moară de foame.

Eu n-am avut încotro şi a trebuit să suport şi să fac faţă multor necazuri deoarece îmi născuse soţia primul copil, după care s-a îmbolnăvit, apoi s-au ţinut lanţ belelele de capul meu.

La numai trei luni de când fusesem angajat, am avut un conflict cu directorul adjunct al întreprinderii, un

umflat, beţiv, afemeiat şi slab profesional, dar plin de o ură declarată împotriva militarilor pe care obişnuia să-i numească, fără deosebire „cătane proaste”.

Pentru că l-am contrazis într-o problemă în care aveam dreptate, m-a jignit grav, m-a făcut porc, spurcat.

Tu mă ştii cum sunt eu atunci când mă şifonează cineva. Iniţial m-am apropiat de el cu gândul să-l fac knockout, dar în imagine mi-au apărut soţia şi copilul, apoi spectrul căutării unui loc de muncă, pentru care trebuia să rabd şi m-am îndepărtat imediat din zona „fierbinte”.

M-am interesat mai târziu de „pedigriul” lui şi am aflat că înainte de a merge la liceu şi apoi la facultatea de chimie industrială pe care o terminase, păzise oile familiei sale în jurul lacului Sinoe, o meserie veche, practicată din tată în fiu.

Cu trecerea timpului, văzând că muncesc bine şi mă comport corespunzător şi-a schimbat atitudinea faţă de mine, dat tot prudent când era vorba să fiu promovat.

Boala Aureliei mi-a creat multe neajunsuri. Ea n-a mai putut lucra şi ne-am restrâns cheltuielile. Nu puteam s-o părăsesc, că dacă aş fi făcut-o, s-ar fi prăpădit. Ea nu crede decât în mine, iar dacă i-aş lua această credinţă, n-ar dori să mai trăiască mai departe. Acum nici nu mai pot, că am doi băieţi falnici cu care sper să sparg munţii; înţelegi cât îi iubesc?

— Ai dreptate în tot ce spui, dar ţi-am spus că trebuie să mă întorc la Constanţa pentru părinţi, iar ca să găsesc calea, mă voi mai gândi, am îndrugat eu privind vaza cu flori aflată în mijlocul mesei.

— Măi, tu probabil că ai primit o lovitură serioasă şi neaşteptată, de eşti hotărât să renunţi la profesie.

La gradul de căpitan şi la o aşa funcţie n-ar trebui să renunţi atât de uşor. Nu pun întrebări, aşa că nu eşti obligat să-mi spui cauza. Îţi promit să mă interesez şi eu de

un post bun. Ştiu că ai terminat facultatea de drept.

— Da, apoi am terminat şi cursurile postuniversitare.

— Cu atât mai bine pentru tine. Notează-ţi telefonul meu!... şi dă-mi-l pe al tău ca să te pot anunţa dacă găsesc ceva convenabil.

I-am dat numărul telefonului de la serviciu nu şi pe cel de acasă.

— E telefonul de la serviciu? mă întreabă Mihai puţin dezamăgit.

— Da, pentru că sunt aproape tot timpul la serviciu. Acasă nu mă găseşti decât noaptea, merg numai să dorm, uneori destul de târziu când mă întorc de la cercetarea unor accidente.

— Acum unde te duci? Probabil la rude?

— Nu. Plec direct la Buzău, ajung în trei-patru ore.

— Voiam să rămâi la mine ca să mai stăm de vorbă, dar dacă te grăbeşti, nu te reţin pentru că ştiu ce înseamnă ordinele militare. Drum bun şi nu uita!

— Mulţumesc!

I-am strâns mâna şi am pornit spre uşă. Din camera alăturată a ieşit doamna, care a întrebat:

— Plecaţi, deja? De ce nu rămâneţi la noi peste noapte şi să plecaţi mâine, pe lumină?

— Mâine, la ora şapte trebuie să fiu la program.

— Da, aşa este cu serviciul, a încuviinţat imediat Aurelia, cu privirea îndreptată spre mine, dar de data aceasta ştiam că nu mă vedea.

Trăsăturile feţei sale se neteziseră ca de un curent tandru. Am ieşit din apartament şi am început să cobor scările, iar Mihai mi-a strigat din prag:

— Aştept telefonul tău, nu uita!

— Bineînţeles, Mihai, i-am răspuns zâmbind.

— Şi mai gândeşte-te în legătură cu hotărârea ta!

Nu i-am mai răspuns, m-am mulţumit să dau din cap.

Afară era puţin ger, dar nu ningea. Am intrat în autoturism, am pornit motorul, aşteptând să se încălzească, timp în care m-am gândit: „Mihai Baicu este un erou; şi-a dedicat viaţa soţiei sale care este oarbă. Ce minunat sentiment poate fi acesta, să poţi ajuta pe cel de lângă tine! Dar depinde şi de omul pe care-l ajuţi. Aurelia este o soţie iubitoare, o femeie blândă, liniştită, gospodină, nu am eu acasă aşa ceva. Cu toate acestea hotărârea mea nu trebuie să fie pripită”.

Am ieşit din parcare şi m-am aşternut la drum, circulând cu viteza de 110 – 120 km/h. Când am ajuns la Ţăndărei, începuse să se întunece bine, iar luminile farurilor celor care circulau din sens opus – unele foarte puternice – mă deranjau, motiv pentru care am redus viteza la 70 km/h şi aşa am menţinut-o până când am ieşit din oraşul Slobozia şi am intrat pe drumul naţional DN_2C care face legătura cu Buzăul.

După ce am trecut de comuna Griviţa, am oprit la un loc de parcare pentru a se mai răci motorul şi să verific luminile şi starea generală a maşinii. Am constatat că se lăsase gerul mai tare, iar când am intrat în maşină, înainte de a porni din nou la drum, m-a „trăsnit” un gând ciudat: „Ce fac după ce depun raportul de trecere în rezervă?” tot eu mi-am răspuns: „Divorţez de Elisabeta şi plec la Constanţa. Dar copiii? Cum să mă despart de copiii mei? Dacă eu plec, Elisabeta şi copiii vor fi scoşi din apartament, deoarece el constituie anexă la contractul meu de muncă, iar când acesta din urmă încetează… Doamne, nu se poate!”

Am oprit din nou în partea dreaptă a drumului şi am continuat să mă gândesc: „Nu pot să-mi părăsesc copiii. Toată viaţa m-ar urmări gândul la ei, apoi gândul că nu poţi fugi de tine însuţi”.

Treptat, treptat, m-am liniştit. Gândul mi-a zburat

acasă, la tatăl meu de care mă despărţisem în dimineaţa aceleiaşi zile, fără să-i dezvălui ce intenţii aveam.

Brusc, dorinţa mea de evadare din serviciu şi de la familie mi s-a părut jalnică. Mă gândeam că tata a făcut aproape şase ani de război, iar ulterior a trecut prin multe greutăţi şi n-a fugit niciodată din faţa lor, dăruindu-se mereu altora. Ca într-un film îi aduceam aproape imaginea feţei lui obosite, cu cutele adâncite pe frunte, pe lângă ochi şi în jurul gurii, cu braţele şi umerii căzuţi, sleit de oboseală din cauza muncii şi a trecerii anilor. Trecuse prin perioada grea a „cotelor”, apoi colectivizarea, bătrâneţea şi sărăcia, dar el încerca să le învingă şi să meargă înainte.

Am simţit că mi se face ruşine de mine şi atunci am pornit iar la drum, mărind viteza de deplasare.

Am ajuns acasă în jurul orei douăzeci şi unu. În locul de parcare erau copiii blocului care se jucau. Când au văzut maşina, Adrian şi Luminiţa au venit în fugă la mine.

— Ai venit, tată!? au strigat ei, aproape la unison.

— Da, am venit. Hai în casă că este frig!

— Nouă nu ne este frig, ne-am bătut cu bulgări de zăpadă, a spus Adrian, a cărui faţă era îmbujorată.

— Ce ne-ai adus de la Constanţa, tati? a „mieunat” vesel Luminiţa.

— Aer de mare, am răspuns. Hai în casă că v-am adus şorici şi jambon de porc preparat de tataia, aşa cum vă place vouă! Şi cârnaţi pe care îi prăjim imediat.

— Ce bine-mi pare că mâncăm cârnaţi! a strigat ea pe holul scării, în timp ce urcam spre apartamentul nostru.

Asemenea scene, asemenea cuvinte inocente şi pline de candoare, te dezarmează complet. Toate îmi întăreau convingerea că dezertarea mea de la datorie, atât cea profesională, cât şi cea care viza familia, ar fi însemnat o laşitate lamentabilă. Apoi şi Elisabeta ar fi suferit un şoc care i-ar fi zguduit serios echilibrul – deşi purta o mare

vină pentru situaţia în care ne găseam – şi nu şi-ar mai fi revenit mulţi ani de zile. „Nu merită să-i fac asta, oricât de rău s-a purtat ea”, mi-am zis în gând.

*

În cursul aceleiaşi luni i-am telefonat lui Mihai Baicu şi i-am comunicat că amân proiectul pentru o perioadă de timp deoarece aştept un moment prielnic să fiu mutat pe linie de serviciu.

*

— Mama este la serviciu? i-am întrebat eu, văzând că nu ne întâmpină nimeni în casă.

— Da, a plecat la ora două, au răspuns ambii copii.

Seara le-am scris părinţilor că am ajuns bine acasă, dar nu le-am pomenit nimic de ideile care-mi încolţiseră mie în minte în legătură cu o viitoare mutare la Constanţa.

A doua zi m-am prezentat la muncă la ora 8,00, nu la ora 5, 30 cum o făceam de obicei. M-am interesat de evenimentele rutiere produse şi de celelalte.

— Cine v-a verificat la plecarea în teren în aceste zile, l-am întrebat pe locotenentul Nedelcu, care tocmai pleca cu maşina pe traseu, la un accident ce se anunţase.

— Nimeni. Venim fiecare aşa cum ne-am obişnuit, luăm maşina şi plecăm pe teren.

Peste o jumătate de oră ofiţerul de serviciu a sunat la telefon, anunţând un accident mortal. A răspuns Andraş care se afla în birou cu mine.

— Spune că avem un accident mortal în comuna Colţi. Ştii unde este localitatea?

— Da, ştiu. Peste un râu, în coasta munţilor.

— Ai grijă, că acolo, la intrare, este un pod cam şubred!

Era fără comentarii. Îmi spunea în mod indirect, să plec la Colţi pentru a cerceta accidentul.

Am verificat maşina, apoi aparatura de cercetare şi

nivelul de benzină. Deşi era zăpadă, nu-mi era teamă de drum deoarece aveam montate cauciucuri cu cuie.

Când am ajuns la intrarea în comună, am trecut peste nişte troiene mari, pe care maşina a rămas suspendată şi am fost nevoit să cobor. Mai aveam două sute de metri până la locul accidentului, aşa că am luat mapa cu documente şi aparatul de fotografiat şi am început cercetarea. O autobasculantă căzuse într-o râpă şi cei doi ocupanţi ai cabinei acesteia îşi pierduseră viaţa.

La terminarea cercetării am fost invitat la preşedintele C.A.P. Colţi, om care conducea cooperativa încă de la înfiinţare, unde am mâncat ceva. Avea acesta un berbec de rasă merinos mare cât un taur care circula slobod în toată curtea şi stătea mai mult pe lângă intrarea în casă.

— Este mai bun decât un câine. Păzeşte curtea şi nimeni nu intră. Este foarte bun de rasă şi dă în fiecare vară aproape 12 kg. de lână. – îl prezenta preşedintele cu mândrie nedisimulată.

La plecare i-am cerut sprijin ca să scot maşina din troianul pe care o suspendasem. A trimis un gospodar care a venit cu doi boi plăvani pe care îi foloseau la scoaterea buştenilor din pădure şi cu un lanţ lung prins de tânjala boilor şi de suportul din faţă al şasiului maşinii au remorcat-o trăgând-o pe un loc prielnic, ca pe un fulg. Scena mi-a sugerat o apreciere hilară: „Iată boii muntenilor români, aducând la viaţă o minune a tehnicii sovietice!” Volga-GAZ 24 putea din nou să se mişte cu motorul ei puternic.

…În cursul aceleiaşi ierni mă aflam pe drumul naţional 10, Buzău-Braşov, în controlul obişnuit al echipajelor. Ajunsesem pe raza comunei Măgura şi nu întâlnisem echipajul de pe traseu.

L-am sunat prin staţia-radio, iar acesta mi-a răspuns că a intrat pe drumul judeţean Măgura-Nişcov unde are o

problemă de verificat.

Ninsese în urmă cu câteva zile, însă drumurile erau practicabile. M-am hotărât să intru şi eu cu maşina pe acel drum şi să ajut lucrătorului să finalizeze ce avea de făcut, prilej cu care să-l şi verific. Astfel, am trecut pe lângă spitalul de neuropsihiatrie „Nifon” aflat în pădure şi iluminat în toate încăperile, apoi am început să urc serpentinele pe drumul forestier care ducea spre mănăstirea „Ciolanu”. Când am ajuns într-o vale, maşina s-a suspendat pe zăpada troienită în strat gros, refuzând să mai înainteze; roţile se învârteau în gol şi mi-am dat seama că nu mai am nicio şansă de deplasare, nici înainte, nici înapoi.

Am apelat staţia-radio de la Inspectorat, dar orice încercare a rămas fără rezultat. Atunci am făcut apeluri repetate la oricare dintre corespondenţi care m-ar putea recepţiona, dar zadarnic, ceea ce dovedea că locul unde mă aflam era ecranat total de munţi, iar undele electromagnetice nu se mai propagau. Dezamăgit, am hotărât să merg la Măgura unde era o coloană auto a întreprinderii Forestiere şi să solicit un tractor care să mă ajute să scot maşina din troiene. Am încuiat uşa şi am pornit pe drum înapoi spre Măgura. Deodată am auzit un urlet prelung şi m-am oprit din mers privind în direcţia de unde venise urletul. Ieşise luna şi lumina ei amplificată de zăpada albă, imaculată, făcea să se vadă totul printre copacii desfrunziţi. Am văzut o haită de lupi care se deplasau pe coasta muntelui, tupilaţi pe lângă stânci şi cu coada între picioare. Mă vedeau şi ei pe mine, de aceea urlau din când în când; unul urla pe o ridicătură, iar altul îi răspundea. Aveam senzaţia că sunt mulţi, dar nu aveam curajul să mă apuc să-i număr, mă temeam aproape şi să-i privesc. M-am înapoiat cu pas grăbit la maşină şi am intrat înăuntru, procedând maşinal, din instinct de conservare. Am încercat din nou să contactez staţia de la Inspectorat,

fără speranţe şi am început să mă gândesc: „Aici îmi este sfârşitul. Se vor urca pe maşină, vor sparge geamurile şi…” Pistolul nu-l luasem la mine, nici alt mijloc de apărare nu aveam.

„Dacă o fi scris undeva, în destinul meu, să am o asemenea moarte, se vede că nu mă pot împotrivi”.

Am privit din nou spre haita de lupi care se apropiaseră mai mult de mine. Ochii lor sclipeau în întunericul nopţii, modificat de lumina lunii, ceea ce îmi făcea inima să-şi grăbească pulsul.

Nu ştiu câtă vreme am stat faţă în faţă cu lupii, ca două tabere vrăjmaşe gata de luptă, dar situaţia mea încordată a cunoscut o oarecare relaxare, dublată de speranţă, când am zărit pe dealul opus, în direcţia mea de mers, două lumini salvatoare, venind dinspre mănăstirea „Ciolanu”. Era o maşină ale cărei roţi tăiau cu destulă uşurinţă nămeţii. Când s-a apropiat de mine, am recunoscut ARO-240 condus de plutonierul Voicu Nicolae, pe care tocmai îl căutam înainte de a mă înzăpezi.

Mi-a întins o remorcă cu care m-a tras din zăpadă, apoi am pornit unul după altul, spre comuna Măgura.

Când am ajuns pe asfalt, am oprit amândoi şi am aprins câte o ţigară, discutând cazul meu.

— Eraţi în mare pericol acolo, dacă nu mă întorceam eu, a spus Voicu. În această lună, lupii sunt în perioada împerecherii şi umblă numai în haite, neglijând vânatul pentru hrană şi atacă tot ce le iese în cale. Sunt foarte agresivi în haită.

— Eu aşteptam deja momentul când încep să mă atace, încercasem să iau legătura prin staţie, dar nu am fost auzit de nimeni. Mă resemnasem.

— Cine să vă audă din văgăuna aceea? Eu mă temeam că ne atacă lupii pe amândoi când făceam legătura remorcii. Nu i-aţi auzit cum urlau şi scoteau

scâncete de nerăbdare? Dar cum aţi intrat în troianul acela?

— Circulam normal şi deodată s-a oprit, rămânând suspendată, iar roţile au început să se învârtă în gol.

— ARE are dublă tracţiune şi i-am pus lanţurile antiderapante, de aceea am mers pe lângă drum, ocolind nămeţii, a spus el, privindu-şi „scula”.

— Hai să mergem la inspectorat că este trecut de ora 22,00! am spus eu, privindu-mi ceasul în lumina farurilor. Astăzi am tras o sperietură pe care nu o voi uita curând. Am mai avut o ocazie să fiu hrana lupilor, prin 1967 într-o zonă din fosta regiune Galaţi, am spus râzând, pentru a minimaliza importanţa pe care ar fi trebuit s-o acord acelui trecut eveniment, ce m-a fiert în suc propriu mai mult de o jumătate de oră.

Am urcat fiecare în maşina lui şi am plecat spre sediul unităţii.

…Treceam odată pe lângă locul unui accident grav pe care îl cerceta locotenentul II le în care aveam mare încredere că făcea o cercetare corectă, verificată în timp.

Erau două victime pe care le-am luat în Volgă şi m-am grăbit să le transport personal la spitalul municipal din Buzău. Intrând în secţia chirurgie, l-am întâlnit pe doctorul Tătaru, pe care îl cunoşteam.

I-a pipăit şi le-a cercetat leziunile, apoi a dispus ca unul să fie introdus direct în sala de operaţie, iar celuilalt să i se facă nişte calmante şi să-l pregătească pentru o intervenţie chirurgicală după ce va fi gata primul.

— Cheamă-l şi pe medicul cardiolog! i s-a adresat dr. Tătaru, asistentei sale.

Aşteptam toţi să înceapă.

În sala de operaţii era o linişte deplină, tulburată din când în când de zgomotul ascuţit al instrumentelor metalice care erau luate şi apoi aşezate în tasele lor sau pe

placa de sticlă a mesei ce le susţinea. În aerul cald stăruia aroma dulceagă de cloroform şi mirosul de sânge, care-mi impregnau masca, pătrunzându-mi până în plămâni un amestec insuportabil. Mâinile înmănuşate ale doctorului treceau des pe deasupra inciziei colorate în roşu pe care asistenta o tampona din când în când, iar instrumentele mânuite cu precizie executau operaţiile impuse cu multă siguranţă. Fiecare indicaţie a doctorului dată în şoaptă sau prim mişcarea mâinilor era înţeleasă imediat de ajutoarele sale şi îndeplinită prompt, graţie experienţei căpătate în activitatea lor îndelungată împreună. Se acţiona repede, fiind vorba de viaţa pacientului şi de prestigiul echipei, cu toţii fiind interesaţi de reuşita operaţiei.

— Are plămânul stâng atins în partea inferioară a lobului, iar mai departe este rupt şi auriculul drept, şopteşte doctorul.

Cu o mişcare delicată a scos deasupra plămânul de culoare violacee spre vânătă din care picura sânge, iar acesta se prelingea pe mănuşa de culoare deschisă; i-a făcut o incizie mică, apoi l-a „suturat” cu o aţă chirurgicală, închizând rana; a luat apoi inima în mână şi a ridicat-o puţin pentru a se convinge dacă mai are o altă leziune. Din incizia făcură s-a prelins peste membrana violetă o altă picătură de sânge care i-a alarmat pe toţi. Am observat pe feţele lor semne de spaimă. La un semn al doctorului, s-a auzit imediat fâsâitul oxigenului din tubul aflat alături de masă, iar unul dintre ajutoare a introdus sub învelişul cutanat al victimei acul unei seringi prin care a pompat medicamentul necesar. Cardiologul a început să maseze uşor inima pacientului, dându-i ajutorul necesar pentru a-şi relua pulsaţiile ritmice.

După ce rana a fost curăţată cu grijă, cele două ace curbate prin care fusese trecută aţa chirurgicală au desăvârşit opera, aliniind în ordine cusăturile pe toată lungimea inciziei. Inima astfel reparată a fost introdusă la

locul ei în cavitatea toracică, doctorul retrăgându-se şi lăsând în seama ajutoarelor sale sarcina închiderii toracelui.

Primejdia trecuse şi a intrat în vestiar pentru a-şi scoate mănuşile şi halatul pătate de sânge. Operaţia durase aproape trei ore şi doctorul se declara mulţumit, socotind că aceasta reuşise.

Pacientul a fost luat de pe masă şi aşezat pe căruciorul care urma să-l transporte până în salon. Trăia, dar scânteia de viaţă din el se putea stinge sau se putea înteţi, în raport de vigoarea de care dispunea organismul său.

— Să ne pregătim pentru următoarea intervenţie! s-a auzit vocea blajină a doctorului, care apăruse în prag, îmbrăcat cu un nou halat, alte mănuşi şi altă mască pe faţă.

A fost adus cu căruciorul al doilea bărbat. Acesta era mai în vârstă decât primul şi cu o construcţie predispusă spre obezitate. Doctorul a spus:

— Are numai femurul piciorului stâng fracturat. S-ar putea să meargă mai repede ca primul.

Operaţia a început bine. După anestezie, medicul a incizat muşchiul care acoperea oasele, iar acum urma să repare şi să pună din nou în rdine oasele şi să-l coasă la loc. Deodată, însă, pacientul a încetat să mai respire, iar corpul i-a devenit inert. Doctorul Tătaru a făcut semn asistentei cu care lucra de multă vreme şi se înţelegeau bine prin codul pe care îl practicau, încât aproape niciodată nu se foloseau de cuvinte. Mâinile îndemânatice ale asistentei au tăiat repede o fiolă, au încărcat o seringă şi au înfipt-o profesional sub ţesutul cutanat al pacientului. Doctorul s-a aplecat deasupra feţei acestuia, urmărindu-i atent pulsul care nu mai dădea semne să revină. La acelaşi semnal al său, injecţia s-a repetat cu aceeaşi pricepere şi îndemânare. Aerul era îmbâcsit, aproape irespirabil, din

cauza amestecului de medicamente cu miros de formol, sânge şi transpiraţie.

Ceasul de pe perete indica ora 14, 33. Trecuseră peste treisprezece minute de când începuse operaţia şi apăruseră deja complicaţii. Doctorul a privit întrebător spre asistentă, dar văzând că situaţia nu se ameliorează, a întrerupt operaţia. Din nou a fost adus lângă masă tubul de oxigen, a urmat respiraţia artificială, apoi alte injecţii, dar fără rezultat, pacientul murise. Inima lui nu rezistase la narcoza ce i se administrase şi făcuse stop cardiac. Orice explicaţie era inutilă, iar colegii doctorului erau tăcuţi şi posomorâţi. Examenul medico-legal de a doua zi a confirmat acest diagnostic.

Mă gândeam la diferenţa mare care există între o operaţie pe un organism viu şi necropsia corpurilor neînsufleţite, unde se caută numai cauzele care au provocat moartea persoanei.

Aceste operaţii mi-au amintit de operaţia mea de apendicită pe care am suportat-o în ianuarie 1963 în spitalul M.I. din Bucureşti. Priveam în oglinda de deasupra mesei de operaţii în care vedeam totul: incizia era oblică şi trasată cu precizie. Câteva picături de sânge s-au prelins peste stratul galben de grăsime, apoi au ieşit la iveală intestinele de culoare cenuşiu-violetă. Cu mişcări sigure, doctorul a extirpat apendicele pe care l-a pus într-un borcan cu formol. Asistenta a tamponat rana de mai multe ori cu tampoane sterile, apoi cinci copci au închis tăietura cu grijă, lăsând să se vadă o linie dreaptă pe care se desenau cinci linii perpendiculare, dar mai scurte. A urmat ungerea zonei cu un antiseptic, apoi un pansament fixat cu leucoplast a acoperit totul. Eu am plecat acasă peste câteva zile, pot spune că am avut noroc faţă de pacientul la a cărui operaţie tocmai asistasem.

...La distanţa de 15 – 16 kilometri de municipiul Buzău este situată comuna Săpoca, pe drumul judeţean

Buzău-Lopătari.

În comună există un spital de boli mintale unde sunt ţinuţi şi trataţi, în parte, oameni care dintr-un motiv sau altul, fac depresii psihice.

Mă aflam pe acel drum într-una din zile şi mi s-a cerut sprijinul în constatarea unui caz: un pacient care fusese internat în acel spital încercase să fugă din spital şi s-a urcat pe un stâlp electric unde a fost electrocutat. Tânărul avea 30 de ani şi în urma electrocutării pielea lui căpătase culoarea gri-mov.

Cu acest prilej am vizitat şi încăperile în care erau ţinuţi pacienţii, în camere separate, în raport cu starea lor şi modul cum se manifestau. Toate încăperile aveau gratii.

Am trecut mai întâi prin secţia unde erau „cazaţi" bătrânii, unde am văzut chipuri de oameni strâmbe, diforme, capete căzute pe piept, acoperite cu un păr rar sau pleşuve; nişte guri schimonosite arătând ca nişte hrube în care dinţii lipseau cu desăvârşire, ori se constituiau în nişte danturi putrede; din gura multora le picurau bale. Peste tot era o tăcere boantă din care se auzeau numai mormăieli.

Doctorul care-mi servea drept ghid m-a condus într-o încăpere circulară, ai cărei pereţi erau gratiile de fier. În centrul ţarcului era un butuc din lemn lângă care stătea un bărbat solid, sub 30 de ani ca vârstă, care mânca ceva dintr-o farfurie. „Acela este şeful lor", a spus doctorul, lăsând să-i apară pe faţă un zâmbet subţire. Privind mai atent, am văzut mai multe feţe de oameni speriaţi, stând pe jos, pitulaţi unul în spatele celorlalţi şi priveau la cel care mânca din farfuria de pe butuc.

Mai departe am ajuns în camera celor agitaţi. Aceştia păreau mai lucizi, chiar cereau socoteală doctorului care mă însoţea să le spună care este motivul pentru care sunt ţinuţi acolo. Când vreunul devenea prea agresiv, ca din senin apăreau doi zdrahoni, nişte bărbaţi uriaşi care

îndeplineau funcţia de infirmieri. Aceştia se aruncau asupra lor şi reuşeau să-i imobilizeze imediat.

Acest ospiciu avea ceva din sărăcia de imaginaţie a iadului, dar îmi este nespus de greu să descriu în cuvinte acest infern, poate justificat pentru oamenii, care, din cine ştie ce motive, îşi pierd facultăţile mintale.

În celebrele sale opere, Dante a reuşit să populeze ospiciul cu persoane ilustre, filosofi şi literaţi, dar eu nu am putut deosebi vreo personalitate printre cei aproape dezumanizaţi.

…De când se introduseseră pe calculator accidentele rutiere, Inspectoratul general al Miliţiei avea posibilitatea să urmărească permanent evoluţia acestora şi chiar dispunea uneori măsuri pentru a le reduce şi a le limita efectele. În acel an 1976 se produseseră multe accidente şi unele rămăseseră cu autori neidentificaţi. Cum situaţia devenise alarmantă, au fost convocaţi la Bucureşti toţi şefii de servicii pe linie de circulaţie pentru a se analiza cauzele.

Andraş se afla din nou pe la examene la facultate, astfel că am mers eu la convocare. Nu mă temeam că voi fi ridicat în picioare sau criticat, întrucât reuşisem, în câţiva ani să reduc numărul accidentelor de două ori şi jumătate faţă de începuturile vitrege în care luasem eu în primire serviciul. În ceea ce priveşte accidentele cu autori necunoscuţi stăteam chiar mai bine, în sensul că din 21 de cazuri le descoperisem pe toate în intervalul de la o jumătate de oră de la producere până la douăsprezece ore.

A prezidat convocarea personal Generalul locotenent Moldoveanu Jan, şeful I.G.M. care ne-a chestionat pe fiecare în parte. La sfârşit a prezentat şi unele măsuri pe care urma să le luăm pentru îmbunătăţirea muncii, dar a adăugat şi un ordin expres: „De astăzi, orice accident grav ce se va produce în judeţ, şeful de serviciu mi-l va raporta telefonic mie personal, prezentând şi măsurile pe care le-a

luat în continuare”.

În jurul orelor 16,00 am plecat toţi din sediul I.G.M. Eu am fost cu maşina personală şi neavând o treabă anume în Bucureşti, am plecat direct spre Buzău.

Abia am intrat pe teritoriul judeţului şi când am ieşit de pe raza satului Mihăileşti, am găsit un bărbat mort pe acostamentul şoselei, iar făptuitorul nicăieri.

Dinspre Buzău, cu câteva minute mai devreme, sosise în locul respectiv un autocamion. Şoferul oprise să vadă ce se petrece cu omul, dar îl studia de la o oarecare distanţă.

L-am legitimat, i-am verificat amănunţit autocamionul, după care l-am lăsat să plece, neavând legătură cu fapta.

Am cercetat terenul pe o rază de o sută de metri, dar nu am găsit nicio urmă, în afară de o sticlă care mirosea puternic a ţuică şi mai păstra pe fundul ei circa 150 de mililitri.

Omul era îmbrăcat cu o pelerină albastră de ploaie şi era căzut cu faţa pe acostament. I-am studiat atent faţa şi am descoperit o vânătaie de mărimea unei monezi în dreptul tâmplei stângi; nicio altă urmă. Cum să plec de la nimic? Am început să caut insistent alte urme pe acostamentul şoselei, în direcţia de mers pe care se aflase victima şi am descoperit o urmă de cauciucuri duble imprimată în stratul moale de pământ unde se oprise o maşină mare. Am notat toate datele şi am făcut desenul pneurilor; un pneu avea o nervură care provenea de la operaţiunea de vulcanizare.

Între timp a sosit la locul accidentului ajutorul şefului de post pe care l-am lăsat să păzească zona până când mergeam eu la Buzău să iau aparatura necesară pentru cercetare.

Pe drum spre Inspectoratul Judeţean mă gândeam ce să-i raportez generalului de care abia ne despărţisem.

— Să trăiţi! l-am salutat eu la telefon şi mi-am declinat gradul, numele, prenumele şi funcţia. Când am ajuns în judeţ am găsit un bărbat accidentat mortal, iar cel care l-a accidentat a părăsit locul faptei.

— Sunt posibilităţi de rezolvare? a întrebat generalul.

— Sunt. Urmează să declanşez căutarea lui în minutele următoare.

— Dumneata mai ai vreunul nerezolvat?

— Nu.

— Să sperăm că vei reuşi şi de această dată. Ai grijă să raportezi de urmare! Noroc!

Telefonul s-a închis şi nu am mai apucat să-l asigur de raportare şi nici să-l salut.

Am dat alarma tuturor echipajelor, apoi am raportat telefonic colonelului Grigore despre accident, acasă, unde se afla acesta.

— Parcă te ştiam la Bucureşti, la convocare?

— Tocmai mă întorceam de acolo şi am dat peste acest accident. Am făcut deja o parte din cercetare, dar, neavând aparatura la mine, am lăsat un subofiţer să păzească locul faptei până mă întorc eu.

— Ai nevoie de ajutor?

— Nu. Am alarmat toate echipajele şi sperăm să-l găsim pe făptuitor, mai ales că ştiu ce caut.

Când s-au adunat toţi lucrătorii, le-am expus situaţia şi le-am spus ce să caute, apoi am plecat toţi în zonă, pe toate traseele de acces. Eu m-am întors la locul accidentului şi am fixat pe peliculă toate elementele pe care le identificasem anterior.

Nu-mi era clar tipul de autovehicul pe care îl căutam, în afară de faptul că era un vehicul mare. Privind pe şosea, am văzut o autocisternă nouă care tocmai fusese achiziţionată din fabrică pentru fabrica de lapte din Buzău. Am oprit-o şi am studiat-o câteva minute, suficiente pentru

a-mi desluşi misterul: omul fusese lovit în tâmpla stângă de o autocisternă asemănătoare, cu balustrada din dreapta, care susţine şi protejează bidoanele cu lapte. Partea proeminentă a acesteia corespundea cu înălţimea victimei, de unde am concluzionat că aceasta era orientată cu faţa spre centrul şoselei.

Am transmis prin staţie să fie urmărite cu mai multă atenţie autocisternele, cu precădere cele de tip ICIL (destinate transportului de lapte).

Între timp, la locul accidentului au venit fiii victimei care cereau insistent să fie descoperit şi tras la răspundere vinovatul de moartea tatălui lor. Am încercat să-i liniştesc, încredinţându-i că vinovatul va fi prins, însă este o chestiune de timp, pentru care i-am rugat să aibă răbdare. Erau îndureraţi şi aveau dreptate, cineva le omorâse părintele. Am dispus subofiţerului de la post să transporte cu o maşină cadavrul la morga, apoi am plecat în căutarea autocisternei care trebuia să colecteze, în acea zi, laptele de pe acel traseu. Când am ajuns în comuna Costeşti, am găsit mai mulţi ţărani cu căruţele cu bidoanele pline cu lapte, supăraţi că stau acolo de mai multe ore, iar şoferul de la ICIL care trecuse pe acolo cu autocisterna a refuzat să-l ia, fiind în pericol să se deprecieze datorită căldurii. Chestionându-i mai amănunţit, am aflat că şoferul venise nervos, îi înjurase şi le spusese să-l lase în pace cu laptele lor.

— Ştiţi cum se numeşte şoferul cu cisterna?

— Da, este unul Vasilescu. E de mult pe zona noastră, a răspuns un bărbat tânăr din localitate, care venise cu o cotigă cu măgari. I-am asigurat că va veni cineva să ia laptele.

Am mers la maşină şi am transmis prin staţie:

— 819, sunt 809, recepţie!

— Sunt 819, ordonaţi 809!

— Mergeţi dumneavoastră la ICIL şi spuneţi-i şefului secţiei de prelucrare a laptelui să trimită o autocisternă la Costeşti să ridice laptele! Oamenii aşteaptă aici. Intraţi, apoi, în garaj şi verificaţi-le pe toate sub aspectul urmelor pe care vi le-am prezentat cu ocazia instruirii de la Inspectorat. Vedeţi că cel care a făcut astăzi colectarea pe acest sector se numeşte Vasilescu. Căutaţi autocisterna şi verificaţi-o!

— Am înţeles!

Când am intrat în curtea întreprinderii de prelucrare a laptelui, l-am găsit pe maiorul Constantin Ion verificând parcul.

— Mai aveţi multe de verificat? l-am întrebat.

— Pe cele de la atelier şi ultimele care au venit la descărcare pe rampă. Pe Vasilescu nu l-am găsit.

I-am găsit eu maşina pe rampa de spălare. Fusese spălată cu apă fierbinte şi urma să i se schimbe uleiul.

— Unde este Vasilescu? l-am întrebat pe mecanic.

— A plecat acasă. Spunea că este foarte obosit.

— Şi vara spălaţi maşinile cu apă fierbinte?

— Nu. Nu ştiu de ce a spălat-o Vasilescu, că de obicei e cam neglijent, o lasă adesea murdară.

Am început s-o cercetez cu de-amănuntul, începând cu caroseria, până am ajuns la roţi. Nu am găsit roata cu nervura de vulcanizare, iar roata din dreapta spate avea alt desen decât cel găsit de mine în urma dublă pe care o descoperisem în noroiul de pe acostamentul şoselei din zona în care se produsese accidentul. Am luat la verificat din nou toate roţile; una din spate am găsit-o în partea stângă spate, iar pe cea cu pata şi nervura de vulcanizare am găsit-o prinsă în chinga de la rezervă. Le-am măsurat din nou ca să fiu sigur că corespund cu urmele din schiţa din agenda mea. Corespundeau întocmai şi atunci le-am fotografiat din mai multe poziţii, insistând pe detalii.

— Luaţi adresa lui Vasilescu de la dispeceratul unităţii şi mergeţi după el acasă! i-am spus maiorului Constantin.

— Îl aduc la miliţie?

— Da. Maşina o voi lua s-o duc în curtea miliţiei pentru o cercetare mai amănunţită, pentru că pot dispărea urmele pe care le avem.

În câteva minute am ajuns la sediul Inspectoratului şi apoi a venit şi Constantin cu şoferul Vasilescu.

Cum se întâmplă cu toţi făptuitorii unor fapte rele, mă aşteptam să nu recunoască nici Vasilescu, dar pus în faţa probelor, a început să plângă şi, în final a recunoscut.

— Nu-mi pot da seama ce s-a întâmplat, dar pe cetăţeanul pe care l-am lovit aproape nici nu l-am văzut pentru că începuse să se însereze, iar bateria la maşina mea este uzată şi nu dă o lumină bună. Recunosc că în farul din partea dreaptă nici bec nu mai am, deoarece nu are piese de schimb în magazie. Şeful de garaj ne spune să ne descurcăm singuri. După ce l-am lovit pe bătrân, am oprit ceva mai departe, am mers până la el, dar după ce a horcăit puţin, a murit. Nu am văzut să-i curgă sânge de undeva şi mi-am închipuit că este speriat şi beat şi îşi va reveni. Am urcat în maşină cu gândul să merg la postul de miliţie Costeşti să anunţ, deoarece era în drumul meu, însă mi-a fost frică şi nu am anunţat.

— De ce ai spălat maşina cu apă caldă? l-am întrebat.

— Nu ştiam pe unde putea avea urme de la accident şi atunci am spălat-o peste tot. M-am ferit şi să nu observe colegii mei că o spăl parţial.

— De ce ai înlocuit cauciucurile?

— Am citit şi eu în cărţi în care se prezintă tot felul de procedee pe care le folosesc cei care vor să-şi şteargă urmele pentru a nu fi prinşi de poliţie şi…

— Dacă rămâneai la locul accidentului, pedeapsa ar fi

fost mult mai blândă. De ce ai părăsit locul?

— Omul speră, tovarăşe Căpitan. Dar acum, s-a dus…

— Te sfătuiesc ca, începând de acum, să ai o comportare corespunzătoare cu prilejul cercetării. Contează mult în dozarea pedepsei!

L-am reţinut pentru 24 de ore.

…Reuşisem să-i conving pe inginerii (de la M.TANA) din cadrul Ministerului Transporturilor să construiască pasajul denivelat la trecerea de nivel cu calea ferată care ducea spre Nehoiu, rezolvând astfel un punct deosebit de critic pe drumul internaţional E20. Îmi venea greu să obţin banii pentru construirea unui drum de centură care să-mi permită scoaterea traficului greu din centrul oraşului, vinovat de atâtea rele pe linie de circulaţie. Am făcut studiul acelei variante ocolitoare şi am obţinut avizul primului secretar Milu, care cu greu a aprobat şi unele fonduri, pe lângă care am primit ajutorul unor unităţi de construcţii. Când aceasta a fost gata, secţia de drumuri naţionale a asfaltat-o şi a semnalizat-o, rezolvând o spinoasă problemă a traficului rutier.

În acelaşi timp lucram la sistematizarea pieţii din faţa staţiei C.F.R. din oraşul Rm. Sărat în care am montat numai indicatoarele luminoase.

*

…La Siriu, aproape de limita judeţului Buzău cu judeţul Covasna, pe râul Buzău, a început construcţia unei hidrocentrale, care ne-a dat multă bătaie de cap pe linie de circulaţie, fiind concentrate într-o zonă restrânsă, pe albia râului, peste 160 de vehicule, majoritatea autobasculante, care părăseau şantierul şi umblau în toată zona. Săptămânal trebuia să stau de vorbă cu şoferii şi cu şefii lor pentru a preveni producerea evenimentelor rutiere.

Cu toate aceste strădanii depuse, neglijându-mi adesea familia, Andraş mă „lucra” din umbră, ponegrindu-

mă la şefi ori de câte ori avea prilejul, iar ei nu verificau spusele lui.

Într-una din seri, plictisit şi nemulţumit de situaţia mea, am plecat acasă pe la ora 16,00, devreme faţă de cum îi obişnuisem pe alţii. Am făcut lecţiile cu copiii, apoi am încălzit mâncarea şi am mâncat împreună cu ei, după care am făcut un duş şi m-am culcat. Îmi îmbunătăţisem mult tehnica de a pătrunde în somn, astfel că în cinci minute adormeam.

Pe la orele 2 dimineaţa, telefonul meu a sunat:

— Da, am răspuns somnoros.

— Sunt plutonierul Stan de la dispecerat. Raportez că în comuna Berea s-a produs un accident de circulaţie, iar şoferul vinovat a părăsit locul accidentului, lăsând în drum un om mort. Nu se cunosc alte date. Ordonaţi pe cine hotărâţi să trimit la cercetare!

— Este un accident grav cu autor necunoscut, nu o tamponare. Trimite-mi maşina de serviciu! am spus.

Mă odihnisem patru ore şi mă simţeam aproape refăcut. M-am îmbrăcat şi am ieşit la capătul aleii unde mă aştepta maşina. Am urcat lângă şofer iar acesta m-a salutat, adăugând:

— Vine iama, tovarăşe Căpitan.

— Vine, este sfârşitul lunii noiembrie, trebuie să ne pregătim pentru iarnă.

— Pot să vă întreb ceva?

— Desigur, am răspuns binevoitor.

— De ce mergeţi numai dumneavoastră la accidente?

— N-ai vrea să-i trimit pe cei de la serviciul economic?

— Nu la asta m-am referit. Ziceam de tovarăşul Andraş. Pe dânsul nu l-am văzut niciodată cercetând vreun accident. Sau poate nu ştiu eu?

— Dacă te rog să nu mai discutăm această problemă,

te superi? Nu-ţi pot răspunde.

— Da. Cred că aveţi dreptate. Întrebam şi eu aşa…

Am scos Volga din garaj, mi-am verificat aparatura de cercetare, apoi am trecut pe la benzinărie unde am mai pus 20

litri de benzină, neştiind cât va trebui să alerg cu maşina pentru identificarea autorului accidentului.

Când am intrat pe drumul judeţean ce duce spre satul Berea, am văzut un foc aprins în şosea. Am oprit şi am dat de un subofiţer tânăr care mi-a raportat că este ajutorul şefului de post. Aprinsese focul chiar lângă cadavrul victimei, peste unele urme care interesau cercetarea, dar lipsa lui de experienţă m-a determinat să-l scuz. De la el nu am aflat decât numele victimei şi că este din Berea. Despre producerea accidentului nu ştia nimic.

Victima zăcea pe acostamentul din dreapta şoselei, cu faţa în jos, iar în jurul capului era o baltă mare de sânge, amestecată cu o materie albă, vâscoasă, probabil creier.

Am luminat cu lanterna hainele victimei, descoperind pe paltonul ei o urmă de noroi în care erau imprimate desenele a doua pneuri cu cinci linii sinusoidale în centru, mărginite de romburi egale, apoi jumătăţi de romburi pe extreme, aşa cum se găseau la toate autovehiculele mari destinate transportului de marfa; în continuare, pe acostament, urma se continua vizibilă pe banda de noroi de pe marginea şoselei. Le-am măsurat, le-am desenat în caietul meu, evidenţiind detaliile, după care le-am fotografiat la lumina blitz-ului.

Deşi era întuneric, am pornit la verificarea maşinilor de la fabrica de ceramică de la Schela Berea, CAP Berea şi CAP Joseni. Până s-a luminat reuşisem să verific peste 2000 de maşini dar niciuna care să aibă urme de accident sau o altă legătură cu acesta. Mă bazam pe experienţa mea, ochiul format după atâtea cercetări care ştia ce şi

cum să vadă şi tot nu apărea nimic.

Asfinţise luna, lăsând loc întunericului care pentru o vreme a crescut în intensitate, apoi a început să se lumineze treptat, o lumină lăptoasă care învăluia din toate părţile cadavrul de pe asfalt, ce încremenise.

Îmi era frig, mă simţeam zgribulit, în aşteptarea răsăritului de soare care avea să vestească începerea unei noi zile. Revenisem la locul faptei tocmai pentru ca în ambianţa aceea să pot reflecta şi formula noi ipoteze.

Am mai făcut câteva fotografii la lumina zilei, pentru mai multă siguranţă şi mă gândeam să dispun ridicarea cadavrului şi trimiterea lui la morga, dar m-am răzgândit pe loc. „Dacă nu găsesc autorul – cum nu am niciun indiciu sigur – voi fi învinuit că nu am procedat la o cercetare complexă, cu echipă special constituită. Nu ar fi mai bine să cer o asemenea echipă?” mi-am zis în gând. Am intrat în autoturism şi am făcut apel la dispeceratul Inspectoratului.

— 850, sunt 809, recepţie!

— Ordonaţi, 809! s-a auzit vocea dispecerului de serviciu.

— Te rog să-i raportezi lui 803 că aici situaţia este mult mai gravă şi am nevoie de o echipă complexă de cercetare! Ia legătura şi cu şeful serviciului judiciar să trimită în echipă pe cineva! Când ai toate datele, să mă anunţi!

— Am înţeles, 809!

S-a făcut din nou linişte, iar eu am rămas pe gânduri. Adunasem atâtea date, dar nu le puteam lega între ele ca să pot formula o ipoteză sigură de la care să pornesc şi să dau de urma autorului, încât eram mereu nevoit s-o iau de la capăt şi, pe măsură ce timpul se scurgea, obiectivul sperat de mine se îndepărta.

Nu-mi puneam prea mari speranţe nici în echipa de cercetare pe care o cerusem, deşi erau numai profesionişti

buni, însă în cercetarea accidentelor rutiere are mare importanţă timpul şi rareori elementul surpriză.

În microfon am auzit din nou vocea dispecerului:

— 850, fac apel la 809!

— Transmiteţi 850!

— 803 a aprobat echipa solicitată, iar în acest moment se află în drum spre Berea.

— Mulţumesc, 850! îi voi aştepta aici.

În fruntea echipei de cercetare a sosit colonelul Motorga, locţiitorul şefului miliţiei judeţene, care m-a căutat ca să discute cu mine probele şi indiciile obţinute.

Echipa şi-a împărţit sarcinile şi s-a apucat imediat de treabă, lucrând cu febrilitate pentru a-şi executa cât mai corect îndatoririle şi a obţine cât mai multe date. Când se desfăşoară astfel de cercetări în echipă, nimeni nu face exclamaţii, clătinări din cap, efuziuni sentimentale sau să-şi exprime uluirea. Totul se face în tăcere, minuţios şi cu mare grijă, pe baza experienţei fiecăruia şi a rutinei care mai intervine.

Îi urmăream pe fiecare şi-mi dădeam seama că îi chemasem cam degeaba pentru că aceleaşi urme ridicasem şi eu mai înainte, poate nu cu atâtea detalii, dar pe cele de bază le fixasem de două ori, iar acum îmi trebuia maşina purtătoare de urme despre care nu aveam niciun indiciu.

Am mers la postul de miliţie unde l-am găsit pe Motorga.

— Ce probe avem până în prezent? m-a întrebat acesta.

— Cercetarea am făcut-o complet şi cu lux de amănunte, dar nu găsesc pista pe care să pornesc.

— Nu cumva ţi-ai complicat singur cercetările? Poate ai adunat prea multe date care, apoi, s-au încurcat toate ca într-un ghem. De obicei dumneata descopereai autorul în

câteva ore. Ce s-a întâmplat acum? Hai să le analizăm împreună! Nu are rost să disperăm.

— Datele adunate de mine sunt bune, nu se contrazic între ele, dar ceva îmi scapă şi nu ştiu unde. Toate informaţiile pe care le am până în prezent mă vor ajuta la sfârşitul căutărilor, când vom avea autorul. Am sentimentul că acesta se plimbă în jurul meu, îmi dă târcoale şi poate chiar râde de neputinţa mea. În acelaşi timp nutresc speranţa că acest moment nu va fi departe, când îl voi găsi.

I-am detaliat fiecare urmă de la locul faptei şi fiecare informaţie. Este de mare importanţă ca, atunci când ajungi într-un moment hotărâtor al unei acţiuni, să ai cu cine discuta ideile şi chiar probele pe care le-ai strâns şi să analizezi cu el convingerile şi îndoielile tale. Abia cu acest prilej constaţi că unele idei se limpezesc şi se leagă bine între ele, iar altele devin fără obiect şi trebuie să renunţi la ele.

— Nu crezi că ar fi bine să formăm nişte echipe care să verifice din nou toate vehiculele din zonă? a propus Motoroga.

— Nu. Ar fi o muncă inutilă în care nu am face decât să irosim forţele în zadar. Sper că nu puneţi la îndoială corectitudinea şi calitatea verificărilor făcute de mine?

— Nu asta am gândit, mă refer la o trecere printr-un nou filtru, acum pe lumină şi privite cu mai mulţi ochi. Ştiu că verificările le faci corect.

— Din cele 2136 autovehicule care lucrează în această zonă, nu am scăpat decât cele trimise în reparaţie. Bănuiesc că s-ar putea ca autorul şi maşina să fi plecat din zonă şi atunci situaţia se complică şi mai mult.

— Ai dreptate. În această situaţie trebuie s-o dăm în urmărire pe raza judeţelor vecine, a spus Motorga.

— Nu prea avem ce să dăm. În afară de urmele de

pneuri care ne spun că este un autocamion, autobasculantă sau cisternă, nu avem număr, unitate la care lucrează, eventual un nume de şofer, nimic.

A urmat o tăcere prelungită, în care eu m-am frământat în fotoliu, gândindu-mă: „Să fi pornit eu pe un drum greşit? Nu cred. Autorul poate fi extrem de inteligent, dar nu se poate să fi şters toate urmele şi nici să nu fi fost văzut de nimeni. Dar dacă… şi a reuşit să scape?”

— Tovarăşe colonel, dacă nu-l descopăr, îmi dau demisia, înseamnă că nu-mi cunosc suficient de bine meseria, iar autorul accidentului se dovedeşte, de această dată, mai inteligent decât mine. Merg să mai încerc o variantă în cadrul fabricii de ceramică. Ceva îmi spune că autorul este pe lângă noi. Vreau să mai iau şi nişte informaţii referitoare la viaţa şi comportarea victimei.

— De acord, dar să vii repede ca să analizăm şi datele rezultate din cercetările efectuate de echipa noastră. Şi nu te mai amărî atâta pnetru o nereuşită! în ţară sunt sute de autori necunoscuţi, unele fapte de răsunet.

— Da, dar pentru mine ar fi primul eşec şi nu-mi pot permite să fiu păcălit de un simplu şofer.

Când am ieşit afară soarele se ridicase aproape de zenit, deşi lumina cu intermitenţă din cauza unor nori grei pe care vântul îi mâna din urmă spre sud. Am pornit motorul şi am plecat la fabrica de ceramică. Când am intrat în curte, am parcat maşina lângă o uşă metalică şi am intrat în bufetul din incintă să cer o băutură răcoritoare.

Vânzătoarea de la bufet era o femeie tânără de vreo 2022 de ani, şatenă, bine legată, cu o talie subţire şi elastică, unduind pe nişte şolduri tulburătoare. Era ca o mânză zburdalnică, dornică să cutreiere întinderi de lume. Cu toate acestea părea o femeie nepăsătoare cu feminitatea sa, dar pregătită oricând s-o dezvăluie. În

concluzie, pot spune că era frumoasă.

— Bună ziua! Vă rog să-mi daţi un pepsi-cola!

— Numai pepsi doriţi? Avem şi mâncare.

Mi-a întins sticla cu pepsi şi restul pe care l-a lăsat pe tejghea, continuând să mă privească şi să-mi zâmbească provocator.

— Dumneavoastră cunoaşteţi oamenii din fabrică? am întrebat-o în timp ce beam din sticlă.

— Da, îi ştiu bine pe toţi. De cinci ani lucrez în acest bufet şi am reuşit să-i cunosc bine. V-am văzut de astăzi-dimineaţă că vă tot învârtiţi pe aici pentru a afla cine l-a omorât pe Voicu. Sunt sigură că îl veţi prinde pe făptaş.

— De ce sunteţi aşa de sigură?

— Pentru că vă învârtiţi în jurul lui.

— Înseamnă că dumneavoastră îl ştiţi?

— Nu-l ştiu, dar vă văd hotărât, iar el nu poate fi decât de la noi din fabrică, a spus ea.

— Ar fi bine să mi-l spuneţi, dacă-l cunoaşteţi.

— Nu-l ştiu, dar cred şi eu că este de la noi.

Am plecat puţin încurcat. Ce să fac s-o determin să mi-l spună? S-ar putea să nu ştie nimic, dar bravează, îşi dă importanţă, ca orice tânăr. Am părăsit bufetul şi am intrat din nou în parcul de maşini, verificându-le pe cele care nu-mi apăruseră la celelalte controale.

Mi-a apărut în faţă o autobasculantă curată, spălată, pe care nu o mai văzusem în parc. La o verificare atentă, i-am descoperit pneurile din spate dispuse exact în poziţia în care lăsaseră urmele la locul accidentului, iar când le-am comparat cu schiţa din caietul meu, am constatat asemănarea lor până la identitate.

Pe oblonul din faţă, la îmbinarea cu cel lateral, sub cârlig, am observat o substanţă albă, care strălucea în razele soarelui. Le-am fotografiat, apoi materia fosforescentă am curăţat-o şi am pus-o într-un plic în

vederea trimiterii la analiza de laborator. Mi-a venit speranţa că am găsit autorul accidentului. Puteam să trec nepăsător pe lângă această autobasculantă care era la fel ca toate celelalte din jurul ei, dar în meseria de poliţist îţi formezi, cu timpul, unele deprinderi, unele reflexe specifice, pe care unii le numesc deformaţii profesionale, alţii le numesc simţ de observaţie antrenat.

L-am chemat pe şeful de garaj şi un mecanic de întreţinere, în prezenţa cărora am efectuat ridicarea urmelor şi verificarea tehnică, întocmind proces-verbal despre cele constatate.

Şoferul o spălase, dar nu reuşise să şteargă toate urmele, deşi ştia ce căutăm noi.

Şeful de garaj m-a informat că şoferul este fiul preşedintelui CAP din Berea, o figură ştearsă, care le cam face greutăţi pe linie de muncă.

M-am întors la bufet s-o mai întreb câte ceva pe frumoasa bufetieră.

— Pe Voicu îl cunoşti bine?

— Cum să nu-l cunosc? Familia lui locuieşte peste drum de noi. Lucra aici, în fabrică, ca lăcătuş.

— Ce fel de om era?

— Era un băiat liniştit. Nu era în stare să-i facă rău cuiva. Era în tratative de căsătorie cu o fată din satul Joseni şi urma să facă nunta în primăvară. N-a mai apucat, săracul...

Am părăsit fabrica şi m-am îndreptat spre postul de miliţie pentru a organiza aducerea de acasă a autorului.

În instrumentarea unui caz un anchetator priceput trebuie să aleagă indiciile şi probele care răspund la întrebările ce se pun şi susţin faptele care vorbesc despre persoane ce au legătură cu aspectele cercetate. Deşi este dificil să te transpui în postura autorului, să judeci şi să acţionezi aşa cum ar fi făcut-o el, adesea eşti pus în

situaţia să-i îmbraci cât mai fidel haina, caracterul şi starea lui de spirit pentru a da un răspuns acţiunilor sale. Aceasta presupune, însă, să cunoşti în detaliu psihologia lui.

M-am străduit întotdeauna să aplic în toată munca mea de cercetare a accidentelor şi descoperirea făptuitorilor arta criminalistică, dorind să restitui înaintaşilor mei mândria că m-au învăţat temeinic regulile ei de bază, fără a-i dezamăgi. Nu ştiu în ce măsură am reuşit toate acestea, dar de încercat, am încercat.

Acum, când ştiam cine este autorul, am ţinut secret numele său, până când totul a fost lămurit.

L-am luat în maşină pe şeful de post şi am plecat spre locuinţa preşedintelui de CAP. În curte am găsit-o pe soţia preşedintelui şi, după ce i-am dat bineţe, am rugat-o să-l cheme afară pe fiul ei, şoferul.

— Doarme, că abia a venit acasă, a spus ea.

— Vă rog să-l treziţi din somn că este ceva foarte important de lămurit! am insistat eu.

În timp ce mama acestuia dispărea în casă, şeful de post încerca să mă lămurească de bunătatea şi serviabilitatea autorului, care a stat cu maşina atâtea ore la dispoziţia lor pentru cercetare.

— Află că omul pe care îl lauzi atâta este autorul accidentului mortal pentru care muncim toţi de atâta amar de vreme, fără să mâncăm ceva şi fără răgaz pentru a ne trage sufletul, i-am spus eu.

Între timp, flăcăul nostru a apărut în pragul de la cameră cu o figură pe care se citea teama.

— Îmbracă-te! i-am spus. Vei merge cu noi să descurcăm nişte iţe!

L-am aşezat pe canapeaua din spate, alături de şeful de post. Îl priveam în oglinda retrovizoare cum se frământa în aşteptarea primelor întrebări pe care am

evitat să i le pun până când am ajuns la sediul poliţiei.

Acolo i-am oferit un scaun, o ţigară, pe care a luat-o precipitat şi şi-a aprins-o singur, străduindu-se să fie calm, însă începuse să-i tremure buza de sus. Se vedea pe faţa lui că îşi pregătea, în gând, răspunsuri la eventualele mele întrebări. N-am vrut să-i prelungesc prea mult starea de nesiguranţă şi l-am întrebat direct:

— Unde ai fost noaptea trecută între orele 22,00 – 24,00?

— La lucru. Am lucrat toată noaptea, de la orele 22,00 la 6,00 dimineaţa cu autobasculanta 31-Bz-5463.

— Încearcă să detaliezi, înşiră pe rând toate activităţile dumitale! am reformulat eu întrebarea.

— Păi, ce pot să vă spun, că toată noaptea am transportat pământ de la „deal” până la fabrica de ceramică pe o distanţă de patru kilometri. Am avut în total opt curse, se poate verifica.

În încăpere a intrat şeful de post care mi-a şoptit la ureche că au fost identificaţi doi martori care l-au văzut în jurul orelor 23,00 în dreptul bisericii din satul Joseni.

— Unde sunt?

— În curte, cu ajutorul meu.

— Rămâi câteva minute cu el pentru a nu se plictisi.

Am ieşit afară unde am găsit doi tineri care spuneau că autorul nostru a fost văzut la biserică, verifica ceva la autobasculantă. Ei erau cu bicicletele şi urcau dealul.

— Să scrie tot ce au văzut! i-am spus ajutorului, după care m-am întors în cameră unde am continuat discuţia începută cu fiul preşedintelui CAP. Afară începuse să se însereze, împuţinând lumina care pătrundea prin perdea.

Fereastra rămăsese deschisă şi un vânt rece făcea să fluture perdeaua care atârna cu un colţ pe rama uneia din despicături.

— Poţi să-mi spui ce făceai în noaptea trecută lângă

biserica din Joseni pe la orele 23,00?

Mă aşteptam ca el să-şi motiveze prezenţa în acel loc, dar mi-a spus cu oarecare siguranţă:

— Nu am fost deloc în sat. Nu m-am abătut de la traseul stabilit în foaia de parcurs.

— Ce ai făcut după ora 6,00 când ai terminat programul de lucru la fabrică?

— I-am ajutat pe miliţienii de la post să facă deplasări în diferite locuri pentru cercetarea accidentului. Poate confirma şeful de post că am stat la dispoziţie până la ora 12,00.

— Cum ai ajuns la sediul postului de miliţie, dacă la ora 6,00 trebuia să laşi maşina la garaj?

Aici s-a încurcat şi a tăcut. După o pauză de gândire a justificat venirea sa la miliţie.

— Am auzit şi eu de acest accident şi am venit la locul unde se produsese, iar şeful de post mi-a spus să merg cu ei în diferite locuri şi astfel n-am mai ajuns la garaj până astăzi la ora 12,00.

— Da, ai stat la dispoziţia lor pentru a fi la curent cu desfăşurarea cercetărilor. De aceea mi-ai scăpat de la verificare de fiecare dată. Ţin să te anunţ că pe maşina dumitale am găsit urme de accident, inclusiv creier de la omul pe care l-ai accidentat. După ce l-ai lovit, ai oprit la o distanţă de 15 metri, ai coborât din maşină, te-ai uitat la el, apoi ai urcat la volan şi ai plecat în satul Joseni să vezi dacă ţi-au rămas urme de accident pe caroserie. De ce nu ai transportat victima la dispensar? l-am întrebat, deşi nu mă aşteptam la un răspuns plauzibil.

— Când m-am întors de la Joseni am oprit şi m-am uitat mai bine la el şi am văzut creierii ieşiţi din craniu, semn că era mort, a recunoscut el.

— Locul accidentului de ce l-ai părăsit?

— !!!

I-am întins câteva coli de hârtie şi un pix, invitându-l să scrie toată „povestea” lui de 24 de ore şi l-am lăsat în birou cu şeful de post. Mi-am aprins o ţigară şi am plecat în altă încăpere unde se afla colonelul Motorga şi echipa de cercetare.

— Ei, cum merg verificările? m-a întrebat Motorga. Ce zici, găsim autorul sau dormim aici la noapte? a mai spus el, făcând haz de necaz.

— Nu dormim aici, că şi aşa nu avem loc toţi. Vom termina treaba începută, apoi plecăm la Buzău.

— Ai mai dat de vreun fir?

— De data asta am dat de toată funia, i-am spus eu mulţumit. În sfârşit, după aproape 16 ore de când îl caut, l-am găsit. Din câte accidente am cercetat, niciunul nu a durat mai mult de trei ore până când am descoperit autorul. Acesta a durat atât de mult şi din vina lucrătorilor noştri.

— Ce vrei să spui? a întrebat Motorga surprins.

— Subofiţerii postului l-au folosit pe autor cu maşina pentru a face investigaţiile pe teren, iar el era la curent cu toate fazele şi rezultatele. Din această cauză, şoferul şi maşina în cauză mi-au scăpat de la verificări de fiecare dată. Abia când i s-a dat liber să plece, a dus maşina în curtea fabricii, eu am dat de ea şi am verificat-o, identificând-o ca purtătoare de urme ale accidentului.

— Acum unde se află autorul?

— În camera alăturată, îşi scrie declaraţia sub supravegherea şefului de post.

— Recunoaşte fapta?

— A recunoscut. Chiar dacă nu ar fi făcut-o, am strâns probe suficient de concludente pentru inculparea lui. Mai trebuie puse cap la cap în dosarul pe care i l-am întocmit.

— Ce mai avem de făcut aici?

— Să-şi termine declaraţia şi să-l iau la Buzău în vederea arestării lui. Sper că nu aveţi nimic împotrivă!?

— Atunci să ne strângem fiecare bagajele şi să mergem că ne apucă noaptea. Mă iei şi pe mine cu dumneata în maşină? Abia mai discutăm pe drum.

— Desigur. Vă aştept afară peste 15 minute.

...Peste câteva zile m-am întâlnit, în cantina unităţii cu colegul meu, Marin Puşcă, cu care am mâncat la aceiaşi masă. În timp ce mâneam a intrat în cantină şi Andraş.

— Uite-l şi pe „Motanul”! m-a atenţionat Marian.

— Vezi că poate te aude! Ştie că lui i se spune Motanul.

— Dacă-ţi spun ceva, pici din picioare.

— Cine ştie ce-ţi mai trece prin cap!!!

— Acum vreo patru zile în urmă mă aflam la masa din colţ, cea de lângă fereastră, iar la masa vecină au stat Motorga şi Andraş. À-propos, tu ai fost la cercetarea vreunui accident la care a participat şi Motorga?

— Da, la cel cu A.N. de la Berea. De la tine, de la criminalistică, a participat, în echipa de cercetare, cpt. Slăniceanu.

— Motorga a început să te laude faţă de Andraş că eşti inteligent, dinamic, cu un dinamism dublat de o mare capacitate organizatorică, că eşti omniprezent în circulaţie şi un bun anchetator. „Ceea ce am apreciat eu la el cel mai mult – spunea Motorga – este ambiţia lui de a nu se lăsa păcălit. Mi-a spus că dacă nu-l descoperă pe autor, îşi dă demisia, însemnând că recunoaşte faptul că nu-şi cunoaşte destul de bine meseria”.

— Şi Andraş se schimba la faţă, gândesc. Lui, când nu-i convine ceva, pufăie şi se înroşeşte la faţă.

— Nu ştiu cum arăta pentru că mă aflam cu spatele la ei, cu scaunul spate în spate cu Andraş, dar am tras şi eu cu urechea. Nu-ţi pot reda toată discuţia lor, am mai uitat

expresiile, dar cam aşa a decurs.

— Nu am făcut eu mare lucru acolo ca să-l impresionez pe colonelul Motorga, dar el este ofiţer cu multă experienţă şi a apreciat faptul că am reuşit, până la urmă, să descopăr autorul accidentului mortal.

— Stai că mi-am mai adus aminte nişte fraze ale lui Motorga! spunea cam aşa: „Îl apreciez pentru puterea lui de muncă, pentru felul de a gândi, pentru deducţiile logice şi pentru răbdarea de a selecta pistele care trebuie urmărite în cadrul cercetării şi priceperea de a se apropia de făptuitori treptat, exploatând orice probă, indiciu sau informaţie pe care le consideră necesare”. Andraş te invidiază pentru că eşti mai tânăr decât el, pentru supleţea trupului tău asemenea unui sportiv de performanţă. A zis şi el că eşti „un bun anchetator care lucrează cu capul, fără a fi agresiv sau să recurgi la măsuri de constrângere, dar că eşti prea nervos şi îi cam tratezi de sus pe alţii”, adică pe el, cred eu.

— Tu ce părere ai, sunt aşa cum mă caracterizează Andraş? Poate şi Motorga a exagerat puţin în aprecieri. Fără a fi lipsit puţin de modestie, eu pot spune că îmi fac datoria din pasiune pentru munca de circulaţie şi nu pentru laude.

Când am venit aici în februarie 1971 mi-a fost greu, dar treptat m-am adaptat condiţiilor locale şi m-am obişnui cu diferitele caractere ale oamenilor. Am înţeles că nu mai am nicio şansă dacă nu voi lupta şi am alungat celelalte necazuri, adoptând hotărârea de a persevera în munca cu oamenii pentru a le schimba mentalitatea şi comportamentul.

Era nevoie de bărbăţie, calcul rece şi multă, multă muncă, dar nu am dat înapoi, cu toate câte mi s-au întâmplat.

*

…În toamna aceluiaşi an ne-am mutat cu familia în

cartierul de blocuri nou construit din apropierea staţiei CFR, într-un apartament cu trei camere, dar confort sporit (spaţios).

Fusese dorinţa soţiei să avem mai mult spaţiu pentru familie şi să fie şi ea mai aproape de locul de muncă. A fost mai greu cu mutarea copiilor la şcoala din cartier, precum şi cu acomodarea lor cu copiii noilor vecini. Adrian şi-a găsit mai greu prieteni, dar Luminiţa s-a împrietenit din primele zile cu fiica unei asistente medicale de pe scara unde locuiam, cu care îşi petrecea tot timpul, atât la şcoală, unde erau colege de clasă, cât şi la bloc. Îmi vine în minte o întâmplare de atunci: fetiţele jucau şotron în faţa blocului într-o zi de Paşte şi mâncau cozonac şi ouă vopsite. Prietena Luminiţei avea ouă de culoare verde, roşie şi portocalie şi a întrebat: „Luminiţa, de ce ai tu numai ouă roşii?” „Pentru că tăticul meu este comunist” a răspuns, fără să ştie ce semnificaţie avea ceea ce spunea.

Tot acolo am întâmpinat şi cutremurul din 04 martie 1977 la ora 21, 20. Venisem acasă de la serviciu. Ai mei urmăreau un film bulgăresc la televizor. M-am aşezat şi eu lângă ei, urmărind filmul, când au început să cadă peste noi cărţile de pe rafturile bibliotecii şi apoi serviciul de cafea aflat pe masă, care s-a făcut praf.

Majoritatea vecinilor noştri au ieşit afară cum au apucat, unii chiar goi, fugind din baie direct afară, datorită panicii care i-a cuprins. Eu le-am interzis să iasă din casă, plasându-i între pragurile uşilor, până s-au liniştit vibraţiile.

M-am îmbrăcat şi m-am prezentat la sediul Inspectoratului unde am acţionat în echipele de intervenţie constituite în asemenea cazuri, pe raza judeţului.

Pe noi, cei din Ministerul de Interne, ne-a mai cutremurat odată plecarea definitivă în SUA a generalului Mihai Pacepa care ne-a adus multe daune, provocând chiar şi unele schimbări de cadre la vârful structurilor.

...15 decembrie. Ningea uşor, cu fulgi mari de nea. M-am deplasat cu maşina până la secţia de drumuri naţionale pentru a mă convinge că au fost pregătite toate utilajele ce urmau să fie folosite în acţiunea de deszăpezire şi să prevenim situaţiile în care să rămână drumuri troienite şi vehicule blocate în trafic. Inginerul Nedriţă Mircea, şeful secţiei, după ce mi-a prezentat toată organizarea, mi-a făcut propunerea să ne deplasăm împreună la ieşirea din Rm. Sărat spre Focşani, unde urma să fie montată o rampă metalică într-un loc de refugiu şi să ne pronunţăm cu privire la amplasare. Am fost de acord şi am plecat cu maşina miliţiei pe care eu o conduceam.

Când am ajuns, montarea rampei era pe final, bine amplasată şi funcţională, rampa era şi frumos construită.

Ninsoarea s-a înteţit brusc, iar stratul de zăpadă a crescut în grosime. Discutând amândoi pe acostamentul şoselei, mergând alături spre autoturism în vederea plecării spre Buzău, pe lângă noi a trecut spre oraş un bărbat, sub ale cărui tălpi se auzea scârţâitul zăpezii în ritmul paşilor săi. Începuse să se însereze şi vântul slăbise din intensitate, încât zăpada cădea lin, aproape perpendicular pe sol. Deodată am auzit un ţipăt gros şi un scârţâit de fiare.

— Accident! a strigat ing. Nedriţă.

— Aveţi dreptate. Cetăţeanul care a trecut pe lângă noi a dispărut, probabil sub roţile autocamionului.

Ne-am deplasat repede în acel loc, găsindu-l pe om căzut pe zăpadă lângă bara din faţă a maşinii; de la cap i se scurgea sânge pe zăpadă. M-am apropiat de el şi i-am verificat pulsul. Respira încet.

— Trăieşte! am spus. Să opresc o maşină care să-l transporte repede la spital, a fost prima idee. Am găsit un autoturism nou.

— Duceţi-l repede la spital! i-am spus proprietarului.

— Nu pot că îmi murdăreşte tapiţeria de sânge! a protestat acesta.

— Înainte de orice interes aveţi o obligaţie legală. Vă rog, deci, să-l transportaţi imediat la spital, am mai spus eu, pe un ton autoritar, de această dată.

Şoferul a deschis portiera din spate şi am aşezat victima pe canapea, pornind spre spital.

Am continuat cercetările accidentului, făcând fotografii şi măsurători, în vederea întocmirii dosarului de accident. În timp ce mă preocupam să fotografiez pata de sânge de pe zăpadă, aplecat cu aparatul deasupra ei, l-am auzit pe Nediţă strigând:

— Atenţie! Feriţi-vă, tovarăşe căpitan!

El se afla pe acostamentul şoselei în apropierea mea şi sesizase direcţia unui autoturism care venea direct spre mine. Am încercat să mă ridic şi să fug din calea lui, dar nu am mai reuşit, fiind la o distanţă prea mică. M-a lovit în piciorul stâng cu bara de protecţie, aruncându-mă în sus, de unde am căzut peste capota motorului, peste aripa dreaptă, ajungând cu faţa în gheaţa deja formată. După ce a parcurs distanţa de 20 – 30 metri, şoferul a oprit. Era un Renault 16, alb, din care a coborât o femeie grasă ce se sprijinea pe portiera deschisă din partea dreaptă şi privea spre noi.

— E poliţist, dă-l dracului! Hai să mergem că s-a ridicat!

Autoturismul a demarat şi s-a îndreptat spre centrul oraşului Rm. Sărat.

Mă durea rău piciorul pe care-l simţeam greu ca pe un butuc, iar faţa îmi dogorea puternic. Nu ştiam ce mi se întâmplase, ce leziuni aveam, dar mă jigniseră profund gesturile celor din Renault, care încălcaseră flagrant toate regulile, inclusiv pe cea care îi obliga să oprească atunci când trec pe lângă un accident de circulaţie. Am lăsat totul

aşa cum era şi am urcat la volanul maşinii miliţiei, pornind în urma lor.

În centrul oraşului i-am ajuns, dar cu toate semnalele sonore specifice de oprire, conducătorul Renault-ului refuza să oprească. Mi-am asumat riscul şi i-am blocat drumul, obligându-l să oprească. Când mi-au văzut faţa şi mâinile pline de sânge, atât el cât şi soţia sa au început să-şi ceară iertare.

— Locul accidentului era semnalizat cu triunghiuri reflectorizante. De ce nu aţi oprit la fel ca ceilalţi şoferi? i-am întrebat eu.

— Ne grăbeam şi…

— Dar după ce m-aţi lovit pe mine?

— !!!

I-am condus la miliţia oraşului Rm. Sărat unde am chemat telefonic pe lt. col. Staicu Iordache de la serviciul cercetări penale să facă cele cuvenite, eu nemaiavând dreptul să-mi fac propria cercetare.

În aceeaşi seară m-am prezentat la doctorul Tătaru de la spitalul municipal, care mi-a tratat rănile şi mi-a făcut o injecţie. Rănile de pe faţă şi mâini mi s-au vindecat mai repede, dar piciorul mă mai supără şi acum la schimbările de vreme.

Cine era şoferul Renault-ului? Un fost ofiţer de securitate, în rezervă, care locuia în Câmpina şi care cunoştea multă lume, inclusiv pe secretarul Postelnicu, care a intervenit a doua zi pentru el. De fapt, intervenţiile pentru ei au crescut în raport direct proporţional cu numărul orelor care se scurgeau de după accident.

Conducerea Miliţiei Judeţene mi-a cerut chiar să renunţ la partea penală şi să accept plata costumului distrus. Văzând mascarada care se făcea, am renunţat la tot, lăsând să fie sancţionat contravenţional ca orice şofer de rând care a greşit „un pic” din neatenţie. Mi-am adus

aminte de o maximă din Codul penal al Italiei sau Franţei, nu mai reţin exact, în care se arăta cum se aplică legea în raport de calitatea persoanei: „Să se ierte nu se poate morţii să se dea”. Rămânea la latitudinea celui care o aplica, dacă punea virgula după „ierte” (pers. cu greutate) sau după „poate” (câte una fără însemnătate, mă refer la persoana făptuitorului).

Într-o dimineaţă devreme, în timp ce mă deplasam spre serviciu, m-a ajuns din urmă doctorul Ciopală, şeful unei circumscripţii sanitare din oraş, care m-a invitat în maşina lui.

— Ce aţi păţit că şchiopătaţi?

— M-a lovit un neisprăvit cu maşina în timp ce cercetam un accident, i-am răspuns eu puţin supărat.

Am cercetat sute de accidente cu morţi şi răniţi şi salvasem nouă persoane de la moarte, iar acum am fost accidentat chiar în timpul cercetării.

— Nu se poate ca un ofiţer tânăr şi frumos ca dumneavoastră să meargă şchiopătând pe stradă, mai ales îmbrăcat în uniformă militară. Vă propun să mă însoţiţi până la circumscripţia sanitară să încercăm un „leac”!

— Nu pot acum, i-am răspuns.

— Veniţi pe la ora 10 şi 10 min., eu am program până la ora 13,00 şi vă aştept. Hai că nu este mare lucru! Vă aştept! a răspuns el…

Ne-am despărţit în faţa clădirii Inspectoratului.

Pe la ora 10,00 am bătut la uşa cabinetului său şi mi-a deschis doamna Vasilica Stoian, asistenta doctorului, o femeie încă tânără, blondă, cu ochii mari şi luminoşi. Eu rămăsesem în uşă, privind-o, fără să mai fac un pas sau să spun vreo vorbă, în afară de „Sărut mâna!”. Mă privea şi ea fără să schiţeze vreun gest, ceea ce m-a făcut să cred că este uimită şi ea la fel ca mine.

Mi-a zâmbit cald şi m-a invitat înăuntru când i-am

spus pe cine caut, făcând un gest larg cu mâna. Mai târziu am constatat că îmi acorda o simpatie nedisimulată. Avea un păr ruginiu, cu irizări de aur, iar corpul ei suplu unduia ca pe valuri când se deplasa prin cabinet pentru a-i aduce medicului cele de trebuinţă, înţelegându-se numai prin semne, ceea ce dovedea o îndelungată exersare împreună.

— Sunteţi cu maşina? m-a întrebat doctorul Ciopală, după ce mi-a palpat muşchiul piciorului stâng.

— Da. De ce mă întrebaţi?

— Muşchiul a fost zdrobit pe o porţiune şi sângele circulă greu prin vasele care-i străbat ţesuturile. Injecţia pe care urmează să v-o fac are şi un efect tranchilizant şi necesită să staţi liniştit 1 – 2 ore.

— Atunci vin altă dată pentru că acum mă cam grăbesc!

— Munca poate să mai aştepte o oră sau două, nu vă neglijaţi sănătatea de dragul muncii!

Am acceptat şi am rămas la el două ore, timp în care asistenta a avut grijă să mă „întreţină" cu o conversaţie plăcută. Am mai revenit peste două zile şi mi-a făcut a doua injecţie, după care starea piciorului mi s-a îmbunătăţit şi şi-a reluat funcţiile în totalitate. El m-a ajutat dezinteresat, pe când medicii Inspectoratului nostru, care erau plătiţi să se ocupe de sănătatea cadrelor nu şi-au bătut capul să caute un remediu.

Ursul poate fi periculos

Judeţul Buzău este situat pe curbura Carpaţilor Meridionali, bine împăduriţi şi adăpostind o faună bogată, din care nu lipseşte ursul. Oamenii care trăiesc la poalele munţilor Buzău se întâlnesc frecvent cu el şi sunt obişnuiţi să convieţuiască împreună pe acelaşi teritoriu, cu condiţia ca fiecare dintre ei să respecte regulile nescrise, dar ştiute încă din vechime. Ţapinarii care sunt toată ziua în pădure s-au obişnuit cu ursul ca făcând parte din peisaj; se

întâlnesc cu el pe cărarea spre tufişurile de mure sau zmeură, ori la apă, în locul unde ţapinarii şi-au colectat câte un izvoraş de apă care curge într-o ciutură cu capac din lemn; „ursul ridică capacul ciuturii şi bea apă cu cana legată de marginea ciuturii respective aşa cum a văzut că procedează oamenii. Uneori caută în traistă, scoate mâncarea şi o mănâncă, dar nu ne mai supărăm. Noi l-am botezat Marinică pe cel care ne vizitează mereu”. – îmi povestea un muncitor din comuna Gura Teghii.

Sunt, însă, situaţii când urşii coboară în satele de la poalele dealurilor, intră în gospodăriile localnicilor şi fac prăpăd, omorând vite pe care le mănâncă sau le cară cu ei în bârlog. Întrucât în ţara noastră vânarea ursului este interzisă prin lege, mulţi se resemnează, acceptând pagubele.

Existau şi gospodari care nu se împăcau cu ideea ca vitele lor să fie hrană pentru urşi şi atunci se apărau împotriva lor şi chiar îi omorau, înfrângând prevederile legii care îi ocrotea.

Fostul şef al statului, Nicolae Ceauşescu, obişnuia să vină la vânătoare de urşi sau de mistreţi în judeţ, prilej cu care cadrele MI erau convocate în misiuni de gradul zero.

În toamna acelui an se anunţase o vizită cu vreo două sau trei săptămâni mai înainte de a se desfăşura. Primul secretar al judeţului îi chemase la el pe cei responsabili de măsurile necesare şi s-a trecut la treabă. Oamenii ocolului silvic au identificat urşii, s-a instalat în zonă o gheretă din metal în care au fost instalaţi cu schimbul, un poliţist şi un pădurar pentru supraveghere şi hrănire a urşilor şi se aştepta ziua stabilită; hrănirea cu came de cal s-a început de la o înălţime de un metru de la sol şi a crescut până peste doi metri când nu au mai putut ajunge la hrană decât cei mai mari urşi.

În ziua stabilită am fost instalaţi în dispozitiv dis-de-dimineaţă, iar vânătoarea propriu-zisă a început la ora

10,00 cu „invitaţii” în stand şi apărătorii lor prin apropiere. Gonacii eram noi, angajaţii MI împreună cu cei de la ocoalele silvice din zonă, care, odată ce a fost dat semnalul de începere a vânătorii, am pornit a bocăni în tulpinile copacilor cu nişte beţe confecţionate adhoc din ramurile doborâte de vânt şi să strigăm pentru a stârni vânatul care să ajungă în bătaia puştilor.

În prima jumătate de oră au fost vânaţi trei urşi, printre care şi exemplarul cel mare, dar odată cu aceştia a fost rănit şi un urs de talie mijlocie care a ieşit din zona unde bubuiau puştile şi a început să coboare vijelios panta, rupând în calea lui copacii tineri.

Se apropia de noi care urma să ne apărăm cu acele beţe, ordinul, în aceste cazuri, interzicând orice armă asupra noastră. La vederea ursului rănit s-a stârnit o panică generală; unii dintre noi care eram mai tineri ne-am căţărat repede în copaci, dar ceilalţi au rămas pe loc, aşteptând să vadă ce se va întâmpla. Norocul nostru a venit de la un subofiţer de securitate care era vânător pasionat şi nu se prea despărţea de puşca de vânătoare şi de căţeaua lui. Văzând ursul că se apropie, acesta a montat repede puşca cu glonţ şi a ţintit ursul, dar acesta, deşi lovit bine, continua să înainteze pe direcţia iniţială, urlând de durere şi rupând tot ce întâlnea în cale. Distanţa se micşorase sub douăzeci de metri, iar pericolul devenise iminent.

Subofiţerul respectiv a dat drumul câinelui care lătra precipitat şi se smucea în lesă, apoi a ochit din nou ursul.

Când a plecat din puşcă, glonţul a întâlnit mai întâi trupul câinelui, pe care l-a perforat, apoi inima ursului, din care a ţâşnit un jet de sânge de culoare închisă.

Au căzut amândoi îmbrăţişaţi, ursul strângând cu ambele braţe micuţul animal, cu o ultimă sforţare, după care s-au rostogolit pe pantă, oprindu-se lângă rădăcina unui copac, unde au rămas fără suflare.

Spaima nu ne-a ocolit pe niciunul dintre noi, dar s-a manifestat diferit de la unul la altul. Astfel, maiorul Iepure a fost nevoit să-şi spele pantalonii în pârâiaşul care susura domol de pe un povârniş, ajutat de ceilalţi colegi care nu făceau haz de păţania lui, considerată normală şi mult mai uşor de acceptat decât îmbrăţişarea ursului.

Este periculos ursul rănit!… Dar omul, care este înzestrat cu limbaj şi conştiinţă, fiinţă superioară faţă de celelalte vietăţi, este uneori mult mai periculos prin perfidia şi acţiunile sale, prin urâţenia sa sufletească…

…Într-o seară mă aflam pe raza comunei Vremeşti, la distanţa de 10 kilometri de Buzău. În staţie am recepţionat apelul pe care îl făcea dispeceratul la echipajul din municipiu, căruia îi transmitea că s-a produs un accident pe strada Transilvaniei, iar cel care anunţase miliţia spunea că este vorba de o maşină de culoare neagră, marca FIAT.

Am accelerat şi am ajuns imediat la locul accidentului, unde erau mai mulţi oameni adunaţi. Victima era un bărbat de vreo 40 de ani, dar datorită faptului că nu se bărbierise de multă vreme, făcea să pară mult mai bătrân.

— Îl cunoaşte cineva? am întrebat eu.

— Da, a răspuns un tânăr. Este muncitor la noi la Prefabricate din beton.

— Maşina cine a văzut-o?

Nu a răspuns nimeni la început, dar văzându-mă preocupat să descopăr autorul, câţiva au acceptat să discute cu mine. Am stabilit trei martori: Iconaru, Grosu şi Marcu, pe care i-am intervievat aproape ca la un reportaj.

— Dumneata spui că nu ai observat maşina? l-am întrebat pe Iconaru, care susţinea că a venit mai târziu.

— Nu, nu am văzut-o. Nici nu mă pricep la mărci de maşini.

— Oricât de nepriceput ai fi în materie de maşini, un FIAT e totuşi un FIAT şi mai scrie şi pe caroseria lui, atât în faţă, cât şi în spate, ba chiar şi pe capacele roţilor, am spus eu, privindu-i faţa care era surprinsă auzind că-i ştiu marca maşinii care produsese moarte omului de pe asfalt.

— Pentru mine toate maşinile sunt la fel, a continuat el să nege că a văzut maşina. Eu mă pierd de tot cu firea când văd morţi, s-a scuzat Iconaru, încercând să forţeze o glumă. Apoi sângele de pe asfalt, omul întins pe jos, toate îmi întorc stomacul pe dos, a adăugat el.

— Când a oprit şi s-a dat jos din maşină ca să se uite la victimă, avea luminile aprinse, a spus Grosu, care stătea alături de mine, dar când a pornit, le-a stins.

— Deci a oprit? am precizat eu.

— Da, a oprit maşina, dar a lăsat motorul mergând.

— Da, da, motorul mergea, a confirmat Marcu, cel de-al treilea martor. Bărbatul a coborât din maşină, s-a dus lângă mort, s-a aplecat asupra lui, după care s-a întors, s-a urcat la volan şi a plecat.

— Înţeleg că şoferul era un bărbat. Poate puteţi să-l descrieţi în câteva cuvinte, atât cât aţi reţinut?! Cu aproximaţie: vârsta, înălţimea, forma capului, părul, îmbrăcămintea, eventual vreun amănunt care v-a atras atenţia în mod special.

— Este un bărbat cam de 1,80 m. Înălţime, corpolent, să fi avut 38 – 40 de ani, părul rar, mi s-a părut că avea un pic de chelie în faţă, dar se mişca destul de repede, a spus Grosu, căruia mă adresasem.

— Eu parcă l-am văzut ceva mai suplu şi cu o alură sportivă. Într-adevăr se mişca destul de vioi şi mi s-a părut că era destul de detaşat, sigur pe el, a zis Marcu.

— Dumneata ce spui? l-am întrebat pe Iconaru.

— Confirm şi eu datele pe care le-au enumerat ceilalţi.

— Dar, parcă ai spus la început că nu ai văzut maşina.

— Nu am văzut-o bine, de aproape, vreau să spun.

— Mă întreb cum aţi reuşit toţi trei să reţineţi atâtea amănunte cu privire la persoana conducătorului auto şi nu aţi reţinut numărul şi marca maşinii.

— Era întuneric, domnule căpitan, iar luminile fuseseră stinse, încât ne-au împiedicat să-i citim numărul. Marca cred că este FIAT, culoare închisă, neagră sau albastră, poate verde, a spus Marcu încurcat.

Am continuat să fac fotografiile locului faptei, detaliile din jurul victimei şi schiţa, apoi am adunat de pe jos vopseaua căzută din abundenţă şi nişte cioburi de geam provenind de la un far.

Între timp a venit la locul accidentului locot.-major Strechie, însoţit de plutonierul Toader.

— Aici am cam terminat. Vedeţi că sunt doi sau trei martori, cei de colo, i-am indicat eu pe tinerii cu care discutasem mai înainte! Este vorba de un FIAT de culoare închisă. Eu ştiu că erau numai două în judeţ, dar să verificaţi în evidenţe dacă nu au fost înmatriculate altele între timp! Eu cam ştiu cine este, i-am spus lui Strechie.

Acum daţi dispoziţie să fie transportată victima la morga şi, după ce semnează procesul-verbal, vă predau actele pe care le-am întocmit; schiţa accidentului v-o dau în zilele următoare pentru că trebuie lucrată la scară şi durează.

Peste 20 de minute, s-a apropiat de mine Iconaru şi mi-a spus:

— Pot să discut ceva cu dumneavoastră?

— Desigur.

— Eu am văzut bine tot accidentul, dar mă tem că mă spun alţii şi… eu sunt de la ţară, nu prea am prieteni aici.

— Mergem împreună la Miliţie şi-mi spui tot ce ştii!

— Mai bine viu mâine şi vă caut eu.

— De acord, dar dacă poţi, spune-mi numărul acum!

— L-Bz-1580.

— Mulţumesc! Te aştept mâine la noi, la sediu. E FIAT

1800.

În acea seară am găsit maşina accidentată pe care am adus-o la sediul miliţiei împreună cu autorul şi cazul a fost rezolvat.

Insist, însă, asupra poziţiei martorului Iconaru:

— De ce te-ai răzgândit şi te-ai hotărât să spui adevărul?

— Pentru că eu am fost acolo şi am văzut totul. Am considerat că este datoria mea să spun ce ştiu despre caz. Aşa m-au învăţat ai mei de acasă încă din anii copilăriei, să fiu cinstit şi să mă port ca oamenii normali.

— Eu am crezut că ţi-a fost teamă să nu te învinuiesc de infracţiunile de tăinuire sau de mărturie mincinoasă, că acestea erau faptele dumitale. Dar poate ai dreptate, ca să gândeşti cum trebuie, e musai să fii un om normal, aşa cum te-au învăţat părinţii.

— Eu am fost cinstit de la început, dar m-am temut să spun direct pentru că îmi vine greu să fiu chemat la miliţie, la procuratură, apoi la judecătorie şi peste tot să dai declaraţii, să-ţi aştepţi rândul pe la uşi, să... La dumneavoastră am venit pentru că fapta este gravă, a fost omorât un om şi nu puteam să tac la nesfârşit când ştiam cine l-a omorât. La fel ca şi mine au văzut şi Grosu şi Marcu.

— De ce crezi că a fugit făptuitorul de la accident?

— Cred că a fost beat, ori s-o fi speriat, dar principalul motiv pentru care fug unii este pentru a scăpa de pedeapsă. Nu fac toţi la fel?

— Îl cunoşti pe bărbatul decedat?

— Da, lucra cu noi la fabrică. Să ştiţi că am venit aici ca să fiu de folos şi să servesc adevărul chiar dacă prin asta unii vor trebui să sufere, dar merită să plătească pentru faptele lor.

*

…Munceam în continuare cu tragere de inimă pentru rezolvarea sarcinilor serviciului, deoarece îmi plăcea să lucrez şi nu mi se părea nimic greu.

Într-o seară, pe la orele 20,00, mă aflam la postul de miliţie din comuna Săhăteni unde ajutam la definitivarea unui dosar penal pe care-l aveau în lucru subofiţerii postului.

A oprit un şofer şi a anunţat că pe şoseaua naţională la ieşirea din comună este un accident de circulaţie, maşina este acolo, iar persoana accidentată a fost transportată la spital. M-am deplasat la locul faptei şi am găsit un autoturism Dacia 1300 cu geamul de parbriz făcut zob; turbina pentru căldură rămăsese în funcţiune, luminile aprinse, iar şoferul lipsea. Am recunoscut maşina ca fiind a cumnatului lui Andraş din satul Şarânga şi mi-am dat seama că voi intra din nou în conflict cu el, dar nu aveam ce să fac, accidentul trebuia cercetat şi cauza soluţionată.

După ce am terminat cercetarea, văzând că şoferul nu apare la locul faptei, m-am deplasat la el acasă, găsindu-l ascuns tocmai în fundul curţii, printre ţarcurile porcilor. Familia lor creştea peste o sută de porci mari şi un număr de scroafe cu purcei ce se vedeau peste tot.

L-am luat în maşină şi am mers cu el la locul unde a produs accidentul, dar nu a putut să-mi dea nicio explicaţie despre faptă, fiind într-o stare avansată de ebrietate. Despre bidoanele cu zer din maşină mi-a spus că le-a luat de la ICIL, iar despre tărâţe, că le are de la FNC (fabrica de nutreţuri combinate) unde lucra ca electrician.

Am ajuns cu el la spital unde am dispus să i se

recolteze probe biologice, după care m-am interesat la spital de victimă – un bărbat de 38 de ani din satul Clondiru – care avea braţul drept fracturat, precum şi trei coaste rupte.

Socotind că sunt suficiente cele trei infracţiuni: vătămare corporală gravă, stare de ebrietate (pe care am ţinut se constate medicul şi clinic pentru care a eliberat act constatator) şi părăsirea locului accidentului, l-am reţinut pentru 24 de ore, urmând să-l prezint procurorului a doua zi.

În dimineaţa următoare, surpriză: autorul meu dispăruse din arestul poliţiei.

Cumnaţii Andraş şi cu maior Vracioiu Aurel reuşiseră performanţa de a anula existenţa tuturor faptelor, procedând astfel:

Plătind o sumă consistentă victimei, un ţigan scăpătat şi cu mulţi copii, l-au convins să se externeze din spital a doua zi;

Rezultatul la analiza de sânge a fost făcut să fie sub 1 gr. la mie, cu toate că actul constatator care era destul de complex arăta starea de ebrietate.

A rămas numai cu măsura suspendării permisului de conducere pe o perioadă de două luni, dar în acea perioadă a condus maşina pe baza dovezii de înlocuire dată de colegii noştri. Asta da probă de aplicare a legii!

Pentru „îndrăzneala” mea am fost pe punctul să plătesc scump. Andraş mi-a trecut în notarea de serviciu pe anul respectiv o serie de fapte închipuite: că nu îi execut ordinele, că absentez de la serviciu, că am avut reclamaţii de la diferite persoane etc, iar în final, mi-a acordat calificativul „Bine”. Am contestat şi comisia de notare mi-a schimbat calificativul în „Foarte bine”, însă nu a avut darul de a-mi schimba mie poziţia faţă de acest individ perfid şi fără inimă.

Într-una din zile a venit la noi la serviciu maiorul ing. Stoleru de la Direcţia Circulaţie care era în drum spre Focşani.

Pentru că eram apropiaţi de vârstă şi ne cunoşteam de mai multă vreme, l-am rugat să mă ajute să mă întorc la Constanţa.

— Măi, este un post la Miliţia Municipiului, dar să ai un pic de răbdare până mă întorc eu din zona Moldovei, ca să pot lua legătura cu cei de la Constanţa.

— Şi eu când pot să aflu rezultatul?

— Mă suni după 20 ale lunii şi-ţi spun ce am făcut!

Când l-am sunat mi-a spus că trebuie să-mi schimb profilul, adică să plec de la circulaţie la o altă formaţiune deoarece Generalul Moldoveanu nu mai permite mutarea niciunui cadru de la circulaţie, indiferent cine este acela.

Am rămas pe gânduri, într-o stare confuză, negăsind nicio modalitate care să mă ajute să-mi rezolv problema.

De când cu notarea de serviciu, nu mai comunicam cu Andraş nimic în afară de prevenirea salutului când venea în biroul nostru comun sau când intram eu în birou.

Într-o zi, după ce a intrat, s-a aşezat pe scaun şi m-a privit preţ de peste o jumătate de oră, fără să spună nimic, doar pufăia din când în când. L-am ignorat total, deşi am tras şi eu cu coada ochiului la el. Avea o privire care nu clipea de loc, o privire insistentă, batjocoritoare, penetrantă, meschină, dar triumfătoare, pe un chip care rânjea, un chip cu o infamă expresie care parcă spunea: „Ticălosule, eşti greu de condus, dar nu vei avea zile bune cu mine”. Avea nişte ochi şireţi, scăldaţi în seu, întocmai ca ai unui motan sătul.

La un moment dat a rupt tăcerea:

— Tot mai eşti supărat pe mine?

— Câte aţi făcut împotriva mea atâţia ani, meritaţi şi altceva.

— N-oi vrea să mă baţi? Cât eşti de rău, te cred în stare.

— Eu sunt om rău?

Nu m-am mai controlat şi i-am spus tot ce mi-am adus aminte, toate necazurile pe care mi le-a făcut, iar la sfârşit, nu am mai ţinut cont de regulamente militare şi i-am aruncat în faţă:

— Eşti un om de nimic, un incompetent pe care îl duc în spate de atâţia ani. Te-au ţinut pe funcţie numai pilele şi nesăbuinţa altora şi în loc să fii mulţumit că eu muncesc, fac totul, iar dumneata doar te plimbi cu maşina „mă muşti de fund” de fiecare dată.

Află că mâine divorţăm! Şi aşa voiai să scapi de mine. Îţi dau această satisfacţie ieftină…

M-am ridicat de pe scaun, am pus în dulap hârtiile la care lucram şi am ieşit în curte. El nu a spus niciun cuvânt ca să se apere sau să confirme cele ce-i reproşasem.

Am scos maşina din garaj şi am plecat pe teren să controlez echipajele. Era un motiv ca să rămân singur, numai cu mine, ca să pot reflecta în linişte la hotărârea pe care urma se iau.

A doua zi m-am întors liniştit la serviciu, mi-am întocmit raportul prin care ceream mutarea la o altă formaţiune şi m-am prezentat cu el la colonelul Grigore.

— Nu crezi că te pripeşti? Te rog să te mai gândeşti! Ar fi păcat să pleci dintr-o muncă în care nu ai rivali.

— Nu mai pot suporta să-l duc în spate pe cel care mă „sapă” la fiecare pas, folosindu-se de toate mijloacele murdare, fără scrupule şi fără prejudecăţi.

— Şi atunci te-ai hotărât să-i dai satisfacţie?

— Decât să-l duc în spate, mai bine plec şi-i las acea satisfacţie efemeră. Analizaţi şi dumneavoastră: de când răspunde de serviciul circulaţie, n-a cercetat niciun accident, nu mai vorbesc de cele la care autorii erau

necunoscuţi în prima fază, care au fost 23. Amintiţi-vă de cel de la Berea în care mă zbăteam să găsesc autorul, iar el nu a venit să se intereseze cel puţin dacă există vreo şansă să aflăm cine este.

Nu a lucrat niciodată vreun dosar penal. Eu i-am acordat o scuză la început că, fiind multă vreme locţiitor politic, a fost departe de munca concretă, dar putea să se străduiască să înveţe de la mine care lucram zilnic. Aici, probabil a intervenit şi „mândria râiosului", adică să înveţi de la unul mai mic decât tine! „Lasă-l să facă el" şi-a zis.

Nu a întocmit nicio fişă de accident pentru calculator, dar semnează ca „primarul" adresa de înaintare a lor la IGM.

Ca şef de serviciu, nu a întocmit nicio schiţă sau „o idee" de sistematizare pentru o intersecţie sau, cel puţin, pentru o staţie de autobuz.

Materialele de analiza muncii le întocmesc eu şi are prostul obicei de a tăia fraze întregi, fără a pune nimic în locul lor. Când îl întrebi, motivează: nu sunau bine!

Învăţământul profesional cu cadrele serviciului îl lasă tot în seama mea, deşi este răspunderea profesională a şefului de serviciu etc. etc.

Toate acestea i le-am spus personal şi n-a scos un cuvânt. Vi le-am raportat eu pentru a nu vi le deforma el când, probabil se va plânge că am fost nepoliticos cu el.

Vă rog să mă mutaţi în oricare din formaţiunile operative, deoarece, în aceste condiţii, nu mai pot munci!

— Nu am aceeaşi funcţie în nicio altă formaţiune şi nici motive să te retrogradez nu sunt, a spus Grigore cu o figură îngândurată şi preocupat efectiv de situaţia mea.

După o pauză m-a privit direct şi mi-a spus, prudent:

— Ai dreptate, dar dumneata eşti specialist în domeniu, cum vei acţiona în altă formaţiune? Iată, avem liberă funcţia de şef al cazierului judiciar, întrucât cel care

a deţinut-o a plecat la pensie. Ştiu că îţi va fi greu să stai în birou, dar ai voinţă şi vei reuşi sigur să faci treabă…

După câteva zile mi-am luat în primire noua muncă, deloc uşoară, prezentând şi multe noutăţi faţă de ceea ce făcusem până atunci. A trebuit să învăţ totul într-un timp cât mai scurt pentru a putea coordona activitatea lucrătorilor, din care femeile erau în majoritate. Dacă până atunci condusesem colective formate din militari, unde se opera numai cu ordinul, munca cu femeile comporta un anumit grad de dificultate. Era, totuşi, un colectiv bun, fiecare îşi cunoştea munca, iar eu am învăţat zi de zi de la ei, fără să-mi fie ruşine, reuşind în scurtă vreme să stăpânesc toate cerinţele ordinelor de linie, lucrul cu statisticile întregii munci desfăşurate de către lucrătorii Miliţei Judeţene, verificările dactiloscopice, evidenţa lucrărilor penale, lucrul la teleimprimator etc.

…În anul următor am fost propus de Minister din nou să merg la cursurile postuniversitare în cadrul Facultăţii de Drept şi, de această dată, nu am mai refuzat cum făcusem cu ani în urmă. Când ne-a chemat şeful miliţiei să ne aducă la cunoştinţă care suntem pe listă şi când începem cursurile, chiar m-am bucurat. Eram numai tineri, toţi de o vârstă: Zaharia Tănase şi Angelescu Ion de la serviciul economic, Marian Puşcă de la criminalistică şi eu. Am participat la cursuri în patru sesiuni, ultima fiind şi pentru susţinerea dizertaţiei. Nota 10 pe care am obţinut-o m-a făcut să mă simt ca în primii trei ani de facultate unde nu am cunoscut înfrângerea. Dar cel mai mult ne-a avantajat starea de libertate deplină în care ne-am petrecut vremea în capitală în tot acest timp. A fost o perioadă în care „ne-am trăit” o parte a vieţii de student de care nu avusesem parte în anii propriu-zişi de facultate.

Zilnic, după ce ne întorceam de la cursuri mâneam şi, după ce ne pregăteam pentru a doua zi, hoinăream prin tot Bucureştiul, la cinematografe, magazine, încheind cu o

masă de seară la un restaurant; ultima dată am locuit la hotelul „Şoseaua din Vii” unde am şi sărbătorit încheierea cursurilor. Am băut, am cântat, fără a deranja vecinii, am spus bancuri şi ne-am confesat. La plecare ne-am hotărât să ne oprim în pădurea Frasinul de lângă municipiul Buzău pentru a continua distracţia numai noi patru, ceea ce am şi făcut. Era sâmbătă şi ne-a prins tocmai bine să ne putem aerisi câteva ore în aerul curat al pădurii, netulburaţi de nimeni şi de nimic.

Nu-mi venea să cred că eu pot duce şi o altfel de viaţă, comparativ cu viaţa austeră, plină de reţineri, frustrări şi necazuri pe care fusesem nevoit s-o trăiesc până atunci.

Între timp s-au produs mai multe schimbări: colonelul Lupu a fost destituit din funcţie pentru unele abateri grave şi trecut în rezervă, primul secretar Sârbu a fost mutat la judeţul Argeş, fiind numit în locul său Tudor Postelnicu, iar ministrul de interne George Homoştean fusese înlocuit cu Teodor Coman, fost prim secretar la judeţul Tulcea, cu care eu lucrasem trei ani acolo.

Discutam între noi aceste schimbări, cărora le dădeam tot felul de interpretări.

— Măi, ce-i mai schimbă Ceauşescu pe miniştri şi pe primul secretar? a spus Angelescu.

— Să nu roadă sacul, a explicat Tănase Zaharia destul de enigmatic, făcând apel la un banc cunoscut.

— Care sac? a întrebat primul.

— Nu ştii bancul cu şoarecii? Un cetăţean învârtea un sac în care avea ceva şi altul l-a întrebat de ce îl tot agită. Atunci el a explicat că este plin cu şoareci, iar dacă-l lasă liniştit, şoarecii vor roade sacul şi vor fugi.

— Procedeul folosit de Stalin, a concluzionat Marian Puşcă. Îi schimbă pe miniştri şi pe politicieni la perioade scurte pentru a nu se uni să devină forţă care să-l poată

doborî pe el până la urmă, de la putere.

— Dar tu de ce ai plecat de la Andraş? m-a întrebat Ion Angelescu. Ăsta te mânca de viu dacă mai stăteai, măi.

— Lasă-l în pace, Ioane! a intervenit Marian. Acum „motanul” este destul de necăjit cu accidentul pe care l-a făcut pe podul din bariera Ploieşti.

— Vezi de treabă, că nu păţeşte nimic! A mai accidentat el o Volga nouă şi prin 1970 şi a scăpat basma curată; a plătit câţiva lei pentru reparaţie, deşi era distrusă la impactul cu tractorul, a răspuns Angelescu.

— Măi, ne-a făcut Creţu să râdem la convocarea profesională de luna trecută. Este mare pişicher şi ştie o grămadă de bancuri. Face şi poezii cu rimă simplă. I-a făcut una şi lui Andraş, după accident. Nu mai ţin minte decât o strofă:

„Din cauză de viteză

S-a suit pe metereză.

Iar dintr-o maşină nouă

A făcut aproape două”, a declamat Zaharia.

— Ne-am certat un pic înainte de a pleca de la el şi i-am aruncat în faţă toate relele pe care mi le-a făcut cât timp am lucrat împreună, am spus eu, scurt, ca să-i liniştesc.

— Şi el ce-a spus? a fost curios Angelescu să afle.

— Poate nu mă credeţi, dar nu a suflat un cuvânt, ci a pufăit tot timpul, iar faţa i se făcuse roşie ca focul.

— Hai să-l lăsăm în pace şi mai toarnă câte o licoare ca să ne înveselim, că viaţa este scurtă şi acum ne trezim bătrâni! a cerut Zaharia privind spre Marian rugător.

— Nu mai bea, Tănase, dacă nu vrei să te faci actor fără voie. Parcă te văd declamând: „Nobile domn, vă mulţumesc pentru că mi-aţi oferit prilejul să onorez licoarea pe care, cu inspirată generozitate mi-aţi dat-o tocmai când îi simţeam mai acut trebuinţa”, interpreta

Marian.

— Măi, Mariane, tu trebuia să te faci actor, nu poliţist, l-a ironizat Angelescu. De unde ai scos acest fragment?

— Dintr-o piesă de teatru pe care am citit-o.

Apoi a continuat Marian: „Scuzaţi! V-am ţinut de braţ din cauza alcoolului, care-mi crează probleme de echilibru. Sprijinindu-mă de dumneavoastră sper să merg drept şi să ne putem căuta liniştiţi de drum fără a atrage atenţia vreunui gură cască”.

— Bravo! a izbucnit Tănase. Apoi toţi l-am aplaudat pe Puşcă pentru interpretarea aproape perfectă a textului amintit.

*

...În cadrul Inspectoratului fusese numit colonelul Ion Simionescu, fost şef al securităţii Brăila. Acesta a reuşit într-un timp scurt să-şi apropie oamenii şi să-i adune în jurul lui pe şefii de toate treptele, dirijându-i într-o muncă calificată, făcută cu profesionalism şi cu respect faţă de semeni, dar şi de lege. Avea un caracter bun, fiind stăpânit de un calm bine controlat, încât el nu ţipa şi nu ameninţa niciodată pe nimeni, iar cadrele se supuneau din convingere.

Cap. III Demersuri în vederea mutării la Constanţa

Primisem alte scrisori de la părinţi care mă întrebau ce am făcut cu mutarea mai aproape de ei ca să-i pot ajuta.

Le răspunsesem să aibă răbdare că va veni şi acea vreme, dar ei nu prea mai aveau timp să aştepte şi iar mă mai întrebau de data când se va produce „minunea”.

În atmosfera creată astfel am sunat din nou la Direcţia Circulaţie să discut problema cu maiorul Stoleru care era locţiitor al colonelului Beda.

— Am o veste care nu te va bucura, mi-a spus

Stoleru. Când am discutat cu colonelul de la Constanţa, acesta mi-a spus că vor numi şef la biroul circulaţie de la municipiu un cadru de pe plan local.

— Nu mai este colonelul Timofte şeful Miliţiei Judeţene?

— A ieşit la pensie şi l-a înlocuit colonelul Bidian, care se vede treaba, nu vrea să te primească. Îl cunoşti?

— Da, îl cunosc din 1966. Am lucrat cu el pe atunci la D.M.R. Dobrogea. Nici atunci nu mă prea agrea el.

— Deocamdată nu am ce să-ţi fac. Mai ai răbdare, poate se mai iveşte o altă posibilitate şi atunci…

Văzând că nu am altă posibilitate, în ianuarie 1979 am făcut un raport pe care l-am depus la serviciul cadre pentru a fi înaintat pe cale ierarhică şi m-au sfătuit să renunţ la raport, unii promiţându-mi că mă vor ajuta la nevoie. Am aşteptat trei luni să primesc răspunsul oficial, dar nu l-am primit, ceea ce mă îngrijora.

În Aprilie am mers la I.G.M. să prezint situaţiile statistice pe trim. 1/1979 şi, cu acest prilej am întocmit un raport bine motivat cu care m-am prezentat personal la Theodor Coman, ministrul de interne pe care îl cunoşteam de la Constanţa, apoi de la Tulcea. Dânsul m-a ascultat să-i prezint verbal ceea ce scrisesem în raport, apoi a clătinat din cap, a luat raportul şi a scris deasupra: „Se aprobă mutarea în luna iunie 1979”, mai departe nu am mai văzut ce a notat, deoarece îmi umpluse inima de bucurie.

— Trebuie să mai aştepţi până în iunie, când se fac mutările! a spus Ministrul, confirmând cele scrise pe raport.

— Vă mulţumesc! am spus şi mi-am cerut permisiunea să plec.

Despre acest raport nu am suflat nicio vorbă, era un secret al meu care socoteam că trebuie bine păzit, după ce m-am întors la Buzău. Dar peste câteva zile am luat trei

zile de concediu de odihnă şi am plecat la Constanţa să-mi văd părinţii, prilej cu care am trecut pe la şeful de Inspectorat Constanţa, colonelul Burlacu pentru a-i afla părerea în legătură cu mutarea mea. Îl cunoşteam din 1964 şi nu mă aşteptam să se fi schimbat prea mult, încât sperasem să am cu el o discuţie lejeră pe linia aceasta. Plecasem cu maşina mea la prima oră de dimineaţă şi am ajuns la orele 11,00.

L-am găsit pe Burlacu în biroul său spaţios şi bogat mobilat, aşezat la masa de lucru, dar nefăcând nimic; pe masă se afla numai un pachet de ţigări KENT peste care se odihnea o brichetă RONSON. Secretara i-a adus o farfurioară cu o ceaşcă de cafea aburindă, la care aceasta privea cu grijă să nu-i verse conţinutul.

Nu m-am supărat că nu m-a invitat să mă aşez, doream şi eu ca discuţia să fie scurtă.

— Ce doreşti de la mine? mi s-a adresat el cu un ton specific vătafilor, care doreau să dispară tot universul, să rămână numai ei.

— M-ar interesa stadiul raportului meu de mutare. Şefii mei de la Buzău mi-au spus că se află la dumneavoastră.

— Nu te primesc! Ăsta este răspunsul. Mai vrei ceva?

— Care este motivul pentru care nu mă primiţi? am insistat eu.

— Pentru că nu vreau. Stai acolo unde eşti pentru că ei au nevoie de tine. Eu nu am nevoie de şef de circulaţie pentru că am. Am terminat, a mai spus el autoritar.

Colonelul Burlacu mă privea cu aerul unui zeu care a surprins un muritor îndrăzneţ violând tainele firii; continua să fumeze şi să bea cafea cu sorbituri zgomotoase, apoi din nou îşi pironea ochii în tavan, ca şi când cuvintele pe care le rumega în minte erau prea importante pentru a se mai ocupa de mine.

Ochii săi străluceau de satisfacţie. Un om are nevoie de mult curaj pentru a suporta ura semenilor şi atunci am proclamat cu tărie tot ce ştiam că este adevărat şi drept.

— Tovarăşe colonel, am impresia că raportul meu a fost interpretat în mod greşit. Eu nu am cerut o funcţie anume, iar pe Voinea care este şef de circulaţie aici îl ştiu de multă vreme şi nu intenţionez să vin în locul lui.

Situaţia este alta, am aici părinţii bătrâni şi bolnavi pe care vreau să-i pot ajuta mai mult. Apropierea de casă nu presupune şi o funcţie mare neapărat. V-aş fi îndatorat dacă maţi ajuta să ocup un post la circulaţie unde să pot munci pentru a-mi creşte copiii şi să-mi ajut părinţii. Asta este tot, am spus eu.

— Nu te primesc! a ţipat el Este ultimul meu cuvânt.

— Ştiţi ce a răspuns Lăpuşneanu dregătorilor şi poporului…?

— Lasă-mă în pace cu Lăpuşneanu! a zis el încurcat, fluturând în aer mâna, dovadă că nu citise „Apus de soare”.

— A spus – am relatat eu – „Dacă voi nu mă vreţi, eu vă vreau!” Ca să fiu mai explicit, eu voi face tot ce îmi stă în putere ca să obţin mutarea în acest inspectorat, peste voinţa dumneavoastră.

Se enervase Burlacu. Îşi privea mâinile-i grase cu care-şi ducea, pe rând, ţigara superlong şi ceaşca de cafea. Mă privea cu ură, cu ochii lui impasibili şi neschimbători în expresie, acea privire rece care spunea: „Cu mine te pui tu, bă, ţâcă?”

Nu ştiu cât a durat pauza în care ne-am studiat reciproc, după care am reluat cu un calm care m-a surprins:

— Dumneavoastră vi se pare că acest inspectorat vă aparţine ca o feudă. Nu uitaţi că nimeni nu este bătut în cuie într-o funcţie socială, oricât de tare s-ar crede el pe

poziţie! Simţeam că îmi ard obrajii. Am salutat şi am părăsit încăperea, îi spusesem tot ce aveam de spus şi mă răcorisem.

Am mers acasă la părinţi unde am rămas şi a doua zi, dar nu le-am pomenit nimic despre demersurile mele, mulţumindu-mă să-i asigur la modul general că nu mai este mult până la întoarcerea mea.

În cursul aceleiaşi luni mi-a venit rândul să fac de serviciu la cabinetul colonelului Simionescu. M-a chemat în biroul său de mai multe ori pentru diferite documente. Am socotit un moment propice pentru a-l aborda şi am făcut-o:

— Tovarăşe colonel, dacă nu vă stânjenesc din lucru, mă puteţi asculta câteva clipe?

— Da, te ascult. Dă-i drumul!

— În regulamentele militare se prevede că subordonaţii sunt obligaţi să-şi apere comandantul în luptă, chiar şi cu preţul vieţii. Tot acolo scrie că comandantul este dator să-şi ajute subordonaţii cu vorba şi cu fapta. Sunt convins că dumneavoastră cunoaşteţi aceste prevederi şi credeţi în ele.

— Da, dar nu înţeleg ce semnificaţie au ele în acest moment.

— Eu am depus la începutul anului un raport la care, după lege, trebuia să primesc răspuns în 30 de zile şi nu am primit, dar nici unde se află nu am cunoştinţă. Văzând că nu se interesează nimeni de situaţia mea, m-am prezentat la Ministrul de Interne cu un alt raport, pe care am primit aprobarea de mutare, scrisă în faţa mea, pe raport. Probabil şi acel raport a venit sau urmează să vină aici, pentru care motiv vă rog să mă ajutaţi să obţin mutarea mai repede.

— Deci dumneata eşti hotărât să pleci?

— Da, altfel de ce aş fi făcut raportul?

— În această situaţie mă văd obligat să-ţi mărturisesc

că şi eu am contribuit la tărăgănarea şi chiar la blocarea demersului dumitale, dar nu din răutate. Am avut două motive: cine dă drumul oamenilor buni? Şi apoi eu am crezut că pleci ca să scapi de Andraş, aşa cum mi-au prezentat situaţia cei cu care am discutat până acum. Până astăzi nu am avut ocazia să-ţi spun, dar vei avea şansa cât de curând să lucrezi în meseria dumitale, din nou la „temperatura optimă”. Trebuie să ai puţină răbdare şi încredere în ceea ce îţi spun!

De asemenea, voiam să-ţi spun să renunţi la această mutare pentru că la Inspectoratul Judeţean Constanţa este o „mafie” pe care eu o cunosc bine, în fruntea ei se află chiar şeful inspectoratului. Ar fi păcat să te pierzi. Dacă vei ajunge acolo, te vei convinge că în câteva luni vor fi luate măsuri radicale şi vor cădea mai mulţi.

(Ştia toată povestea şi era amărât) „Nu am pic de milă pentru el, dar ne-a făcut rău tuturor ofiţerilor prin faptele lui. Aşa că te-aş sfătui să stai aici, la noi” a încheiat colonelul Simionescu.

— Vă mulţumesc pentru această notă de sinceritate şi pentru aprecierea pozitivă dezinteresată la persoana mea!

Sfaturile dumneavoastră dovedesc că îmi purtaţi de grijă, dar acest „pas” sunt nevoit să-l fac chiar cu riscul de a pierde totul şi să nu mă mai pot ridica niciodată.

Acolo am părinţii bătrâni şi bolnavi, cărora le-am promis că mă voi întoarce la ei pentru a-i ajuta. Întotdeauna m-am ţinut de cuvânt, lucru pe care ei îl ştiu, mă aşteaptă şi speră.

— Da. Cu ce te pot ajuta eu?

— Să-mi avizaţi favorabil raportul şi să-l puneţi în mişcare, dacă nu vă cer prea mult.

— Ca să-ţi dovedesc că „comandantul îşi ajută subordonaţii cu vorba şi fapta”, cum ai spus mai înainte, voi discuta chiar acum cu Burlacu, deşi îmi este antipatic.

Îl cunosc bine şi nu sper să obţin un răspuns mulţumitor, dar va trebui, totuşi, să încerc.

A ridicat receptorul de la telefonul direct.

— Fă-mi legătura cu şeful Inspectoratului Constanţa! a cerut el centralistei. Alo! Simionescu de la Buzău. Ce faceţi? Da, cred că aveţi destule, mai ales că se apropie sezonul estival. V-am deranjat în legătură cu raportul de mutare al... exact. Iniţial, noi nu am fost de acord să-i dăm drumul, dar analizându-i mai bine situaţia, am constatat că are motive întemeiate. Vă rog să fiţi de acord, să-i daţi acceptul de principiu! Este un ofiţer destoinic şi cinstit, nu aveţi un astfel de ofiţer ca el, v-o garantez eu care îl cunosc destul de bine. Da... da... şi vă mai rog să-l ajutaţi să lucreze în meseria lui, la circulaţie că veţi avea numai de câştigat. Mie îmi pare rău că pleacă de aici pentru că este un cadru de nădejde, un om deosebit, desigur dumneavoastră poate că nu-l cunoaşteţi şi de aceea aveţi reţineri. Este tipul omului înzestrat cu o energie fără frâu şi cu un spirit de sacrificiu care îl pune gata oricând în situaţia de a acţiona. Are o voinţă de fier care nu suportă nicio împotrivire; cei care îi pun piedici în aplicarea legii îi mătură din drum odată cu acele piedici, întrucât el foloseşte ca scut numai legea, de aceea nu greşeşte.

— După cum mi-l prezentaţi, înţeleg că trebuie să mă tem de el? a spus Burlacu cu o voce metalică pe care o auzeam.

— Nici pe departe. V-am spus toate acestea tocmai pentru a vă ajuta să apreciaţi cât mai corect calităţile lui. Vă mulţumesc! Să trăiţi!

A lăsat jos receptorul, apoi m-a privit zâmbind.

— Ei? Ce spui?

— Vă mulţumesc! Dar nu sunt cel mai bun. Să nu creadă cine ştie ce despre mine, mai ales că el nu mă poate suferi.

— Nu am exagerat cu nimic în tot ce am spus. Aşa cum te ştiu eu de când sunt aici, nu cred că vei rezista printre cei de la Constanţa. Haita atacă întotdeauna când eşti singur, iar dumneata vei fi singur pentru o bună bucată de vreme. Rechinii se adună întotdeauna când simt sânge.

Am ţinut minte toate aceste cuvinte pline de adevăr, iar când am fost mutat la Constanţa, m-am convins repede că aproape fiecare purta o mască invizibilă în spatele căreia îşi ascundeau adevăratele gânduri şi simţăminte. Nu exista o prietenie sinceră din partea niciunuia, ba mai mult, ieşea în evidenţă o doză de invidie total nejustificată, în cazul meu.

Mi-a fost foarte greu să mă acomodez şi sufeream când vedeam mulţi ofiţeri fără personalitate, mlădiindu-şi coloana vertebrală în faţa unor şefi plini de carenţe.

…În cadrul Inspectoratului Buzău venise căpitanul Vasile Dragostin, mutat la cerere, căruia îi rămăsese familia la Constanţa. Auzind că mie mi s-a aprobat mutarea la Constanţa, m-a întrebat dacă vreau să fac schimb de locuinţă cu el. Am acceptat fără rezerve, iar peste o săptămână, fără să raportăm conducerii, ne-am mutat bagajele cu aceeaşi maşină de transport, cu care am venit eu cu bagajul, a plecat el la Buzău. Eu primisem concediul de odihnă, aşa încât am avut vreme să fac transferul soţiei cu serviciul ca şi a copiilor la şcoală, totul funcţionând normal. După concediu m-am întors la Buzău unde am muncit în continuare până la 24 iunie când mi-a venit ordinul de mutare.

Sfârşitul volumului I

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE 3
PARTEA I O DECIZIE CARE VA INFLUENŢA VIITORUL 8

CAP. I – Plonjând în necunoscut 8
Cap. II Misiune în Delta Dunării 36
Cap. III Misiune la Tr. Severin. M.2 40
Cap. IV Evenimente neprevăzute 47
Cap. V Şcoala de ofiţeri de miliţie. Bojdeuca din str. Caporal Nichita Vasile 70
Cap. VI Şcoala ia sfârşit. Activitatea de ofiţer începe 91
PARTEA A II-A Visul meu dintotdeauna, Pontul Euxin 97
Cap. I.D.M.R. Dobrogea – serviciul circulaţie 99
Cap. II Munca cu cadrele. Din nou „Să ne cunoaştem Patria” 124
Partea a III-a începutul exilului. Cu „cortul” prin ţară 155
Cap. I Tulcea - Adjunct al şefului serviciului circulaţie... 155
1 – Un început marcat de multe lipsuri şi condiţii de viaţă
157
2 – Mutarea familiei 161
3 – Vizite la domiciliu 162
4 – Accident la Sulina 165
Cap. II Buzău – o nouă etapă a exilului meu 184
Cap. III Demersuri în vederea mutării la Constanţa 327